

B ~ I ~ B ~ L ~ I ~ O ~ T ~ E ~ K ~ A

PAULA KOELJA

ALHEMICAR

NA OBALI REKE PJEDRE SEDE~LA SAM I PLAKALA

PETA GORA

PRIRUCNIK ZA RATNIKA SVETLOSTI

VERONIKA JE ODLUCILA DA UMRE

~AVO I GOSPO~ICA PRIM

JEDANA EST MINUTA ALHEMI~AR

SA MEBIJUSO VIM ILUSTRACIJAMA

PAIDEIA

POSVETA

Dana 29. maja 2002. godine, svega nekoliko sati pre nego sto cu staviti tacku na ovu knjigu, otisao sam a Pecinu, a Lurd, a Francuskoj, da napunim nekoliko balona cudotvornom vodom s izvora koji se tamo nalazi. Kad sam vec sisao a podrum katedrale, prisao mi je jedan covek od sedamdesetak godina i rekao: „Znate li da licite na Paula Koelja?“ Odgovorio sam mu da sam to ja. Covek me je tada zagrlio, predstavio mi svoju zenu i unuku. Govorio je o znacajnom mestu koje moje knjige zauzimaju a njegovom zivotu i zakljucio: „One me podsticu da sanjam.“

Tu recenicu cuo sam vec mnogo puta, i ona bi me uvek obradovala. Medutim, a tom trenutku, umesto radosti, osetio sam strah - jer sam znao da knjiga *Jedana est minuta* govori o jednoj veoma osetljivoj term, ubojitoj, sokantnoj. Prisao sam izvoru, napunio balone, vratio se, upitao coveka gde zivi (na severu Francuske, blizu belgijske granite) i zapisao njegovo ime.

Ova knjiga posvecena je Vama, Morise Gravelen. Imam obavezu prema Vama, Vasoj zeni, Vasoju unuci, i prema samom sebi; obavezu da govorim o onome sto me zaokuplja a ne o onome sto bi drugi zeleti da cuju. Neke knjige podsticu nas da sanjamo, druge nas suocavaju sa stvarnoscu, ali nijedna ne sme da izneveri ono sto je najvainije za pisca: postenje prema onome sto pise.

Jer ja sam prva i poslednja Ja sam obozavana i prezrena

Ja sam kurva i svetica Ja sam supruga i devica Ja sam majka i kcer

Ja sam narucje svoje majke

Ja sam jalova i imam bezbroj potomaka Ja sam srecno udata i usedelica

Ja sam ona sto donosi na suet i ona sto nikad nije radala Ja sam tesiteljka porodajnih bolova

Ja sam supruga i supruznik

I ja sam covek moj koji me je stvorio Ja sam majka svoga oca

I on je moj odbaceni sin Postujte me uvek, svi,

Jer ja sam sablaznjiva i velicanstvena

Himna Izidi, III ili IV vek, pronadena a Nag Hamadi

I gle, zena a gradu koja bjese grjesnica doznalvi da je Isus za trpezom a kuci farisejevoj, donese sklenicu mira i stavsi sastrag kod nogu njegovijeh plakase, i stade prati noge njegove suzama, i kosom od svoje glave otirase, i cjelivase noge njegove, i mazase mirom.

A kad vidje farisej koji ga je dozvaao, rece a sebi govoreci: „Da je on prorok, znao bi ko i kakva ga se zena dotice: jer je grjesnica .

I odgovarajuci Isus rece mu: Simone, imam ti nesto kazati. A on rece: ucitelju, kazi.

A Isus rece: dvojica bijahu duzni jednom duzniku, jedan bjese duzan pet stotina dinara a drugi pedeset.

A kad oni ne imadose da mu orate, pokloni obojici. Kazi koji ce ga od njih dvojice vecma ljubiti.

A Simon odgovorajuci rece: mislim onaj kome najvise pokloni.

A on mu rece: pravo si sudio. I okrenuvsi se k ieni rece Simonu: vidis li ovu zenu?

Ja udoh a tvoju kucu, ni vode mi na noge nijesi dao; a ona suzama obli mi noge, i kosom od glave svoje otr.

Cjeliva mi nijesi dao; a ona od kako udoh ne presta cjelivati mi nogu. Uljem nijesi pomazao glave moje; a ona mirom pomaza mi noge.

Zato kazem ti: oprastaju joj se grijesi mnogi, jer je veliku ljubav imala; a kome se naalo oprasta ima malu ljubav.

Jevanc~elje po Luki, (7, 37-47)

~~~ila jednom jedna prostitutka po imenu Marija.

Samo trenutak. „Bila jednom“ - to je najbolji pocetak svake price za decu, dok „prostitutka“ spada a recnik odraslih. Kako mogu da pisem knjigu koja je vec na samom pocetku obelezena tom prividnom protivurecnoscu? Ali, uostalom, kako a svakom trenutku svi mi stojimo jednom nogom a svetu bajki a drugom na rubu provalije, ipak cu sacuvati takav pocetak. Dakle:

Bila jednom jedna prostitutka po imenu Marija.

Kao sve prostitutke, rodila se nPvina i bezazlena i kao devojcica sanjala je da nacfe coveka svog zivota (imucnog, lepog i inteligentnog), da se uda (u beloju vencanici), da ima dvoje dece (koja ce postati slavna kad odrastu) i da zivi u prekrasnoj kuci (s pogledom na more). Otac joj je bio trgovacki putnik, majka krojacica, a u njenom rodnom gradu, a untrasnjosti Brazila, postojao je samo jedan bioskop, jedna kafana i jedna banka i zato je Marija neprestano iscekiivala onaj dan kad ce se njen zacarani princ pojaviti bez najave, zarobiti njeno srce i povesti je a osvajanje sveta.

Ali dok se zacarani princ ne pojavi, nije joj preostajalo nista drugo nego da sanjari. Zaljubila se prvi put s jedanaest godina, na putu od kuce do osnovne skole. Vec prvog dana otkrila je da nije sama na tom putu: zajedno s njom isao je a skolu jedan decak iz susedstva koji je imao casove a istoj smeni. Njih dvoje nikad nisu razmenili ni jednu jedinu rec, ali je Marija pocela da uvida da su joj najljepsi delovi dana upravo oni trenuci koje je provodila na ulici punoj prasine, zedi, umora i sunca koje je nemilosrdno przilo, dok je decak brzim koracima grabio prema skoli a ona se uspinjala svim silama da ga sustigne.

Taj prizor ponavljao se mesecima. I V Marija, koja nije volela da uci i kojoj je jedina razonoda bila televizija, zarko je zeleda da joj dan sto brze prode, cekajuci nestrpljivo svaki odlazak a skolu, a za razliku od ostalih devojcica, njenih vrsnjakinja, subotom i nedeljom se beskrajno dosadivala. Buduci da deci vreme prolazi znatno sporije nego odraslima, Marija je silno patila, a dani su joj trajali citavu vecnost, jer su joj pruzali svega desetak minuta ljubavi, i bezbroj trenutaka koje je posvecivala razmisljanju o voljenom decaku, zamisljajuci kako bi bilo lepo kad bi mogli da se upoznaju.

m

-I AULO KOELJO

A onda se to dogodilo.

Jednog jutra, decak joj se obratio i zatražio da mu pozajmi olc Marija mu nije odgovorila, samo ga je pogledala pomalo nabusito, u protesta zbog tog neocekivanog prepada, i ubrzala korak. Premrla je od ha kad ga je videla da joj prilazi, strepeci da ne sazna koliko ga voli, kohl je cekala, koliko je sanjala da ga uhvati za ruku, da zajedno s njim prode skolsku kapiju i nastavi dalje, sve do kraja puta na kome -kazu -postoji j veliki grad prepun ljudi kao iz filma, u metnika, automobile, bioskopa, koji svakome nudi bezbroj povoljnih mogucnosti.

Ostatak dana nije uspevala da se usredsredi na casove, osecajuci ~ savesti zbog svog besmislenog ponasanja, ali a isti mah i olaksanje usled sa nja da je i decak nju zapazio, jer bilo joj je sasvim jasno da je olovka predsta~ samo izgovor da se zapocne razgovor. Cekala je sledecu priliku i to noc mnogih narednih noci - zamisljala je bezbroj mogucih odgovora, dok pronasla pravi nacin za pocetak jedne price koja nece imati kraja.

Ali sledece prilike nije bilo: iako su nastavili zajedno da idu a skolu, t sto je ponekad Marija isle nekoliko koraka ispred njega, drzeci olouk desnoj ruci a drugi put iza njega, da bi mogla da ga posmatra pogledom pw neznosti - decak joj vise nikad nije uputio nijednu rec, i one je bile prinud da voli i pati a tisini svoga srca, sue do kraja skolske godine.

Za vreme raspusta, koji se beskonacno otegao, probudila se jednog jt s butinama oblivenim krvlju i pomislila da ce umreti; odlucila je da nab pismo decaku a kome ce mu priznati da je on bio njena velika ljubav i re je da ode a pustaru i push da je prozdere neka od onih divljih zveri koje pr stavljaju strah i trepet za seljake iz tog kraja: vukodlak ili bezglava aidaja. bi bio jedini nacin da majku i oca postedi patnje zbog svog nestanka, jer si masi nikad ne gube nadu, bez obzira na tezinu nesrece koja ih zadesi. Takc njeni roditelji zamisljali da je njihovu kcer otela neka imucna porodica t dece, ali da ce se one jednoga dana verovatno vratiti, bogata i slavna, a dec; njena sadasnja (i vecita) ljubav, pamtio bi je citavog zivota i patio sto joj vise nikad nije obratio.

Nije stigla da zapocne pismo jer se njena majka, usav~i a sobu i vide' carsave umrljane krvlju, nasmesila i kazala:

- Kceri moja, sad si postala zena.

Htela je da sazna a kakvoj su vezi cinjenica da je postala zena i krv kc joj se slivala niz butine, ali majka nije umela da joj objasni, rekavsi samo da to normalno i da odsad pa nadalje treba da stavlja izmedu nogu nesto nalik

jastuce za lutku, i to cetiri-pet dana mesecno. Na pitanje da li i muskarci to isto koriste, da im krv ne bi umrljala pantalone, dobila je odgovor da se to desava namo zenama.

Marija se pozalila Bogu, ali se navikla na menstruaciju. Medutim, nikad nije uspela da se privikne na decakovo odsustvo i neprestano je krivila sebe sto je iz puke gluposti pobegla od neczg sto je najvise zelela. Dan pre pocetka nove skolske godine otisla je a jedinu crkvu a varosi i zaklela se pred ikonom Svetog Antonija da ce sama uciniti prvi korak i zapoceti razgovor sa decakom.

Sutradan je obukla novu haljinu koju joj je majka sasila narocito za to priliku i izašla - zahvaljujuci Bogu sto je raspust napoleon prosao. Ali decak se nije pojavio. Tako je prosla jos jedna mucna nedelja, dole nije saznala od nekih zajednickih drugova da se decak odselio.

- Otisao je nekuda daleko - rekli su.

U tom trenutku Marija je prvi put shvatila da ima stvari a zivotu koje covek gubi zauvek. Naucila je takode da postoji i mesto koje se zove „daleko“, da je suet veliki a njena varos mala, i da najzanimljivije osobe uvek odlaze, pre ili kasnije. I ona je pozelela da ode, ali je jos bila isuvise mlada; pa ipak, gledajuci prasnjave Mice male varosi a kojoj je zivela, resila je da se zaputi decakovim stopama. Svakog petka, sledecih devet nedelja, prema obicaju svoje vere, postila je i molila Bogorodicu da je jednoga dana izbavi odatle.

Jedno vreme je patila, uzalud se trudeci da decaku ude a trag, ali niko nije znao gde su se njegovi roditelji odselili. Tako je Marija pocela da dozivljava suet kao previse veliki, ljubav kao nesto izuzetno opasno a Bogorodicu kao zenu koja nimalo ne haje za decje molbe.

13

;"nuLO KoELJo

al rodose tri godine. l-Zarija je naucila geografiju i istoriju, pocela da pr, televizijske serije, procitala a skoli prve erotske casopise, i pocela da vc dnevnik pisuci o svom jednocicnom zivotu i zelji da upozna ono o cemu su ucili na casovima - okean, sneg, ljude s turbanima, elegantne zene okice: dragim kamenjem. Ali kako niko ne uspeva da zivi od nemogucih zelja pogotovo kad ima majku krojacicu i oca koji jedva sastavlja kraj s krajem ubrzo je shvatila da treba da obrati vise paznje na ono sto se desava a njen neposrednoj okolini. Učila je da bi se istakla, a u isto vreme trazila je neko~ kim bi mogla da podeli svoje pustolovne move. Kad je navrsila petnaest g•dina, zaljubila se a mladica koga je upoznala na uskršnjoj procesiji.

Nije ponovila gresku iz detinjstva: razgovarali su, prijateljili se, odlaz zajedno a bioskop i na zabave. Takode je primetila da se, kao i s prethodni decakom, i ovoga puta njena ljubav vise hranila odsustvom nego prisustvo voljene osobe: osecala je da joj nedostaje mladice, satima je razmisljala sta c kaze na sledecem sastanku, secala se svakog trenutka koji su proveli zajedn nastojeci da objasni sta je a njenim postupcima bilo ispravno a sta pogresn~ Zelela je sebe da dozivljava kao iskusnu devojku, koja je vec dozvolila da j. izmakne jedna velika ljubav, poznavala je bol koji to donosi - i sad je bi resena da se svim snagama bori za tog coveka, za brak, za decu, za kuc okrenutu moru. Porazgovarala je o tome s majkom, koja se usprotivila:

- Dete moje, jos je suvise rano.

-Ali ti si se udala za tatu sa sesnaest godina.

Majka nije htela da joj prima da je to bilo zbog neocekivane trudnoce, uz recenicu „bila su druga vremena“ stavila je tacku na razgovor.

Sutradan su Marija i njen mladice posh a setnju kroz polja a okolir varosi. Malo su razgovarali, a kad ga je Marija upitala da li zeli da putuje mladice je, umesto odgovora, zagrlio i poljubio.

Njen prvi poljubac a zivotu! Koliko je samo sanjala taj trenutak! A i pre deo je bio izuzetan - jata caplji, zalazak sunca, surova lepota polja sprzeni susom, zvuci muzike iz daljine. Marija se pretvarala da se opire, ali ga je ubrz i sama zagrlila i ponovila ono sto je bezbroj puta videla a bioskopu, a casc pisima i na televiziji: priljubila je svoje usne uz njegove, masuci glavom

14

ritmu, cas ravnomernom, cas nekontrolisanom. Osecala je, na mahove, kako mladicev jezik ovlas ddiruje njene zube i to joj je pricinjavalo zadovoljstvo. Ali on je odjednom prestao da je ljubi.

- Ti ne zelis? - upitao je.

Sta je trebalo da odgovori? Da zeli? Naravno da je zelela! Ali jedna devojka ne bismela tako otvoreno da se izjasnjava, pogotovo pred svojim buducim muzem, mace ce on do kraja zivota biti sumnjicav prema njoj, smatrajuci je lakim plenom za svakog muskarca. Zato je radije cutala.

On je ponovo zagrli, ponovivsi pokret, ali ovog puta s manje zara. I ponovo je odustao, sav zajapuren, tako da je Marija shvatila da je a necemu ozbiljno pogresila, ali se plasila da pita sta je posredi. Pruzila mu je ruku i oni su se vratili a varos, caskajuci o drugim temama, kao da se nista nije desilo.

Te noci, birajuci reci, jer je racunala da ce jednog dana sve sto bude napisala neko da procita, i ubec~ena da se nesto ozbiljno i tesko dogada, zabelezila je a svoj Dnevnik:

„Kad sretnemo nekoga i zaljubimo se, imamo utisak da je citav svemir s tim a saglasnosti; dams sam se a to uverila pri zalasku sunca. Medutim, ako nesto krene naopako, ne preostaje vise nista! Ni caplje, ni muzika a daljini, ni ukus njegovih usana. Kako je moguće da tako naglo iscezne sva lepota koja je domalopre bila tu?

Zivot je vrtoglavo brz; rraoze a delicu sekunde da nas baci s nebeskih visina a najdublje dubine pakla.”

Sutradan je popricala sa drugaricama. Videle su je kad je krenula a setnju sa svojim buducim „verenikom” - uostalom, nije dovoljno da neka osoba dozivi veliku ljubav nego treba i da je obelodani, kako bi svi znali da je pozeljna i zeljena. Devojke su gorele od znatizelje da saznaju sta se desilo, a Marija je, puna sebe, rekla da je najlepse od svega bilo kad je mladicev jezik okrznuo njene zube. Jedna drugarica se nasmeja:

- Zar nisi otvorila usta?

Najedanput joj postade sve jasno, i mladicevo pitanje i nagli odustanak. - A zasto? _

- Da bi njegov jezik mogao da ude. - Ali a cemu je razlika?

15

-AULO KOELJO

- To se ne moze objasniti. Jednostavno, tako se ljubi.

Skriveni podsmesi, izrazi laznog saosecanja, likovanje zavidnih c u koje se niko do tada nije zaljubio. Marija se pravila da je to ne F takode se smejala - iako joj je dusa plakala. Proklinjala je a sebi bi kome je naucila da zazmuri, obuhvati rukom potiljak muskarca, nag ulevo ili udesno, osim onog najvaznijeg, od cega je sve zavisilo. D~ opravdala, smislila je savrseno objasnjenje („Nisam htela odma predam, jer nisam bila potpuno sigurna a svoja osecanja, ali sad sam da si ti covек mog zivota!”) i cekala sledecu priliku.

Ali mladica je srela tek posle tri dana, na proslavi varoskog klu] drzi za ruku njenu drugaricu - i to upravo onu koja je najvise zapii poljupcu. Ponovo se pretvarala da joj nije stab, izdrzala je do kraja c caskajuci sa drugaricama o glumcima i drugim mladcima iz grada, p da ne primecuje sazaljive poglede kojima je bila izlozena. Medutirr c stigla kuci, nije vise mogla da se uzdrzi. Ceo njen suet srusio se a trey je plakala do jutra, patila sledecih osam meseci i zakljucila da lju 1 stvorena za nju niti ona za ljubav. Otada je pocela da razmislja o toy r povuce a samostan i posveti ostatak zivota jednoj drugoj vrsti ljubav

pozleduje i ne ostavlja bolne oziljke a srcu - ljubavi prema Hristu. U i; govorili o misionarima koji odlaze a Afriku i ona je a tome pronasla r svoj zivot lisen emocija. Kovala je planove da ode a samostan, nau~ o pomoc (jer, kako je cula od profesora, a Africi se mnogo umire), pr

pomnom paznjom casove veronauke i pocela sebe da zamislja kao sv modernog doba koja je spasavala ljudske zivote i poznavala prasume ma i tigrovima.

u Ali to godina, a kojoj je proslavila petnaesti rodendan, nije jc samo otkrice da se poljubac daje i prima otvorenih usta, ili da je lj~

v, svega, nepresusni izvor patnje. Otkrila je jos nesto: masturbaciju. De. m slucajno, dok se igrala sa svojim polom, cekajuci majku da se vrati ku~ je to cinila jos kao dete i uzivala je a osecanju prijatnosti - sue dok j

di dana nije otac zatekao i istukao, ne objasnivsi joj zbog cega. Ipak, sL upamtila to batine i shvatila da ne treba da se dodiruje a prisustvu i ; posto to svakako nije mogla da radi nasred ulice, a ni a kuci, gde r pi zasebnu sobu, vremenom je zaboravila i na to prijatno osecanje.

Sve do to veceri, skoro Best meseci posle onog poljupca. Majka 14

16

~, GEDANAEST MINUTA

zadrzala, ona nije imala sta da radi, otac je upravo izasao sa prijateljem, tako da je, a nedostatku zanimljivog programa na televiziji, pocela da istrazuje svoje telo - s namerom da pronade nezeljene dlacice koje bi iscupala pincetom. Na svoje veliko iznenadenje, otkrila je zadebljanje a unutrasnjosti vagine; pocela je da ga dodiruje, i nije vise umela da se zaustavi; osecanje prijatnosti je raslo, i celo njeno telo - narocito deo koji je dodirivala - pocelo je da se stvrdnjava. Malo-pomalo, osecala se kao da je krocila a raj, pogled joj se zamutio, usi zaglusile, a sve oko nje postalo je zuto, dok nije zajecala od slasti i dozive la svoj prvi orgazam.

Orgazam! Uzitak!

Bilo je to kao da se uznela a nebo i sada se spusta padobranom, lagano, prema zemlji. Telo joj je bilo obliveno znojem, ali ona se osecala potpunom, ostvarenom, punom energije. Dakle, to je seks! Kakva milina! Ni nalik na pornografske casopise, gde svi govore o zadovoljstvu, ali s izrazom bola na licu. Znaci, ne postoji

potreba za muskarcima, koji vole zensko telo ali preziru srce. Sve je mogla da postigne sama! Ponovila je to jos jednom zamisljajuci da je jedan cuveni glumac dodiruje, i ponovo se uzdigla do raja i spustila pado branom, ispunjena jos vecom snagom. Kad se spremala da pocne i treci put, stigla je majka.

Marija je poverila prijateljicama svoje novo otkrice, ali je precutala da ga je prvi put iskusila tek pre nekoliko sati. Izuzimajuci samo dve, sve one male su o cemu je rec, ali se nijedna nije usudila da otvoreno govori o svom iskustvu. Bio je to trenutak kad se Marija osetila kao revolucionar, kao voda grupe, i izmislivsi jednu besmislenu igru istine, zamolila je svaku od njih da isprica svoj omiljeni nacin masturbiranja. Tako je saznala za razlicite tehnike, na primer lezanje ispod cebeta usred leta (jer, prema recima jedne od njih, znoj pomaze); koriscenje guscijeg pera za doticanje izvesnog mesta (devojka nije znala kako se to mesto zove); zatim, zamoliti nekog mladica da to uradi (sto je Marija smatrala izlislisnim); koristiti slavinu bidea (u njenoj kuci nije bilo bidea, ali cim ode kod neke od svojih bogatijih drugarica, rado ce to probati).

U svakom slucaju, cim je otkrila masturbaciju i isprobala nekoliko novih tehnika po savetu prijateljica, zauvek je odustala od namere da se posveti verskom zivotu. Bavljenje sopstvenim telom pricinjavalo joj je ogromno zadovoljstvo - a prema crkvenom ucenju, seks je predstavljao najveći greh. Od svojih drugarica cula je i za mnoge praznoverice koje se odnose na masturbaciju. Navodno, od nje izbijaju bubuljice po licu, mote da se poludi ili cak i zatrudni. Ali bez obzira na sve to opasnosti koje su joj pretile, nastavila je sebi

17

-AULO KOELJO

da pruza to zadovoljstvo, najcesce sredom, kad je otac odlazio na kartan prijateljima.

Istovremeno, pocela je da gubi pouzdanje a odnosima sa muskarci da oseca sve jacu zelju da ode iz svog rodnog mesta. Zaljubila se treci, c~ ti put, poznavala je tajnu poljupca, kad bi se nasla nasamo sa mladi~ dodirivala ga je i dozvoljavala mu da je dodiruje - ali uvek bi nesto kre naopako i veza se prekidala upravo a trenutku kad je ona konacno b ubedena da je srela pravu osobu sa kojom ce ostati do kraja zivota. Pros mnogo vremena pre nego sto je zakljucila da muskarci samo donose nezadovoljstvo, patnju, i osecanje sporog proticanja vremena. Jednog poi neva, dok je sedela a parku i posmatrala mladu majku kako se igra sa dv~ disnjim detetom, odlucila je da ne odustane od pomisli na udaju, decu, 1 s pogledom na more, ali je resila da se nikad vise ne zaljubi jer ljubav uvel upropasti.

18

--EDANAEST MINUTA

Vtako su prolazile godine Marijine rane mladosti. Postajala je sve lepsa, a mnogi muskarci su joj prilazili zbog njenog tajanstvenog i tuznog izgleda. Izlazila je s jednim, s drugim, sanjala i patila - iako se zarekla da se vise nikad nece zaljubiti. Na jednom od tih ljubavnih sastanaka izgubila je nevinost na zadnjem sedistu automobila; ona i njen momak dodirivali su se strastvenije nego obicno, mladice se zapalio, a ona - kojoj je vec dojadilo da bude jedina nevinna a krugu svojih drugarica - dozvolila mu je da prodre a nju. Za razliku od masturbacije koja je uspevala da je uzdigne do nebesa, ovaj cin doneo joj je samo osecanje bola, mrlju krvi na suknji i nelagodnost. Nije se ponovila carolija prvog poljupca - s jatom ptica, zalaskom sunca, muzikom... - i jedva je cekala da sve zaboravi.

Vodila je ljubav s istim mladicom jos nekoliko puta, posto mu je zapretila da bi njen otac mogao da ga ubije ako sazna da mu je silovao kcer. Pretvorila ga je a orude, sredstvo pomocu kojeg je nastojala da otkrije a cemu se sastoji zadovoljstvo polnog opstenja s partnerom.

To nikako nije uspevala da shvati; masturbacija je zahtevala mnogo manje truda a pruzala neuporedivo vece uzivanje. Ali svi casopisi, televizija, knjige, prijateljice, tvrdili su da je muskarac vazan. Marija je pocela da veruje da je zapravo jedini problem a vezi sa seksom a njoj samoj, problem koji ne sme nikome da poveri, i zato se jos vise usredsredila na ucenje i prestala da midi na onu divnu i ubitacnu stvar zvanu Ljubav

19

-AULO KOELJO

Odlo mak iz Marijinog Dnevnika, kad je imala sedamnaest godina:

Moj cilj jeste da spoznam ljubav. Znam da sam, dok sam volela, zivela punim zivotom, i znam da sve ono sto sada imam, koliko god zanimljivo izgledalo, ne uspeva da me prene iz mrtvila.

Ali ljubav je strasna: gledala sam svoje prijateljice kako pate, i ne bih zelela da i mene to zadesi. One koje su se ranije podsmevale meni i mojoj nevinosti, sada me pitaju kako uspevam tako vesto da vladam muskarcima. Na to pitnja se samo smesim i cutim jer znam da je lek gori od samog bola: jednostavno, ne zaljubljujem se. Svakim danom sve jasnije uviclam koliko su muskarci slabi, nestalni, nesigurni, nepredvidivi...

Cak su mi i ocevi nekih mojih drugarica predlagali ono sto sam redovno odbijala. U prvo vreme bila sam prenerazena, ali sad smatram da je to deo muske prirode.

lako je moj cilj da otkrijem sustinu ljubavi, i premda patim zbog osoba kojima sam poklonila svoje srce, uvidam da oni koji su dotakli moju dusu nisu uspjeli da probude moje telo, a oni koji su doticali moje telo nisu uspevali da dosegnu do moje dune.

20

-EDANAEST MINUTA

~~ Vapunila je devetnaest godina, zavrсила srednju skolu, zaposlila se a prođavnici tekstila cji se gazda zaljubio a nju, ali je Marija a to vreme vec znala kako da koristi muskarca a da ne dozvoli da bude iskoriscena. Nikad mu nije dopustila ni da je dotakne iako je uvek delovala predusretljivo, svesna moci vlastite lepote.

Moc lepote: a kako suet dozivljavaju ruzne zene? Imala je nekoliko prijateljica koje niko nije primecivao i koje niko nije upitao: Kako si? I ma koliko to neverovatno zvučalo, to devojke su i to kako cenile ono malo ljubavi koju su primale, patile a tisini kad bi bile odbacene i trudile se da ne grade svoju buducnost na hipoteticnoj nadi da ce se nekom dopasti. Bile su nezavisnije, posvecenije sebi, iako je Marija smatrala da za njih suet sigurno predstavlja nepodnosljivo mesto.

Medutim, bila je svesna svoje lepote, ali je ipak slusala savete svoje majke, od kojih joj je najozbiljnije zvučao ovaj: Kceri, lepota je prolazna, ne traje vecito. I upravo zato je nastavila da odriava odnos ni previse blizak ni previse hladan sa svojim gazdom, sto joj je donelo znatnu povisicu plate (nije znala dokle ce uspevati da mu podgreva nadu da ce jednog dana ipak uspeti da je odvede a krevet, ali dokle god on bude gajio to nadu, zarac~ivace dobro), pored dodatka za prekovremeni rad (uostalom, covek ne samo da je zeleo sto dune da bude pored nje vec je verovatno strepeo da bi, ako cesce bude izlazila, mogla da sretne veliku ljubav). Radila je tako dvadeset i cetiri meseca bez prestanka, pomagala roditeljima i napokon uspjela! Ustedela je dovoljno novca za nedelju dana odmora a gradu svojih snova, stecistu umetnika, najpoznatijoj razglednici njene zemlje: Rio de Zaneiru.

Gazda se ponudio da joj pravi drustvo i plati sue troskove, ali Marija ga je slagala, rekavsi da je majka pusta jedino pod uslovom da boravi a kuci jednog roc~aka koji vezba dzijudzicu, buduci da je Rio jedan od najopasnijih gradova na svetu.

- A osim toga - nastavila je - vi ne mozete ostaviti radnju tek tako, bez neke osobe od poverenja koja bi vodila racuna o poslu.

- Nemoj mi govoriti vi - rekao joj je, i Marija j- primetila a njegovim ocima nesto sto je vec poznavala: plamen ljubavi. To ju je iznenadilo, jer je bila ubedena da njenog gazdu zanima jedino seks, dok je sad njegov pogled go

21

-AULO KOELJO

vorio nesto sasvim drugo: „Mogu da ti ponudim dom, porodicu i nov pomoc tvojim roditeljima." Razmisljajuci o buducnosti, odlucila je da r. to vatru.

Rekla je da ce joj nedostajati posao koji mnogo voli, osobe s kc uziva da se druzi (nije pomenula nikog poimence, ostavivsi gazdu a neck ci da li je pod osobama podrazumevala njega) i obecala je da ce voditi r< o svom novcaniku i svom integritetu. Istina je bila potpuno drugacija zelela da iko, pa ma ko to bio, upropasti prvu nedelju njene potpune slot Htela je sve da iskusi: da se kupa a moru, da razgovara s nepoznatim lju~ da gleda izloge i bude potpuno spremna kad se pojavi zacarani princ i of zauvek.

- Na kraju krajeva, sta je nedelju dana? - rekla je, s meseci se zavod zarko zeleci da se a tome vara. - Prode za tren oka, i evo me uskoro n. da se ponovo posvetim svojim duznostima.

Gazda se, nezadovoljan, malo bunio, ali je ipak popustio jer je vec l~ tajne planove da je zaprosi cim se bude vratila i zato nije zeleo da bude p~ napadan i sve upropasti.

Marija je putovala cetrdest i osam sati autobusom, odsela a jec trecerazrednom hotelu na Kopakabani (ah, Kopakabana! Ta plaza, to nel pre nego sto se raspakovala, obukla je bikini i, bez obzira na oblacno v pozurila na plazu. Pogledala je more, uplasila se njegovog prostranstva, ipak usla a vodu, umiruci od stida.

Niko na plazi nije ni primetio da je to devojka prvi put a doc okeanom, s boginjom Jemanzom, morskim strujama, penom talasa i dal africkom obalom s druge strane Atlantika. Cim je izašla iz vode prisla jedna zena koja je prirodne sendvice, zatim lepi crnac koji je pitao da li j bodna da uvece s njim izade, i napoleon jedan covek koji nije govorio r portugalskog, ali je po njegovim pokretima shvatila da je poziva na pice

Kupila je sendvic jer je bilo sramota da kaze ne, ali je odbila da se i u razgovor s dvojicom stranaca. I najednom se rastuzila: sada lead pruzila prilika da radi sve sto pozeli, zasto se ponasa na potpuno neprir nacin?

U nedostatku pravog objašnjenja, sačekala je da Sunce zade iza lea, i dalje iznenadena vlastitom hrabrošću, i temperaturom vode, tako u sred leta.

Međutim, čovek koji nije znao portugalski ponovo se stvorio pore noseći joj pice od kokosa. Srećna što ne mora s njim da razgovara, po

22

~ GEDANAEST MINUTA

pice i nasmesila se. Čovek joj je uzvratio osmehom. Jedno vreme ostali su u toj prijatnoj konverzaciji koja ne znači ništa - razmenjujući isključivo osmehe - sve dok čovek nije izvadio iz džepa mali rečnik crvenih korica i rekao, sa stranim naglaskom: Lepa. Ona se ponovo nasmesila; ma koliko žudela da sretne svog zacaranog princa, on bi morao da govori njenim jezikom i da bude bar malo mladi.

Čovek je insistirao, listajući knjizicu: - Večerati dams?

I dodao:

- Švajcarska.

Završio je rečima koje zvuče kao rajski zvona, bez obzira na kom su jeziku izgovorene:

- Posao! Dolar!

Marija nije znala za restoran „Švajcarska“, ali da li je moguće da se sve odvija tako lako, i da se snovi brzo ostvaruju? Treba biti podozriv: hvala na pozivu, zauzeta sam, a nemam nameru da kupujem dolare.

Čovek koji nije razumeo ni reči njenog odgovora delovao je razočaran; posle razmenjenih osmeha, ostavio je nakratko i ubrzo se vratio, ovoga četa u pratnji prevodioca. Njegovim posredstvom, objasnio je da dolazi iz Švajcarske (dakle, nije bilo a pitanju ime restorana nego zemlje), i da bi želeo da je izvede na večeru, jer ima za nju jednu poslovnu ponudu. Tumač, koji se predstavio kao obezbeđenje a hotelu a kojem je s tranac odseo, dodao je za sebe:

- Da sam na tvom mestu, prihvatio bih poziv. Ovaj čovek je vezan umetničkim impresario, i došao je da otkrije nove talente za rad a Evropi. Ako hoćes, mogu da to upoznam s drugim devojkama koje su prihvatile ponudu, obogatile se i dams su udate žene, imaju decu i ne moraju da strepe od napastovanja ili nezaposlenosti.

Završio je, trudeći se da je zadiči svojom širokom kulturom:

- Osim toga, a Švajcarskoj se proizvode najbolje čokolade i satovi na svetu.

Citavo Marijino umetničko iskustvo svodilo se na ulogu prodavice vode - koja je na scenu usla i izašla ne izgovorivši nijednu reč - u predstavi o Hristovom stradanju koju je opština redovno prikazivala za Uskrs. U autobusu nije uspela da se naspava, ali bila je uzbuđena bližim morom, site prirodnih i vestačkih sendvica, i zbunjena, jer nije poznavala nikoga, a osećala je potrebu da što pre nađe prijatelja. I ranije je već prolazila kroz slime situacije

23

~ AULO KOELJO

je, kad muskarac obećava kule i gradove a ne ispuni ništa, tako da je zna je priča o glumi samo mamac za nešto drugo, što ona prividno nije želela

Ali ubecena da joj Bogorodica nudi to priliku, uverena da treba da i risti svaki trenutak to nedelje odmora (a ako pri tom još upozna i jedan restoran, znači da će imati čime da se hvali kad se bude vratila kući) reš da prihvati poziv - pod uslovom da i tumač pole sa njima, jer joj je dosadilo da se samo smeska i pretvara da razume ono što joj stranac govori

Jedini problem bio je što nije imala odgovarajuću haljinu. Žena nika priznaje svoje intimne tajne (lakše joj je da prihvati da je muž vara neć prima stanje svoje garderobe); međutim, kako nije poznavala ove ljude i da ih više neće videti, Marija shvati da nema šta da izgubi:

- Upravo dolazim sa severozapada, nemam odgovarajuću haljinu izlazak a restoran.

Stranac je, opet preko tumača, zamolio da se ne brine i zatražio ac njenog hotela. Istog popodneva primila je pakete s haljinom kakvu ni u životu nije videla i par cipela koje su sigurno kostale celu njenu god zaradu.

Osećala je da to počinje put za kojim je silno žudela od ranog detinjstva, a brazilskoj pustari, a zalosnoj svakodnevnici koju su činile suse, m: bez budućnosti, varos postenih ali siromasnih ljudi, jednodimenzionalnost i dosadna, za koji tren, preobrazice se a princezu! Jedan čovek nudio joj je p dolare, par preskupih cipela i haljinu iz bajke! Nedostajala joj je još sminka, ali žena koja je radila na recepciji hotela joj je pomogla, ne prc tivsi pri tom da je opomene da nisu svi strand posteni, niti su sve ka napasnici.

Marija je prećula to upozorenje, obukla onaj nebeski dar od ha provela sate pred ogledalom, kajuci se što nije ponela fotoaparata da ovek taj trenutak, sve dok nije primetila da već kasni na sastanak. Izašla je t kao Pepeljuga, i uputila se prema hotelu a kome je boravio Švajcarac.

Iznenadila se kad joj je tumač saopštio da neće ici sa njima:

- Ništa se ne brim zbog jezika, najvažnije je da njemu bude prijatelj tvom društvu.

- Ali kako, kad ne razume nijednu moju rec?

- Bas zato. Ne morate ni da razgovarate, sve je pitanje energije. Marija nije znala sta znaci „pitanje energije“; a njenom kraju ljt osecali potrebu da razmenjuju reci, recenice, pitanja i odgovore, kad g

24-EDANAEST MINUTA

sretnu. Ali Mailson - tako se zvao tumac-obebedenje - tvrdio je da je a Riju i u ostalom svetu situacija potpuno drugacija.

- Ne moras da ga razumes, truth se jedino da njemu bude prijatno. Covek je udovac, nema dece, vlasnik je jednog nocnog kluba i trazi brazilske devojke koje zele da glume a inostranstvu. Kazao sam mu da ti nisi taj tip, ali on je navalio, rekavsi da se zaljubio cim to je video. A i tvoj bikini mu se dopao.

Napravi pauzu.

- Iskreno govoreci, ako hoces ovde da nades momka, moms da koristis drugaciji model; osim tog Svajcarca, mislim da se nikome na svetu taj bikini ne bi dopao. Previsje je staromodan!

Marija se pravila da ne cuje. Mailson nastavi:

- Mislim da on ne trazi samo avanturu s tobom. Smatra da imas dovoljno talenta da postanesh glavna atrakcija njegovog kluba. Naravno, nije to ni cuo ni video kako igras i pevas, ali sve se to nauci, dok je lepota nesto s cime se covek rada. Takvi su ti Evropljani: dodu ovamo i misle da su sve Brazilke privlacne i da u meju da igraju sambu. Ako on ima ozbiljne namere, savetujem ti da mu traais pismeni ugovor s njegovim potpisom overenim a svajcarskom konzulatu, i to pre nego sto izades iz zemlje. Sutra cu biti na plazi, ispred hotela, a ti me ~otrazi ako ti nesto ne bude bilo jasno.

Svajcarac joj, sav nasmejan, ponudi ruku i dade znak taksiju koji ih je cekao.

- Ako njegova namera bude drugacija, a i tvoja, onda da znas da je uobicajena cena za jednu noc trista dolara. Ispod toga nemoj da pristanes. Pre nego sto je stigla da mu odgovori, vec je bila na putu prema restoranu,

s covekom koji je natucao reci koje je zeleo da kaze. Razgovor je bio vrlo jednostavan:

„Raditi? Dolar? Brazilska zvezda?“

Medutim, Marija je i dalje mislila na savet prevodioca: trista dolara za jednu noc! Citavo bogatstvo! Nije morala da pati zbog ljubavi; trebalo je samo da ga zavede, kao sto je ucinila sa vlasnikom tekstilne radnje, da se uda, rodi decu, i omoguci roditelima pristoian zivot. Sta je imala da izgubi? Kao bilo koji covek na svetu, i ovaj je mogao svakog casa da umre - a ona bi ostala bogata udovica - uostalom, po svemu sudeci, ti Svajcarci su puni para, ali imaju manjak zena a svojoj zemlji. s

Vecerali su bez mnogo reci i, uz neprestano razmenjivanje osmeha, Marija je postepeno shvatila sta znaci „energija“, a covek joj je pokazao album

25

-AULO KOELJO

u kome je nesto pisalo na njoj nepoznatom jeziku. Bile su to fotografije u bikiniju (bez sumnje, boljim i izazovnijim od onog koji je ona nosila dana), isecci iz novina, napadne plakate, gde je jedina rec koju je razumel „Brazil“, i to pogresno napisana (uostalom, zar nije ucila a skoli da sf njene zemlje pise sa „S“?). Pila je mnogo, strahujuci da joj stranac ne pre da zajedno provedu noc (najzad, iako to nikad nije ucinila, ko bi jos c trista dolara, a uz malo alkohola sve postaje jednostavnije, narocito u ~ gde je niko ne poznaje). Ali covek se ponasao kao kavaljer, cak joj je prim stolicu da sedne. Na kraju, ona se pozalila na umor i zakazala mu za sutt sastanak na plazi (pokazala je vreme na satu, rukama oponasala tala mora, izgovorila, sricuci polako „Su-tra“).

On je delovao zadovoljno, takoc~e pogledao na svoj sat (verov svajcarski) i slozio se s njenim predlogom.

Marija je nemirno spavala. Sanjala je da je sve bilo san. Kad se prol la, uverila se da nije: pred njom je bila haljina prebacena preko stoli skromnoj sobi, par divnih cipela i susret na plazi.

26

-EDANAEST MINUTA

Iz Marijinog Dnevnika, zapisano na dan kad je srela Svajcarca:

Sve mi govori da sam na~ragu jedne pogresne odluke, ali i greske su nacin postupanja. Sta suet od mene ocekuje? Da se ne izlazem opasnostima? Da se vratim tamo odakle sam dosla, ne usudujuci se da kazem zivotu „da“?

Vec sam pogresno postupila kad sam imala jedanaest godina, i kad mi je jedan dečak zatražio da mu pozajmim olovku; od tog trenutka shvatila sam da često ne postoji druga prilika; bolje je prihvatiti darove koje nam nudi suet. Razume se da je to opasno, ali zar je manje opasno od saobraćajne nesreće koja je mogla da se desi mom autobusu, kojim sam četrdeset osam sati putovala dovdje? Ako treba nekom ili necemu da budem verna a životu, pre svega moram biti verna sebi. Ako tražim istinsku ljubav, treba prethodno da se zasitim svih onih osrednjih ljubavi koje sam sretala. Ono malo iskustva koje sam stekla a životu naučilo me je da niko nicim ne gospodari, da je sue iluzija - a to vazi kako za materijalna dobra tako i za duhovne vrednosti. Ko je makar jednom izgubio nesto sto je imao a smatrao svojim neotudivim posedom (sto se meni vec bezbroj puta desilo), shvati da mu zapravo vista ne pripada.

I ako mi vec vista ne pripada, nemam nikakve potrebe da gubim vreme baveci se onim sto nije moje; bolje je da zivim kao da je dams prvi (ili poslednji) dan mog zivota.

27

-AULO KOELJO

Vutradan, a pratnji Mailsona, cuvara-prevodioca, koji se sad predstav i kao njen menadzer, rekla je da prihvata poziv, pod uslovom da do zvanicnu potvrdu od svajcarskog konzulata. Stranac, koji je izgleda navikac to vrstu zahteva, izjavio je da to nije samo njena zelja vec i njegova, jer za u njegovoj zemlji treba da ima pismeni dokaz o tome da njen posao tame mote niko drugi da obavlja - a to nece biti tesko, jer Svajcarinje nen mnogo sklonosti prema sambi. Otisli su zajedno a centar grads obezbedenje/prevodilac/menadzer trazio je predujem a gotovom, cim pots ugovor, i zadržao je 30% od petsto isplacenih dolara.

-To je za nedelju dana unapred. Nedelju dana, razumes? Zaradivaces stotina dolara nedeljno, i to ubuduće bez odbitka, jer uzimam procenat sa od prve rate!

Do tog trenutka, putovanja, pomisao da ce otici nekud daleko - svc bilo je samo san - a sanjati je vrlo ugodno, jer nismo obavezni da cinimo n od onoga sto zamisljamo. Na taj nacin ne izlazemo se nikakvoj opasnosti dozivljavamo poraze, teske trenutke, a kad jednom ostarimo, uvek moze optuzivati druge - najcesce roditelje, supruznike ili decu - sto nisu dopu; da ostvarimo svoje zelje.

Sada joj se najedanput pruzala prilika koju je toliko iscekivala, ali je po no prizeljkivala da se nikad ne pojavi! Kako da se suoci s izazovima i o~ nostima jednog zivota koji nije poznavala? Kako da napusti sve ono na st navikla? Zasto je Bogorodica odlucila da je posalje tako daleko?

Mariju je tesila misao da svakog trenutka mote da se predomisli, d sve samo neobavezna igra - nesto novo i drugacije, o cemu ce moci da p~ kad se ponovo vrati a svoj grad. Na kraju krajeva, zivela je vise od hilj; kilometara daleko odatle, imala je trista pedeset dolara a dzepu i ako st bude resila da se spakuje i pobegne, oni nikad nece uspeti da je pronadu.

Tog popodneva, kad su bili a konzulatu, Marija je resila da se pro? pored mora, gledajuci decu, odbojkase, prosjake, pijanice, prodavce tipic brazilskih rukotvorina (proizvedenih a Kini), ljude koji su trcali i radili ve; da zavaraju starost, strane turiste, majke sa decom, penzionere koji su ig karte. Dosla je a Rio, upozнала jedan luksuzan restoran, jedan konzu

Z S

~, GEDANAEST MINUTA

jednog stranca, imala svog menadzera, primila na poklon haljinu i par cipela koji niko a njenoj varosi ne bi mogao da kupi.

I onda?

Zagledala se a pucinu: njeno znanje geografije govorilo joj je da bi, krecuci se po pravoj liniji, stigla a Afriku, punu lavova i dzungli sa gorilama. Medutim, ako bi se zaputila prema severu, dospela bi a jedno zacarano carstvo zvano Evropa, gde postoji Ajfelova kula, evropski Diznilend, krivi toranj u Pizi. Sta bi mogla da izgubi? Kao i sve Brazilke, naučila je da igra sambu pre nego sto je progovorila; ako joj se ne dopadne, mogla bi odmah da se vrati, a vec je naučila da se prilike a životu nude zato da bi istog casa bile iskoriscene.

Provodila je najveći deo svog vremena govoreći „ne“ a prilikama a kojima bi zelela da kaze „da“, resena da dopusti sebi samo ona iskustva koja je umela da kontrolise - kao sto su, na primer, bile avanture sa muskarcima. Sada se nalazila pred necim nepoznatim, toliko nepoznatim kao sto je ovo more nekada bilo za moreplovce koji su se njime otiskivali, kako su je ucili na casovima istorije. Mogla bi uvek da govori „ne“, ali da li bi to onda znacilo da bi ostatak zivota provela jadikujuci, kao sto se i dan-dams sa zaljenjem i kajanjem seca onog decaka koji joj je trazio olovku a onda se zauvek izgubio odnoseci i njenu prvu ljubav? Mogla bi neprestano da govori „ne“, ali zasto ne bi ovog puta pokusala da kaze „da“?

Razlog je jednostavan: Marija je bila devojka iz provincije, bez ikakvog zivotnog iskustva, izuzev pristojnog obrazovanja, poznavanja televizijskih serija i uverenja da je lepa. Ali to nije bilo dovoljno da bi se uhvatila a kostac sa svetom.

Videla je ljude koji su se smejali i gledali more, ali su se plasili da mu pricfu. Pre dva dana i ona je osetila slican strah, ali sada ga se oslobodila i ulazila a vodu kad god bi pozelela, kao da se rodila pored mora. Mozda ce se isto to desiti i u Evropi?

Izgovorila je a sebi molitvu, ponovo trazeci savete od Device Marije, i vec posle nekoliko trenutaka bila je resena da nastavi napred, jer se osecala zasticenom. Mogla je uvek da se vrati, ali nece joj se uvek pruziti prilika da ode nekud tako daleko. Vredelo je rizikovati, ukoliko njen san uspe da odnese ~revagu nad cetrdeset osam sati voznje zagusljivim autobusom i ukoliko se Svajcarac ne predomisli.

Bila je toliko uzbudena da je, kad je covek ponovo pozvao na veceru, zelela da deluje zavodljivo i uhvatila ga je za ruku, Eli ju je Roze odmah uklonio i Marija je shvatila - s izvesnom bojazni, ali i s olaksanjem - da covek zaista misli ozbiljno.

29

:J-AULO KOELJO

- Zvezda sambe! - govorio je. - Lepa zvezda brazilske sambe! Put is nedelje!

Sve je delovalo carobno, ali „putovanje iduce nedelje" bilo je potp neizvodljivo. Marija je objasnila da ne mote da donese takvu odluku dogovora s porodicom. Svajcarac se razbesneo, pokazao kopiju potpisa ugovora, i ona je prvi put osetila strah.

- Ugovor! - vikao je

Iako je resila da putuje, zelela je najpre da se posavetuje sa Mailson svojim menad zero m - ionako je placen za posredovanje a poslu. Medutim, Mailson je delovao mnogo vise zainteresovan da zavede je nemačku turistkinju, koja je upravo stigla a hotel i suncala se a topl ubedena da je Brazil najliberalnija zemlja na svetu (ne primecujuci da je jedina zena s golim grudima, i da je svi ostali posmatraju s izvesn nelagodom). Jedva da je slusao sta mu Marija govori.

- A ako se predomislim? - navaljivala je Marija.

- Ne znam sta pise a ugovoru, ali mozda, a to m slucaju, mote d. odvede na silu.

- Nikad me nece naci.

- Imas pravo. Dakle, ne treba da se brines.

Svajcarac, koji je a meduvremenu vec potrosio petsto dolara, kupio cipela i haljinu, platio dve vecere i takse a konzulatu, poceo je da se brine t< da je, na Marijimo navaljivanje da se posavetuje sa svojima, resin da kupi . avionske karte i pode s njom a njeno rodno mesto - pod uslovom da se resi za cetrdeset i osam sati i da otputuju vec iduce nedelje, kako je vec u; voreno. I dok su razmenjivali os mehe, ona je shvatila da se ugovor~ obavezala i da ne treba mnogo da se igra ni sa osecanjima ni sa zakonom.

Mala varos bila je iznenadena i ponosna kad je videla svoju lepu . Mariju a pratnji stranca koji je zeleo da je pozove a Evropu i napravi od ~ veliku zvezdu. Celo susedstvo bilo je upoznato s tim, a drugarice su je pita „Ali kako se to uopste desilo?"

- Imam sreće.

Njih je zanimalo da li se tako nesto redovno dogada a Rio de Zanei jer su gledale na televiziji slime epizode. Marija nije odgovorila ni da ni ~ kako b_i istakla znacaj vlastitog iskustva i uverila drugarice da je izuzet osoba.

Otisl su zajedno njenoj kuci, gde je stranac ponovo pokazao prospe

30

~, GEDANAEST MINUTA

e te, Brazil (sa Z), ugovor, dok je Marija objasnjavala da sada ima i svog menadzera i da namerava da se posveti umetnickoj karijeri. Majka, g ledajuci

~ oskudne bikinije devojaka na fotografijama koje joj je covek pokazivao, ostala ~ ~ bez reci i resila je da ne postavlja pitanja - njoj je jedino bilo vazno da joj kci bude srecna i bogata, ili nesrecna - ali bogata.

- Kako mu je ime? - Roze.

- Rozerio! Tako mi se zvao jedar, stric.

Covek se nasmesio, zapljeskao rukama, i svima je bilo jasno da nije razumeo pitanje. Marijin otac primed:

- Ali on je mojih godina.

Majka ga je opomenula da se ne mesa a cerkinu sreću. A kako sve krojacice imaju obicaj da sa svojim musterijama razgovaraju o svemu, i tako steknu bogato iskustvo a pitanjima ljubavi i braka, posavetovala je:

- Duso moja, bolje je biti nesrećna sa bogatšom nego srećna sa siromahom, a tamo imas mnogo vise izgleda da postanes nesrećna bogatasica. Uostalom, ako stvari krenu naopako, uhvati autobus i vrati se kuci.

Marija, iako devojka iz unutrašnjosti, bila je mnogo inteligentnija nego sto su mislili njena majka ili njen buduci suprug, i nije mogla da odoli zelji da provocira:

- Majko, ne postoji autobus od Evrope do Brazila. Osim toga, mene zanima umetnicka karijera a ne udaja.

Majka je pogledala cerku gotovo s ocajem:

- Ako uspes tamo da stignes, uspeces i da se vratis. Umetnicke karijere su odlicne za devojke, ali traju samo dokle traje lepota, a to je do tridesete godine. Zato iskoristi priliku, nadi nekog coveka, cestitog i zaljubljenog, i udaj se. Ne treba mnogo da razmislijas o ljubavi - u pocetku ni ja nisam volela tvog oca, ali novcem se sve postize, cak i prava ljubav. A pri tom, tvoj otac nije cak ni bogat!

Kao savet prijateljice, bio bi naopak, ali kao savet majke, bio je odlican. Cetrdeset osam sati nakon toga Marija se ponovo obrela a Riju, ali prethodno nije propustila priliku da svrati - sama - u tekstilnu radnju i da otkaz. Vlasnik radnje joj je na to rekao:

- Cuo sam da je jedan cuveni francuski menadzer resin da to povede u Pariz. Ne mogu to sprecavati da pratis svoju sreću, ali bih zeleo, pre nego stn odes, nesto da znas.

Izvadio je iz dzepa lancic s medaljonom.

31

-AULO KOELJO

- Ovo je cudotvoran medaljon Nase Gospe od Milosrda. U Pariz~ stoji njena crkva, i zato idi tamo i zamoli je da to stiti. Pogledaj sta ovde

Marija je videla da su oko Bogorodicinog lika zapisane reci: „O M majko bezgresna, moli za nas koji Te molimo za pomoc. Amen.”

- Ne zaboravi da svakoga dana, bar jedan put, ponovis ove reci. L. Oklevao je na trenutak, ali je vec bilo kasno da se povuce.

- ...ako se jednog dana vratis, znaj da cu to cekati. Propustio sam p: da kazem jednu recenicu: Volim te. Mozda je sad kasno, ali voleo bih znas.

„Propustiti priliku”. Ona je veoma rano naucila sta to znaci. Mecf recenicu „Volim te” cula je vec bezbroj puta za svojih dvadeset i dve goo cinilo joj se da je odavno izgubila svaki smisao - jer iz nje nikad nije i- nista ozbiljno, duboko, sto bi se razvilo a dugotrajnu vezu. Marija mu ; hvalila na toj izjavi, zabelezila je a svojoj podsvesti (nikad se ne zna sta zivot sprema, i uvek je dobro znati gde se nalazi izlaz za slucaj opasn poljubila ga a celo i otisla, ne osvruci se za sobom.

Vratili su se a Rio, i za jedan dan ona je dobila pasos (Brazil se promenio, komentarisao je Roze sa svojih nekoliko reci portugalskc mnogo mimike, koju je Marija protumacila kao „ranije je to trajalo m dune”). Malo-pomalo, uz pomoc Mailsona cuvara/prevodioca/menac nabavili su i ostale potreptine (odecu, obucu, sminku, sve ono o cemu poput nje samo sanjaju). Roze ju je video kako igra a jednoj diskoteci kc posetili vece uoci puta a Evropu, i bio je odusevljen svojim izborom je pronasao veliku zvezdu za kabare „Kolonji”, lepu crnku sa svetlim of kosom crnom kao krilo graune (brazilske puce s kojim domaci pisci o porede crnu kosu). Radna dozvola iz svajcarskog konzulata bila je spn spakovali su kofere, i sutradan krenuli a zemlju cokolade, satova i Marija je a potaji kovala planove da navede tog coveka da se zaljubi u n nije bio ni star, ni ruzan, ni siromasan; sta bi vise mogla da pozeli?

32

-EDANAEST MINUTA

Poise. ~lo~

tigla je iscrpljena i vec na aerodromu premrla od straha, otkrivsi da je potpuno zavisna od coveka pored sebe - nije poznavala zemlju, jezik, hladnocu. Rozeovo ponasanje menjalo se iz sata a sat; vise se nije trudio da bude ljubazan, i mada nijedanput nije pokusao da je poljubi ili dotakne grudi, pogled mu je odsutno bludeo. Smestio je a jedan mali hotel, predstavivsi je drugoj Brazilki, jednoj mladoj zeni tuznog lika, po imenu Vivijan, zaduzenoj da je uvede a posao.

Vivijan je odmerila od glave do pete, bez imalo ustrucavanja i bez trunke saosecanja prema nekom ko se prvi put zatekao a inostranstvu. Umesto da je upita kako se oseca, presla je pravo na stvar.

- Nemoj da gajis iluzije. On odlazi a Brazil kad god se neka od njegovih devojaka uda a, po svemu sudeci, to se cesto desava. On tacno zna sta hoce, a verujem da i ti znas: sigurno si dosla da nades jednu od tri stvari - avanturu, novae ili muza.

Kako je uspela da pogodi? Da li to znaci da svi zapravo tragaju za istim stvarima? Ili je Vivijan kadra da cita tulle midi?

- Sve devojke koje se ovde nalaze traze jednu od to tri stvari - nastavi Vivijan, i sad je Marija bila ubec~ena da ona cita njene misli. - sto se tice avanture, ovde je isuviše hladno da bi se ikuda moglo ici, a osim toga, ne preostaje ti novae za putovanja. Sto se novca tice, moras da radis skoro godinu dana da bi zaradi la za povratnu kartu, ne racunajuci odbitke za stare i hranu.

- Ali..

- Znam sta hoces da kazes: nisi se tako pogodila. A u stvari, sama si propustila da pitas „kako" - uostalom, to se niko i ne seti da pita. Da si bila opreznija, da si pazljivo procitala ugovor koji si potpisala, znala bi a sta si se uvalila, jer Svajcarci ne laz, mada im cutanje mnogo pomaze.

Marija oseti da gubi tlo pod nogama.

- I na kraju, kad je rec o muzevima, svaka devojka koja se uda predstavlja veliki materijalni gubitak za Rozea, tako da ream je zabranjeno da razgovaramo sa gostima. Ako se upustis a tako nesto, izlazes se velikoj opasnosti. Ovo nije mesto gde se ljudi sreću, kao recimo a Rue de Berne.

- Rue de Berne?

-Muskarci ovde dolaze sa svojim zenama, a retki turisti, cim vide poro

33

-AULO KOELJO

dicnu atmosferu, odlaze na druga mesta da trade zensko drustvo. . plebes; ako, uz to, u mes jos i da pevas, plata ce ti biti povecana, ai drugih devojaka. Zato ti preporucujem da i ne pokusava~ da peva svega, ne koristi telefon.

Potrosices sve sto zaradis, a to je ionako be - Ali on mi je obecao petsto dolara nedeljno.

- To ces tek da vidis.

34

^IEDANAEST MINUTA

Iz Marijinog Dnevnika, druge nedelje njenog boravka a Svajcarskoj:

Bila sam a „klubu", upoznala tzv. direktora plesa iz zemlje koja se zove Maroko i morala sam da naucim svaki korak nekakve igre koju je on - koji nikad nije krocio a Brazil - smatrao sambom. Nisam ~estito stigla ni da se odmorim od dugog putovanja avionom a vec sam morala da se smejem i da plesem, i to jos prve noci. Ima nas ukupno lest devojaka i nijedna nije srecna, i nijedna ne zna sta ovde zapravo radi. Gosti piju i pljeskaju, salju poljupce i lascivne poruke, a potaji, ali ne idu dalje od toga.

Juce sam primila platu, i to tek deseti deo od dogovorene sume, a ostatak bi, prema ugovoru, trebalo da podmiri troskove mog puta i boravka. Prema Vivijaninom racunu, to ce potrajati godinu dana, a za to vreme nemam kuda da pobegnem.

Ali zar uopse vredi bezati? Tek sam stigla, nista jos ne poznajem. Zar je problem plesati sedam veceri nedeljno? Ranije sam to radila iz zadovoljstva, sada to cinim za novac i slavu: noge me ne bole, jedino je tesko uvek sacuvati osmeh na licu.

Mogu da biram: ili cu postati zrtva sveta ili avanturistkinja a potrazi za svojim blagom. Sve zavisi od toga kako posmatram svoj zivot.

35

-AULO KOELJO

~~~~Garija je izabrala put avanturistkinje a potrazi za blagom - ostavila osecanja po strani, prestala da place cele noci, zaboravila ko je bila; otkri da ima snagu volje dovoljno jaku da moze da se pretvara kako se juce rc i zato nije morala ni za kim da zali. Osecanja mogu da cekaju, a sad je va da zaradi novac, da upozna zemlju i da se vrati a svoj zavica j kao pobedn

Uostalom, sve a njenom okruzenju podsecalo je na Brazil, a narocit~ njeno rodno mesto: zene su govorile portugalski, zalile se na muskarce, vorile glasno, bunile se zbog radnog vremena, stizale sa zakasnjenjem u k zacikavale gazdu, smatrale da su najlepse na svetu i raspredale price o svc zacaranim princevima - koji su obicno bili ili negde daleko, ili ozenjen bez prebijene pare pa su ziveli na njihov racun. Atmosfera - suprotno or sto je zamisljala videvsi prospekte koje joj je Roze pokazao, bila je up: onakva kako joj je Vivijan opisala: porodicka. Devojke nisu smele da hvataju pozive ili da izlaze sa musterijama, jer su bile prijavljene kao „igra sambe". Ako bi bile zatecene na delu, kako uzimaju neciji broj telefona, c jale bi dve nedelje bez posh. Marija, koja je ocekivala nesto mnogo ziv uzbudljivije, malo-pomalo, utonula je a camotinju i tugu.

Prvih dana retko je izlazila iz svog pansiona - pogotovo kad je ustan la da niko niti govori niti razume njen jezik, cak i kad izgovara PO-LA-t NO svaku recenicu. Takode se iznenadila saznavsi da, za razliku od obic.

njenoj zemlji, grad a kome se sada nalazila ima dva razlicita naziva - Zene do mace stanovnistvo, i Zenebra, za Brazilke.

Napokon, posle beskrajnih sati dosade koje je provela tavoreci a s' sobicku bez televizora, izvela je dva zakljucka:

A. Nikad nece uspeti da nacfe ono za cim traga ako ne bude umel kaze ono sto midi. A za to je bilo neophodno da nauci jezik zemlje a koj~ obrela.

B. Buduci da sve njene druzbenice imaju potpuno isti cilj kao i morala je da bude drugacija, ali jos nije smislila kako to da postigne.

36

GEDANAEST MINUTA

Iz Marijinog Dnevnika, cetiri nedelje nakon dolaska a Zenevu/Zenebru:

Ovde sam vec citavu vecnost, ne govorim jezik, po citav dan slusam muziku na radiju, ogledam se po sobi, mislim na Brazil i jedva cekam da docte vreme da odem na posao, a kad sam na poslu, jedva cekam da se vratim a pansion. Drugim recima, zivim a buducnosti umesto a sadasnjosti.

Jednoga dana, a nekoj dalekoj buducnosti, moci cu da se vratim a Brazil, da se udam za vlasnika tekstilne radnje, da slusam zlobne komentare mojih prijateljica koje nikad nista nisu stavile na kocku i ne umeju da vide vista drugo sem tuclih poraza. Ne, ne mogu tako da se vratim: radije bih iskocila iz aviona dok bude leteo iznad okeana.

Meciutum, posto se prozori a avionu ne otvaraju (kakva steta sto ne moze da se oseti svez vazduh!), umrecu ovde. Ali, pre nego sto umrem, hocu da se borim za zivot. Ako budem mogla da svoj put sledim sama, ici cu dokle hocu.

37

J-AULO KOELJO

Vutradan se upisala na prepodnevni tecaj francuskog, gde je upc ljude svih uverenja, vera i uzrasta: muska:ce a odeci sa blestavim boj zlatnim narukvicama oko zglavka, zene sa zarom, decu koja su ucila n brze nego odrasli, iako bi trebalo da bude obratno, s obzirom na to da c imaju znatno vise iskustva. Bila je ponosna kad je saznala da su svi c njenu zemlju, karneval, sambu, fudbal i najpoznatiju licnost na svetu, U pocetku, htela je da bude simpaticna i trudila se da ispravi njihov iz (kaze se Pele, Peleeee!!!), ali je posle izvesnog vremena odustala, jer su i r zvali Marija, a skladu s manijom stranaca da izvrcu sva imena i da pri to smatraju kako su a pravu.

U popodnevnim casovima, da bi vezbala jezik, izlazila je a setnje p• gradu s dva imena, otkrila cokoladu divnog ukusa, sir koji nikad ranij probala, ogroman vodoskok nasred jezera, sneg a koji noga nijednog n zemljaka nije zagazila, rode, restorane s kaminom (iako ni a jedan nijf videla je vatru unutra i to je a njoj izazivalo osecanje prijatnosti i ututk ti). Takoc~e se iznenadila kad je otkrila da se a oglasima ne reklamiraju satovi vec i banke, mada joj nije bilo jasno zasto postoje tolike banke z, malo stanovnika, a zapazila je i da retko ko a njih ulazi, ali je resila da ni pita.

Posle tri meseca samosavladvanja na poslu, njena brazilska krv - , culna - najzad je progovorila: zaljubila se a jednog Arapina koji je poha njom tecaj francuskog. To je trajalo tri nedelje sve dok jedne noci nije da sve ostavi i zaputi se a planinu a okolini Zeneve. Kad je sutradan do posao Roze ju je pozvao a svoju kancelariju.

Cim je otvorila vrata saznala je da je otpustena jer pruza los primer lim devojkama sa kojima radi. Roze, sav besan, rekao je da se jos jed razocarao, da su brazilske zene nepouzidane (ah, to manija da se sve uops Nista joj nije vredelo sto ga je uveravala da je dobila visoku temperaturu klimatske razlike. Nije ga ubedila, naprotiv, covek je jos promrmljao morati da se vrati a Brazil da joj nade zamenu i da bi mu bilo bolje nap;avio sou sa jugoslovenskim balerinama, koje su mnogo lepse i neu divo odgovornije.

Iako jos vrlo mlada, Marija nije bila nimalo glupa - pogotovo stc

38

., GEDANAEST MINUTA

njen prijatelj Arapin upozorio da su a Svajcarskoj zakoni o radu veoma strogi i da bi mogla da se zali da je izrabljivana na poslu, buduci da je klub zadržavao najveći deo njene zarade.

Vratila se a Rozeovu kancelariju, ovoga puta govoreci pristojan francu- 'i ski a cijem je recniku bila sadrzana i rec „advokat". Izasla je odande dobivsi grdnje ali i pet hiljada dolara na ime odstete - sumu o kojoj nikad nije ni sa

njala, a sve to zahvaljujuci carobnoj reci „advokat". Sada je mogla slobodno da j se zabavlja s Arapinom, da kupi neke poklone, da napravi snimke planing pod snegom i da se vrati kuci kao pobednik.

Prvo sto je ucinila bilo je da telefonira jednoj majcinoj susetki i da joj kaze kako je zadovoljna, kako joj predstoji blistava karijera, i da poruci svoji ma trod truce da ne treba da se brims za nju. Zatim, posto je uskoro morala da 4" napusti sobu a pansionu koju joj je Roze unajmio, odlucila je da porazgovara s Arapinom, da mu se zakune na vecnu Ijubav, da se preobradi a njegovu veru i da se uda za njega - cak i ako bude morala da nosi one cudne marame na glavi. Uostalom, bilo je poznato da su Arapi veoma bogati, i to je bilo dovoljno.

Ali Arapin je a to vreme vec bio daleko - verovatno a Arabiji, zemlji koju Marija nije poznavala - i u dubini duse zahvaljivala je Bogorodici sto nije bila prinudena da se odrekne svoje vere. Sada, kad je raspolagala dovoljnim znanjem francuskog, novcem za povratak, radnom dozvolom a kojoj je klasi fikovana kao „igracica sambe“, boravisnom vizom koja je jos vazila, i znajuci da, a krajnjem slucaju, moze da se uda za trgovca tekstilom, Marija je resila da ucini ono a cemu bi sigurno bila uspesna: da zaraduje novac svojom lepo tom. Jos a Brazilu procitala je knjigu o jednom cobaninu koji je, tragajuci za blagom, nailazio na mnoge prepreke i teskoce koje su mu zapravo pomogle da postigne ono za cim je zudeo; to je upravo bio i njen slucaj. Bila je potpuno ubedena da je dobila otkaz da bi se srela sa svojom pravom sudbinom modela i manekena.

Unajmila je jednu malu sobu (bez televizora, ali sad je morala da stedi na svemu dok ne zaradi veliki novac) i vec sutradan krenula a obilazak agencija. Svuda su joj rekli da mora da dostavi profesionalno izradene fotografije, ali to je bilo ulaganje a karijeru, jer svaki san skupo kosta. Potrosila je znatan deo novca na jednog vrsnog fotografa koji je govorio malo a zahtevao mnogo: u svom studiju imao je ogromnu garderobu i ona je pozirala a skromnim i

39

J-nuLO KoELJo

ekstravagantnim haljinama, pa cak i u jednom bikiniju koji bi njenog je poznanika iz Rio de Zeneira, cuvara/prevodioca i bivseg menadzera Ma naterao da pukne od zavisti. Zatrabila je jednu seriju fotografija za napisala pismo a kome je kazala kako je srečna a ~vajcarskoj i poslala ma. Kad je budu videli a onim skupim haljinama, svi ce pomisliti da se gatila i da je postala najslavnija kci svoje male varosi. Ako sve bude tel planu (a nije sumnjala a svoju pobeđu, narocito otkako je procitala nel knjiga o „pozitivnom razmisljanju“), docekace je s muzikom kad se vratila, a potrudice se i da ubedi predsednika opstine da joj dodeli jed koji ce nositi njeno ime.

Kupila je mobilni telefon, posto nije imala stalno boraviste, i nar dana ocekivala je pozive da pocne da radi. Hranila se a kineskim restor (najjeftinijim) i - da bi joj vreme brze prolazilo - ucila je kao luda.

Ali vreme je sporo proticalo a telefon se nije oglasavao. Na njeno iznenacjenje, niko joj se nije obracao dok se setala pored jezera, izuzev liko dilera droge koji su stajali uvek na istom mestu, ispod jednog o mosta koji povezuju prekrasan stari park s najmodernijim delom 3 Pocela je da sumnja a svoju lepotu, sve dok joj jedna od bivsih kolegi: posla, koju je slucajno sreła a nekom kafeu, nije objasnila da krivica nije vec Svajcaraca koji ne vole niko me da smetaju, i stranaca, koji se plase ne okrive za „seksualno zlostavljanje“ - pojam koji je izmisljen samo za bi se zene sirom sveta osecale kao rugobe.

40

-EDANAEST MINUTA

iG ,if

Marija je pocela redovno da odlazi a biblioteku, da razgovara sa zenom koja joj je izgledala isto tako usamljena kao i ona, da trazi savete, da razmenjuje s njom sudove o zivotu i piscima - sve dok se njena usteđevina nije gotovo sasvim istopila: jos dve nedelje, i vise nece imati cak ni za povratnu kartu.

I kako zivot uvek cekaa kritične trenutke da bi tek tada pokazao svoju blistavu stranu, telefon je napokon zazvonio.

Tri meseca nakon sto je otkrila rec „advokat“ i dva meseca otkako je zivela od primljene nadoknade, jedna agencija se javila da pita da li se gospodica Marija jos uvek nalazi na tom broju. Odgovor je bio jedno hladno „da“ koje je uvezbavala danima, da ne bi pokazala ni trunku nestrpljenja. Tako je saznala da su se jednom Arapinu, koji se bavi modom a svojoj zemlji, mnogo dopale njene fotografije i da bi zeleo da je pozove da ucestvuje na modnoj reviji. Mariji je jos bilo sveze a pamcenju njeno poslednje ljubavno razocaranje, ali je, s druge strane, ocajniCki vapila za novcem.

Ugovorili su sastanak a jednom vrlo otmenom restoranu. Naisla je na coveka elegantnog, mnogo sarmantnijeg i zrelijeg od prethodnog, koji ju je upitao:

- Znete li cija je ovo slika? Huana Miroa? A mate li ko je Huan Miro? Marija je cutala, kao da je usredsređena na hranu, drugaciju nego a kine skim restoranima. S druge strane, vec je odredila sebi zadatak da prilikom sledeceg odlaska a biblioteku potrazi neku knjigu o Mirou.

Ali Arapin je navaljivao dalje:

- Za onim stolom je redovno sedeo Federiko Felini; sta mislite o nje govim filmovima?

Odgovorila je da ih obozava. Arapin je zeleo da ude a pojedinosti, ali je Marija, uvidevsi da ne bi polozila ispit iz opste kulture, odlucila da se vise ne pretvara:

- Nisam ovamo dosla da glumim pred vama. Jedino sto znam to je da pogodim razliku izmedu koka-kole i pepsi. Zar ne biste radije da pricamo o modnoj reviji?

Devojcina iskrenost je, po svemu sudeci, ostavila povoljan utisak na Arapina.

- Pricace mo o tome uz pice, posle vecere.

Nastala je pauza. Gledali su se, bez reci, nastojeci da dokuce sta ono drugo midi.

43

a-AULO KOELJO

Vako je umela da zapisuje misli koje je smatrala mudrim, Mari uspevala da se pridrzava sopstvenih saveta: sve cesce je zapadala a dept telefon je i dalje ostajao nem. Da bi se razonodila i vezbala francuski bodno vreme, Marija je pocela da kupuje casopise o slavnim umetnici je uskoro uvidela da joj to odnosi mnogo novca. Zato je resila da ih mljuje iz obliznje biblioteke. Gospoda koja je izdavala knjige kazala jc se casopisi ne izdaju, ali se ponudila da joj preporuci neke knjige koje pomoci da sto bolje ovlada francuskim.

- Nemam vremena da citam knjige. - Kako nemate? Cime se bavite?

- Raznim stvarima. Ucim francuski, pisem dnevnik, i... - I sta jos?

Pomisllila je da kaze „cekam da telefon zazvoni“, ali se uzdrzala. - Draga moja, vi ste mladi, zivot je pred vama. Citajte. Zaboravi sto su vam govorili o knjigama i citajte.

- Vec sam dosta procitala.

Najednom, Marija se setila da joj je Mailson jednom govorio o n sto je nazvao „energijom“. Bibliotekarka je delovala kao senzibilna osoba, koja bi mogla da joj pomogne ako sve ostalo propadne. Mc nekako da je osvoji jer je nagonski slutila da joj to zena moie postati p Naglo se predomislila:

- Ali hocu jos da citam. Molim vas, pomozite mi da izaberem kn Zena joj je donela „Malog princa“. Is te veceri pocela je da pr< knjigu, videla na pocetku crtez nekog sesira - ali autor je tvrdio da z, za decu, to ne predstavlja sesir nego zmiyu koja je progutala slona. „: da nikad nisam ni bila dete“, pomislila je. „Meni to mnogo vise lici na U nedostatku televizije, nastavlja je da prati Malog princa na nje putesestvijima, iako bi se rastuzila pri svakom pomenu reci „Ijul zabranila je sebi da midi na znacenje tog pojma, jer bi se, a protivn~ gurno ubila. Bilo je to dirljivih scena izmedu Princa, jedne lisice i jedn knjiga je bila neobicno zanimljiva i ona nije svakih pet minuta provera li je baterija mobilnog telefona napunjena (premirala je od straha da r push svoju veliku zivotnu priliku zbog puke nemarnosti).

42

-AULO KOELJO

- Vi ste veoma lepa devojka - insistirao je Arapin. - Ako pristan popijete sa mnom pice a mom hotelu, dacu vam hiljadu franaka.

Mariji je najednom puklo pred ocima. Je li to bila krivica agen~ iznajmljivanje modela? Ili mozda njena, jer je trebalo bolje da se oba~ kakvoj je veceri rec? Ne, niko nije snosio nikavu krivicu, ni agencija, ~ ni Arapin. Osetila je naglu potrebu za pustarama svog zavicaja, za Bra za majcinim krilom. Setila se Mailsonovih prica, na plazi, o trista dolar joj je to zvucalo smesno, znatno vise nego sto je ocekivala da moze do jednu noc s muskarcem. Medutim, tog trenutka postalo joj je jasno da nikoga, bas nikoga na svetu s kim bi mogla da porazgovara; bila je sam cata a nepoznatom gradu, sa dvadeset dve godine, prilicno lagodno F ljene, ali potpuno nemodne da joj pomognu da pronade bolji odgovor. - Molim vas, natocite mi jos vina.

Arapin je dosuo vino a njenu casu, dok joj je misao letela brz~ Mali Princ s planete na planetu. Dosla je tamo a potrazi za avan~ novcem, mozda cak i muzem, i znala je da ce, pre ili kasnije, dobiti ponudu, jer nije bila naivna, a i musko ponasanje joj je odavno bilo poznato. Ali ipak, jos uvek je verovala a agencije za modele, umetnick jeru, bogatog muza, porodicu, decu, unuke, skupe haljine, pobe povratak a svoj rodni grad. Mastala je da prevazide sve teskoce isk pomocu svoje inteligencije, zavodljivosti, snage volje.

Ali stvarnost se sada obrusila na nju svom tezinom. Na Arapinov~ nadenje, pocela je da place. Covek, razapet između straha od ska~ nagnonske muske potrebe da zastiti devojkju, nije znao sta da radi. Dao kelneru da donese raeun, ali Marija ga je prekinula:

- Nema potrebe. Dajte mi jos vina i pustite me da se malo isplac I Marija se setila decaka koji joj je trazio olovku, momka koji ju je bio zatvorenih usta, radosti sto je upoznala Rio de Zaneiro, setila se m~ ca koji su je iskoristili ne pruzivsi joj nista za uzvrat, strasti i ljubavi izgubila na svom zivotnom putu. Uprkos prividne slobode, sav njen zi~ je beskonacni niz sati protracenih a iscekivanju da se dogodi neko cudc ska ljubav, avantura s uvek istim sretnim krajem, kao a filmovima i kn, Jedan pisac je negde zapisao da vreme ne menja coveka, niti ga mudrc ohrazava. Jedino sto mote nekoga da navede da promeni misljenj ljubav Kakva budalastina! Taj koji je to napisao poznavao je same stranu medalje.

44

fete da

~. GEDANAEST MINUTA..'

Istina, ljubav je jedna od retkih stvari na svetu koje mogu iz korena da promene zivot nekog coveka, i to a delicu sekunde. Ali postojala je i druga strana medalje, sila koja je mogla da navede svako ljudsko bice da krene a potpuno suprotnom smeru od nameravanog: ocajanje. Da, mozdja je ljubav imala moc da preobrazava ljude, ali ocajanje cin i to isto, samo mnogo brie. I sta sad, Marija? Da li bi trebalo da pobjegne glavom bez obzira, da se vrati a Brazil, da postane nastavnica francuskog, da se uda za vlasnika tekstilne radnje? Ili bi trebalo da ucini jos jedan korak napred, barem za jednu noc, a nepoznatom gradu gde nikog nije poznavala niti je iko poznavao nju? I znaci li to da bi je jedna noc i lako zaradeni novae nagnali da nastavi dalje, sve do~~ ne dospe do tacke na svom putu odakle vise ne bi mogla da se vrati natrag? Sta se to s njom desavalo a tom trenutku: da li joj se nudila velika prilika ili je Devica Marija htela da je iskusa?

Arapinov pogleda je setao od dike Huana Miroa, preko stola za kojim je Felini obicno veceravao sa svojim izdavacem, do devojkje za garderobom i gostiju koji su ulazili i izlazili.

- Zar vi niste znali?

- Jos vina, mo lim vas - odgovorila je Marija kroz suze.

Molila je boga da kelner ne pride i ne otkrije sta se desava - a kelner, koji je sve to posmatrao iz ugla, takode je molio boga da covek koji je sedeo s devojkjom sto pre plati racun, jer je restoran bio prepun i gosh su cekali da se oslobodi neki sto.

Napoleon, posle gauze koja kao da je potrajala citavu vecnost, ona progovori.

- Rekli ste „pice“ za hiljadu franaka?

Izgovorila je to glasom koji je i njoj zvucao potpuno strano.

- Jesam - odgovori Arapin, koji se vec pokajao zbog svog predloga. - Ali niposto ne bih zeleo...

- Onda platite racun. Idemo na to „pice“ a vas hotel.

Ponovo je samoj sebi delovala tude. Do tada, bila je pristojna, lepo vaspitana, vesela devojkja i nikad nije tim tonom razgovarala s nekim nepoznatim. Ali izgleda da je to devojkja umrla za sva vremena. Pred njom je bio novi, drugaciji nacin zivota, gde su „pica“ kostala hiljadu franaka, odnosno oleo sesto dolara.

Sve se odigralo prema ocekivanju. Otisla je s Arapinom a hotel, popila sampanjac, napila se, rasirila noge, sacekala da on dozivi orgazam (nije

45

-AULO KOELJO

moralu da glumi da ga je dozivela), okupala se a kupatilu s mermer plocicama, uzela svoj novae i dozvolila sebi luksuz da se vrati kuci taksije Bacila se a krevet i zaspala cvrsto, bez snova.

46

-EDANAEST MINUTA

Iz Marijinog Dnevnika, zapisano sledeceg dana:

Secam se svega, izuzev trenutka kad sam donela odluku. Cudno, ali ne osecam nikakvu krivicu. Ranije sam gledala na devojkje koje za novac odlaze a krevet s muskarcima kao na osobe kojima je zivot uskratio svaku mogucnost izbora - a sad vidim da nije tako. Mogla sam da kazem „da“ ili „ne“, niko me ' nije primoravao da ista prihvatim.

Idem ulicama, posmatram ljude i pitam se: da li su sami birali svoj zivot? Ili je mozda i njih, kao i mene, sudbina „izabrala“? Domicica koja je sanjala da postane model, bankarski cinovnik koji je zeleo da bude muzicar, zubar koji krisom pile i manta da se posveti knjizevnosti, dvojka koja gori od zelje da radi na televiziji, ali je uspela da se zaposli jedino kao kasirka a samoposluzi.

Ne osecam ni trunku samosazaljenja niti sebe smatram zrtvom, jer sam mogla da izac~em iz restorana neokmjene casti i praznog novcanika. Mogla sam da odrzim moralnu pridiku muskarcu s kojim sam se srela, ili da pokusam da ga ubedim da ima pred sobom princezu i da bi mu bilo bolje da proba da je osvoji umesto sto se nudi da je kupi. Mogla sam se poneti na hiljadu i jedan nacin, mec\$utim - poput vecine ljudi - prepustila sam sudbini da izabere kojim pravcem ce da krene.

Nisam jedina, iako mi je, izgleda, za razliku od vecine drugih ljudi, dosuc~eno da poc~em stranputicom. Mec\$utim, u potrazi za srecom, svi bivamo osujeceni: cinovnik/muzicar, zubar/pisac, blagajnica/glumica, domicica/model - niko od nas nije srecan.

47

J. AULO KOELJO

oS~naci, to tako izgleda? Dakle, to je tako jednostavno i lako? Nalaz u stranom gradu, nikoga nije poznavala, ono sto je do juce sma mucenjem, dams joj je pruzalo neograniceno osecanje slobode, nije m~nikome da se pravda.

Prvi put posle vise godina resila je da citav jedan dan posveti razm nju o sebi. Do tada je neprestano bila zaokupljena drugima: majkom, skim drugaricama, ocem, sluzbenicima iz agencije za modele, profesc francuskog, bibliotekarkom, nagadanjima sta prolaznici na ulici - koje ni ranije nije srela - misle. A zapravo niko nije mislio ni na sta, najmanje na jednu sirotu strankinju ciji nestanak niko ne bi ni primetio.

To joj je bilo dovoljno. Izasla je rano, doruckovala na uobicaje mestu, prosetala malo pored jezera, videla demonstracije izbeglica. Neka s pudlicom rekla je da su to Kurdi, a Marija je ponovo, umesto da se pre da zna odgovor, ne bi li delovala obrazovanije i inteligentnije nego st drugi mislili, upitala:

- A odakle su ti Kurdi?

Na njeno iznenacfenje, zena nije umela da odgovori. Takav je suet: sv vore kao da sue znaju, a ako se neko usudi da pita, ispostavi se da ne znaju ~ Usla je a jedan kafe s pristupom internetu i saznala da Kurdi poticu iz Kurdis jedne nepostojece zemlje, koja je dams podeljena izmecu Turske i Iraka. V se na svoje predasnje mesto na ulici, pokusavajući da nacfe zenu s pudlicom ona je vec otisla, verovatno zato sto psetance nije moglo da podnese da pola gleda grupu ljudi s trakama, maramama, i da slusa muziku i neobicne povik~

„Eto, to sam ja. Tacnije, to sam bila ja: osoba koja se pretvarala d. zna, zaklonjena iza svog cutanja, sue dok me onaj Arapin nije izazva napokon smognem hrabrosti i priznam da jedino umem da uocim ra izmecu osvezavajućih napitaka. Je li bio time zapanjen? Je li prop misljenje o meni? Niposto! Mora da je smatrao moju neposrednost tasticnom. Uvek bih bila gubitnik kad sam se trudila da izgledam bolja sto jesam. Dosta je bilo!“

Setila se agencije za modele. Jesu li znali ko je onaj Arapin i sta za~ hose - u tom slucaju, Marija bi ponovo ispala naivna - ili su zaista mis je on kadar da joj obezbedi posao a Arabiji?

48

~, GEDANAEST MINUTA

Marija se osecala manje usamljenom tog sivog jutra a Zenevi, na skoro nula stepeni, s Kurdima koji su demonstrirali, s autobusima koji su na vreme stizali na svaku stanicu, sa- zlatarima koji su razmestali nakit po izlozima, s bankama koje su se otvarale, s prosjacima koji su spavali, sa Svajcarcima koji su hitali na posao. Bila je manje usamljena jer se pored nje nalazila jedna druga zena, nevidljiva za ostale prolaznike. Nikada je ranije nije primetila, ali ona je bila tu, pored nje.

Nasmesila se nevidljivoj zeni pored sebe, koja je licila na Devicu Mariju, majku Isusovu. Zena joj je uzvratila osmeh, kazala da se cuva, da stvari nisu tako jednostavne kao sto joj se cini. Marija nije prihvatila savet, odgovorila je da je ona odrasla osoba, odgovorna za svoje odluke i da ne moze verovati da se citav svemir urotio protiv nje. Uverila se da ima ljudi spremnih da plate hiljadu svajcarskih franaka za jednu noc za pola Bata a njenom medunoju, i sad je jedino trebalo da odluci da li ce narednih dana od zaradenog novca kupiti avionsku kartu za povratak a svoj rodni grad ili ce ostati jos malo, onoliko koliko treba da kupi kucu za svoje roditelje, lepe haljine i da obiše sva ona mesta koja je sanjala da poseti.

Nevidljiva žena pored nje ponovo je upozorila da stvari nisu bas tako jednostavne, ali Marija, iako zadovoljna tim neocekivanim drustvom, zamolila je da ne prekida njene midi. Morala je da donese vazne odluke.

Ponovo je razmotrila, ovog puta pazljivije i detaljnije, mogucnost povratka a Brazil. Njene skolske drugarice, koje nikad nisu napustale svoj rodni grad, odmah ce je opanjkavati da je dobila otkaz, i da nikad nije imala dara za medunarodnu zvezdu. Majka ce biti tu zna jer nikad nije primila obećavanu pomoc - iako je Marija a pismima uveravala da posta krade novae. Otac bi je do kraja zivota gledao s izrazom „Znao sam ja”, ona bi se vratila na svoj stari posao u tekstilnoj radnji, udala bi se za gazdu, i sve to posto je putovala avionom, jela u Svajcarskoj njihov cuveni sir, naucila francuski i hodala po snegu.

S druge strane, postojala su „pica” vredna hiljadu svajcarskih franaka. Mozda to i ne potraje dugo - uostalom, lepota profce kao vior - ali za godinu dana imace dovoljno novca da sue nadoknadi i da se vrati a suet, samo na drugaciji nacin: namecuci svoja pravila. Njen jedini konkretan problem bio je taj sto nije znala sta da radi, kako da pocne. Dok je jos radila a porodicnom „kabareu” upoznala je jednu devojkicu koja joj je pomenula mesto zvano Rue de Berne.

Prisla je jednom od velikih panoa kakvi su se sretali na svakom koraku u Zenevi, gradu koji je posebnu paznju poklanjao turistima cineci sue da im

49

-I-AULO KOELJO

pomogne da ne zalutaju. Zato su se na tim panoima s jedne strane na reklame a s druge plan grada.

Pred panoom je stajao jedan covek i ona ga je upitala da li zna g nalazi Rue de Berne. On ju je zacudeno pogledao i pitao je da li je bas Mica koju traia ili hose da zna kojim se putem ide za Bern, glavni grad carske. Ne, odgovori Marija, trazim bas to ulicu, ovde a Zenevi. Coy odmeri od glave do pete i udalji se bez reci, uveren da ga verovatno sn skrivenom kamerom za jednu od onih televizijskih emisija a kojim ispadaju smesni iz neznanja, na opste veselje gledalaca. Marija je jos pet tak minuta gledala mapu - uostalom, grad je bio mali - i uspela da prec trazenu lokaciju.

Njena nevidljiva prijateljica koja je za to vreme cutala sada je pokusala ubedi da odustane: nije bio a pitanju moral vec prvi korak na putu bez pom Marija je na to kazala da ce, ukoliko uspe da zaradi novac za odla: Svajcarske, uspeti da pronade izlaz iz wake situacije. Osim toga, nijed osoba koje je sretala na svom putu nije sama birala sta ce da radi. To j zivotna stvarnost.

„Nalazimo se a dolini placa” - rece nevidljivoj prijateljici. „Mo pothranjivati svoje move, ali zivot je surov, neumoljiv, tuzan. Hoses da da ce me osudivati? To niko nece znati - a i to ce biti samo jedan pet mom zivotu.”

Na to reci, prijateljica nestade s blagim ali tuznim osmehom na lic

Otislala je a zabavni park, kupila kartu za zid smrti, vristala kao i o; ali je shvatila da joj ne pretila nikakva opasnost, da je sve samo igrarija. F je a japanskom restoranu, ne znajuci tacno sta jede - ali je znala da je pa: skupo, a to je bilo najvaznije, jer joj se prohtelo da okusi zivot na vi nozi. Bila je vesela, nije morala da cekala telefonski poziv ili da broji svaku

Predvece se javila agenciji, kazala da je susret protekao uspesno hvalila im. Ako su ozbiljni, trazice joj fotografije. Ako se have podvoca nabavice joj nove musterije.

Presla je preko mosta, vratila se a svoju sobicu, odlucila da ne k televizor iako je imala dovoljno novca i mnogo planova: sada je morala posveti razmisljanju.

50

-EDANAEST MINUTA

Iz Marijinog Dnevnika zapisano to noci

(sa zabeleskom sa strane koja glasi „Nisam previse ubec~ena”):

Otkrila sam zasto muskarac placa da bi posedovao zenu: on zeli da bude srećan.

Ne placa hiljadu franaka samo da bi doziveo orgazam. On zeli da bude srećan. I ja to zelim, svi to zele a niko ne uspeva. Sta imam da izgubim ako odlucim da postanem, jedno izvesno vreme... to rec je tesko i pomisliti, a jos teze napisati... ali, sta je to je... dakle, da postanem prostitutka?

Cast. Dostojanstvo. Sapomostovanje. Kad bolje razmisljam, nikad nisam ni iskusila nista od toga. Nisam trazila da se rodim, nisam postigla da me iko zavoli, donosila sam uvek pogresne odluke - sada pustam da zivot odluci za mene.

51

;I-nuLO KoELJo

Vutradan su se javili iz agencije, raspitivali se za fotografije i za reviju, jer dobijaju procenat od svakog ugovorenog posla. Marija je ka ce Arapin stupiti a kontakt s njima i odmah zakljucila da ne znaju zapravo desilo.

Otislala je a biblioteku i zatrazila knjige o seksu. Ako ozbiljno ra: mogucnost da se bavi - barem godinu dana, kao sto je sebi obecala poslom koji nije poznavala, najpre bi morala da nauči kako da se ponas< da pruži zadovoljstvo i kako da, za uzvrat, prima novac.

Na njeno razocaranje, bibliotekarka joj je rekla da imaju same medicinske udzbenike, buduci da je biblioteka driavna ustanova. M pogledala sadrzaj jednog od tih udzbenika i odmah ga vratila: nije bilo o zadovoljstvu vec samo o erekciji, penetraciji, impotenciji, predostro i slicnim pojmovima lisenim wake drazi. U jednom trenutku je cak pc da pozajmi „Psiholoska razmatranja o frigidnosti kod zena“, jer je uspevala da postigne orgazam jedino masturbacijom, mada joj je bilo p da opsti i sa muskarcima.

Ali nije dosla a biblioteku da trazi uzitak vec da sazna vise o Zahvalila se bibliotekarki, svratila a prodavnicu i ulozila prvu invest mogucu karijeru koja joj se ukazivala na vidiku - kupila je rublje koje s~ dovoljno „sexy“ da probudi svaku vistu zelje. Zatim se uputila a dec koji je pronasla na mapi: Rue de Berne. Na pocetku ulice nalazila sc (kakva slucajnost, bas pored onog japanskog restorana a kome je v prethodnog dana!), zatim se nastavljala nizom izloga s jevtinim satovi koje su se nadovezivali barovi o kojima je slusala, svi zatvoreni a to dob Ponovo je prosetala pored jezera, kupila - bez imalo ustrucavanja pornografskih casopisa, da bi proucila sta se od nje ocekuje da radi, s noc i ponovo krenula a cuvenu ulicu. Tu je slucajno otkrila bar s prix brazilskim nazivom „Kopakabana“.

Nista nisam odlucila, govorila je sebi. U pitanju je bilo samo iskustvo. I jos se nikad, otkako je stigla a Svajcarsku, nije osecala tak i tako slobodno.

- Trazite posao? - upitao je gazda koji je prao case iza sanki.

52

-EDANAEST MINUTA

nalazio niz stolova, a jednom uglu neka vrsta podijuma za ples, i nekoliko fotelja prislonjenih u za zid. - Nema sanse. Ko hoce ovde da radi, mora imati radnu dozvolu, jer mi postujemo zakon.

Marija mu pokaza svoju i covek se malo oraspolozio. - Imate li iskustva?

Nije znala sta da odgovori: ako kaze „da“, pitace je gde je ranije radila. Ako kaze „ne“, lako se mote desiti da je odbije.

- Pisem knjigu.

Ta ideja joj je najednom sinula, kao da joj je neki necujni glas priskocio u pomoc. Primetila je da je covek prozreo njenu laz, ali se pretvarao da joj je poverovao.

- Pre nego sto donesete bilo kakvu odluku, porazgovarajte s nekom od nasih devojaka. Imamo najmanje Best Brazilki, i od njih cete saznati sve sto vas zamma.

Marija je htela da kaze da joj nisu potrebni niciji saved, i da nije donela nikakvu odluku, ali covek je vec otisao a drugi kraj sale i ostavio je samu, ne ponudivsi je ni casom vode.

Devojke su pristizale, gazda je pozvao nekoliko Brazilki i zamolio ih da porazgovaraju sa pridolicom. Izgledalo je da nijedna nije spremna da ga poslusa i Marija je zakljucila da se plase konkurencije. Pustili su muziku, pocele su da se redaju brazilске pesme, i da Maze devojke s azijatskim crtama, i drupe, koje su izgledale kao da su side s onih sneznih i romantinih planina oko Zeneve. Posle gotovo dva Bata cekanja, zedi, nekoliko cigareta, osecanja da je na pragu jedne pogresne odluke, posto je bezbroj puta ponovila a sebi pitanje „Sta ja ovde uopste radim“, iznervirana potpunom ravnodusnoscu koju su prema njoj ispoljavali kako gazda tako i devojke, napoleon joj je prisla jedna Brazilka.

- Zasto si izabrala ovo mesto?

Marija je mogla da ponovi pricu o knjizi ili da postupi kao lead je bilo govora o Kurdima ili Wirou: da kaze istinu.

- Zbog imena. Ne znam odakle da pocnem, a ne znam ni da li zelim da pocnem. ", Devojka je delovala iznenadena neposrednim i iskrenim odgovorom.

Otpila je gutljaj necega sto je licilo na viski, odslusala jednu brazilsku pesmu, priznala da oseca nostalgiju prema svom zavicaju, kazala da ce to veceri ~romet biti slab jer je otkazan jedan veliki medunarodni kongres a blizini Zeneve. Na kraju, lead je shvatila da Marija ne namerava da ode, rece:

53

- Sve je vrlo jednostavno. Moras samo da postujes tri pravila. P zaljubljuj se ni a koga s kim radis ili vodis ljubav Drugo: ne veruj a of i uvek trazi da ti se plati unapred. I trece: ne uzimaj drogu.

Napravi pauzu.

- I pocni odmah. Ako se veceras vratis kuci pre nego sto nades riju, razmislices dva puta i neces imati hrabrosti da se vratis.

Marija je nameravala samo da sazna koje su mogucnosti jednog menog i povremenog posh. Medutim, shvatila je da je upravo obuzir osecanje, zvano ocajanje, koje nagoni ljude da donose brze i nagle od1 prihvatila je izazov

- Vazi. Pocinjem dams.

Nije priznala da je pocela jos juce. Zena je otisla da pozove gazc se zvao Milan, i on je dosao da porazgovara s Marijom.

- Jesi li obukla prikladno donje rublje?

Nikad joj niko nije postavio slicno pitanje. Ni njeni mladici, ni . ni njene prijateljice, jos manje neki stranac. Ali takva su bila pravila tom mestu: bez uvijanja i okolisenja.

- Imam svetloplave gacice. I nemam prsluce - dodala je izazovnc Ali sve sto je postigla, bio je prekor:

- Sutra obuci crne gacice, prsluce i duge carape. Skidanje je vas rituala i treba imati sto vise odece.

Ne gubeci vreme, ubeden da je pred njim osoba spremna da krene a posao, Milan joj je objasnio i ostala pravila. „Kopakabana" n ocuva ugled prijatnog mesta a ne da se pretvori a kupleraj. Muska dolaze zele da veruju da ce ovde sresti usamljenu, slobodnu devojku. neko priblizi tvom stolu, pod uslovom da usput ne bude zaustavljen (j pojedini gosti imaju status ekskluzivnih musterija pojedinih den upitace:

„Zelite li nesto da popijete?"

Nato pitanje Marija mote da odgovori sa *da* ili sa *ne*. Slobodna je svoje drustvo, iako nije preporucljivo da odbije vise od jednog gosta Ako odgovori potvrdno, narucice vocni koktel koji je (slucajno) naj pice a cenovniku. Nema alkohola niti gost ima prava da bira pice za r.

Posle toga trebalo bi da prihvati eventualni poziv na ples. Vecina laca su stalni gosti i izuzev „ekskluzivnih musterija", o kojima se nije no izjasnjavao, niko nije predstavljao nikakvu opasnost. Policija i mir vo zdravlja zahtevaju redovne mesecne analize krvi, da bi sprecili

54

-EDANAEST MINUTA

ne rnja

ste

rremo .-i

ioji

bolesti koje se prenose polnim putem. Upotreba prezervativa je obavezna, iako nema nacina da se to kontrolise. Nikakav izgred nece se tolerisati jer je Milan ozenjen, porodican covek, kome je stalo i do sopstvenog i do ugleda nocnog kluba.

Nastavio je da opisuje ritual do kraja: posle plesa, vracaju se za sto, a onda je musterija, najverovatnije, poziva da pocfe s njim a hotel. Uobicajena cena iznosi trista pedeset franaka, od cega pedeset pripada Milanu na ime rezervacije stola (sto je jedan legalni trik kojim se izbegavaju zakonske komplikacije i optuzba za upotrebu seksa a lukrativne svrhe).

Marija je pokusala da se usprotivi:

- Ali ja sam zaradila hiljadu franaka za...

Gazda je vec dao znak da se udalji, ali se Brazilka koja je prisustvovala

razgovoru umesa: - Ona se sali.

yin, I, okrenuvsi se prema Mariji, rece, na jasnom i glasnom portugalskom na ~ jeziku:

- Ovo je najskuplje mesto a Zenevi (ovde se grad zove Zenev, ne Zenebra). I nikad vise nemoj to da pominjes. On zna sve cene na trzistu i zna da niko ne ide a krevet za hiljadu franaka, izuzev - ako ima srece i u mesnosti ieo sa „specijalnim musterijama".

Milan, za koga ce Marija tek kasnije saznati da je Jugosloven koji to zivi aah vec dvadeset godina, uputio joj je pogled koji je iskljucivao svaku nedoumicu: da ' - Cena je trista pedeset franaka.

:oji - Da, to je cena - potvrdi Marija, ponizna i ponizena. Prvo je pita koju . se boju donjeg rublja nosi a onda odreduje i cenu njenog tela.

rde Ali nije imala vremena za razmisljanje. Covek je nastavio da deli uputstva: :a), ne sme da prihvata pozive a hotele s manje od pet zvezdica. Ako musterija nema kuda da je odvede, ona ce odvesti njega a jedan hotel, cetiri bloka odatle, ali iskljucivo taksijem, da ne bi pala a oci ostalim devojkama iz Rue de Berne.

Lira Marija nije poverovala a to objasnjenje, smatrala je da je pravi razlog to sto bi oc. mogla da dobije povoljniju ponudu od nekog drugog nocnog kluba. Ali ~lje zadržala je svoje misljenje za sebe, jer je vec bilo dosta raspravljanja o ceni.

- Ponavljam jos jednom: kao oni policajci iz filmova, nikad nemoj da °ti- pijes dok si na poslu. A sad to napustam, jer uskoro stizu gosh.

eb- Marija mu je zahvalila. Covek se nasmesio, a_li jos nije iscrpeo listu svo~st- jih zahteva:

nje - Zaboravio sam jos nesto: od trenutka kad narucite pice do odlaska u

55

~AULO KOELJO

hotel, ne sme da prode vise od cetrdeset i pet minuta - a u Svacarskc satovima na svakom koraku, cak s mi i mi, Jugosloveni i Brazilci, nauci postujemo radno vreme. Upamti da ja izdrzavam svoju decu tvojim rack Upamtila je.

Dao joj je casu mineralne vole s limunom - svako bi pomislio to dzin-tonik - i zamolio je da saceka.

Uskoro je klub poceo da se puni; ljudi su ulazili, osvrтали se uol sedali sami za sto a onda bi im prisao neko iz truce, kao da je neko slavlje da se svi odavno poznaju a sad su se okupili da se malo rasonode I napornog radnog dana. Svaki muskarac koji bi nasao drustvo izmami Mariji uzdah olaksanja iako se vec osecala mnogo lagodnije. Mozda zatc se nalazila a Svajcarskoj, mozda zato sto ce, pre ili kasnije, doživeti avam steci novae ili muza, o cemu je oduvek mastala. A mozda i zato - i to j tek sad palo na um - sto je prvi put posle vise nedelja izasla uvece i dos mesto gde se slusa muzika i gde mote, bar nakratko, da cuje svoj mat jezik. Prijalo joj je drustvo devojaka koje su se smejale, pijuckale vocni tel i veselo ceretale.

Nijedna od njih nije prisla da je pozdravi ili da joj poieli srećan poc~ ali to je bilo prirodno, jer ona im je sada bila suparnica, protivnica ko nadmece s njima za isti trofej. Umesto da bude potistena, osecala je por borila se za sebe, a nije podlegla malodusnosti. Mogla je, kad god pozel otvori vrata i da ode, ali cak i tada bi zauvek pamtila da je imala hrabr tamo da se pojavi, da pregovara i raspravlja o stvarima o kojima se nikad; nije usudivala ni da pomisli. Svakog trenutka ponavljala je sebi da nije a sudbine: snosila je svoje rizike, prevazilazila sopstvene granice, prol kroz iskustva kojih ce jednog dana, a tisini svoga srca, a trenucima star camotinje, moci da se seca sa zaljenjem - ma koliko to besmisleno izglev

Bila je ubedena da joj niko nece prici a da ce vec sutra sve to postati j ludi san, koji se ona nikad vise ne bi usudila da ponovi - jer je upravo shvati hiljadu franaka za jednu noc mote dobiti samo jednom, to da je sigurni odmah kupi povratnu kartu za Brazil. Da bi prekratila vreme, pocela je da ra koliko zaraduje svaka od tih devojaka: ako izlaze tri puta za vece zarade za i sata rada onoliko koliko je iznosila njena dvomesecna plata a tekstilnoj rad

"Toliko? Istina, dobila je hiljadu franaka za jednu noc, ali je to mozda samo pocetnicka sreća. U svakom slucaju, prosecna primanja jedne pr

56

~. GEDANAEST MINUTA

tutke iznose znatno vise nego sto bi ona uspela da zaradi dajuci casove francuskog a svojoj zemlji. A jedini napor koji bi trebalo da ulozi jeste da odsedi u baru neko vreme, da odigra neku igru, rasiri noge i - tacka. Ne mora cak ni da razgovara.

Novac bi mogao biti razlog, mislila je ona dalje. Ali zar je to sve? Ili osobe koje su se nalazile pored nje, musterije i zene, ipak uspevaju da se na neki nacin rasonode? Mozda je suet sasvim drugaciji od onoga sto su je ucili u sholi? Ako koristi prezervativ, ne izlaze se nikakvoj opasnosti; niti postoji rizik da nabasa na nekoga iz svoje zemlje. Niko i ne dolazi a Zenevu, izuzev - kao sto su joj rekli jednom na kursu francuskog - onih koji vole da obilaze banke. Ali Brazilci, uglavnom, vise vole da obilaze prodavnice, po mogucstvu u Majamiju ili a Parizu. Trista franaka dnevno, pet dana a nedelji.

Citavo bogatstvo! Ali sta ove devojke i dalje ovde traze, ako za mesec dana uspeju da zarade dovoljno novca za povratak i kucu za roditelje? Da li to znaci da rade tek onedavno?

Ili - i Marija se uplasila vlastitog pitanja - ili to ipak prija?

Ponovo je osetila potrebu za picem - sampanjac joj je mnogo pomogao prethodnog dana.

- Jeste li za jedno pice?

Pred njom je stajao covek tridesetih godina, a uniformi neke avio-kompanije.

Suet se najednom zaustavio i Marija je imala utisak kao da je napustila r svoje telo i sada ga posmatra sa strane. Umiruci od soda, ali trudeci se swim

silama da obuzda crvenilo na licu, klimnula je glavom a znak odobravanja, nasmesila se i shvatila da se tog trenutka njen zivot izmenio iz korena. Vocni koktel, razgovor, „sta radite“, „hladno je, zar ne“? Svida mi se ova

muzika, ali ja vise volim Abu, Svajcarci su hladni, vi ste iz Brazila? Pricajte mi o vasoj zemlji. A karneval? Brazilke su jako lepe, mate?

Osmehivati se i primati pohvalu, mozda pomalo stidljivo. Igrati ponovo, obracajuci paznju na Milanov pogled, koji se povremeno ceska po glavi i pokazuje na svoj rucni sat. Miris covkovog parfema - dakle, morace da se navikava na mirise. Srecom, ovoga puta je to miris parfema. Plesu zagrljeni. I

Jos jedan vocni koktel, prolazi vreme, nije li Milan kazao „cetdeset pet mi-~, 'nuta"? Gleda na sat, covcek je pita da li nekog ocekuje, ona odgovara da za sat vremena dolaze neki njeni prijatelji, on je poziva da izadu. Hotel, novae, tusiranje posle seksa (covcek je primetio, zacuden, da to niko ranije nije radio).

A ni ona nije vise bila Marija vec neka druga osoba a njenom liku i telu, koja ne oseca nista vec samo mahinalno ispunjava neku vrstu obreda. Ona je sad

57

-AULO KOELJO

glumica. Milan ju je svemu poducio, osim kako da se rastane od must Zahvaljuje mu, on je takode nespretn i sanjiv

Ponovo se bori sa sobom; htela bi da se vrati kuci, ali mora da ode u i preda gazdi pedeset franaka, zatim nailazi nova musterija, novi koktel, nja o Brazilu, hotel, tus (ovoga puta bez komentara), vraca se a bar, € uzima svoj deo, kaze joj da moze da ide, to veceri je promet slab. Ne tavlja taksi, prelazi pesice ceiu Rue de Berne, gledajuci druge barove, izlc satovima, crkvu na uglu (zatvorenu, uvek zatvorenu...). Nju niko primecuje - kaoobicno.

Koraca po hladnoci. Ne oseca studen, ne place, ne midi na novae k zaradila, zapala je a neku vrstu bunila. Pojedine osobe se rode da bi se hvatale a kostac sa zivotom, a to nije ni dobro ni rdavo vec, naprosto, Marija je jedna od takvih osoba.

Napreze se da bi razmislila o onome sto se desilo, pocela je veca ipak sebe vec smatra profesionalkom, cini joj se da se time bavi odavn citavog iivota nista drugo nije ni radila. Oseca neku cudnu ljubav prema zadovoljna je sto nije pobegla. Sada treba da odluci da li zeli da na Ukoliko nastavi, postace najbolja - sto do tada nikada nije bila.

Ali zivot je upravo uci - i to veoma brzo - da samo jaki prezivljavaj~ bi bila jaka, mora biti najbolja, nema drugog izbora.

58

~, GEDANAEST MINUTA

Iz Marijinog Dnevnika, nedelju dana kasnije:

Ja nisam telo koje ima dusu, ja sam dusa koja ima svoje vidljivo oblicje, zvano telo. Svih ovih dana, protivno onom sto sam zamisljala, to dusa bila je veoma prisutna. Nije mi vista govorila, nije me prekorevala, nije me sazaljerala: jednostavno, samo me je posmatrala.

Danas sam shvatila zasto se to desilo: odavno vec ne pomislim na ono sto se zove ljubav. Izgleda da ljubav bezi od mene, kao da vise nije vazna, kao da oseca da nije dobrodosla. Ali, ako prestanem da mislim o ljubavi, necu biti vista.

Kad sam se vratila a „Kopakabanu`"; narednog dana, bila sam docekana s vise postovanja - kako sam razumela, mnoge devojke to su se pojavljivale samo jedno vece, a onda odustajale. Ona koja nastavi dalje, postaje neka vrsta saveznice, drugarice - jer mote da razume teskoce i razloge ili, bolje receno, bezrazloznost izbora takvog nacina zivota.

Sve devojke sanjaju o nekome ko ce se pojaviti i otkriti u njima prave zene, druzbenice, osecajne i culne, prijateljice. Ali sve znaju, od prvog trenutka svakog novog susreta, da se vista od toga nece desiti.

Moram da pisem o ljubavi. Moram uporno da razmisljam, da pisem o Ijubavi - inace, moja dusa nece izdrzati.

59

;I-nur.o KoELJo

->Vako je smatrala da je Ijubav izuzetno vazna, Marija nije zaboravi: koji su joj Bali jos prve noci, i trudila se da ljubav prozivljava samo na cama svog dnevnika. Uostalom, upinjala se svim silama da postane n. da zaradi mnogo novca za kratko vreme, da ne razmislja previse, i da p neko dobro opravdanje za to sto radi.

To poslednje bilo je najteze: koji je pravi razlog?

Recimo da je to radila zato sto mora. Ali nije bilo bas tako - s~ potreban novae, ali ne biraju svi zivot na krajnjoj margini drustva. O. je to zanimanje zato sto je bila zeljna novog iskustva. Nipostc neprestano nudi nova

iskustva - kao sto su skijan je ili voznja came jezeru - na sta se ona nikad nije usudila. Dakle, bavila se time zato ? vise imala sta da izgubi, jer se njen zivot pretvorio a niz svakod razocaranja i gubitaka.

Ne, nijedan od tih odgovora nije bio istinit. Bolje bi bilo da zabo sve i da nastavi da zivi. Imala je mnogo dodirnih tacaka sa drugim tutkama, ali i sa ostalim zenama koje je a zivotu upoznala: udaja i zivot bili su najprivlacniji od svih snova. Zene koje nisu o tome razmis su vec imala muzeve (trecina njenih poznanica vec su bile udate), il nedavno razvele. Da bi shvatila sebe, pokusala je - vrlo obazrivo - da razlog zbog kojeg su njene druzbenice izabrale to zanimanje.

Nije saznala nista novo i svrstala je odgovore a nekoliko grupa: A. Govorile su da moraju da pomognu muzu. (A ljubo mora? naide neki muzev ljev prijatelj? Ne bi se usudila da ide tako daleko.)

B. Da kupe kucu za majku (opravdanje koje je i ona navodila z koje je zvucalo plemenito, ali je zapravo bilo najcesce).

C. Da zarade novae za povratak (Kolumbijke, Tajlandanke, anke, Brazilke, najcesce su navodile ovaj razlog iako su vec tolik zaradile dovoljno novca i brze-bolje ga potrosile, iz straha da ne c svoj san).

D. Iz zadovoljstva (nije se uklapalo a ambijent, i zvucalo je laznc E. Nisu us~evale da pronadu drugi posao (sto takode nije bio pril razlog, jer je a Svajcarskoj bilo mnogo mesta za kucne pomocnice, kuvarice, itd.).

60

~, GEDANAEST MINUTA

Na kraju nije otkrila nijedan dobar razlog i odustla/II'a je od nastojanja da objasni suet oko sebe.

Uvidela je da je gazda Milan bio a pravu: vise joj nikad niko nije ponudio hiljadu svajcarskih franaka za jednu noc. S druge strane, niko se nije bunio kad bi zatrazila trista pedeset franaka, kao da su vec znali cenu, a pitali samo da bi je ponizili - ili da ne bi bili neprijatno iznenadeni.

Jedna od devojaka je primetila:

Prostitucija je posao gde vladaju potpuno suprotna pravila: ko tek pocinje, dobija najvise, ko ima iskustva, dobija manje. Pravi se uvek da si pocetnica.

Jos nije saznala ko su „specijalne musterije“, o kojima je nesto nacula samo prve noci - vise ih niko nije pominjao. Postepeno je naucila nekoliko najva%njih „profesionalnih trikova“ - da nikad ne postavlja pitanja o licnom zivotu, da se smesi i govori sto je manje moguće, da nikad ne zakazuje sastanke izvan kluba. Najdragoceniji savet dala joj je Filipinka Niah:

- Moras da jecis a trenutku orgazma. Time ces postici da ti musterija postane verna.

- Ali zasto? Oni placaju da bi bili zadovoljeni.

-Tu gresis. Muskarac ne dokazuje da je musko ako ima erekciju, vec ako je a stanju da pruzi zeni zadovoljstvo. A ako uspe da zadovolji jednu prostitutku, smatrace da je bolji od svih.

61

al-nur.o KoEr.Jo

V tako prodose sest meseci. Marija je naucila sve neophodne lek~ izmec~u ostalih, i pravila poslovanja „Kopakabane“. Buduci da je to bilo j od najskupljih mesta a Rue de Berne, musterije su vecinom cinili kadrov su imali prava da se kasno vracaju kuci, jer su veceravali „s poslovnim nerima“, ali su to „vecere“ morale da se zavrse najkasnije do jedanaest s druge strane, vecina prostitutki imala je izmedu osamnaest i dvadeset godine, i ostajale su a kuci a prosequ dve godine, da bi ih po isteku tog zamenile nove devojke. One su zatim prelazile a „Neon“, potc „Ksenijum“, a sa godinama, njihova cena je opadala i radno vren skracivalo. Gotovo sve su završavale a baru „Tropical Extasy“, koji prih i zene koje su prevalile tridesetu. Kad dospeju tamo, uspevale su jedi~ zarade za stan i hranu, opsluzujuci jednog ili dva studenta dnevni prosecoj cenij jedne boce jeftinog vina.

Delila je postelju s mnogim muskarcima. Nikad joj nisu bile vaz njihove godine, ni odeca, ali je njeno „da“ ili „ne“ zavisilo od mirisa k sirili. Nije joj smetao duvan, ali je prezirala jeftine parfeme, muskarce k ne kupaju i one cija odeca zaudara na alkohol. „Kopakabana“ je bila r mesto, a Svajcarska verovatno najbolje mesto na svetu za bavljenje prost jom - pod uslovom da imate boravisnu i radnu dozvolu i redovno pl; zdravstveno osiguranje. Milan je neumorno ponavljao da ne zeli da ga r va deca vide na stranicama zute stampe i bio je strozi i od same policij liko m provere zdravstvenog stanja i ponasanja svojih namestenica.

Kad se jednom savlada prepreka ptve ili druge noci, bilo je to za nje kao i svako drugo, koje je podrazumevalo naporan rad, borbu l konkurencije, teznju da se ocuva kvalitet, postovanje radnog vre~ povremene stresne situacije, negodovanje zbog prometa i odma nedeljom. Vecina prostitutki nalazila je oduska a nekoj vrsti vere, ne3 svoje kultove, odlazeci na bogosluzenja, predajuci se molitvama, cu tako svoju vezu sa Bogom.

Marija se, međutim, ispisujući stranice svoga dnevnika borila da ne bi svoju dušu. Iznenađila se kad je ustanovila da bar jedan od pet muškaraca traži njeno društvo zbog seksa već radi razgovora. Plaćali su ugovoreni hotel, ali kad bi ona počela da se skida govorili su da ne treba. Zeleli

62

T

GEDANAEST MINUTA

pricaju o poslovnim problemima, o ženi koja ih je varala, o svojoj usamljenosti, o nedostatku prijatelja kojima bi se poverili (a ona je to stanje odlično poznavala).

U početku, sve joj je to delovalo čudno. A onda je jednog dana, dok je išla a hotel s jednim vrlo važnim Francuzem, čiji je posao bio da lovi talente za mesta visokih predstavnika njegove firme (on joj je taj posao opisivao kao nešto najzanimljivije na svetu), čula od svoje mušterije sledeći komentar:

- Zna li ko je najusamljenija osoba na kugli zemaljskoj? To je zastupnik koji ima uspešnu karijeru, odlična primanja, koji uziva podjednako poverenje svojih pretpostavljenih i svojih podređenih, ima porodicu s kojom provodi godišnji odmor, decu kojoj pomaze a školskim obavezama, a onda se jednog dana pojavi neko kao što sam ja i ponudi mu: „Hocete li da promenite posao, da zaradujete dvostruko više?“

Taj čovek, koji ima sve uslove da se oseća poželjnim i srećnim, najednom ~ostaje najbednije stvorenje na svetu. Zašto? Zato što nema s kim da poprica. Zeleo bi da prihvati moju ponudu, ali ne sme da se posavetuje sa kolegama jer bi ovi pokušali na sve načine da ga ubede da ne napušta posao koji ima. Ne može da se poveri ženi, jer je ona godinama pratila njegovu uspešnu karijeru i navikla se na sigurnost a ne na neizvesnost. Ne može ni sa kim da porazgovara, a treba da donese jednu krupnu životnu odluku. Možete li da zamislite kako se taj čovek oseća?

Ne, nije to bila najusamljenija osoba na svetu, jer je Marija poznavala najsamotnije bice na kugli zemaljskoj, a to je bila upravo ona. Ipak, složila se sa svojom mušterijom, očekujući dobru napojnicu - koju je zaista i dobila. Od tog trenutka shvatila je da mora da otkrije neki način da svoje mušterije oslobodi tereta koji ih očigledno pritiska, a to je značilo da mora da poboljša svoje usluge i stvori sebi mogućnost dodatne zarade.

Kad je uvidela da pružanje oduska duši donosi veću ili barem istu takvu dobit kao pružanje oduska telu, ponovo je krenula a biblioteku. Počela je da pozajmljuje knjige o bračnim problemima, psihologiji, politici, a bibliotekarka je bila ocarana - jer je devojka, koja joj je od početka bila draga, odustala od razmišljanja o seksu i sad se usredsredila na mnogo značajnija pitanja. Redovno je čitala dnevnu štampu, prateći s posebnom pažnjom ekonomska kretanja - jer su većina njenih mušterija bili poslovni ljudi. Tražila je i knjige o takozvanoj samopomoći zato što su joj se gotovo svi obracali za savete. Zadržavala se a rasprave o ljudskoj osećajnosti - budući da su svi patili, iz kojekakvih razloga. Marija je bila prostitutka koja je uživala postovanje jer se

63

;l-nuLO KoELJo

bitno razlikovala od ostalih i već posle šest meseci imala je odabran~ i verne mušterije, što je izazivalo zavist, ljubomoru, ali i divljenj družbenica.

Što se tiče seksa, on ničim nije obogatio njen život: sve se mehanički, po ustaljenom redosledu: rasirila bi noge, zamolila par upotrebi prezervativ, malo jecala ne bi li izmamila napojnicu (zah savetima Filipinke Niah otkrila je da stenanje mo%e doneti dodatni franaka) a onda se istuširala, jer je voda uspevala bar donekle da ljavstinu s njene duše. Nikavih finesa. I bez poljubaca, jer je poljubac prostitutku predstavljao nešto sveto. Niah ju je podučila da mora poljubac za čoveka svog života, kao a bajci o uspavanoj lepotici; poly ce je probuditi iz sna i vratiti a suet vilinskih priča, a kome ce se S~ ponovo preobraziti a zemlju čokolade, krava i satova.

Takode, nikada nije doživela orgazam, uzitak ili bilo kakvo uz U želji da postane najbolja od svih, Marija je odgledala nekoliko peških filmova, očekujući da nauči nešto što bi mogla da primeni a svo Otkrila je zanimljive stvari, ali se nije usuđivala da ih isproba s mušterijama-to bi se oduzilo, a Milan je bio najzadovoljniji kad bi s~ gova devojka opsluzila tri mušterije za jedno veće.

Krajem tog prvog polugodista, Marija je već imala a banci ušeset hiljada franaka, hranila se a skupim restoranima, kupila te: boji (koji nikad nije uključivala, ali je volela da ga ima) i sad je razmišljala da se preseli a bolji Stan. Mogla je da kupuje i knjige, ali je da odlazi a biblioteku, koja je bila njena jedina spona sa stvarnošću, s koji se zasnivao na cvrscim temeljima i trajnijim vrednostima. Vol caska sa bibliotekarkom koja se radovala što je Marija na~okon na ljubav, mozd a posao, mada je ništa nije pitala jer su Svajcarci u zdržani. Naravno, to mišljenje bila je laz i predrasuda, budući „Kopakabani" i u postelji ti isti Svajcarci bili razuzdani, veseli ili it kao bilo koji drugi narod na svetu.

64-, GEDANAEST MINUTA

Iz Marijinog Dnevnika, jednog blagog nedeljnog predvećerja:

Svi muskarci, niski ili visoki, napadni ili stidljivi, simpaticni ili odbojni, imaju jedru zajednicku osobinu: svi Maze u klub s izvesnim strahom. Oni najiskusniji prikrivaju svoju nelagodnost govoreci glasno, a oni drugi, nesigurni po prirodi, ne uspevaju da je prikriju i pocinju brzo da piju ne bi li odagnali to neprijatno osecanje. Ali, nema sumnje, osim retkih izuzetaka a to su oni „specijani gosti" koje joj Milan jos nije predstavio svi su prestraseni.

Cega se zapravo place? Ako neko treba da se plasi, to cam ja. Treba da izadem, da odem na neko nepoznato mesto, a nemam fizicku snagu, niti nosim oruzje. Muskarci su veoma cudna stvorenja, i to se ne odnosi samo na posetioce „Kopakabane" vec i na sve ostale koje Barn a zivotu upoznala. Umeju da se tuku, da vicu, da prete, ali premiru od straha pred jednom zenom. Mozda ne pred onom kojom su se ozenili, ali uvek postoji neka koja ih plasi i potcinjava swim hirovima i cudima. Makar im to bila i rodna majka.

65

al" auLO KoEC.Jo

~~~~Zuskarci koje je upoznala otkako je stigla a Zenevu cinili su sve d ju sigurni a sebe, kao da upravljaju svetom i v vlastitim zivotima; ali iza to prozirao se strah od supruge, panika da nece uspeti da dozive erekciju, . dokazati svoju muskost pred jednom prostitutkom, koju zato i placaju odu a neku prodavnicu i kupe, na primer, cipele koje im ne odgovaraju, se ne ustezu da se orate s racunom i da traze svoj novae natrag. Mecfuti~ takode placaju zenu za odredene usluge, ako ne dozive erekciju, nikad ne vracaju a isti klub, ubedeni da se vest o njihovom neuspehu vec rascul svim devojkama, a to za njih predstavlja sramotu.

„Sramota bi trebalo da bude moja. Ali, u mesto mene, oni se oseca ramljeni."

Da bi izbegla takve neprijatnosti, Marija se uvek trudila da im kad bi neko od njih delovao pripito ili malaksalo, izbegavala je seks i srec~ivala se na milovanje i masturbaciju - sto im je narocito prijalo to mogli sami sebi da priuste.

Najvaznije je bilo ne dozvoliti da se osece postidenim. Svi ti mi tako vazni i arogantni na svojim radnim mestima, a neprekidnoj b musterijama, predrasudama, tajnama, lazim obecanjima, licemerjen hom, završavali su svoj dan a klubu i nije im bilo tesko da odvoj~ pedeset svajcarskih franaka samo da bi za jednu noc prestali da budu c jesu.

„Za jednu noc? Hajde, Marija, nemoj da preterujes. U pitanju j cetrdeset i pet minuta, pa cak i tako, ako oduzmemo vreme potrebno danje odece, za lazno milovanje, za razmenu nekoliko ovestalih oblacenje, sve se svodi na jedanaest minuta seksa a pravom s mislu rec

Jedanaest minuta. Citav svet se vrti oko necega sto traje svega jec minuta.

I zbog tih jedanaest minuta a jednom dams od dvadeset i cetiri sa pretpostavimo da svi vode ljubav sa svojim zena ma svakog dana, besmislica i laz), dakle, zbog tih tricavih jedanaest minuta oni se izdrzavaju porodicu, podnose decji plac, izmisljaju kojekakva objasr izvinjenja kad stignu kasno kuci, gledaju desetine, stotine drugih zena ma bi voleli da setaju pored Zenevskog jezera, kupuju sebi skupu o

66

~,GEDANAEST MINUTA

njima jos skuplju, placaju prostitutke da im nadoknadeloJno sto im nedostaje, izdrzavaju jednu dzinovsku industriju kozmetike, dijete, gimnastike, pomografije, moci - a kad su a drustvu drugih muskaraca - suprotno od onoga sto se midi - nikada ne govore o zenama. Razgovaraju o poslu, novcu i sportu.

U ovoj civilizaciji nesto je bilo strahovito pogresno i naopako. A to „nesto" nije bilo ni unistavanje amazonske prasume, ozonska rupa, izumiranje panda, duvan, kancerogeni sastojci hrane, niti stanje a zatvorima, na sta su upozoravale novine.

U pitanju je bilo upravo ono cime se ona bavila: seks.

Ali Marijin zadatak nije bio da spasava covecanstvo vec da uveca svoj bankovni racun, da izdrzi jos Best meseci samoce na putu koji je izabrala, da salje redovno izdrzavanje majci (koja je bila zadovoljna objasnjenjem da je novae a pocetku kasnio krivicom svajcarske poste koja nije funkcionisala tako dobro kao brazilska), da kupi sve o cemu je oduvek sanjala ali nije uspevala sebi da priusti. Preselila se a mnogo bolji Stan, s centralnim grejanjem (iako je vec stiglo leto), i sa svog prozora mogla je da vidi crkvu, japanski restoran, jedan supermarket i prijatan kafe a koji je cesto navracala da procita novine.

Uostalom, kao sto je samoj sebi obecala, trebalo je da se strpi jos pola godine otaljavajući svakodnevnem poslove: „Kopakabana", mogu li da vam ponudim pice, poziv na ples, sta mislite o Brazilu, hotel, placanje unapred, doticanje uvek istih tacaka - kako na telu tako i u dusi, pogotovo a dusi pomoc a resavanju licnih problema, uloga prijateljice na pola Bata, od kojih jedanaest minuta otpada na sirenje i skupljanje nogu i izvestaceno jecanje od zadovoljstva. Hvala, nadam se da cemo se video iduce nedelje, vi ste pravi covек, nastavak price sledi kad se ponovo sretnemo, odlicna napojnica, nije trebalo, bilo mi je veliko zadovoljstvo.

I, pre svega, bez zaljublivanja. To je bio najvažniji od svih saveta koje je dala ona Brazilka - pre nego što je nestala, verovatno zato što se zaljubila. Jer, ma koliko to neverovatno zvučalo, za svega mesec dana rada primila je mnogo bračnih ponuda, od kojih su barem tri bile veoma ozbiljne: od direktora jedne knjigovodstvene firme, od onog pilota s kojim je izasla prve večeri, i od vlasnika jednog restorana a gornjem delu grada. Sva trojica su obećavala da će je „izbaviti od takvog života“ i pružiti joj pristojan dom, budućnost, decu i unuke.

I sve zarad onih jedanaest minuta dnevno? Nemoguće. Sada, posle

67

~AULO KOELJO

iskustva a „Kopakabani“, uverila se da nije jedina osoba na svetu koja ~ usamljenosti. A čovek može izdržati nedelju dana bez vode, dve nedelje hrane, godine bez krova nad glavom - ali ne može da podnosi samocu najgore od svih mučenja, najteža od svih patnji. Ti muskarci i mnogi koji su tražili njeno društvo, bolovali su, kao i ona sama, od tog ra: osećanja - da niko pod kapom nebeskom za njih ne mari.

Da bi izbegla ljubavna iskuseња, otvarala je srce jedino pred dnevnikom. Ulazila je a „Kopakabanu“ samo telom i umom, koji je p. sve izostreniji. Uspela je sebe da ubedi da je dosla a Zenevu i dospela de Berne iz nekog višeg razloga, i kad god bi pozajmila neku knjigu lioteke uverila bi se da niko nije pisao otvoreno i istinito o tih jec najvažnijih minuta a jednom dams. Možda je to njena sudbina, ma kol tesko padala a tom trenutku: da napise knjigu, da isprica svoju životnu svoju pustolovinu.

To: pustolovinu! Iako je a pitanju bila zabranjena rec, koju se ni usucivao da izgovori, koju je većina više volela da gleda na televiziji movima koji su se vrteli a svako doba dana i noci, to je bilo upravo cime je ona tragala. Pustolovina se obično povezivala s pustinjama, I njima a neistražene predele, s tajanstvenim ljudima koji bi zapodem govor na nekom brodu nasred okeana, s avionima, filmskim studijim~ janskim plemenima, glecerima, Afrikom.

Ideja o knjizi toliko joj se dopala da je smislila čak i naslov: *Je~ minuta*.

Pocela je svoje musterije da svrstava a tri kategorije. Prvu s~ „Terminatori“ (koje je tako nazvala po uzoru na jedan od omiljenih filona koji dolaze zaudarajući na alkohol, pretvarajući se da nikoga ne gle uvereni da svi gledaju a njih, a onda odigraju jedan ples i bez okolisenja u hotel. Drugi, zvani „Pretty Woman“ (takode prema nazivu filma) to se da deluju elegantno, uglaceno, nezno, kao da suet pociva na tc dobrote i opstaje zahvaljujuci njoj, i ti muskarci ponasali su se kac slucajno, iduci ulicom, svratili a bar; a pocetku su bili prijatni ali bi u postajali nesigurni, i usled to nesigurnosti mnogo zahtevniji c Terminatora. Napoleon, postojali su i „Kumovi“ (po cuvenom filmu) tretirali žensko telo kao robu. Ponasali su se najprirodnije, igrali, caska davali napojnicu, znali su sta kupuju i koliko to vredi, i nikad se nisu p za pricama žene koju bi izabrali. Jedino su oni, na istancan način, po pravo značenje reci pustolovina.

68

~, GEDANAEST MINUTA

Iz Marijinog Dnevnika, zapisano jednog dana kad je, zbog mesecnog ciklusa, izostala s posla:

Ako bi sad trebalo nekome da ispricam svoj iivot, mogla bih to da ucinim tako da ostavim utisak nezavisne, hrabre i srećne žene. Ali to bi bilo daleko od istine, jer mi je zabranjeno da pomenem jedinu rec koja je mnogo važnija od onih jedanaest minuta - ljubav.

Citavog života shvatala sam ljubav kao neku vrstu dobrovoljnog ropstva. To je laz: sloboda postoji jedino kad je prisutna i ljubav. Onaj ko se potpuno predaje, ko se oseca slobodnim, taj voli celim bicem.

A ko voli celim bicem, oseca se slobodnim.

Upravo zbog toga, uprkos svemu sto mogu da iskusim, ucinim, otkrijem, nista nema smisla. Jedino zelim da vreme sto brze prolazi kako bih mogla da se ponovo posvetim traganju za samom sobom - a to znaci za čovekom koji ce me razumeti, koji me neće pozleđivati.

Ali o kakvim to glupostima govorim? U ljubavi niko nikoga ne može da povredi; svako od nas je odgovoran za ono sto oseca, i ne možemo drugog da krivimo za to.

Uec sam iskusila patnju kad sam izgubila osobe a koje sam bila zaljubljena. Danas sam cvrsto ubedena da niko nikoga ne gubi, jer niko nikoga ne poseduje.

To je istinsko iskustvo slobode: imati najvažniju stvar na svetu a ne posedovati je.

69

al AULO KOELJO

~IYOdosa još tri meseca. Dosla je jesen a s njom i dugo očekivani d. koji je sebi odredila a kalendaru: devedeset dana pred povratak a Brazil se odigralo brzo i sporo, a isti mah, pomislila je, otkrivši da se vreme kr

dve različite dimenzije, zavisno od duševnog stanja. Ali, avanturi je kraj. Svakako, mogla je da nastavi - ali joj je neprestano lebdeo pred o tuzan osmech one nevidljive zene koja ju je pratila a setnji pored jezera i l la da stvari nisu bas tako jednostavne kao sto izgledaju. T ma kolikc privlacna pomisao da nastavi zapocetim putem, ma kolika bila velika ~ spremnost da se odupre svim buducim izazovima i iskusenjima, svi ti m koje je provela sama, naučili su je da uvek postoji pravi trenutak da se s n zauvek raskine. Za devedeset dana vratice se a unutrašnjost Brazila, ki jedno malo imanje (najzad, zaradila je vise nego sto je ocekivala), nek~ krava (brazilskih, a ne svajcarskih), pozvace majku i oca da zive sa r najmice dva radnika i poceti da se bavi poljoprivredom.

Iako je smatrala da jedino ljubav pruza istinsko iskustvo slobode niko ne moze posedovati drugu osobu, i dalje je, potajno, gajila zelju za tom, i to zelja cinila je sastavni deo njenog triju mfaalnog povratka u B Cim posao na imanju krene, otici ce a grad, proci pored banke a kojoj mladice koji ju je prevario s najboljom prijateljicom i uloziti ogromnu sv~ u svajcarskim francima.

„Zdravo, kako si, zar me ne prepoznajes?“ reci ce on. Onda ce napregnuvsi pamcenje, odglumiti da ne mote da se seti i reci da je provelc godinu a EV RO-PI (izgovarajuci polako i razgovetno svaki slog, da l: njegove kolege mogle da je cuju). Tacnije, a SVAJ-CAR-SKOJ (to zvu~ uporedivo egzoticnije i smelije nego Francuska), a zemlji s najboljim b; ma na svetu.

Pa dobro, reci mi ko si? On ce joj tada pomenuti skolske Bane, a c na to: „Aha... cini mi se da se secam“, ali ce ga gledati kao da ga vidi pr u zivotu. Gotovo, osveta je izvršena, i sad joj predstoji rad na imanju; se posao razvije, moci ce da se posveti onome sto joj je najvaznije na pronalazenju prave ljubavi, coveka koga je cekala sve to godine, ali nije prilike da ga upozna.

Marija je resila da zauvek odustane od namere da napise kn

~o

.. GEDANAEST MINUTA

naslovom *Jedanaest minuta*. Sada je morala da se usre'Vd'sredi na imanje, da planira buducnost. U protivnom, moglo bi joj se desiti da odlozi put, da napravi kobnu gresku.

zm we 'u ao na

.aila na :ci m ce ~o

71

-AULO KOELJO

Bog popodneva izašla je da se nade sa svojom najboljom - i jedin prijateljicom, bibliotekarkom. Zatražila je neku knjigu o upravljanju in ma. Bibliotekarka je priznala:

- Znate, kad ste pre nekoliko meseci dosli da tražite knjige o s zabrinula sam se za vas. Kao sto je poznato, mnoge lepe devojke nased~ price o lakoj zaradi a zaboravljaju da ce jednoga dana ostariti i vise nece da pronadu coveka svog zivota.

- Mislite na prostituciju? - To je prejaka rec.

- Vec sam vam rekla da radim a jednoj firmi za uvoz i izvoz mesa. ako bi mi se ukazala prilika da se prostituisem, da li bi posledice bile pogubne ako bih a jednom trenutku prestala? Uostalom, biti mlad z~ ciniti greske.

- Svi narko mani kazu to isto; treba znati kad treba prestati. Ali nil prestaje.

- Vi mora da ste bili vrlo lepa zena, rodena a zemlji koja postuje stanovnike. Da li vam je to bilo dovoljno da se osecate sretnom? -Ponosim se sobom zbog nacina na koji sam uspela da savladam prel Da li bi trebalo da nastavi pricu? Neka bude tako; ova devojka me nauci nesto o zivotu.

- Imala sam sretno detinjstvo, završila najbolje škole a Bernu, zap se ovde, a Zenevi, i udala se za coveka koga sam volela. Ziveli smo jed drugo, i tako su pralazile godine dok nije doslo vreme za penziju. K napoleon bio slobodan da raspolaze svojim vremenom, obuzela ga je tug: je verovatno uvideo da nikad a zivotu nije mislio na sebe. Nikad r ozbiljno raspravljali, nikad nismo iskusili snazna osecanja, on me nika~ prevario niti me je ikad obrukao a drustvu. Ziveli smo jednim norm zivotom, toliko normalnim da se on, prestavsi da radi, osetio pot suvisnim i beznacajnim da je godinu dana kasnije umro, od raka.

Govorila je istinu, ali mogla je time negativno da utice na devojku se o_bracala.

- Bolje je proziveti zivot bez iznenadenja - zakljucila je. - Mozda l= muz i ranije umro da nismo tako mirmo ziveli.

72

~, GEDANAEST MINUTA

Marija je izašla iz biblioteke odlučna da što više sazna i nauči o imanjinama. Posto je imala slobodno popodne, odlučila je da se malo proseta, i tako je, setajući gornjim gradom, naišla na jednu malu tutu tablu na kojoj je bilo nacrtano sunce i natpis „Put za Santjago“. Sta li je to moglo da znači? Kako je već navikla da pita sve što ne zna, nije se ustrucavala da uđe a bar na drugoj strani ulice i pokuša da sazna na šta se taj natpis odnosi.

- Nemam pojma - odgovorila je devojka za sankom.

Bilo je to otmeno mesto, a kafa je koštala triput skuplje nego što je očekivala. Međutim, kad se već to zatekla, naručila je kafu (sad barem nije bila bez novca) i rešila da se sledećih nekoliko sati pozabavi literaturom o upravljanju imanjinama. Otvorila je knjigu, ali nije uspevala da se usredsredi na čitanje - stivo je bilo smrtno dosadno. Bilo bi svakako mnogo zanimljivije da o tome porazgovara s nekim od svojih misterija - jer oni su odlično umeli da barataju novcem. Platila je kafu, ustala, zahvalila devojci koja je uslužila, ostavila dobru napojnicu (bila je sujeverna a pogledu napojnica, misleći da će, ako mnogo da, mnogo i dobiti), zaputila se prema vratima i, nesvesna važnosti trenutka, začula recenicu koja će zauvek promeniti njene planove, njenu budućnost, njeno shvatanje sreće, njenu žensku dušu i musko ponasanje, njeno mesto a svetu.

- Sacekajte malo.

Osvrnula se iznenađeno. To je bilo ugledno mesto a ne „Kopakabana“, gde muskarci imaju prava da se tako obraćaju ženama, iako i žene takode imaju pravo da odgovore: „Upravo izlazim, i ne možete da me sprecite.“

Bila je spremna da se oglusi o poziv, ali je radoznalost bila jača i ona se okrenula a pravcu glasa. Ugledala je neobičan prizor: neki čovek od tridesetak godina (ili bi možda trebalo da pomisli „mladić od približno trideset godina“) duge kose, klecao je na podu s mnoštvom cetkica oko sebe i portretisao čoveka koji je sedeo za stolom s čašicom anisa. Nije ih primetila kad je ulazila.

- Nemojte da idete. Upravo završavam ovaj portret, i voleo bih i vas da naslikam.

Marija odgovori - i tim odgovorom je, nehotice, uspostavila onu nit koja je nedostajala a Vaseljenu.

- Nisam zainteresovana.

- Vi zracite svetlošću. Dozvolite mi makar da napravim skicu.

Sta li je to „skica“? O kakvoj je to „svetlosti“ rec? S druge strane, Marija

73

;l~nuLO KoELfo

nije bila lišena sujete. Zamisli, neko ko izgleda ozbiljno hoće da naslika portret! Pocela je da se zanosi: a šta ako je to neki čuveni slikar? o~,el~ovećena z~a jed x~om platnul Izloze z~a a Parizu, ili a Salvac~omt c~a F Mlt!

A opet, šta je radio taj čovek koji je oko sebe napravio neopisivi n u jednom tako skupom restoranu i, po svemu sudeći, dobro posećen? Kao da joj čita midi, devojčica za sankom rece, upola glasa:

- On je vrlo poznat umetnik.

Znači, intuicija je nije prevarila. Marija je nastojala da se ponasa p no i hladnokrvno.

- Dolazi ovamo, s vremena na vreme, i uvek dovede nekog važnog Kaze da mu se dopada ovaj ambijent i da ga inspirise: priprema jedan p najuglednijim ličnostima grada, po narudžbini opštine.

Marija osmotri čoveka koji je pozirao. Kelnnerica je ponovo pogodila sr - To je hemičar koji je došao do ephalnog otkrića. Dobio je Nol nagradu.

- Nemojte da idete - ponovi slikar. - Bicu gotov za pet minuta. Na šta god hoćete, na moj račun.

Kao hipnotisana ovim naredjenjem, sela je za sto, naručila koktel o~ (kako nije imala običaj da pije, najlakše joj je bilo da se ugleda na nobe i pocela pomno da prati slikarev rad. „Nisam predstavnik grada, to tome, njega zanima nešto drugo. Ali nije moj tip“, mislila je, ponavljaju što je sebi obično govorila otkako je pocela da radi a „Kopakabani“; to njena daska za spasavanje i njeno dobrovoljno povlaćenje pred zamkama

Kad je to sa sobom rascistila, nije joj više bilo tesko da saćeka - ~ je devojčica za sankom a pravu, možda joj taj čovek mote otvoriti vrat; koji nije poznavala.

Posmatrala je mladicevu spretnost i brzinu kojom je okončao svo po svemu sudeći, a pitanju je bilo ogromno platno, ali presavijeno, take nisu videli ostali portreti. A šta ako joj se upravo sada nudi nova mogućnost? Čovek (opredelila se da ga tako zove, da se ne bi osećala mnogo starijor, što jeste) nije delovao kao neko iza čije se ponude zapravo krije z. proveće noc sa njom. Za pet minuta, kao što je obećao, završio je portr je Marija razmišljala o Brazilu, o svojoj blistavoj budućnosti, odbijajući pomisao na poznanstvo s novim ljudima koji bi sve njene planove me dovedu a pitanje.

74

slobodno da promenite položaj - rece slikar hemicaru, koji je izgledao kao da se upravo prenuo iz dubokog sna.

I, okrenuvši se prema Mariji, rece bez okolisenja:

- Predite a ovaj cosak i namestite se kako vam najvise odgovara. Svetlost je odlicna.

Kao da je sve vec bilo sudbinski predodredeno, kao da je to najprirodnija stvar na svetu, kao je oduvek poznavala tog coveka, ili kao da je taj trenutak vec prozivila a snovima i sad zna kako da ga ponovi a stvarnom zivotu, *IYlar~ja je rrze~a cas~cyr arrisa, t7srm, krrjige o zrpravljazju rmarzjrma, r krenrrla* prema mestu koji joj je covek pokazao - prema jednom stolu pored prozora. On je doneo cetskice, ono ogromno platno, cancice s razlicitim bojama, paklo cigareta, i kleknuo ispred nje.

- Ostanite a istom položaju.

- Mnogo trazite; moj zivot je neprestano kretanje.

Bila je ubedena da je izgovorila sjajnu recenicu, ali covek nije obracao paznju. Nastojeci da se ponasa prirodno, jer joj je njegov pogled ulivao nemir, _ pokazala je prema ulici na kojoj je stajala tabla.

- Sta je to „Put za Santjago?“

- Put hodocasca. U srednjem veku ljudi iz cele Evrope prolazili su ovom ulicom na putu za jedan grad a Spaniji, Santjago de Kampostela.

Presavio je komad platna i pripremio cetskice. Marija i dalje nije znala kako da se ponasa.

- Znaci, ako krenem ovom ulicom, stici cu a Spaniju?

- Kroz dva ili tri meseca. Ali mogu li nesto da vas zamolim? Nemojte da pricate, ovo nece potrajati duie od Beset minuta. I sklonite taj paket sa stola. - To su knjige - odgovorila je, pomalo nabusito zbog zapovednickog

tona njegovog glasa. On treba da zna da ima pred sobom jednu obrazovanu zenu, koja obilazi biblioteke a ne prodavnice. Ali je sam sklonio paket sa stola, bez imalo ustrucavanja.

Nije uspela da ga impresionira. Uostalom, to joj nije ni bila namera; nije bila na radnom mestu i sacuvace zavodljivost za kasnije, za muskarce koji su dobro placali njen trud. Zasto da uopste pokusava da stupi a bilo kakvu vezu s tim slikarem koji mo i da cak nema para ni da yoy plati kafu? I~lluskarac od trideset godina ne bi trebalo da nosi dugu kosu, deluje smesno. Ali zasto je smatrala da on nema novca? Devojka za sankorr~ kazala joj je da je on vrlo poznat covek - ili se to odnosilo na onog hemicara? Osmotrla je njegovo odelo, ali nista nije mogla da zakljuci; zivot ju je naucio da muskarci odeveni

75

-AULO KOELJO

nemarno - kao sto je bio slucaj s ovim slikarem - obicno imaju vise nov onih koji nose odelo i kravatu.

„Zasto uopste razmisljam o tom coveku? Ono sto me zanima to je no.“ Deset minuta nije visoka cena za mogucnost da postane besmrtna valjuciji jednoj slici. Videla je da je slika pored onog slavnog hemicara i la se da li ce joj na kraju traziti novcanu nadoknadu.

- Okrenite lice prema prozoru.

Ponovo se povinovala, ne pitajuci nista - a to uopste nije bilo u n prirodi. Posmatrala je ljude koji su prolazili, tablu s natpisom, zamisl kako je to Mica, vec vekovima, odolevala napretku, pro menama u promenama a ljudima. Mozda je to dobar predznak? Mozda ce i to p doziveti istu sudbinu, izlozeno a nekom muzeju i za petsto godina...

Covek je poceo da slika, a kako je njegov rad odmicao, nju je poste napustala radost i pocela je da se oseca beznacajnom. Kad je usla a rest bila je sigurna a sebe, spremna da donese jednu ozbiljnu odluku - da na dobro placen posao - i prihvati jedan jos tezi izazov - da vodi imanje L joj zemlji. Mecfutim, sada je ponovo izgubila pouzdanje, sto jedna pros ka nikad ne bi smela sebi da dozvoli.

Pitala se sta se to desava i otkrila razlog svoje nelagodnosti: prv posle dugo vremena, pojavio se neko ko je nije gledao kao predmet, nip zenu - vec kao nesto sto nije uspevala da shvati, ali sto bi, otrprilike, n ovako da se definise: „On vidi moju dusu, moje strahove, moju slabost, nesposobnost da se borim protiv sveta kojim prividno uspevam da vlada o kome zapravo ne znam nista.“

Smesno, nastavila je da umislja. - Volela bih da...

- Molim vas, nemojte da govorite - rece covek - Upravo vidim svetlost.

Niko joj nikada tako nesto nije rekao. „Vidim vase cvrste dojke“, „! vasa zaobljena bedra, vidim vasu egzoticnu, tropsku lepotu“, ili, a najb slucaju, „vidim da zelite da napustite ovakav zivot, a ja bih vam, ah

dozvolite, rado a tome pomogao, na primer, mogao bih da vam izna stan." To su bile opaske koje je navikla da slusa, ali... svetlost? Moz~ zapravo midi na sumrak koji se spusta?

- Vasu licnu, unutrasnju svetlost - dopuni on, shvativsi da ga uopst razumela.

Lima svetlost. U redu. Ali niko nije mogao imati manje ve stvarnoscu od tog bezazlenog slikara koji za trideset godina nije uspeo

76

-EDANAEST MINUTA

da nauci o zivotu. Medutim, kao sto je poznato, zene sazrevaju znatno brie od muskaraca i Marija je - premda nije provodila besane noci baveci se metafizickim problemima - bila sasvim sigurna da ne poseduje ono sto je, ' slikar nazivao „svetloscu" a ona tumacila kao „narociti sjaj". Naprotiv, bila je obicna osoba, nalik na druge; podnosila je svoju samocu bez roptanja, pokusavala da nade opravdanje za svoje postupke, pretvarala se da je jaka kad god bi je obuzela slabost, odbijala je i svaku pomisao na ljubav zarad jednog opasnog zanimanja, ali sada, kada se takvom zivotu blizilo kraj, bila je okrenuta buducnosti i kajala se zbog proslosti - a u takvoj osobi ne moze biti ni tracka od nekakvog „narocitog sjaja".

Mora da je tom izjavom zeleo samo da je ucutka, da je ubedi da treba da bude srecna sto sedi tamo, nepomicna, izigravajući budalu.

„Lima svetlost. Mogao je da smisli i nesto drugo, na primer: imate divan profit."

Kako i kada svetlost ulazi a kucu? Ako su prozori otvoreni. Kako svetlost ulazi a ljudsko bice? Ako su vrata ljubavi otvorena. A njena su, van svake sumnje, bila zamandaljena. Dakle, mora da je naisla na nekog loseg slikara kome nista nije bilo jasno.

- Završio sam - rece on i poce da skuplja svoj pribor.

Marija se nije pomerila. Htela je da ga zamoli da joj pokaze sliku, ali se plasila da time ne pokaze nedostatak obrazovanja i nepoverenje prema njegovom radu. Radoznalost je ipak pobedila; zatrazila je da vidi sliku i on joj je pokazao.

Naslikao je samo njeno lice; slicnost je bila ocigledna, ali ako bi neko video sliku ne poznavajuci model, zakljucio bi da je a pitanju jaka licnost, koja zaista zraci posebnom „svetloscu" koju ona nije uspevala da primeti posmatrajuci sebe a ogledalu.

- Zovem se Ralf Hart. Ako hocete, mogu da vam ponudim jos jedno pice. - Ne, hvala.

Po svemu sudeci, a njihovom susretu sada je nastupio zalosno predvidiv obrt: muskarac je pokusavao da zavede zenu.

- Dva likera od anisa - zatrazio je precuvs i njen odgovor.

Sta je trebalo da radi? Da cita ubitacno dosadnu knjigu o upravljanju imanjinima? Da seta, kao bezbroj puta do tada, obalom jezera? Ili da razgovara s nekim ko je a njoj video svetlost koju ona sama nikad nije videla, i to upravo a trenutku koji je odredila za konacni raskid sa svojim dotadasnjim nacinom zivota.

-AULO KOELJO

- Cime se bavite?

Bilo je to pitanje koje niposto nije zelela da cuje, pred kojim bi uv ustuknula kad bi, iz bilo kog razloga, neko pokusao da joj se približi (sto srecom, a Svajcarskoj retko desavalo, s obzirom na uzdrzanu prirodu njer stanovnika). Kako bi trebalo da glasi pravi odgovor?

- Radim a jednom nocnom klubu.

Tacka. Svalila je veliki teret sa sebe i osetila zadovoljstvo zbog svega ? je naucila otkako je dosla a Svajcarsku: da pita (ko su Kurdi, sta je Put Santjago) i odgovara (radim a jednom nocnom klubu), ne obaziruci se tulle misljenje.

- Cini mi se da sam vas vec video.

Marija oseti da bi on zeleo da ide dalje i vec je uzivala a svojo ma pobedi; slikar koji joj pre nekoliko minuta naredivao i izgledao sasvim san uvereno, ponovo je postao covek kao i svi drugi, nesiguran pred jednc nepoznatom zenom.

- A ove knjige?

Ona mu ih pruzi. Zemljoradnja, upravljanje imanjinima. Njegova gurnost bivala je sve manja.

- Ti se bavis seksom?

Prihvatilo je izazov Da li zato sto se ona oblacila kao prostitutka? svakom slucaju, dobila je na vremenu. Igra je postala zanimljiva i ona r imala apsolutno nista da izgubi.

- Zasto muskarci razmisljaju samo o tome? On vrati knjige a njenu tasnu.

- Seks i upravljanje imanjinima. Dve smrtno dosadne stvari.

Sta? Najedanput, osetila se izazvanom. Kako neko sme tako ružno govoriti o njenoj profesiji? Istina, on jos uvek nije tacno znao sta ona radi samo je mogao da nagada, ali Marija nije zelela da mu uskrati odgovor:

- E, a ja mislim da nema niceg dosadnijeg od slikarstva; nesto neticno, zaustavljeno a kretanju, fotografija koja nikad nije verna origin. Mrtva stvar, koja nikoga ne zanima, osim mozda samih slikara - ljudi koji se smatraju vainim, obrazovanim, a zapravo daleko zaostaju za svetom koj neprestano razvija. Culi ste za Huana Miroa? E pa, ja nisam. Prvi put sarr to ime cula tek nedavno, od jednog Arapina, i mogu vam reci da se time ni ama b, s nista nije promenilo a mom zivotu.

Nije znala da li treba da nastavi, jer je pice stiglo, i razgovor se pre nuu. Neko vreme su sedeli, ne prozborivsi ni reci. Marija je pomislila da je

~s

-. GEDANAEST MINUTA

krajnje vreme da ode, a i Ralf je verovatno pomislio to isto. Ali pred njima su i dalje stajale case pune onog odvratnog pica, i to je bio dovoljan povod da jos malo ostanu zajedno.

- Zasto bas knjiga o imanjinama?

- Kakvo je to pitanje? .

- Vec sam isao a Rue de Berne. Secam se~da sam to tamo video a vrlo skupom nocnom klubu. Ali toga nisam bio svestan dok sam to slikao: svetlost je bila suvise jaka.

Marija oseti da gubi tle pod nogama. Prvi put se zastidela zbog posla kojim se bavila, iako nije imala nikakvog razloga za to, buduci da je radila da bi izdrzavala sebe i svoju porodicu. Njega bi trebalo da bude sramota zato sto je odlazio a Rue de Berne; sva carolija njihovog susreta gubila se iz casa a cas.

- Slusajte, gospodine Hart, iako sam Brazilka, vec izvesno vreme boravim a Svajcarskoj. I vec sam naucila da su Svajcarci diskretni zato sto zive u jednoj minijaturnoj zemlji, gde se, kao sto se ispostavilo, gotovo svi medusobno poznaju, i zato nik_o ne zabada nos a tudi zivot. Vas komentar je veoma neumesan i nedelikatan - ali, ako ste imali nameru da me ponizite i uvredite kako biste uverili sebe a svoju nadmoc, samo ste izgubili vreme. Zahvaljujem vam na ovom likeriu od anisa, koji je, uzgred receno, odvratan, ali koji cu ispiti do kraja. Popusicu cak i jednu cigaretu, a onda cu ustati i otici. A sto se vas tice, vi odmah mozete da odete, jer nije uputno da slavni slikari sede za istim stolom sa jednom prostitutkom. Jer ja sam to, i nista drugo. Obicna prostitutka. Bez imalo osecanja krivice, prosto i jednostavno, prostitutka, od glave do pete. I da mate, a tome i jeste moja vrlina: da ne obmanjujem ni sebe ni vas. Uostalom, vi i ne zavredujete da vas lazem. Zamislite kad bi onaj slavni hemicar, tamo a cosku, saznao ko sam.

Pocela je da podize glas.

- Prostitutka! I mate sta jos? Slobodna zena koja zna da ce otici iz ove proklete zemlje za devedeset dana, puna para, mnogo obrazovanja, kadra da izabere dobro vino, s torbom punom fotografija snimljenih na snegu i poznavanjem muske prirode!

Devojka za sankom slusala je uzasnuta. Hemicar, medutim, po svemu sudeci, nije obracao nikakvu paznju. Ali ona je nastavljala, mozda pod uticajem alkohola, ili osecanja da ce uskoro ponovo biti zena iz provincije, ili od radosti sto napokon moze otvoreno da kaie cime se bav-i da se smeje tudem zaprepascenju, prekovim pogledima, prezrivim komentarima.

- Jeste li me dobro razumeli, gospodine Hart? Od glave do pete, do

79

-AULO KOELJO

poslednje vlasii kose, ja sam prostitutka - i to je moj kvalitet, moja vrlin; On je slusao bez reci. Nije se cak ni pomerio. Marija je osetila kak se vraca samopouzdanje.

- A vi ste pri tom jos i slikar koji ne razume svoje modele. Mozda je hemicar koji sedi tamo i drema, a osnovi promaseni zeleznicar. I sve c osobe koje ste portretisali, mozda su nesto drugo od onoga sto izgledaji da nije tako, nikad ne biste rekli da uspevate da vidite neku „posebnu suet u jednoj zeni koja, kao sto ste upravo otkrili, nije nista vise od obicne T STI- TUT KE!

Poslednje reci bile su izgovorene tako razgovetno i glasno, da se her probudio a kelnerica, brze-bolje, donela racun.

- To sto sam rekao nema nikakve veze sa prostitutkom, nego sa zc kakva vi zapravo jeste - rece Ralf, takode razgovetno, ali tihim glasom obracajuci paznju na racun. - Vi imate neki narociti sjaj. Svetlost koja p od snage volje i otkriva osobu koja zrtvuje veoma vazne stvari a ime d stvari koje smatra jos vaznijim. Evo, a ocima - to svetlost blista a vasim o

Marija je bila razoruzana; on nije odgovorio na njenu provokaci; pokusala je sebe da ubedi da zapravo zeli da je zavede. Nije smela ni da pc li - barem narednih devedeset dana - da na svetu postoje i zanimljivi musi

- Vidite li ovaj liker ispred vas? - nastavio je. - Vi a njemu vidite liker od anisa. Medutim, ja, koji moram da se udubim a ono sto radim, biljku na kojoj je izrastao, oluje kojima je to biljka odolevala, ruke kc brale zrnevlje, putovanje brodom s drugog kontinenta dovde, mirise i b~ biljke, pre no sto su je potopili a alkohol i upotreбили za nesto drugo. Ak jednog dana slikao ovaj prizor, naslikao bih sue to, iako biste vi, glec sliku, bili ubedeni da je pred vama jedna obicna casica likera od anisa.

Isto tako, dok ste vi posmatrali ulicu i razmisljali - a ja znam d razmisljali - o Putu za Santjago, ja sam slikao vase detinjstvo, vasu mla vase davnasnje, izjalovljene move, vase planove za buducnost, vasu volj to je ono sto me najvise i kopka. Kad ste videli sebe na slid...

Marija je konacno položila oruzje, svesna da vise nece uspeti odbrani. - Ja sam video to

koja lici na vas.

svetlost... iako je na slid prikazana samo jedna

Ponovo je nastupilo neprijatno cutanje. Marija pogleda na sat.

- Krajnje je vreme da idem. Samo mi jos recite zasto ste kazali da j. dosadan?

SO

~, GEDANAEST MINUTA

- Vi to treba da mate bolje od mene.

- Znam, jer se time bavim. Svakoga dana ponavljam jedno to isto. Ali vi, kao covek od trideset godina...

- Dvadeset i devet...

- ...mlad, privlacan, slavan, trebalo bi da se zanimete za to stvari, a ne da idete a Rue de Berne da trazite drustvo.

- Trebalo bi, slazem se. Isao sam a krevet i sa nekim svojim kolegicama ma, ali ne zato sto mi je tesko da nadem drustvo. Imam problem sa samim sobom.

Marija oseti zaok Ijubomore, i to je uplasi. Shvatila je da sad zaista mora da ode.

- Bio je to moj poslednji pokusaj. Sad sam vec odustao - rece Ralf i poce da sprema pribor rasut po podu.

- Imate li neki fizicki problem?

- Nikakav Jednostavno, nisam zainteresovan. Nemoguće.

- Platite racun, idemo. Uostalom, ubedena sam da mnogi ljudi isto to osecaju, samo se ne usuduju da priznaju. Lepo je razgovarati s nekim ko je tako iskren.

Krenuli su Putem za Santjago, koji je najpre isao uzbrdo a zatim se spustao do reke, koja se ulivala a jezero, koje je bilo oiviceno planinama, koje su se nastavljale na druge planine i drupe reke, sve do Spanije. Prolazili su pored ljudi koji su se vracali s rucka, pored majki koje su gurgle kolica sa bebama, turista koji su snimali jezero, muslimanki sa zarom na licu, devojaka i mladica koji su dzogirali, a svi oni su bili hodocasnici na putu prema carobnom gradu, Santjagu de Kampostel, koji mozda nije ni postojao, koji je mozda bio samo legenda potrebna ljudima da bi svojim zivotima Bali neki smisao. A tim istim putem, kroz mnostvo sveta, isao je i taj covek dupe kose nosed tesku torbu punu kicica, boja, platna, olovaka i devojka, malo mlada od njega, s tasnom punom knjiga o upravljanju imanjinama. Nijednom od njih dvoje nje Palo na pamet da se upitaju zasto su isli zajedno istim putem, jer to je za oboje bilo nesto sasvim prirodno, iako je on znao sve o njoj dok ona nije znala nista o njemu.

Zato je odlucila da postavlja pitanja - od sada ce postavljati pitanja o svemu. U pocetku se pretvarao da je stidljiv, ali ona je znala kako da dobije "sta pozeli od muskarca, a završio je pricom da je bio dv~ puta ozenjen (rekord za 29 godina!), da je mnogo putovao, sreo dva kralja, slavne glumce, ucestvovao a nezaboravnim praznicima. Roden je a Zenevi, ali je ziveo a Madridu,

81

~AULO KOELJO

Amsterdamu, Njujorku, i u gradicu na jugu Francuske po imenu Tarb ne nalazi ni a jednom uglednom turistickom vodicu, ali koji je on of zbog blizine planina i ljubaznosti njegovih stanovnika. Njegov umetr lenat ispoljio se kada je imao dvadeset godina; jedan veliki umetnickim delima rucavao je sasvim slucajno a japanskom restoram govom rodnom gradu koji je on likovno dekorisao. Zaradio je mnogo bio je mlad i dobrog zdravlja, mogao je da radi s"ta god hoce, da ide bil sretne koga zeli, vec je spoznao sva zadovoljstva koja sebi jedan cove priustiti, voleo je svoj posao a ipak, uprkos svemu tome, slavi, zenama, putovanjima - bio je nesrecan i imao je samo jednu radost zivotu: slikarstvo.

- Da li su zene ucinile da patis? - upita ona i shvati odmah da nje glupo, kao da je proizaslo iz prirucnika „Sve sto zene moraju zna zavele jednog muskarca".

- Nikada nisam patio zbog žena. Bio sam veoma srećan a sval mojih brakova. Bio sam varan i varao sam, kao što se to desava brakovima, ali posle izvesnog vremena seks me više nije zanimao. N sam da je volim, ceznuo za druženjem sa njom, ali seks... Zasto u trenutku pricamo o seksu?

- Zato što sam ja, kao što si i sam rekao, prostitutka.

- Moj život nije od važnosti. Ja sam umetnik koji je uspeo ml je retko, a u slikarstvu je još ređe; ko može dams slikati sve vrste slika dobiti dobru cenu, iako su kritičari besni jer umisljaju da oni jedini zr je umetnost. Ja sam od onih osoba za koje suet veruje da poseduju od na sue: što više cutimo, više nas smatraju pametnim.

Nastavljao je da prica o svom životu: wake nedelje bio je negd van. Imao je agenta a Barseloni - da li ona zna gde se to nalazi? Da, M znala da je to grad a Spaniji. Ova žena se zanimala za sue što se odr novac, pozivnice, izložbe, ali se nije trudila da cini ono za cim nije imal; posle godina rada, dostigli su stabilan položaj na trzistu umetnosti.

- Da li je prica zanimljiva? - njegov glas odavao je nelagodnost. - Rekla bih da je prica malo banalna. Mnogi bi voleli da budu u kozi.

Ralf zaveli da sazna ko je bila Marija.

- Postoje tri osobe a meni, to zavisi od onoga koji me gleda. ' Nevinasce koje gleda muskarca sa divljenjem i pravi se da je sionirana njegovom pricom o moci i slavi. Fatalna žena koja napada .

82

GEDANAEST MINUTA

one koji se osecaju najmanje sigurnim i, postupajuci tako, preuzima kontrolu nad situacijom i pricinjava im zadovoljstvo, posto oni nemaju više potrebu da se za bilo šta uzne miravaju. I najzad, Milosrdna majka koja mazi lakome muskarce savetima i slusa s razumevanjem price koje Maze na jedno a izlaze na drugo uho. Koju od ove tri zelis da upoznas?

- Tebe.

Marija je imala potrebu da prica o svemu. Cnila je to prvi put otkako je napustila Brazil. Na kraju svoje price, postade joj jasno da, uprkos svom ne tako konvencionalnom poslu, nije dozvela velike emocije a toku jedne nedelje koju je provela a Riju i jednog meseca a Svajcarskoj. Sve se svodilo na kuca - posao, posao - kuca.

Kada je zavrсила, ponovo su sedeli a jednom klubu, ovog puta na drugom kraju grada, daleko od Puta za Santjago. Svako je mislio na ono što mu je sudbina pripremila.

- Sta jos reci? - upita ona. - Na primer, do videnja.

Da. Ovo popodne nije bilo slicno drugima. Marija se osecala uplaseno, napeto, posto je otvorila jedna vrata a da nije znala kako da ih zatvorl. - Kada mogu videti sliku?

Ralf joj pruzi posetnicu svog agenta a Barseloni.

- Telefoniraj joj a roku od sest meseci, ako jos budes a Evropi. *Lica Zeneve*, slavni i anonimni, bice izlozeni prvi put a jednoj galeriji a Berlinu. Potom cemo napraviti s eriju izložbi a Evropi.

Marija se seti kalendara, devedeset dana koji su joj preostali, opasnosti koju je predstavljalo uspostavljanje bilo kakve veze.

Sta je najvažnije a ovom životu? Ziveti ili se praviti da zivimo? Preuzeti rizik sada, reci da je ovo popodne, a kome me je neko slusao bez komentara i kritika, najlepse od svih koje sam provela ovde? Ili, jednostavno, staviti masku odlucne zene, obdarene „svetloscu", i otici nista ne rekavsi?

Dok su hodali na Putu za Santjago, i dok je pricala o svom životu, Marija se osecala srećnom. Mogla se time zadovoljiti - vec je i to bio veliki poklon života.

- Docicu da to vidim - rece Ralf..

- Ne cini to. Vracam se uskoro a Brazil. N_ emamo nista drugo da kazemo jedno drugom.

- Docicu da to vidim kao musterija.

83

a-AULO KOELJO

- To bi bilo ponizenje za mene.

- Docicu da to vidim da bi me spasla.

On joj je vec poverio svoju nezainteresovanost za seks. Htela je c kaze da oseca isto, ali se uzdrza; suviše je daleko otisla a poricanjima, bilo ; pametnije da cuti.

Bilo je pateticno. Kao kada se sretala sa decakom iz svog detinjstva on nije trazio olovku nego malo druženja. Okrenula se prema svojoj proslosti, po prvi put, oprostila samoj sebi: nije bila njena greska nego decakov kome je nedostajala sigurnost, što je odustala od prvog pokusaja. Zaprav~ bili su deca, a deca deluju

tako - ni ona ni on nisu pocinili nikakvu gresku. 7 joj pruži veliko olaksanje, osećala se bolje, nije propustila prvu priliku svo egzistencije. Sav suet deluje tako, to čini deo uvođenja ljudskog bica a try ganje za izgubljenom polovinom. '

Ali a ovom trenutku situacija je bila razlicita. Ma koliko bili opra~ dani razlozi (vraćam se a Brazil, radim a nocnom klubu, nismo imali vrem~ na da se upoznamo, ne zanima me seks, necu ništa da znam o ljubavi, mora nauciti da upravljam imanjem, ne razumem se nimalo a slikarstvo, zivimo razlicitim svetovima), zivot ju je ipak stavio pred izazov Nije vise bila det morala je da bira.

Vise je volela da ne odgovori. Ona se rukova sa njim, kao sto je b obicaj a ovoj zemlji, i ode kuci. Ako je odista bio covek koga bi mogla da vo nece dopustiti da ga obeshrabri njena tisina.

84

~, GEDANAEST MINUTA

Odlo mak iz Marijinog Dnevnika, napisan tog istog dana:

Danas, dok smo hodali pored jezera, onim cudnim putem za Saratjago, covek koji je isao sa mnom - jedan slikar, jedan zivot drugaciji od moga - bacio je kamencic a vodu. Na mestu gde je kamen pao, po~wili su se mali krugovi koji su se sirili, sve dok nisu dotakli jednog patka koji je tuda plivao, i nije imao nikakve veze sa bacenim kamenom. I umesto da se uplasi zbog pojave neocekivanog talasa, on je poceo da se igra s njim.

Nekoliko sati pre tog dogac~aja, usla sam a jedan kafe, zacula neki glas, i to je bilo kao da je Bog bacio kamencic na to mesto. Talasi energije zapljusnuli su i mene i coveka koji je sedeo u jednom uglu i slikao. On je osetio treperenje izazvano kamenom, ja takoct. I onda?

Slikar ume da prepozna trenutak kad naicle na pravi model. Muzicar zna kad je njegov instrument nastimovan. Ja sam svesna da ovde, a ovom dnevniku, postoje recenice koje nisam napisala ja vec neka druga zena koja a yneni zivi i zruci „svetloscu“ koju odbijam da prihvatim.

Mogu da nastavim po starom. Ali mogu, isto tako, kao onaj patak a jezeru, da se igra~n i zabavljam talasima koji su najednom naisli i uzburkali vodu.

Taj kamen o kome govorim ima svoje ime koje glasi „ljubav“. Ta ljubav moze da znaci lepotu iznenadnog susreta dve osobe, ali se ne ogranicava samo na to. Ljubav takoct podrazumeva uzbuclenje pred necim neocekivanim, produbjeni zar, veru a ostvarenje nekog sna. Ljubav nam salje signale koji upravljaju nasim zivotom - a na meni je da to signale odgonetnem.

Volela bih da verujem da sam zaljubljena, a nekog koga ne poznajem, iako nisam to planirala. Svi ovi meseci samokontrole, upornog odbijanja ljubavi, doveli su do sasvim suprotnog ishoda: da se prepustim prvoj osobi koja mi je ukaz~tla drugaciju paznju.

Sreca sto nemam njegov telefon, sto ne znam gde stanu

85

al AULO KOELJO

je i mogu da ga izgubim ne kriveci sebe sto sam propustila jednu priliku.

Pa cak i da je tako, cak i da sam ga vec izgubila, zivot mi je darovao jedan srecan dan. A kad se ima a vidu kako je sazdan ovaj suet, jedan srecan dan gotovo da je ravan cudu.

86

-EDANAEST MINUTA

Vlad je to veceri usla a „Kopakabanu“ on je vec tamo sedeo i cekao je. Bio je jedini gost. Milan, koji je pratio zivot to Brazilke s izvesnom radoznaloscju, pomislio je tog trenutka da je devojkica izgubila bitku.

- Moga li da vam ponudim pice?

- Treba da radim. Ne smem da izgubim posao.

- Ja sam vam musterija. Moja ponuda je profesionalna.

Taj covek, koji je tog istog popodneva a kafeu delovao siguran a sebe, koji je vesto vladao kicicom, poznavao slavne i znacajne licnosti, imao svog zastupnika a Barseloni i, po svemu sudeci, zarac~ivao silan novac - pokazao je sada svoju slabost, usao a jednu sredinu kojoj ne pripada, koja nije imala niceg zajednickog s romantickim kafeom na putu za Santjago. Sva drat popodneva je iscezla.

- Dakle, mote li jedno pice?

- Drugi put. Veceras imam zakazane musterije.

Milan je cuo kraj ove recenice. Znaci, prevario se. Devojkica se nije uhvatila a zamku Ijubavnih obećanja. Pa ipak, nije mu bilo jasno zasto je to veceri, bez velikog prometa, devojkica izabrala drustvo jednog starca, jednog osrednjeg knjigovocfe i jednog agenta osiguranja.

No, to je ipak bio njen problem. Dogod dobija svoj procenat, nema prava da odlucuje s kime ce ona ici a krevet.

S~

;-nuLO KoELJo

Iz Marijinog Dnevnika, posle noci provedene sa starcem, knjigovodc i agentom osiguranja:

Sta taj slikar zapravo hoce od mene? Zar ne zna da poticemo iz razlicitih zemalja, kultura, da pripadamo razlicitim polovima? Zar misli da znam o zadovoljstvu vise nego on, pa Z~h~Z~SIO ~07~D EGG ~G~l2C~ ~

Zasto mi nije rekcco vista sem recenice „Ja sanz vam musterija“. Zar mu je bilo tesko da kaze: „Nedostajali ste mi“, ili „Proveli smo divno popodne“. Odgovorila bih mu na isti nacin (kao prava profesionalka), ali on mora da razume moje nedoumice, moju zensku prirodu, moje slabosti. I mora da zna da sam, na mestu gde radim, sasvim druga osoba.

On je muskarac, a buduci da je i umetnik, duzan je da zna da je najvisi cilj ljudskog bica da shvati potpunu ljubav. Ljubav nije a drugome, vec a svakom od vas i mi je sami a sebi budimo. Medutim, da bismo je probudili, potreban nam je drugi. Univerzum jedino ima smisao ukoliko imamo nekoga s kim cemo deliti svoja osecanja.

Umoran je od seksa? Pa i ja sanz - a ipak, ni on ni ja ne znamo sta seks zapravo znaci. Gusimo a sebi jednu od najvaznijih stvari a zivotu, i zato moram da ga spasem, i on mora mene da spase, ali mi je uskratilo svaku mogucnost izbora.

SS

r, GEDANAEST MINUTA

~~~ila je uplasena, jer je predosecala da ce, uprkos samokontroli i potiski vanju, vulkan njene duse uskoro proraditi, a kad se to dogodi, vise nece moci da obuzda svoja osecanja. Ko je uopste taj nabeđeni umetnik, cije su price lako mogle biti obicna izmisljotina, covek s kojim je provela svega nekoliko sati, muskarac koji je nije ni dotakao, koji cak nije ni pokusao da je zavede? Ima li iced goreg od toga?

Zasto je njeno srce slab make za uzbunu? I zasto je bila ubedena da se i on isto tako oseca? Kojesta, bila je a velikoj zabludi. Ralf Hart je zeleo da sretne zenu koja bi bila kadra da a njemu probudi plamen strasti koji se ugasio; zeleo je da je pretvori a svoju veliku boginju seksa, koja zraci „posebnom svetloscu“ (to je barem iskreno mislio), spremnu da ga prigrli a narucje i pokaze mu put povratka a zivot. Nije ni slutio da je Marija osecala istu ravnodusnost, da je bila zaokupljena svojim problemima (iako je vec bila sa bezbroj muskaraca, nikad nije uspela da dozivi orgazam), da je tog istog jutra donela cvrstu odluku o trijumfalnom povratku a svoji rodni kraj.

Zasto je uopste razmisljala o njemu? Zasto je mislila na nekoga ko je u tom trenutku mozda portretisao neku drugu zenu, govoreci joj kako zraci nekom „posebnom svetloscu“ i kako bi mogla postati njegova boginja seksa? „Mislim na njega jer s njim mogu da razgovaram.“

Kakva smejurija! Da li je mislila na bibliotekarku? Nije. Da li je mislila na Filipinku Niah, jedinu od svih devojak a „Kopakabani“ s kojom je mogla da podeli bar delic svojih osecanja? Ne, naravno da nije. Sa jednom i sa drugom cesto se sretala i osecala se prijatno a njihovom drustvu.

Pokusala je da svoju paznju usredsredi na nesto drugo, na vrucinu ili na kupovinu koju juce nije stigla da obavi. Napisala je dugacko pismo ocu, s mnostvom pojedinosti o zemljistu koje je zelela da kupi - znajuci da ce to usreciti njene roditelje. Nije odredila datum povratka, ali im je nagovestila da se uskoro vraca. Zaspala je, probudila se, ponovo utonula a san, i opet se probudila. Zakljucila je da knjiga o imanjinima mote odlicno da posluži Svajjarcima, ali da je potpuno beskorisna Brazilcima - buduci da njihovi svetovi nisu imali nikavih dodirnih tacaka.

Tokom popodneva osetila je da podzemna tutnjava njenog untrasnjeg vulkana polako jenjava. Osetila je olaksanje; poznavala je odranije to vrstu

89

~AULO KOELJO

nagle zaljubljenosti koja bi obicno prolazila vec narednog dana. Bila je zad~ voljna, jer je to znacilo da se a njenom svetu nista nije promenilo. Imala roditelje koje je volela, coveka koji ju je cekao, koji joj je javljao a pismima c posao s tekstilom odlicno napreduje. Cak i ako bi resila da jos iste vece krene kuci, imala bi dovoljno novca da kupi imanje. Prevalila je najtezi df puta, savladala jezicku barijeru, samocu, prvo vece a restoranu s oni: Arapinom, naucila svoju dusu da bez roptanja prihvata ono sto je cinila svojim telom. Znala je pouzdano sta je njen zivotni san i bila je spremna r sve da bi ga ostvarila. A po svemu sudeci, a tom snu nije bilo mesta muskarce, barem ne za one koji nisu govorili njenim jezikom i nisu ziveli njenom rodnom gradu.

Kad se zemljotres smirio, Marija je uvidela da i sama snosi deo krivic Zasto nije smogla hrabrosti da kaze: „Usamljena sam, i jednako nesrećna ka i vi. Juce, kad ste mi rekli da vidite moju 'svetlost', to je bila prva lepa i iskr na stvar koju sam cu la od jednog muskarca otkako sam dosla ovamo"?

Na radiju se cula stara pesma: „Moje su Ijubavi umirale pre no sto su i rodile." Da, bio je to i njen slucaj, njena sudbina.

90

.. LEDANAEST MINUTA

Odlomak iz Marijinog Dnevnika, dva dana posle povratka a normalu:

Ljubavna strast dovodi ljude a stanje kad prestaju da jedu, da spavaju, da rade, kad gube svoj dusevni mir. Mnogi se uplase kad se ona pojavi, jer unistava sve sto su do tada postigli i stvorili.

Niko ne voli da vidi svoj suet a rusevinama. Zato mnogi ljudi uspevaju da se suprotstave toj pretnji, i da ocuvaju kucu ili bilo koju tvorevinu koja je vec trula iznutra. To su cuvari prezivelih stvari.

Drugi, pak, postupaju potpuno suprotno: predaju se bez razmisljanja, nadajuci se da ce im ljubav resiti sue probleme. Prepustaju drugoj osobi svu odgovornost za vlastitu sreću, i pripisuju joj svu krivicu za eventualni neuspeh. Neprestano su u euforiji jer se dogodilo nesto cudesno, ili a depresiji, jer je nesto, sto nisu ocekivali, sue opustosilo.

Okrenuti leda strasti ili joj se slepo prepustiti - koja je od to due mogucnosti manje destruktivna?

Ne znam.

91

-AULO KOELJO

~receg dana, kao da je vaskrsao iz mrtvih, Ralf Hart se vratio - i umalc nije zakasnio, jer je Marija vec razgovarala s drugom musterijom. Medutim cim ga je spazila, uctivo je odbila covekov poziv na ples, rekavsi da ocekuje nekoga.

Tek tada je shvatila da ga je cekala svih tih dana i tog trenutka je pri~ hvatila sve sto je sudbina postavila pred nju.

Nije sebe prekorevala; bila je srećna i mogla je sebi da priusti to zadovoljstvo jer je znala da ce uskoro napustiti taj grad. Znala je da je to Ijubar nemoguca i bas zato - posto se nicemu nije nadala - mogla je da prihvati mime duse sve sto je ceka na toj deonici zivotnog puta.

Ralf joj je ponudio pice i Marija je narucila vocni koktel. Vlasnik bara, pretvarajuci se da pere case, gledao je ispod oka to Brazilku i nista mu nije bilo jasno: zbog cega se najednom predomislila? Nadao se da nece citavo vece sedeti uz pice i osetio je olaksanje kad je mladac pozvao na ples. Pridrzavala se propisanog rituala i nije imao razloga da se brine.

Marija je osecala ruku na svojim bedrima, njegov obraz priljubljen uz njen, a preglasna muzika je, na svu sreću, onemogucavala razgovor. Vocni koktel nije bio dovoljan da joj ulije hrabrost i ono nekoliko reci koje su izmenili bile su krajnje formalne. Sada je sve bilo pitanje vremena: hoce li ici u hotel? Hoce li voditi ljubav? To bar ne bi trebalo da predstavlja teskocu buduci da njega seks nimalo nije zanimao i sad je njen jedini zadatak bio da ispuni svoju profesionalnu duznost. Svest o tome pomogla joj je da odbaci svaku pomisao na mogucnost ljubavi - ali ipak nije mogla sebi da objasni zbog cega je toliko sebe mucila posle prvog susreta.

Te noci izigravace Majku Utesiteljku. Ralf Hart bio je ocajan covek, poput miliona drugih. Ako bude dobro odigrala svoju ulogu, ako uspe da se pridrzava zadatka koji je sama sebi postavila otkako je dosla a „Kopakabanu", nema razloga za zabrinutost. Blizina tog coveka bila je vrlo opasna. Osetila je njegov miris - i dopao joj se; osetila je njegov dodir i dopao joj se, i shvatila je da ga je cekala - to joj se nije dopalo.

Za c'etrdeset pet minuta vec su ispunili sva pravila igre i covek je prisao vlasniku barn:

92

.. GEDANAEST MINUTA

- Povescu je sa sobom na celu noc. Platicu za tri musterije.

Gazda je slegnuo ramenima, i ponovo pomislio da je brazilska devojka na najboljem putu da upadne a klopku ljubavi. Marija je, mecfutim, bila iznenadena: nije znala da Ralf Hart tako dobro poznaje pravila.

- Idemo kod mene kuci.

Mozda je to bilo najbolje resenje, pomislila je. Iako je taj predlog bio protivian svim Milanovim preporukama, resila je da ovog puta ucini izuzetak. Pored toga sto ce otkriti da li je ozenjen ili nije, upoznace nacin zivota slavnih slikara jednog dana moci ce nesto o tome da napise za novine svoje male varosi - kako bi svima dala do znanja da se, za vreme svog boravka a Evropi, kretala a intelektualnim i u metnickim krugovima.

„Kakvo glupo opravdanje", nasmejala se a sebi.

Kroz pola Bata, stigli su a jedno seoce blizu Zeneve, zvano Kolonji. Jedna crkva, pekara, opstina, sve kako dolikuje.

A on je zaista ziveo a jednoj kuci na dva sprata, a ne a stanu! Prva pro cena: mora da ima mnogo novca. Druga procena: da je ozenjen, ne bi se usudio da je tamo odvede, jer uvek mote neko da ga vidi.

Dakle, bio je bogat i slobodan.

Usli su a hodnik sa stepenistem koji je vodilo na drugi sprat, ali su krenuli demo, prema dve sale a zaelju zgrade, koje su gledale prema vrtu. U jednoj od njih nalazio se trpezarijski sto, a zidovi su bili pokriveni slikama. U drugoj Bali bilo je nekoliko fotelja, stolica, polica s knjigama, pepaljara punih r ;kavaca, prljavih casa koje stoje to ko zna otkad.

- Mogu da skuvam kafu.

Marija je odmahнула glavom. Ne, ne mote da skuva kafu. Jos uvek nema E~rava da me tretira drugacije. Iskusavam vlastite demone, i cinim upravo sve ~uprotno od onoga sto sam sebi obecala. Ali, samo mirno; dams cu igrati ~aogu prostitutke, ili prijateljice, ili Majke Utesiteljke, iako sam, a dubini fuse, zapravo Cerka koja vapi za neznoacu. Uostalom, kad se sve zavrsi, onda mote da skuva i to kafu.

- U dnu vrta nalazi se moj atelje, moja dusa. Ovde, mecfu ovim knjiga ma i slikama, nalazi se moj mozak.

Marija pomisli na svoju kucu. Nije imala vrt, ni knjige - osim onih koje ~~ donosila iz biblioteke, jer nije imala potrebe da trosi novae na nesto sto mote dobiti badava. Slike, jos manje - samo jedan poster Akrobatskog ~irkusa iz Sangaja, koji je zelela da vidi.

Ralf uze bocu viskija i ponudi joj pice.

93

-I-AULO KOELJO

- Ne, hvala.

On natoci sebi i ispi sve, bez leda, bez gauze. Poceo je da govori pam'~tne stvari, ali ma koliko joj razgovor delovao zanimljivo, ona je znala da se taj muskarac plasi onoga sto ce se dogoditi, sada, kad su ostali sami. Marija je ponovo preuzela kontrolu nad situacijom.

Ralf natoci drugu casu i rece: - Potrebna si mi.

Pauza. Dugo cutanje. Ne cini nista da prekines tisinu, hajde da vidimo kako ce da nastavi.

- Potrebna si mi, Marija. Ti imas svetlost, iako odbijas da mi poverujes, jer midis da samo pokusavam da to zavedem svojom pricom. Nemoj me' pitati: „Zasto bas ja? Sta je to a meni posebno?“ Nemas ti niceg posebnog, niceg sto bih umeo sebi da objasnim. Medutim - u tome i jeste tajna zivotane uspevam ni o cemu drugom da mislim.

- Ne bih to to ni pitala - slagala je.

- Ako bih trazio neko objasnjenje, rekao bih: zena pored mene uspela je, i da prevazicfe patnju i da je pretvori a nesto pozitivno, kreativno. Ali to ~I objasnjenje nije dovoljno.

Sad je vec bilo tesko odustati. Nastavio je:

- A ja? Sa svojom kreativnoacu, sa svojim slikama o koje se otimaju galerije sirom sveta, sa ostvarenim snom, sa selom a kome me svi vole, sa bivsim zenama koje mi ne traze izdrzavanje, sa zdrxvljem, pristojnim izgledom, sa svim onim sto svaki muskarac mole samo da sanja, a ja, sta ja imam? Evo me tu, kako govorim jednoj zeni koju sam sreo a kafani i s kojom sam proven samo jedno popodne: „Potrebna si mi.“ Znas li sta je samoca?

- Znam sta je.

- Ali ne znas sta je samoca za nekoga ko ima mogucnosti da bude sa mmostvom ljudi, kad svakog dana prima pozive na proslave, koktele, premijere. Kad telefon neprestano zvoni, kad se javljaju zene koje obozavaju tvoj rad i pozivaju to na veceru - a pri tom su i lepe, i inteligentne, i obrazovane. A nesto to gura i govori ti: ne idi. Neces se provesti. Samo ces, po ko zna koji put, pokusati da ih ocaras, i potrosices silnu energiju da dokazes samom sebi da si sposoban da zavedes citav suet. I tako ostajem kod kuce, odlazim a svoj atelje, trazim svetlost koju sam prepoznao a sebi i koju jedino uspevam da vidim dok radim.

- Sta ja mogu da ti dam stn vec nemas?- ogovori ona, pomalo uvredena zbog njegovih opaski o drugim zenama, ali ipak svesna da je on, na kraju krajeva, platio njeno drustvo.

94

-EDANAEST MINUTA

Ispio je i trecu casu. Marija ga je pratila a mislima, zamisljala alkohol kako mu pece grlo i stomak, kako ulazi a krvotok i ispunjava ga hrabroacu, i postepeno je pocela i sam-a da oseca pijanstvo, iako nije popila ni gutljaj. Glas Ralfa Harta delovao je sigurnije.

- Pa dobro. Ne mogu da kupim tvoju ljubav, ali ti si mi kazala da znas sve o seksu. Onda me nauči. Ili mi pricaj o Brazilu. Radi sta hoces, samo me pusti da budempored tebe.

- I sta sad?

- Poznam jedino dva grada a svojoj zemlji: onaj a kome sam rodena i Rio de Zaneiro. Sto se tire seksa, ne verujem da to icemu mogu nauciti. Imam skoro dvadeset i tri godine, ti si samo sest godina stariji od mene, ali znam da si ziveo mnogo intenzivnije i bogatije nego ja. Poznam muskarce koji me placaju da radim ono sto oni zele a ne ono sto ja hocu.

- Vec sam isprobao sve sto covek mote da dozivi sa jednom, dve ili tri zene istovremeno. A ne znam da li sam mnogo naucio.

Ponovo je nastupilo cutanje, samo sto je ovog puta dosao red na Mariju da ga prekine. On joj nije pomogao, kao sto malocas ni ona nije pomogla njemu. - Zelis me kao profesionalku?

- Zelim onako kako ti zelis.

Ne, nije smeo to da odgovori - jer je to zapravo bilo jedino sto je zelela da cuje. Ponovo vulkan, zemljotres, oluja. Nece moci da se izvuce iz sopstvene zamke, izgubice tog coveka a da ga nikad nije zapravo ni imala.

- Ti znas, Marija. Poduci me. Mozda ce me to spasti, mozda ce tebe spasti, mozda ce nas ponovo vratiti iivotu. U pravu si, stariji sam od tebe svega Best godina, ali sam toliko proziveo da bi to bilo dovoljno da ispuni mnogo ljudskih zivota. Prošli smo kroz potpuno razlicita iskustva, ali oboje smo ocajnici. Jedino smo s mireni kad smo zajedno.

Zasto je to govorio? To je bilo nemoguce a ipak istinito. Videli su se jedan jedini put, a vec su bili potrebni jedno drugom. Sta bi se tek desilo kad bi nastavili da se sreću - propast! Marija je bila inteligentna zena, koja je provela mesece citajuci i posmatrajuci ljudski rod; imala je cilj a zivotu, ali je imala i dusu koju je morala da upozna i da otkrije njenu „svetlost“.

Vec je bila umorna od same sebe, i mada je predstojece putovanje za Brazil predstavljalo zanimljiv izazov, jos nije naucila sve sto je mogla. Ralf Hart bio je covek koji je prihvatao izazove, naucio sve~ i sad je molio to devojkje, to prostitutke, to Majke Utesiteljke, da ga izvedu iz njegovog zivog kruga. Kakva besmislica!

95

;"AULO Kor.LJo

i I drugi muskarci su se pred njom slicno ponasali. Mnogi nisu usp da dozive erekciju, drugi su zeleli da ih tretira kao decu, a neki su joj c nudili i brak, jer ih je uzbudivala pomisao da je njihov a zena imala mno ljubavnika. Iako jos nije uspela da upozna nijednu „specijalnu musterij~ otkrila je ogromno carstvo fantazija koje obitava a ljudskoj dusi. Ali svi su I; naviknuti na svoj suet, i niko joj nikad nije rekao: „Odvedi me odavde Naprotiv, zeleli su nju da povedu sa sobom.

I mada su je svi ti muskarci uvek ostavljali s nesto novca ali i b trunkje snage, ipak je nesto naucila. Medutim, da je neki od njih zaista trai ljubav, i da je seks bio samo deo tog traganja, kako bi volela da se prema n ophodi? Sta bi za nju bilo vazno da se dogodi prilikom prvog susreta?

Stvarno, sta bi volela da se desi?

- Da dobijem neki poklon - rece Marija.

Ralf Hart nije razumeo. Poklon? On joj je, jos a taksiju, unapred plat za celu noc, jer je poznavao pravila njene sluzbe. Na kakav je to poklon m lila?

Najedanput, Mariji je postalo jasno da je, upravo a tom trenutku, shva la kako jedna zena i jedan muskarac treba da se osecaju. Uхватила ga je za ru i povela a jednu od one due odaje.

- Necemo da se penjemo a sobu - rece.

Pogasila je gotovo sva svetla, sela na tepih i zamolila ga da sedne naspra nje. Primetila je kamin a Bali.

- Upali kamin. - Ali sad je leto.

- Upali kamin. Hteo si da veceras ja vodim, a to i radim.

Pogledala ga je a oci, ne skrecuci pogled, a nadi da ce on ponovo ugi dati njenu „svetlost“. Tako je i bilo - jer je, bez reci, izasao a vrt, doneo nay mak drva vlaznih od lose, potpalio stare novine i zalozio vatru. Zatim je lu nuo a kuhinju po novu bocu viskija, ali Marija ga je zaustavila.

- Pitao si me sta bih zelela?

- Nisam to pitao.

- E pa onda, znaj da ova osoba pored tebe mora da postoji. Razmislja njoj. Razmisljaj da li hoce viski, ili dzin, ili kafu. Pitaj je sta zeli.

- Sta zelis da pijes?

Vino. I volela bih da mi ti pravis društvo.

Ostavio je bocu viskija i vratio se sa bocom vina. Vatra se već razgorE Marija je pogasila i preostala svetla, i sad je samo plamen kamina obasja`

96

T

-. LEBANAEST MINUTA

prostoriju. Ponasala se kao da je oduvek znala da je to prvi korak: prepoznati drugog, prihvatiti njegovo prisustvo.

Otvorila je tasnu i pronasla hemijsku olovku koju je kupila a supermarketu. Ali sve je moglo da posluži.

- Ovo je za tebe. Kupila sam je s namerom da zapisujem beleske o upravljanju imanjima. Koristila sam je dva dana, dok se nisam umorila od pisanja. Na njoj je sacuvano malo mog znoja, moje koncentracije, moje volje i ja ti je sada poklanjam.

Nezno mu je stavila olovku a ruku.

- Umesto da ti kupim nesto sto bi voleo da imas, dajem ti nesto sto je moje, istinski moje. Poklon. Znak postovanja osobe sa kojom sam, dokaz koliko mi je stalo sto sam sa njom. Sada to osoba ima jedan deo mene, koji sam joj dala po slobodnoj volji.

Ralf je ustao, prisao polici i vratio se s nekim predmetom. Pruzio ga je Mariji.

- Ovo je wagon jednog elektricnog vozica koji sam dobio kao dete. Bilo mi je zabranjeno da se njime igram, jer je moj otac govorio da je to skupa igracka, uvezena iz Amerike. Nije mi preostajalo nista drugo nego da cekam da moj otac montira voz a dnevnoj sobi, ali je on nedeljom obicno slusao operu. Tako se voz sacuvao, ali nikad mi nije pricinio nikakvu radost. Tamo gore, sacuvao sam sve vagone, lokomotivu, kucice, cak i uputstvo za upotrebu. Imao sam voz koji zapravo i nije bio moj, s kojim se nikad nisam poigrao.

Kamo sreće da sam ga unistio kao mnoge druge igracke kojih se vise i ne secam, jer je nagon za destrukcijom jedan od nacina na koji dete otkriva svet. Ali ovaj netaknuti voz uvek me podseti na jedan deo detinjstva koji nisam proziveo, koji mi je zauvek ostao uskracen. Otac se pravdao da je voz mnogo skup ili suvise komplikovan za sastavljanje, ali se mozda zapravo plasio da pokaze svoju ljubav prema meni.

Marija je zurila a vatru na ognjistu. Cutali su, slusajuci pucketanje grancica. Pili su vino, kao da je bilo izlisko bilo sta reci ili uciniti. Jedino je bilo vazno to sto su zajedno, jedno pored drugog, zagledani a istu tacku.

- I u mom zivotu ima mnogo netaknutih vozova - rece Marija, posle izvesnog vremena. - Jedan takav voz je moje srce. Mogla sam da se igram jedino kad bi drugi sastavili vagone, a to se obicno desavalo a pogresno vreme. - Ali ti si volela.

- Jesam. Volela sam, i to mnogo. Toliko, da sam se, kad mi je moj voljeni zatražio olovku, toliko prepala, da sam pob;gla.

97

-AULO KOELJO

- Ne razumem.

- I ne treba. Ja tebe poducavam, jer sam otkrila nesto sto nisam znala Moc darovanja. Davanja necega sto je nase. Spremnost da dajemo pre negc sto ista zatrazimo. Ti imas jednu moju dragocenost: olovku kojom sam zapisala neke od svojih snova. Ja imam tvoju dragocenost: wagon jedno€ voza, deo tvog detinjstva koji nisi proziveo.

- Tako ja sada nosim sa sobom deo tvoje proslosti, a ti cuvas jedan deli moje sadasnosti. Divno.

Izgovorila je to a jednom dahu, kao da je oduvek znala da je to jedin nacin postupanja. Ustala je, polagano, uzela svoju jaknu sa civiluka, i poljubi~ la ga a lice. Ralf Hart se nije ni pomerio, kao da je bio hipnotisan vatrom Verovatno je razmisljao 0 ocu.

- Nikad mi nije bilo jasno zasto sam sacuvao ovaj wagon. Sada znam: d; bih ti ga poklonio jedne noci, pored upaljenog kamina. Sada je i ova kuc; postala laksa.

Dodao je da ce, jos koliko sutra, ostatak zeleznice pokloniti jednor sirotistu.

- Mozda dams to zeleznica predstavlja raritet, jer se takve vise m proizvode, i mozda vredi mnogo - primetila je Marija, i odmah se pokajal; zbog svojih reci. Nije bila a pitanju vrednost, vec spremnost da se oslobodi mo necega sto nam je najdragocenije.

Da ne bi ponovo rekla nesto neumesno, sto se nikako ne daze s tin trenutkom, Marija ga je ponovo poljubila a lice i krenula prema vratima. Or je i dalje sedeo zagledan a vatru, a ona ga je, uctivo, zamolila da joj otvor vrata.

Ralf je ustao i ona mu je objasnila da, iako voli da ga gleda dok posma tra vatru, Brazilci imaju jednu cudnu praznovericu: kad prvi put nekog; posete, ne zele, pri odlasku, sami da otvore vrata jer se, a tom slucaju, nika~ ne bi vratili a to kucu.

- A ja zelim da se vratim.

- Iako se nismo skidali, iako to nisam ni dotakao, vodili smo ljubav Ona se nasmejala. On se ponudio da je odveze do kuce, ali Marija j~ odbila.

- Vidimo se sutra, a „Kopakabani“.

- Ne. Sacekaj nedelju dana. Naucila sam da je cekanje najteze od svega i hocu d'a se naviknem na to; hocu da znam da si sa mnom, cak i kad nisi pores mene.

98

-EDANAEST MINUTA

Ponovo je hodala po mrazu i mraku, kao mnogo puta do tada, a Zenevi. Te nocne setnje bile su obicno povezane s tugom, samocom, zeljom da se vrati a Brazil, nostalgijom za maternjim jezikom, racunanjima i preracunavanjima, radnim vremenom.

Ovoga puta, medutim, hodala je a susret samoj sebi, onoj zeni koja je cetrdesetak minuta sedela ispred vatre s jednim muskarcem, i bila ispunjena svetloscu, mudroscu, iskustvom, carolijom. Videla je lice to zene pre izvesnog vremena, dok je setala pored jezera razmisljajuci da li da se posveti jednom zivotu koji joj je tud. Tog popodneva, zena se smesila tuznim osmehom. Drugi put je videla njeno lice na jednom presavijenom platnu, a sad je ponovo osetila njeno prisustvo. Zaustavila je taksu tek posle dugog hodanja, i to kad je videla kako to carobna prilika ponovo iscezava i ostavlja je samu, kao i ranije.

Bilo je bolje da ni o cemu ne razmislja, da ne unisti drat onoga sto je upravo dozivela, da ne dopusti da je ponovo obuzme teskoba. Ako to druga Marija zaista postoji, ona ce se vratiti, i to a pravom trenutku.

99

;J-nuLO KoEr.Jo

Odlo mak iz Marijinog Dnevnika, napisan iste noci kada joj je Ralf poklonio wagon elektricnog voza:

Jedina nasa duboka i iskrena zelja jeste da se priblizimo nekome. Od tog trenutka pocinju da se sklapaju veze, muskarac i zena ulaze a ignu, ali ono sto se desi pre toga - privlacnost koja ih je spojila - to je nesto sto je nemoguće objasniti. To je nepatvorena zelja, a najcistijem obliku.

I dok je to zelja jos a cistom obliku, muskarac i zena se zaljubljuju a zivot, prozivljavaju svaki trenutak, s punom predanoscu i svescu, iscekujuci neprestano pravi cas za objavu posvecenja.

Osobe a tom stanju ne osecaju nikakvu zurbu, ne ubrzavaju dogac~aje nepromisljenim postupcima. Zrzaju da ce se dogoditi ono sto je neizbežno, da istina uvek pronade nacin da se ispolji. A kad kucne cas, ne oklevaju, ne propustaju priliku, ne gube nijedan carobni trenutak, jer postuju vrednost svake sekunde.

100

r, GEDANAEST MINUTA

~ednih dana Marija je ponovo bila a zamci koju je toliko izbegavala - ali nije bila ni tuzna ni zabrinuta zbog toga. Naprotiv: nije imala nista da izgubi, i bila je slobodna.

Znala je da ce jednog dana - bez obzira koliko je situacija romanticka Ralf Harta shvatiti da je ona samo prostitutka, dok je on bio postovani umetnik. Da je ona iz jedne daleke zemlje, koja je uvek a krizi, dok on zivi a raju, s organizovanim i zasticenim zivotom od rodenja. On je skolovan a najboljim skolama i muzejima sveta, dok je ona jedva zavrсила srednju skolu. Dakle, ovakvi snovi dugo ne traju, a Marija je dovoljno zivela da bi shvatila da stvarnost nije volela da se dogovara sa snovima. To je bila njena velika radost: reci stvarnosti da joj nije potrebna, jer nije zavisila od dogacfaja koji su se desavali da bi bila srećna.

- Boze, kako sam romanticka!

Tokom nedelje pokusala je da otkrije ono sto bi Ralfa Harta uciniло ~recnim; on joj je vratio dostojanstvo i „svetlost“, koje je ona mislila da je ~.i uvek izgubila. Jedini nacin da mu se oduzi bilo je ono sto je on smatrao ~-tarijinom specijalnoscu: seks. Kako su dogadaji a „Kopakabani“ bili prilicno nonotoni, odlucila je da potrazi druge izvore.

Pogledala je neke pornografske filmove, a i dalje a tome nije nalazila vista zanimljivo - mozda, jedino, varijacije na temu broja ucesnika. Kako joj t~lmovi nisu mnogo pomagali, prvi put otkad je stigla a Zenevu odlucila je da i:Ipuje knjige - iako je smatrala beskorisnim da joj prostor a kuci zauzima r;~sto sto joj, kad se jednom procita, vise nece biti potrebno. Uputila se prema ~,~dnoj knjizari koju je videla kada je sa Ralfom setala Putem za Santjago, i }~-trazila nesto o toj term.

- Imamo mnogo, mnogo toga, - odgovori prodavacica. Zaista, izgleda da ~,: ljudi samo time have. Pored posebnog odeljka, a svakom romanu koji vidite rde postoji bar jedna scena sa seksom. Cak i kada je skriveno a

lepim ljubavnim pricama, ili a ozbiljnim raspravama o ponasanju ljudskog bica, cinjenica je ~ia ljudi samo na to misle.

Marija je, poucena svojim iskustvom, znala da devojka nije a pravu: ljudi su mislili na to, jer su smatrali da se citav suet vrti oko seksa. Drze dijete, stavljaju

101

~AULO KOELJO

perike, sate provode kod frizera ili na fitnessu, izazovno se oblace, pokusavaju d probude zelju - i onda? Kada dole trenutak da se ode a krevet, jedanaest mina to i gotovo. Nema kreativnosti, nista sto bi ih dovelo do raja; a kratkom rokt iskrica vec nema snage da odrzi plamen.

Ali bilo je beskorisno raspravljati se sa ovom plavusom, koja je mislila d knjige mogu objasniti suet. Opet upita gde se nalazi poseban odeljak, i tam. nacfe mnoge naslove o homoseksualcima, lezbijkama, opaticama koje s otkrivale necuvene stvari o Crkvi, knjige ilustrovane orijentalnim tehnikama pokazujući vrlo neudobne poze. Samo jedno izdanje ju je interesovalo: „Sve~ seks". Bar je bilo razlicito.

Kupila ju je, otisla kuci, pronasla radio-stanicu koja joj je pomagala d razmislja (jer je muzika bila tiha), otvori knjigu, primed da ima razne ilus tracije, s polozajima koje samo neko ko radi a cirkusu moze da izvede. Teks je bio dosadan.

Marija je dovoljno naucila o poslu da bi znala da nije sue a zivotu pita nje polozaja kada se vodi ljubav, i u najvećem broju slucajeva sue to varijacij desavaju se na prirodan nacin, bez razmisljanja, kao kod plesnih koraka Uprkos tome, pokusala je da se koncentrise na ono sto je citala.

Dva Bata kasnije, razumela je due stvari.

Prvo, da mora odmah da vecera, jer je trebalo da se vrati a „Kopakabanu". Drugo, da osoba koja je napisala ovu knjigu ne razume nista, ali NIST~ 0 ovoj temi. Mnogo teorije, orijentalne stvari, beskorisni rituali, idiotski predlozi. Vidi se da je autor meditirao na Himalajima (nije znala gde se t~ tacno nalazi), posecivao kurseve joge (o tome je vec nesto cula), mnogo cita 0 ovoj term, jer je citirao ovog ili onog autora, ali nije razumeo sustinu. Sek nije bila teorija, zapaljen tamjan, tacke kontakta, duboki nakloni i druga pre nemaganja. Kako se to osoba (zapravo, zena) usudivala da pise o term koj cak ni Marija, koja je radila a toj oblasti, nije dobro poznavala. Krivica j mo zna do Himalaja, ili a potrebi da se komplikuje nesto cija je lepota a jed nostavnosti i strasti. Ako je to zena bila a mogucnosti da izda i prodaje jedn tako glupu knjigu, bilo je bolje da se vrati i ozbiljno razmisli o svom deh *Jedanaest minuta*. Nije to bilo ni cinicno ni lazno - samo njena prica, nist vise.

Ali nije imala vremena, niti interesovanja; trebalo je da usredsredi svoj energiju da Ralfa Harta ucini srećnim, i da nauči da upravlja imanjem.

102

.. GEDANAEST MINUTA

Iz Marijinog Dnevnika, tek sto je odlozila dosadnu knjigu:

Srela sam jednog coveka, i zaljubila se a njega. Zaljubila sam se iz jednog jedinog razloga: od njega ne ocekujem vista... Znam da cu za tri rneeca biti daleko, on ce biti samo secanje, ali necu uspeti da zivim bez ljubavi; bila je to moja granica.

Pisem pricu za Ralfa Harta, to je njegovo ime. Nisam sigurna da ce se vratiti a nocni klub, gde radim ali, prvi put a mom zivotu, to uopste nije vazno. Dovoljno je voleti ga, biti sa njim u mislima, i obojiti ovaj tako lep grad njegovim koracima, recima, neznošcu. Kada napustim ovu zemlju, on ce imati lice, ime, secanje na kamin. Sve sto sam ovde dozivela, sve teske situacije kroz koje sam prosla, nece biti vista prema ovom secanju.

Volela bih da za njega uradim ono sto je on uradio za mene. Mnogo sam razmisljala, i otkrila da nisam usla a onaj kafe slucajno; najvaznije susrete dune dogovaraju mnogo pre nego sto su se tela videla.

Uopste, ti susreti desavaju se kada stignemo do nasih granica, kada nam je potrebno da emotivno umremo i vaskrsnemo. Susreti vas cekaju - ali mi a najvećem broju slucajeva izbegavamo da se oni dese. Medutim, kada smo ocajni i vista vise ne mozemo izgubiti, ili, pak, kada smo odusevljeni zivotom, tada se nepoznati pojavljuje, i kretanje naseg univerzuma menja pravac.

Svi znaju da vole, jer su se rodili s tim darom. Neki to rade prirodno dobro, ali vecina treba da ponovi gradivo, da se ponovo seti kako se voli, i svi - bez izuzetka - imaju potrebu da gore a vatri svojih prozivljenih emocija, da ozive neke radosti i boli, uspone i padove, sve dok ne postignu onu nit vodilju koja stoji iza svakog novog susreta; da, tamo postoji jedna nit.

I, dakle, tela uce jezik dune, i to se zone seks, i to je ono sto mogu dati coveku koji mi je vratio dusu, iako je njemu samom potpuno nepoznat njegov znacaj a mom zivotu. To je ono sto mi je on trazio, i imace; zelim da bude vrlo srecan.~

X03

~AULO KOELJO

~I Onekad je zivot isuvise skrt: covек provodi dane, nedelje, mesec godine ne dozivevsi nista novo. Ali, kada se otvore vrata - a to je bio Mari slucaj sa Ralfom Hartom - laving ulazi kroz otvoreni prostor. U jednc trenutku se nema nista, a u sledecem se ima vise nego sto mote da se podne

Dva sata nakon sto je napisala dnevnik, kada je stigla na posao, gaz Milan ju je pozvao:

- Dakle, izašla si sa onim slikarem.

On mora da je bio poznat a kuci - shvatila je to kada je platio za musterije tacnu sumu, ne pitajuci koliko kosta. Marija je samo klimm glavom, pokusavajuci da bude tajnovita, ali Milana nije bilo briga. Jer je p znavao zivot bolje nego ona.

~ Mozdā si vec spremTla Z2 S12deCl koc-dk- Imamo ovdz: jedzi- spocijal- mV.Ste.'Cl,V. ri0-2 St.'2-110 p-t2 Za. C.2b2--az.em m- c-a c-emas

us'c-stva, a on niv ve je; ali mozdā je vec trenutak da pokusamo.

Specijalna musterija?

- I kakve to veze ima sa slikarem? - I on je „specijalna musterija“.

Dakle sve sto je uradila sa Ralfom Hartom probale su i druge nj koleginice. Ugrize se za usnu, i ne rece nista - imala je lepu nedelju, mogla da zaboravi ono sto je napisala.

- Treba da radim isto sto i sa njim?

-- Ne znam sta ste radili; ali dams, ako ti neko ponudi pice, ne prihva Specijalne musterije placaju bolje, neces se pokajati.

Posao je poceo kao i obicno. Tajlandanke su sedele zajedno, Kolumb: s izrazima lica kao da znaju sve, tri Brazilke (mecu kojima je bila i ona) l vile su se da im je dosadno, kao da nista od ovog nije bilo novo ili interes~ no. Bila je jedna Austrijanka, dve Nemice, ostatak je sacinjavala grupa de jaka iz Istocne Evrope, sve visoke, svetlih ociju, koje su uspevale da se uc brie nego ostale.

Muskarci su ulazili - Rusi, Svajcarci, Nemci, uvek zauzeti direkt sposobni da plate najskuplje prostitutke a najskupljem gradu na svetu. l~ su joj prisli, ali ona je pogledala a Milana, i on je odmalmuo glavom. Bil

104 GEDANAEST MINUTA

zadovoljna, nije morala da siri noge to noci, da podnosi mirise, da se tusira u kupatilima ne uvek zagrejanim, sve sto joj je bilo potrebno jeste da poducava jednog coveka, vec umornog od seksa, kako treba da se vodi ljubav. I sada, kada dobro razmisli, nije mogla bilo koja zena da ima to kreativnost da stvara istoriju sadasnjosti.

Istovremeno se pitala: „Zasto, nakon sto su sve probali, zele da se orate na pocetal?“ Uostalom, nju to nije zanimalo, sve dok dobro placaju, ona je to da ih sluzi.

Ude jedan muskarac, mladi od IZalfa Harta; lep, crne kose, savrsenih zuba, a odelu koje je licilo na kinesko - bez kravate, samo visoka kragna, i ispod toga savrsena bela kosulja. Pride sanku, obojica pogledase Mariju, i on se približi:

- Prihvatate li jedno pice?

Milan klimnu glavom, i ona ga pozva da sedne za sto. Naruci vocni koktel, i dok je ocekivala poziv za ples, covек se predstavi:

- Moje ime je Terens, i radim a jednoj diskografskoj kuci a Engleskoj. Kako znam da se nalazim na jednom mestu gde mogu da verujem ljudima, mislim da ce to ostati medu nama.

Marija je taman htela da pocne pricu o Brazilu, kada je on prekinu: - Milan kaze da mate sta zelim.

- Ne znam sta zelite. Ali razumem ono sto cinim.

Ritual nije bio postovan: on je platio pice, uhvatio je za ruku, usli su a taksu, i on joj je dao hiljadu franaka. U jednom trenutku, ona se seti Arapina sa kojim je is"la na veceru a onaj restoran pun cuvenih slika; bilo je prvi put da je primila tolike pare i, u mesto da bude zadovoljna, to ju je cinilo nervoznom.

Taksi je stao ispred jednog od najskupljih hotela a gradu. Covек pozdravi portira, pokazujuci time da mu je mesto poznato. Usli su a sobu, u apartman s pogledom na reku. On otvori flasu vina - verovatno vrlo retkog i ponudi joj jednu casu.

Marija ga je posmatrala dok je pila: zasto takav covek, bogat i lep, trazi usluge prostitutke? Kako on nije govorio, tako je i ona uglavnom cutala, pokusavajući da pronade ono sto bi „specijalnu musteriju“ ucinilo zadovoljnim. Shvatila je da ne treba da preduzme prvi korak ali, kada proces vec pocne, nameravala je da ga prati brzinom koja bude bila potrebna; uostalom, nije wake noci zaradivala hiljadu franaka.

- Imamo vremena - rece Terms. - Imamo sve vreme ovog sveta. Mows ovde da spavas, ako to zelis.

105

-AULO KOELJO

Ponovo je postala nesigurna. Njemu nije bilo neprijatno, i govorio je mirnim glasom, razlicitim od svih ostalih. Znao je sta je hteo: stavio je savrsenu plocu, a savrseno vreme, a savrsenoj sobi, sa savrsenim prozorom, koji je gledao na jezero jednog savrsenog grada. Njegovo odelo bilo je lepog kroja, torba je bila a jednom uglu, mala, kao da mu nije bilo potrebno mnogo stvari za putovanje - ili kao da je dosao a Zenevu samo za jednu noc.

- Spavacu kod kuce.

Covek se potpuno promenio. Njegov kavaljerski pogled dobio je neki, ledeni sjaj.

- Sedi ovde - rece, pokazujuci na stolicu sa strane.

To je bila naredba! Prava naredba. Marija poslusa i, cudnovato, to je uzbudi.

- Sedi pravo. Ispravi leda, kao otmena zena. A ko to ne uradis, kaznicu te. Kazniti! Specijalna musterija! U jednom trenu razumede sve, izvadi hiljadu franaka i stavi ih na sto.

- Znam sta zelite - rece, gledajuci a dubinu tih plavih ociju. - I nisam raspolozena.

Izgledalo je da se covek vratio a normalu, i shvatio da je ona govorila ozbiljno.

- Popij svoje vino - rece. -Necu to prisiljavati ni na sta. Mozes ostati jo"s malo, ili izaci ako zelis.

To ju je smirilo.

- Imam posao. Imam gazdu koji me stiti i veruje a mene. Molim vas, nemojte ovo komentarisati sa njim.

Marija je to rekla bez prizvuka potcinjenosti, bez preklinjanja - to je jednostavno bila stvarnost njenog zivota.

Terms je takode ponovo postao isti covek - ni sladak, ni grub, samo ', neko ko je, za razliku od ostalih musterija, znao sta zeli. Izgledao je kao da je izasao iz transa, iz po zorisnog komada koji nije ni poceo. 1

Da li je vredelo izaci tek tako, nikada ne otkrivsi sta je to „specijalna musterija“?

- Sta je to sto, zapravo, zelite?

- Znate. Bol. Patnja. I veliko zadovoljstvo.

„Bol i patnja ne idu s velikim zadovoljstvom“, pomisli Marija. Iako je ocajnicki zelela da veruje a to, jer je htela da na taj nacin transformise a nesto pozitivno veliki deo svojih losih zivotnih iskustava.

', On joj pruzi ruku i odvede je do prozora: s druge strane jezera mogli su

106

-EDANAEST MINUTA

da vide kulu katedrale - Marija se setila da je tuda prosla dok je setala sa Ralfom Hartom Putem za Santijago.

- Vidis li to reku, -jezero, truce, crkvu? Pre pet stotina godina, sve je manje-vise bilo isto.

Samo sto je grad bio potpuno prazan; neka nepoznata bolest sirila se citavom Evropom, i niko nije znao zbog cega umire toliki narod. Poceli su da to bolest zovu „crna kuga“ - kazna koju je poslao Bog na zemlju zbog greha Ijudskog roda.

Tada je jedna grupa ljudi resila da se zrtvuje za covecanstvo; ponudili su ono cega su se najvise bojali: fizicku bol. Hodali su danima i nocima ovim ulicama, udarajuci svoja tela bicevima ili palicama. Patili su a ime Boga, i slavili su Boga kroz svoju bol. Uskoro, otkrili su da su bili sretniji nego kada su pekli bleb, radili na imanjinama, hranili zivotinje. Bol vise nije bila patnja, vec zadovoljstvo da covecanstvo spasu od greha. Bol je postao radost, zivotni cilj, zadovoljstvo. '

Njegove oci su dobile sjaj od pre nekoliko minuta. On uze novae koji je ona stavila na sto, odvoji 150 franaka i stavi ih a njen novcanik.

- Nemoj da brines za tvog gazdu. Ovo je njegov procenat, i obecavam da mu necu nista reci. Mozes da ides.

Ona zgrabi novae. - Ne!

Bilo je to zbog vina, Arapina iz restorana, zene s tuznim osmehom, ideje da se nikada vise nece vratiti na to proketo mesto, straha od ljubavi koja je stizala a obliku jednog muskarca, pisama majci koja su govorila o lepom zivotu punom mogucnost za rad, decaka koji joj je trazio olovku a detinjstvu, borbe protiv sebe same, krivice, radoznalosti, novca, potrage za sopstvenim granicama, mogucnosti i sanse koje je izgubila. To je bila druga Marija: vise nije nudila poklone vec se predavala kao zrtva.

- Prosao me je strah. Idemo dalje. Ako bude potrebno, kaznite me sto sam se pobunila. Lagala sam, varala, i ponasala se lose prema nekome ko me je stitio i voleo.

Usla je a igru. Govorila je prave stvari.

- Klekni! - rece Terms, dubokim i zastrasujucim glasom.

Marija poslusa. Nikada se niko prema njoj nije odnosio na taj nacin, i nije znala da li je to dobro ili lose, htela je samo da id, dalje, zaslu zivala je da bude kaznjena zbog svega sto je cinila a svom zivotu. Ulazila je a jednu licnost, jednu novu licnost, zenu koja joj je bila potpuno nepoznata.

107

;l-nuLO KoELJo

- Bices kaznjena. Jer si beskorisna, ne poznajes pravila, nista o seksu, o zivotu, o ljubavi.

Dok je govorio, Terms se pretvarao a dva razlicita coveka. Onoga koji je polako objasnjavao pravila, i onoga koji ju je terao da se oseca kao najbednija osoba na svetu.

- Znas li zbog cega ovo prihvatam? Jer nema veceg zadovoljstva nego uvoditi nekoga a potpuno nepoznati suet. Uzeti mu nevinost, ali ne iz tela, vec iz duse, razumes?

Razu mela je.

- Danas motes da postavljas pitanja. Ali sledeci put, kada se zavesa naseg pozorista podigne, komad pocinje i ne mote stab. Ako stane, to je zato sto se nase dose ne slaw. Uvek .se seti: to je pozorisni komad. Treba da bodes ona osoba za koju nikada nisi imaila hrabrosti da bodes a zivotu. I malo-pomalo,

II otkrices da si to osoba zapravo ti sama, ali dok to ne vidis potpuno jasno, pokusaj da se pretvaras, izmislijas.

- I ako ne izdrzim bol?

- Nema bola, postoji samo nesto sto se pretvara a Blast, tajnu. Deo komada je i molba: „Nemoj me tako tretirati, isuvise me boli." Deo komada je i molba: „Stani, ne mogu vise!" I zato, da bi se izbegla to opasnost, pogni glavu i ne gledaj me.

Marija, na kolenima, pognu glavu i uperi pogled a pod.

- Da bis mo izbegli da ovaj odnos prouzrokuje ozbiljne fizicke povrede, imamo dva zakona. Ako neko od nas kaze „zuto", znaci da grubost treba da bode malo smanjena. Ako kaze „crveno", znaci da treba odmah stati.

- Rekli ste „neko od nas"?

- Uloge se menjaju. Ne postoji jedno bet drugog, i niko nece znati da ponizava ukoliko i sam ne bode ponizen.

Te reci bile su strasne, dolazile su iz sveta koje ona nije poznavala, pune senki, blata, trulezi. Uprkos tome, ona oseti potrebu da ide dalje, i njeno je telo drhtalo od straha i uzbuđenja.

Terensova ruka je dotaknu po glavi, s neocekivanom neznoscju. - Kraj.

Zamoli je da ustane. Bez posebne neznosti, ali i bet agresivnosti koju je upravo demonstrirao.

Marija je obukla jaknu, jos uvek drhteci. Terms je to primetio~ - Popusi cigaretu pre nego sto odes. - Nije se nista desilo.

l o s i

..GEDANAEST MINUTA

-Nije bilo potrebno. Pocece da se desava a tvojoj dusi i, sledeci put kada se sretremo, bices spremna.

- Ova noc je vredela hiljadu franaka?

On ne odgovori. Takode upali cigaretu, popise vino, odslusase saviseniu muziku, zajedno uzivajuci a cutanju. Sve dok nije stigao trenutak da se nesto kaze, kada su Mariju iznenadile sopstvene reci.

- Ne razumem zasto, ali imam zelju da gazim po ovom blatu. - Hiljadu franaka.

- Nije to.

Terms je bio zadovoljan odgovorom.

- I ja sam se pitao isto. Markiz de Sad govorio je da su najvažnija iskustva čoveka upravo ona koja ga vode do ekstrema; samo tako se uci - jer to zahteva svu našu snagu.

Kada neki gazda ponizava svog radnika, ili muž svoju ženu, on je ili lukavica, ili se sveti životu, to su ljudi koji se nikada nisu usudili da pogledaju a sopstvenu dušu, nikada nisu hteli da znaju odakle dolazi želja da se oslobodi divlja životinja, da se shvati da su seks, bol, ljubav, samo granicna ljudska iskustva. I samo onaj ko poznaje granice, poznaje život; sve ostalo je gubljenje vremena, ponavljanje iste radnje, a onda se ostane i umre ne znajući šta smo zapravo ovde radili.

Opet na ulici, opet hladnoća, opet želja da koraca. Čovek nije bio u aravu, nije potrebno upoznati svoje demone da bi spoznao Boga. Prode pored drupe studenata koji su upravo izlazili iz jednog tiara; bili su veseli, malo prieti, bili su lepi, zdravi, uskoro će završiti fakultet i otpočeti nešto što zovu ~ ravi život. Posao, brak, deca, televizija, gorčina, starost, osećaj da je mnogo ~, ~ga izgubljeno, frustracije, bolest, invalidnost, zavisnost od drugih, samosa, ~mrt.

Šta se desavalo? I ona je tražila mir da bi živela svoj pravi život, vreme ~:oje je provela a Švajcarskoj, radeci nešto što nikada nije ni pomislila da će rđiti a životu, bio je samo težak period, koji svi ljudi dožive pre ili kasnije. U tom teskom periodu odlazila je a „Kopakabanu“, izlazila sa muskarcem koji ima para, bila je Nevina Devojka, Fatalna Zena i Nezna Majka, a zavisnosti od misterije.

Bio je to posao kao svaki drugi, kome se posvećiv~la maksimalno profesionalno - zbog napojnica, ali se nimalo nije interesovala - da se na njega ne bi navikla. Provela je devet meseci kontrolisuci sve oko sebe, i neposredno pre

109

i. ~AULO KOELJO

povratka a svoju zemlju shvatila je da je sposobna da voli ne tražeci ništa zauzvrat, i da pati bez razloga. Kao da joj je život izabrao ovu mucnu, čudn sredinu, da bi je naučila njenim sopstvenim tajnama, svetlosti i tminama.

110

.. GEDANAEST MINUTA

Iz Marijinog Dnevnika, one noci kada je prvi put srela Terensa:

Citirao je De Sada, čiji nijedan redak nikada nisam procitala, čula sam samo tradicionalne komentare o sadizmu: „Upoznacemo sami sebe onda kada otkrijemo sopstvene granice, i to je bilo tačno“. Ali i pogresno, posto nije važno samo ono što znamo o nama samima, ljudsko bice nije stvoreno samo da bi tražilo mudrost, već i da bi oralo zemlju, čekalo kisu, sejalo zito, skupljalo useve, peklo hleb.

Ja sam dve žene: jedna koja želi da ima svu sreću ovog sveta, strast, avanture koje život može da ponudi. Druga želi da bude robinja rutine, porodičnog života, stvari koje mogu biti planirane i ispunjene. Domaćica sam i prostitutka, obe žive u istom telu, jedna boreći se protiv druge.

Susret žene sa sobom je igra koja može da ima ozbiljne posledice. Božanski Ales. Kada se susretnemo, dve smo božanske energije, dva univerzuma koja se sudaraju. Ukoliko susret nema potrebnu referencu, jedan univerzum uništava drugi.

111

;l~"AULO KoELJo

~/onovo je bila a dnevnoj sobi Ralfa Harta, vatra a kaminu, vino, n dvoje sede na podu, i sve ono što joj se desilo prethodnog dana sa englesk direktorom diskografske kuće bilo je samo san ili kosmar - u zavisnosti stanja duha. Sada je ponovo tražila razlog da živi - ili, bolje rećeno, da najludje preda, ona koja ništa ne traži zauzvrat.

j Odrasla je čekajući tai trenutak. Otkrila je, međutim, da stvarna ljul nema nikakve veze s onim što je ona mislila, odnosno reka događanja iz, vanih ljubavnom energijom - zaljubljanje, zabavljanje, vicanje, de cekanje, kuhinja, setnja parkom nedeljom, i jos cekanja, zajednicka staros cekanje se završi a na njegovo mesto Bode muzevljeva penzija, bolesti, ose da je suviše kasno da zajedno žive svoj san.

Pogleda čoveka kome je zelela da se preda, i kome je odlucila da nik~ ne isprica šta je sada osećala, jer ono što je sada osećala bilo je daleko od b cega konkretnog, fizickog. On je bio opusteniiji, kao da je započinjao jec interesantan period svog postojanja. Smesio se, pričao o worn nedavnrc putovanju a Minhen, gde se susreo sa videnim direktorom nekog muzeja.

- Upitao me je da li je slika o licima Zeneve bila spremna. Rekao sam ~ da sam susreo jednu od glavnih licnosti koje bih zeleo da naslikam. Jednu ze punu svetlosti. Ali ne želim da pričam o sebi, želim da to zagrlim. Želim to

Zelja. Zelja? Zelja! Da, to je bila polazna tacna to noci, jer je to nesto ona i to kako dobro poznaje.

Na primer: zelja se raspaljuje ukoliko se odmah ne dobije zeljeni prE met.

- Dakle, pozeli me. Upravo to radimo, ovog trenutka. Nalazis se manje od jednog metra od mene, bio si a klubu, platio moje usluge, znas imas pravo da me dotaknes. Ali se ne usudujes. Pogledaj me. Pogledaj m pomisli da ja mozda ne zelim da me ti gledas. Zamisli sta je skriveno is~ moje odece.

Za posao je uvek koristila crne haljine, i nikada nije razumela zbog c su ostale devojkje iz „Kopakabane" pokusavale da budu privlacne sa svo dekolzeima i drececim bojama. Prema njenom misljenju, da bi se je muskarac privukao potrebno je biti obucena kao bilo koja zena koja se m sresti a birou, vozu, ili a kuci prijateljice.

112

GEDANAEST MINUTA

Ralf ju je posmatrao, Marija je osetila da je on skida, i dopalo joj se da bude zeljena na taj nacin - bez kontakta, kao a restoranu ili na kasi bio skopa.

- Na zelesnickoj stanici smo - nastavi Marija. - Cekam voz pored tebe, ne poznajes me. Ali moj pogled se susrece s tvojim, slucajno, i ne skrece. Ne znas sta je to sto toliko zelim da ti kazem, jer, iako si pametan covjek, sposoban da vidis svetlost a ljudima, nisi toliko senzibilan da motes videti ono sto to svetlost osvetljava.

Naucila je da glumi a pozoristu. Zelela je brzo da zaboravi lice onog engleskog direktora, ali on je bio tamo, vodeci njenu mastu.

- Moj pogled je prikovan za tebe, i pitam se: Znam li ga odnekud? Ili mogu izgledati nezainteresovana. Ili mogu da se bojim da cu ti biti antipaticna, mozda me poznajes, dacu ti prednost od nekoliko trenutaka sumnje, dok ne shvatis da je to cinjenica ili nesporazum.

Ali mogu i da zazelim najjednostavniju stvar na svetu: da sretnem muskarca. Mogu da pokusam da pobegnem od ljubavi a kojoj sam patila. Mogu da pokusam da se osvetim zbog prevare koju sam upravo dozivila, to sam se uputila na zelesnicku stanicu a potrazi za nepoznatim muskarcem. ~logu da pozelim da budem tvoja prostitutka samo na jednu noc, samo da bih u~inila nesto zanimljivo a mom dosadnom zivotu. Mogu, cak, i stvarno biti prostitutka koja je tamo dosla a potrazi za musterijom.

Kratka pauza; Marija se zanela. Vratila se a onaj hotel, na ponizenje „zuto", „crveno", bol i zadovoljstvo. To joj je uznemiravalo dusu na nacin koji joj se nije dopadao.

Ralf je to primetio, i pokusao je ponovo da je vrati na zelesnicku stanicu:

- Tokom tog susreta, da li me i zelis? - Ne znam. Ne govorimo, ti ne znas.

Jos nekoliko sekundi odsutnosti. U svakom slucaju, ideja o pozoristu joj is pomogla: omogucavala joj je da izbije njena prava licnost, odagnavala je lane osobe koje zive a nama samima.

- Ali cinjenica je da ne skidam pogled s tebe, i ti ne znas sta da radis. Da se priblizis? Hoce li to odbiti? Hoce li zvati policiju? Ili to pozvati na kafu?

- Upravo sam se vratio iz Minhena - rece Ralf, i ton njegovog glasa je hi~r razlicit, kao da su se zaista susreli prvi put. - Razmisljam o tome da n,~pravim jednu kolekciju slika o licnostima iz seksa. O mnogim maskama k~~je ljudi stvaljaju kako nikada ne bi doziveli pravi susret.

113

~AULO KOELJO

Znao je za pozoriste. Milan joj je rekao da je i on bio „specijalna mu rija". Alarm je zazvonio, ali njoj je bilo potrebno jos vremena da razmisli, - Direktor muzeja me je pitao: „Na cemu mislite da zasnujete svoj ra

Odgovorih: „Na zenama koje se osecaju dovoljno slobodnima da bi mogL vode ljubav za pare". On primeti: „Ne moze, mi to zene zovemo prostitu ma". Odgovorih: „Da, jesu prostitutke, proucavam njihovu istoriju i naslil nesto jako intelektualno, po ukusu posetilaca Vaseg muzeja. Sve je to pitanje kulture, zar ne? Predstaviti na prijatan nacin nesto sto se tesko var

Direktor je bio uporan: „Ali seks vise nije tabu. To je jedna to eksploatisana stvar da je tesko uraditi nesto na to temu." Odgovorih: „I mate odakle dolazi seksualna zelja?" „Od instinkta", rece direktor. „Da instinkta, ali to svi znaju. Kako da napravimo lepu izlozbu ako govor samo o nauci? Hocu da govorim o tome kako covjek objasnjava to v privlacnosti." Direktor me je molio da mu dam primer. Odgovorio sam da, kada budem uhvatio voz za povratak kuci i

neka žena me pogleda, ra: varacu sa njom i reci cu joj da, s obzirom na to da je neznanka, mozemo rti sve ono o cemu smo sanjali, ziveti sve nase fantazije, a onda vratiti m kucama, nasim zenama i nasim muzevima, i vise se nikada necemo vit Dakle, na toj zeleznickej stanici, ja to vidim.

- Tvoja prica je toliko interesantna da ubija zelju.

Ralf se nasmeja, i slozi. Popili su vino, on ode a kuhinju da potraz: jednu flasu, i ona ostade da gleda a vatru, znajuci koji je sledeci korak, isto vreme uzivajuci a tom ambijentu, zaboravljajuci engleskog direkt ponovo sposobna da se preda.

Ralf je napunio dve case.

- Pitam to iz radoznalosti, na koji nacin mislis da zavrzis to pric direktorom?

- Citiracu Platona kada razgovaram sa jednim intelektualcem. Pr njemu, a pocetku stvaranja, muskarci i zene nisu bili kao dams; postoja: samo jedno bice, nisko, sa jednim telom i vratom, ali je glava imala dva svaka gledajuci na svoju stranu. To je izgledalo kao da su dva stvorenja s~ na na ledima, sa dva razlicita pola, cetiri noge, cetiri ruke.

Medutim, grcki bogovi bili su ljubomorni, videvsi da je jedno stvor sa cetiri ruku radilo vise, da su dva lica koja gledaju a suprotnu stranu ', opreznija i niko nije mogao da ih napadne neopazeno, a cetiri r', omogucavale su dugo stajanje ili hodanje bez velikog napora. I, sto je najopasnije, nije mu bio potreban niko za stvaranje potomstva.

114

-EDANAEST MINUTA

te- - Dakle, rece Zevs, vrhovni vladar Olimpa - imam plan da ovi smrtnici izgube svoju moc.

I, jednim gromom, isece stvorenje na dva dela, i stvori muskarca i zenu. ;da To je umnogome povecalo svetsku populaciju, i u isto vreme je dezorijentisa ~a- to i oslabilo one koji su na svetu ziveli, jer su morali ponovo da traze svoju

u izgubljenu polovinu, da bi je ponovo zagrlili, i u tom zagrljaju obnovili staru llo snagu, sposobnost da izbegnu prevare, otpornost da tokom dugih perioda x° izdrze naporan rad. I taj zagrljaj a kome se dvoje ponovo spajaju jeste ono Sto mi danas zovemo seksom.

li - Je li to prica istinita?

- Jeste, prema Platonu, grckom filozofu.

Marija ga je ocarano posmatrala, i iskustvo prethodne noci je potpuno ~u nestalo. Ona je gledala preko puta sebe muskarca takocfe punog svetlosti koju ~u je on video a njoj, pricajuci to cudnu pricu s entuzijazmom, dok su mu oci sijale ne toliko od zelje koliko od radosti.

i_ - Mogu li nesto da to zamolim?

Ralf joj rece da moze traziti sta god zeli.

Vii, - Mozes li otkriti iz kog razloga su, nakon sto su bogovi podelili to stvorenje sa cetiri noge, neke od njih odlucile da taj zagrljaj mote biti samo jedna obicna stvar, posao kao svaki drugi, i koji, umesto da povecava, uzima s snagu ljudima?

u - Govoris o prostituciji?

~a~ - Da. Mozes li otkriti kada je seks prestao da bude sveta stvar?

- Hocu, ako zelis - odgovori Ralf Ali nikada nisam o tome razmi~ljao, i ne verujem da iko jester mozda nema dovoljno materijala o toj temi.

~a Marija nije izdrzala pritisak:

- Da li si vec razmisljao o tome da su zene, a prvenstveno prostitutke, ~` a sposobne da vole?

- Da, jesam. Palo mi je na pamet prvog dana, dok smo sedeli za stolom Via, a kafeu, izabrao sam da verujem a sve, ukljucujuci i mogucnost da me ti vrtis u suet, odakle sam otisao odavno.

Sada vise nije bilo povratka. Marija, uciteljica, imala je potrebu da mu pruzi pomoc, da ga poljubi, zagrli, i zamoli da je ne ostavi.

~a - Hajde da se vratimo na zeleznicju stanicu - rece. - Bolje receno, hajde ~e ; , da se vratimo a ovu dnevnu sobu, gde smo se upoznali prvi put, i ti si priznao da ja postojim, i dao si mi poklon. Bio je to tvoj prvi'pokusaj da ucfes a moju dusu, a nisi znao da li si tamo dobrodosao. Ali, kako kaze tvoja prica, ljudska

115

-AULO KOELJO i

bica su bila podeljena, i sada ponovo traze zagrljaj koji ce ih sjediniti. To je r instinkt. Ali i nas razlog da izdrzimo sve teskoce koje nam se desavaju tokc to potrage. ,

Zelim da me gledas, i zelim, a isto vreme, da izbegnes da ja to pnmesti~ Prva zelja je vazna jer je podzemna, zabranjena, i neprihvacena. Ne znas da se nalazis pred svojom drugom izgubljenom polovinom, to ne zna ni ona, ne~to ih privlaci, i potrebno je verovati da je to istina.

Odakle sam izvukla sve ovo? Izvlacim sve ovo iz dubine svog srca, j. bih zelela da je uvek ovako. Izvlacim ove move iz sna jedne zene.

Ona polako spusti bretelu na haljini, tako da je jedan deo, samo mali de njenih ~rudi bio otkriven.

- Zelja nije ono Sto vidis nego ono sto zamisljas.

Ralf Hart je posmatrao zenu crne kose, i u odeci a istoj boji kose, kak sedi na podu njegove dnevne sobe, puna apsurdnih ~elja kao kada bis~ pozeleli da imate upaljeni kamin usred leta. Da, hteo je da zamislja sta se skr valo pod tom odecom, mogao je da vidi velicinu njenih dojki, znao je da j prsluce koje je ona koristila potpuno nepotrebno, iako je verovatno bil obaveza sluzbe. Njene dojke nisu bile velike, nisu bile male, bile su mlad

IA Njen pogled nije pokazivao nista; sta je radila ovde? Zbog cega je on pothr njivao to opasnu, apsurdnu vezu, ako nije imao nikakav problem da sebi nay zenu? Bio je bogat, mlad, cuven, izgledao je dobro. Obozavao je svoj posai i voleo je zene sa kojima se vencavao, bio je voljen. Uostalom, bio je osol koja, prema svim merilima, mote da kaze: „Ja sam srecan."

Ali nije bio. Dok se vecina covcanstva borila za komad hleba, krov m glavom, posao koji bi omogucio dostojanstven zivot, Ralf je sve to imao, s~ ga je Cinilo jos" nesrecnijim. Ako bi napravio bilans svoje skorije zivotne pric mozda je doziveo jedan, ili dva dana, kada bi ustao, gledajuEi a sunce - ili ki? - i osetio radost sto je ziv, samo radost, ne zeleci i ne planirajuci nista, r trazeci nista zauzvrat. Iskljucivsi to malobrojne dane, ostatak njegovog pc stojanja trosio se na move, frustracije i realizacije, zelje da prevazide sel samog, da putuje preko svojih granica; iro~io je svoj zivot pokusavajuci < nesto dokaze ne znajuci ni sta ni kome.

Posmatrao je zenu pred njim, diskretno obucenu a crno, nekoga koga 'susreo slucajno, iako ju je ranije video a jednom klubu, i primetio da se ni uklapala a sredinu. Ona ga je molila da je pozeli, i on ju je mnogo zele~ mnogo vide nego sto je mogla da zamisli - ali nisu bile a pitanju njene gruc ili njeno telo, vec njeno dru~tvo. Zeleo je da je zagrlj, da tako ostanu cutec: 116

.. LEDANAEST MINUTA

gledajuci a vatru, pijuci vino, puseci cigaretu, to je bilo dovoljno. Zivot je sacinjen od jednostavnih stvari, bio je umoran od svih ovih godina potrage ne znajuci za cim.

U mecfuvremenu, ako bi to ucinio, ako bi je dotakao, sve bi bilo izgubljeno. Jer, uprkos njenoj svetlosti, nije bio siguran da bi ona razumela koliko snazno je osecao, koliko je bilo lepo pored nje. Placa je? Da, i nastavice da placa koliko god je potrebno da bi mogao da sedi sa njom na obali jezera, da prica o ljubavi - i da slusa ponovo isto. Bilo je bolje da ne rizikuje, da ne iuri, da ne kaze nista.

Ralf Hart prestade da se mucj, i ponovo se usredsredi na igru koju su igrali. Zena preko puta njega bila je a pravu: nije dovoljno vino, vatra, cigareta, drustvo; potrebna im je neka druga vrsta pijanstva, druga vrsta plamena.

Zena je nosila haljinu na bretele, i otkrila je jednu dojku, mogao je da vidi kozu, vise tamnu nego belu. Pozeleo ju je veoma jako.

Marija je primetila promenu a ocima Ralfa. Spoznaja da je zeljena uzbudivala ju je vise nego bilo sta drugo. Zelja nije imala veze s automatizmom - zelim da vodim ljubav sa tobom, da se vencam, ielim da dozivis orgazam, zelim da imam dete, zelim obaveze. Ne, zelja je slobodan osecaj, koji lebdi a prostoru, koji vibrira, i ispunjava zivot teznjom da se ima nesto i to je dovoljno, to zelja gura napred, pomera planine, uzbuđuje.

Zelja je izvor svega - da odete iz svoje zemlje, da otkrijete novi suet, da naucite francuski, da savladate svoje predrasude, da sanjate o imanju, da ne trazeci nista zauzvrat, da se osetite zenom samo zato sto posmatrate jednog muskarca. S proracunatom sporoscu spusti i drugu bretelu, i haljina kliznu niz njeno telo. Zatim otkopca prslu~e. Tako zastade, s gornjim delom tela potpuno nagim, razmisljajuci da li ce on odmah skociti na nju, dotaci je, kleti se u svoju ljubav - ili je bio dovoljno senzibilan da oseti, a sopstvenoj zelji, isto zadovoljstvo seksa.

Stvari oko njih dvoje pocese da se smanjuju, zvukovi vise nisu postojali, kamin, slike, knjige nestadose i zamenise se nekom vrstom transa, gde postoji samo mracan predmet zelje, i nista vise nema znacaja.

Covek se nije pomerio. U pocetku oseti neku stidljivost a njegovim oCima, koja nije dugo potrajala. Posmatrao ju je, i u s~etu svoje mate ju je milovao svojim jezikom, vodili su ljubav, znojili se, grlili, me3ali ne~nosti i grubost, vikali su i jecali zajedno.

117

al AULO KOELJO

U stvarnom svetu, medutim, niko od njih se jos uvek nije pomera ih je jos vise uzbucivalo, jer je svako bio slobodan da midi sta zeli. Mo je da je dotakne nezno, rasirila je noge, masturbirala pred njim, go romanti~ne i vulgarne recenice kao da je to bilo isto, dozivela je n orgazme, budila susede, ceo suet svojim kricima. Tamo je bio njen mus koji joj je prirecifivao radost i zadovoljstvo, sa kojim je mogla da bude o~ jeste, da prica o svojim seksualnim problemima, da pri~a kako zeli da c sa njim citave noci, nedelje, zivota.

Znoj je poceo da kaplje sa njihovih cela. Bilo je to zbog kamina, gc su a mislima. Ali koliko muskarac toliko i zena a toj dnevnoj sobi dost svoju granicu, koristeći svoju mastu, i ziveci zajedno ~itavu vecnos trenutke. Trebalo je da prestanu, jer je bio dovoljan samo jedan korak d. magija pretvori a stvarnost.

Vrlo sporo - jer je kraj uvek tezi nego pocetak, ona poce da prsluce, i sakri svoje grudi. Univerzum se vracao na svoje mesto, stva~ njih su pocele da se pojavljuju, i ona podize haljinu koja je pala do s nasmesi se, i nezno mu dotace lice. On uhvati njenu ruku i pritisnu obraz, ne znajuci koliko ce ona to ostati, ili koliko snazno treba da je t

Ona je zelela da mu kaze da ga voli. Ali to bi sue upropastilo, me ga uplasiti ili - sto bi bilo gore - naterati ga da i on njoj kaze da je voli. nije to zelela: sloboda njene ljubavi bila je a tome da nista ne moli niti oc

- Onaj ko je sposoban da oseca, zna da je moguće uzivati cak i pr< r sto dotakne drugu osobu. Reci, pogledi, sue to sadri tajnu plesa. Ali stigao, svako ide na svoju stranu. Mogu li da to pratim na ovom putov dokle?

- Do povratka a Zenevu - odgovori Ralf.

- Onaj ko posmatra i otkrije osobu o kojoj je oduvek sanjao, zn~ seksualna energija ispoljava pre samog seksualnog odnosa. Najvece ` voljstvo nije a seksu, vec a strasti. Kada je strast velika, seks dolazi dovrasio pies, ali on nikada nije bitan.

- Govoris o ljubavi kao profesionalka.

Marija je nastavila, jer je to bila njena odbrana, njen nacin da kaz da se nicim ne kompromituje.

- Onaj ko je zaljubljen uvek vodi ljubav, cak i kada to ne radi. B tela susretnu, to je samo prelivanje case. Mogu ostati zajedno satima danima. Mogu zapoceti ples jednog dana a zavrstiti drugog, ili cak ne z od tolikog zadovoljstva. To nema nikakve veze sa jedanaest minuta.

118

-EDANAEST MINUTA

- Molim? - Volim te. - I ja tebe.

- Oprosti. Ne znam sta govorim. - Ni ja.

Ustade, poljubi ga i izade. Sada je smela sama da otvori vrata, jer je bra zilsko sujeverje da vlasnik kuce to cini samo kada se izlazi prvi put.

119

-AULO KOELJO

Iz Marijinog Dnevnika, napisano ujutro:

Sinoc, kada me je Ralf Hart pogledao, otvorio je jedna vrata, kao da je bio lopov: ali, kada je otisao, nije odneo deo mene, naprotiv, ostavio je miris ruza - nije bio lopov, vec ljubavnik koji me je posetio.

Svako ljudsko bite zivi svoju sopstvenu zelju; ona cini deo njegovog blaga i, iako je emocija to koja mnoge mole da otera, obicno privlaci onoga koji je voljen. To je emocija k oju je moja dus a izabrala, i toliko jaka da moze da moze da se prosiri na sve i svakoga oko mene.

Svagog dana biram istinu sa kojom cu ziveti. Pokušavam da budem prakticna, efikasna, profesionalna. Ali bih volela da mogu da izaberem, uvek, zelju kao moju saputnicu. Ne iz obaveze, niti da ublazim samocu svog zivljenja, vec zato sto je to lepo. Da, to je vrlo lepo.

~ GEDANAEST MINUTA

~(~ proseku, „Kopakabana“ je imala 38 žena koje su to redovno radile, iako je Marija mogla samo jednu od njih, Filipinku Niah, da smatra prijateljicom. Devojke su to ostajale od šest meseci do tri godine - jer su ubrzo dobijale bračne ponude, postajale stalne ljubavnice, ili više nisu bile a stanju da privuku painju mwsterija to ih je Milan molio, diskretno, da potraze drugo mesto za rad.

Trebalo je zato postovati misterije svake od njih ponaosob, i nikada ne pokušavati da se zavedu muskarci koji su ulazili a bar i isli a susret odrec~ene devojke. To je bilo necasno, ali je moglo biti i opasno; proslle nedelje, jedna Kolumbijka diskretno je uzela zilet iz tame i stavila ga pod grlo Jugoslovenki, rekavsi joj s mirenim glasom da ce je izmasakrirati ako nastavi da prihvata

I poziv direktora banke koji je tamo redovno dolazio. Jugoslovenka joj odgovori da je on slobodan covek i da, ukoliko nju bude izabrao, ona nece moci da odbije.

Te noci, covek je usao, pozdravio Kolumbijku, ali je otisao do stola gde je sedela druga. Popili su pice, igrali i Marija je to smatrala isuvise velikom provokacijom - Jugoslovenka namignu drugoj, kao da hoce da joj kaze: „Vidis, izabrao je mene!“

Ali taj mig rekao je mnogo vise od toga: izabrao je mene jer sam lepsa, jer sam bila s njim proslle nedelje i dopalo mu se, jer sam mlada. Kolumbijka nije rekla nista. Kada se Jugoslovenka posle dva Bata vratila, ona sede pored nje, izvadi zilet, i isece joj lice do uвета: vista duboko, vista strasno, ali dovoljno da ostavi mali oziljak koji ce je zauvek podsecati na to noc. Dohvatise se, prsnu krv na sve strane, i misterije izac~ose Uplasene.

Kada je policija stigla i pocela da se raspituje sta se desilo, Jugoslovenka rece da ju je povredila casa koja je pala s police (nije bilo polica u „Kopakabani“). Bio je to zakon cutanja, ili „omerta“, kako su govorile italijanske prostitutke: sve sto je trebalo da se resi a Rue de Berne, od ljubavi do smrti, bice reseno - bez uplitanja zakona. Tamo su one bile zakon.

Policajci su znali za pravilo „omerta“, shvatili su da žena laze, ali nisu dalje insistirali na odgovoru - mnogo bi kostalo svajcarske pDreske obveznike ako bi odlucili da je hapse, sude i hrane sve vreme dok je a zatvoru. Milan je zahvalio policiji na brznoj intervenciji, sve je bio nesporazum, ili konkurentska intriga.

121

~AULO KOELJO

Cim su izašli, Milan ih je zamolio da više nikada ne dolaze a njegov Uostalom, „Kopakabana“ je bilo porodico mesto (tvrdnja koju je Ma: mukom razumevala) koje je imalo reputaciju (sto ju je jos vise zbnjivalo nije bilo mesta svadama, prvo pravilo bilo je postovati misteriju. Drugo vilo bilo je potpuna diskrecija, „slicna onoj a svajcarskim bankama“, goo je Milan. Prvenstveno zbog toga sto se ovde moralo verovati misterij koje su bile izabrane kao sto banka bira svoje - na osnovu tekuceg racun i kaznene evidencije, odnosno po poreklu.

Ponekad ima dvoumljenja, retkih slucajeva neplacanja, agresii ponasanja ili pretnji ali, tokom mnogo godina otkako je stvorio i razvio p u klubu, Milan je uspevao da prepozna ko moze da posecuje kucu. Nij devojka nije mogla sa sigurnoscu da tvrdi koji je bio njegov kriterijum, i su vicfale kako se dobro obucen muskarac obavestava da je klub nocas (iako je prazan), kao i narednih noci (ili: molimo da se ovde vise ne poja jete). Vicfale su i osobe sportski obucene i lose obrijane koje Milan s ode ljenjem poziva na casu sampanjca. Gazda „Kopakabane“ nije sudio po p~ a na kraju je uvek bio a pravu.

U poslovnom smislu, sve strane bile su zadovoljne. Velika v misterija bila je ozenjena, ili je imala znacajne položaje a vel preduzecima. Takode, neke zene koje su to radile bile su udate, imale d isle na roditejske sastanke, znajuci da nista ne rizikuju: cak i da se pojavi od oceva koji je takode kompromitovan, nikada ne bi rekao: tal funkcionisala „omerta“.

Bilo je drugarstva, ali ne i prijateljstva; niko nije mnogo govorio o ; zivotu. Tokom retkih razgovora, Marija nije otkrivala gorcinu, krivicu ili kod svojih drugarica - samo neku vrstu rezignacije. Bio je cudan i n izazivacki pogled, kao da su bile ponosne na sebe, oci a oci sa svetom, ~ visne i samouverene. Vec posle nedelju dana, neka nedavno dosla devojka je smatrana „profesionalkom“, i primala je instrukcije kako da sacuva bra (prostitutka ne sme da bude pretnja stabilnosti porodico gnezda), kal nikada ne prihvata pozive za sastanke van radnog vremena, da s~ ispovesti ne dajuci savete, da jeci a vreme orgazma (Marija je otkrila da t rade, i da joj a pocetku to nisu rekly jer je to bio trik profesije), da poz lja policajce na ulici, da redovno

produzava radnu knjizicu i obavlja lek pre~lede i, najzad, da se mnogo ne bavi razmisljanjem o moralnim ili pra aspektima onoga cime se bavila: bila je to sto jeste, i tacka.

i', ~; Pre nego sto bi pocela guzva, Mariju su uvek mogli da vide s knjig
122

p.. LEDANAEST MINUTA

cukama, i odmah je prozvase ;,mtelektualkozti` grupe.UV' pocetk~,htele sv, da ja s znaju da li Cita price o ljubavi, ali uskoro su videle da je rec o suvoparnim i . Tu nezanimljivim- temama kao sto su ekonomija, psihologija i - skorije - uprav~ra- Ijanje iman jima, pa bi je ostavljale na miru a njenom istrazivanju.

Brio

S obzirom na to da ~e amala mnogo s~.alri~h m~s~.ezi~a, o da ~e xedovno is~a u „Kopakabanu", cak i kada nije bilo guzve, Marija je stekla Milanovo poverenje, ali i izvestan prezir ostalih: pricale su da je Brazilka ambiciozna, arogantna, i da samo misli na novac - mada je ovo poslednje bilo tacno, a ona se pitala nisu li i sve ostale ovde iz istog zazloga.

Price ne ubijaju - one cine deo zivota svake uspesne osobe. Bilo je bolje ignorisati ih i koncentrisati se na svoje ciljeve: vratiti se a Brazil predvidenog datuma i kupiti i manje.

Sada je Ralf Hart bio a njenim mislima od jutra do veceri, i prvi put je bila a stanju da bude srecna s odsutnom ljubavlju - iako se pokajala sto je to priznala, rizikujuci sve da izgubi. A li sta je imala da izgubi ako ni~ta nije trazila zauzvrat? Seti se kako je srce pocelo jace da joj udara kada je Milan pomenuo kako je on - ili je bio - specijalna mustenja. Sta je to znacilo? Osetila se prevarenom, ljubomornom.

j Naravno da je ljubomora normalna, iako ju je zivot vec naucio da je beskorisno misliti na to da neko mote posedovati i drugu osobu - onaj ko midi da je to moguće zeli da zavara sebe samog. Uprkos tome, ne moze se suzbiti misao o ljubomori, ili imati velike intelektualne ideje o tome, ili cak smatrati da je rec o znaku slabosti.

Najjaca ljubav jeste ona koja mote pokazati svoju slabost. U svakom slucaju, ukoliko je moja ljubav istinska (a ne samo nacin da se rasonodim, prevarim, da mi prode vreme koje nikako da erode a ovom gradu), sloboda ce pobediti ljubomoru i bol koju ona izaziva - jer bol je deo tog prirodnog procesa. Onaj ko se bavi sportom zna to: ako zelis da postignes cilj, moral biti u stanju da podneses dnevnu dozu bola ili neprijatnosti. U pocetku, to je

' obeshcah~:1~.ce., ~a.~>~cemenom s~~a~~s as ~e ~.o z~acvn da se osec,as dobro, i u jednom trenutku jasno je da bez bola trening ne daje zeljene rezultate. Opasno je koncentrisati se na to bol, dati joj ime, drzati je uvek a mislima, a toga se Marija vec resila.

Uprkos tome, ponekad je hvatala sebe kako razmislja o tome gde je on, jer je nije trazio, jer ju je smatrao glupom zbog one price o zeleznickej stanici i sputanoj zelji, a mozda ce zauvek pobeci jer mu je ona priznala da ga voli.

123

-AULO KOELJO

Kako bi izbegla da se tako lepa osecanja pretvore a patnju, ona je razvila jed: metodu: kada nesto lepo o Ralfu Hartu docfe a njene midi - a to mote b kamin ili vino, terra o kojoj bi volela s njim da razgovara, ili jednostavno p jatna ~eznja a iscekivanju da se vrati - Marija je prestajala s onim sto je to radila, i smesila se prema nebu, zahvalivsi sto je ziva i sto ne ocekuje nista . coveka koga voli.

Mecfutim, ukoliko bi njeno srce pocelo da se buni protiv njegov~ odsustva, ili protiv pogresnih stvari koje je govorio kada su bili zajedno, rel bi sama sebi:

„Hoses da midis o tome? Dobro, nastavi da radis to sto zelis, a ja cu posvetiti vazn ijim stvarima."

Nastavljala je da cita, ili, ako bi bila na ulici, pocinjala je da obraca pain na sve sto ju je okruzivalo: boje, ljude, zvuke - uglavnom zvuke svojih ko~ ka, stranice koje je prelistavala, automobile, delove razgovora, i negativ misao bi nestajala. Ako bi se vratila nekoliko minuta kasnije, Marija bi pon vita proces dok se njena secanja, istovremeno prihvacena i uctivo odbacer ne bi za duze vreme udaljila. Jedna od ovih „negativnih midi" bila je i hipote da nikada nece ponovo videti Ralfa. S malo prakse i mnogo strpljenja, Mar je uspevala da je transformise a „pozitivnu misao": kada ode, Zeneva ce im; lice coveka sa dugom kosom, demode frizuram, decjim os mehrom, duboki glasom. Kada je neko bude upitao, mnogo godina kasnije, kakav je grad ki je upozнала a svojoj mladosti, ona ce moci da odgovori:

„Lep, sposoban da voli i bude voljen."

124

-EDANAEST MINUTA

~dnu biti pritada a od
wog ~ekla
n se
~nju oraivna ~no

Iz Marijinog Dnevnika, jednog dana kada a „Kopakabani" nije bilo guzve:

Tokom mog suzivot a sa osobama koje ovde svracaju, dolazim do zakljucka da se seks koristi kao bilo koja druga vrsta droge: da bi se pobeglo od realnosti, da bi se zaboravili problemi, da bismo se opustili. I kao i sve druge droge, to praksa je stetna i unistavajuca.

Ako neko zeli da se drogira, seksom ili necim drugim, to je njegov problem; posledice onoga sto radi bice dobre ili lose u skladu s onim sto je za sebe izabrao. Ali ako govorimo o napretku a zivotu, moramo da razumemo da je ono sto je „dobro" razlicito od onoga sto je „bolje".

Nasuprot onome sto misle moje musterije, ljubav ne mote da se vodi a svako doba. Postoji skriveni sat a svakome od nas, i da bi se vodila ljubav kazaljke Bata obe osobe treba da pokazuju isti cas a isto vreme. To se ne desava svakodnevno. Onome ko voli nije potreban seks da bi se osecao lepo. Dve osobe koje su zajedno, i koje se vole, treba da izjednace svoje satove, strpljivo, uz igre i „pozorisne" predstave, sve dok ne shvate da je seks mnogo vise od susreta; to je „zagrljaj" a genitalnom delu tela.

Sve je vazno. Osoba koja intenzivno zivi svoj zivot ima svoja zadovoljstva i ne oseca nedostatak seksa. Kada ona vodi ljubav, to je zbog osecaja ispunjenosti, jer je casa vina toliko puna da prirodno preli va, to je neizbežno, i ona prihvata poziv zivota a tom trenutku, samo a tom trenutku, uspeva da izgubi kontrolu.

P.S. Upravo sam procitala ono sto sam napisala. Dragi Boze, postajem previse intelektualna!

125

-AULO KOELJO

VLada je ovo napisala, i dok se spremala za jos jednu noc u u Milostive Majke ili Nevinasca, na vratima „Kopakabane" pojavio se Tern direktor diskografske truce, jedna od „specijalnih musterija".

Milan je, za barom, izgledao zadovoljan: devojka ga nije izneve Marija se setila reci koje su toliko toga kazivale a u isto vreme nisu kazivale nista: bol, patnja i veliko zadovoljstvo.

- Dosao sam iz Londona samo da bih to video. Mnogo sam mislio tebe.

Ona se nasmeja, trudeci se da njen osmeh ne bude ohrabrenje. Jo"s nom nije pratila uobicajeni ritual, niti ga pozvala ni na sta - samo je sela za

- Kada nekoga necemu naucis, i ti koji poducas ucis nesto novo. - Znam o emu govonte
- odgovori Marija, setmsi se Ralfa Harta, st je cinilo nervoznom. Nalazila se pred drugom musterijom, trebalo je d. postuje i ucini sve da ga zadovolji.

- Zelis li da idemo dalje?

Hiljadu franaka. Skriveni univerzum. Gazda koji je posmatra. Sigurno da moze stati onda kada to zazeli. Zakazan datum za povratak a Brazil. T drugi covek, koji se nikada nece pojaviti.

- Zuri ti se? - u~ita Marija.

On rece da ne. Sta je ona zelela?

- Zelim svoje pice, moj ples, postovanje prema mojoj profesiji. Oklevao je nekoliko minuta, ali je pristao da cini deo predstave dominira i njime dominiraju. Platilo je pice, plesao, pozvao taksi, dao joj ne

^ dok su prolazili gradom, a onda su otisli a isti hotel. Udose, ona pozdravi lijanskog portira na isti nacin na koji je to ucinila one noci kada su se i znali, i popese se a istu sobu s pogledom na reku.

Terms upali sibicu, i Marija tek onda primed desetinu rastrkanih s~ On poce da ih pali.

- Sta zelis da znas? Zasto sam ovakav? Zasto si, ako se ne varam, uz u noci koju smo proveli zajedno? Hoces da znas da si i ti takva?

! - Razmislim o tome da mi a Brazilu verujemo da nije dobro upaliti od tri stvari istom sibicom. A ti to ne postujes.

I 126 . I

-EDANAEST MINUTA

On je ignorisao njenu opasku.

- Ti si kao i ja. Nisi ovde za hiljadu franaka, vec zbog osecaja krivice, zavisnosti, kompleksa i nesigurnosti. To nije ni dobro ni lose, to je ljudska priroda.

Uze daljinski upravljač i menjao je programe, dok nije zastao na dnevniku, gde su prikazivali izbeglice koje su pokušavale da pobegnu od rata.

- Vidis li ovo? Da li si već gledala neki program a kome ljudi razglabaju o svojim problemima pred svima? Da li si već isla do kioska za štampu i videla naslove a novinama? Dakle, suet uveseljava bol i patnju. Sadizam dok se gleda, mazohizam kada zaključimo da nam nije potrebno da znamo sve da bismo bili srećni, i uprkos tome prisustvujemo tučjoj tragediji, i ponekad patimo zbog toga.

Nasu još dve čase sampanjca, isključite televizor, i nastavi da pali sveće.

- Ponavljam: to je ljudska sudbina. Otkad smo izbaceni iz Raja, ili patimo, ili teramo nekoga da pati, ili posmatramo patnju drugih. To se ne može kontrolisati.

Čuše gromove napolju, približavalo se strasno nevreme.

- Ali ja ne uspevam - reče ona - Smesno mi je da mislim da si ti moj gospodar a ja tvoja robinja. Nije nam potrebno nikakvo pozorište da bismo pronašli patnju; život nam nudi obilje mogućnosti.

Terens je upravo upalio sveće. Uze jednu, stavi je nasred stola, i posluži kavijar i sampanjac. Marija je pila brzo, misleći na hiljadu franaka koje su već bile a njenom novčaniku, na ono nepoznato što ju je fasciniralo i zastrasivalo, na način na koji bi mogla da kontrolise svoju paniku. Znala je da sa ovim čovekom jedna noć ne liči na drugu, nije imala čime da mu prethodi.

- Sedi.

- Boja glasa kretala se između blage i naredbodavne. Marija se pokorila, i neki talas toplote obuzeo joj je telo; takvo naređenje bilo joj je prirodno, i osetila se sigurnijom.

- Pozoriste. Potrebno mi je da glumim a pozorišnom komadu.

Bilo je dobro primati naredbe. Marija je pila sama, dok je slušala grmljavinu. Sve se uklapalo a savršen trenutak, kao da i energija neba i zemlje pokazuju svoje nasilno lice.

U jednom trenutku, Terens izvadi neku malu torbu iz ormara i stavi je na krevet.

- Ne mrdaj.

Marija bese nepomična. On otvori torbu, i izvadi dva para lisica od hromiranog metala.

127

-AULO KOELJO

- Sedi i rasiri noge.

Ona se pokori. Nemocna, po svom izboru, pokorena, jer je to z Primed da on gleda između njenih nogu, mogao je da vidi crne ga dugacke carape, butine, mogao je da zamisli crne malje, polni organ.

- Ustani!

Ona skoci sa stolice. Njeno telo jedva je održavalo ravnotežu, i shv~ je pijanija nego što je mislila.

- Ne gledaj a mene. Pogni glavu, postuj svog gospodara!

I pre nego što je uspela da spusti glavu, vide kako iz torbe vadi tans koji sibnu a vazduhu - kao da je bio sam život.

- Pij. Drži pognutu glavu, ali pij.

Popi još jednu, dve, tri casice votke. Sada to nije bilo samo pozorište stvaran život: nije bilo kontrole. Imala je utisak da je predmet, običan in ment i, koliko god da to izgleda neverovatno, to pokornost davala joj je o potpune slobode. Više nije bila učitelj, ona koja podučava, teši, sluša, isl da, uzbućuje; bila je samo devojka iz unutrašnjosti Brazila oči a oči sa sn< muskarca.

- Skini odecu.

Naredba je bila suva, bez ikakvog prizvuka želje - meć futim, nije n biti eroticnije. Držeci glavu pognutu a znak pokornosti, Marija oti haljinu i pusti je da padne na pod.

- Ne ponasas se lepo, znas?

Jos jednom, bic fjučnu kroz vazduh.

-Treba da budeš kažnjena. Jedna devojka tvojih godina, kako se use da mi protivreci? Treba da budeš na kolenima preda mnom!

Marija htela da klekne, ali bic je prekinu; prvi put je dodimuo r meso - na guzi. Peklo je, ali je izgledalo da neće ostaviti oziljak.

- Nisam ti rekao da kleknes. Zar ne? - Ne.

Bic ponovo dotaknu njenu guzu. - Kazi: „Ne, moj gospodaru“.

I jos jednom bic od koga koza bridi. U jednom delicu sekunde pomisli da treba odmah s tim da prestane; ili je mogla da izabere da i~ kraja, ne zbog novca vec zbog onoga o cemu je govorio prvi put - ljudsk~ se p~oznaje samo kada spozna svoje granice.

I A ovo je bilo nesto novo; bila je to avantura, kasnije ce odluciti d< nastavi, ali a to m trenutku bila je samo devojka s ciljem a zivotu, da 128

-EDANAEST MINUTA

novae prodajom svoga tela, da upozna coveka s kaminom i zanimljivim pricama. Ovde, ona nije bi la niko - i, bivajuci niko, bila je sve ono o cemu je sanjala.

- Skini svu odecu. I hodaj s jedne strane na drugu, da mogu da to vidim. Jos jednom poslusa, drzeci spustenu glavu, ne izgovarajuci nijednu rec. Covek koji ju je posmatrao bio je odeven, nestrpljiv, nije to bila ista osoba sa kojom je caskala a klubu - bio je to Odisej koji je stigao iz Londona, Tezej koji je sisao s neba, nasilnik koji osvaja najsigurniji grad na svetu, i najzatvorenije srce Zemlje. Skins gacice, prsluce, oseti se bespomocno i zasticeno u isto vreme. Bic jos jednom zafijuka, ali ovoga puta ne dodimovski njeno telo.

- Pogni glavu! Ovde si da bi bila ponizena, da bi se povinovala svim mojim zeljama, razumes?

- Da, gospodaru.

On je zgrabi za ruke, i stavi par lisica na njene zglobove.

- I slusaj ono sto ti se kaze. Sve dok ne naucis da se lepo ponasas. Otvorenom sakom udari je po guzi.

Marija kriknu, ovaj put ju je zaista zabilelo.

- Molim, bums se? Sada ces videti sta valja.

I pre nego sto je odreagovala, stavio joj je kozni povez preko usta. Nije joj onemogucavao da govori, mogla je da kaze „zuto“ ili „crveno“, ali oseti da je njena sudbina bila da pusti ovog coveka da sa njom radi ono sto zeli, jer nije bilo nikakvog nacina da pobegne. Bila je naga, zatvorenih usta, s lisicama na rukama, dok je votka tekla njenim venama.

Jos jedan udarac po guzi.

- Hodaj s jedne strane na drugu!

- Marija poce da hoda, pokoravavsi se naredbama - „stani“, „okreni se udesno“, „sedi“, „rasiri noge“. S vremena na vreme, bez vidljivog razloga, dobijala je udarac, i osecala je bol, ponizenje - ali i da je jaca od bola, imala je utisak kao da je a nekom drugom svetu, gde nije postojalo nista, i to je bilo skoro religiozno osecanje, a potpunosti se negirati, sluziti, izgubiti ideju Ega, zelje, sopstvene volje. Bila je potpuno vlazna, uzbudena, i nije razumevala sta joj se dogada.

- Klekni ponovo!

Kako joj je glava sve vreme bila pognuta, Marija nije mogla tacno da vidi "sta se desava; ali primecivala je, a nekom drugom Univerzumu, na nekoj drugoj planed, da se ovaj covek zadihao, umoran od fiju kanja bice m i udaranja po guzi otvorenom sakom, dok se ona osecala sve jacom i punom energije. Sada

129

-AULO KOELJO

vise nije osecala ni stid, i nije je bilo briga da pokaze da joj se ovo dopocela je da jeci, zamolila ga da joj doctrne polni organ, ali ju je covek, ur toga, zgrabio i bacio na krevet.

Nasilno - ali ona je znala da joj to grubost nece naneti zlo - on joj noge, i zaveza zglobove nogu za ivice kreveta. Ruke okovane na le rasirene noge, povez preko usta, kada ce uci a nju? Zar nije video da ; spremna, da ieli da ga sluzi, da bude njegova robinja, zivotinja, predm bi ucinila sve sto naredi?

-Zelis li da uzivas!?

Ona oseti da naslanja drsku bica na njen polni organ. Trljao ga je ~ go prema dole, i kada dodirnu njen klitoris, ona izgubi kontrolu. Nije koliko dugo vremena su bili tamo, nije bila svesna koliko puta je bila L na, ali odjednom doc#e orgazam, orgazam koji desetine, stotine must svih ovih meseci nisu uspeli da probude. I buknu svetlost, i ona oseti da u neku vrstu crme rupe svoje sopstvene duse, gde su se intenzivna bol i mesali s potpunim zadovoljstvom, a to ju je izbacivalo iznad svih granic~ je do tada poznavala, i Marija zajeca, kriknu glasom ugusenim od pouf ustima, protrese se na krevetu osecajuci da joj lisice seku zglobove, a l trake noge, kretala se kao nikada, upravo zato sto nije mogla da se kriknula je kao sto nikada nije, upravo zato sto je imala povez na usn niko nije mogao da je cuje. To je bio i bol i zadovoljstvo, drska bica prit je njen klitoris sue jace, i orgazam je izbijao na usta, polni organ, porgy kroz kozu.

Ušla je a neku vrstu transa, iz koga je postepeno izlazila. Vise nij bica medu njenim nogama, samo vlnazne malje od prekomernog znojca nezne ruke koje su joj skidale okove s ruku i odvezivale kozne vrh stopala.

Ostala je tako lezeći, zbunjena, ne mogavši da pogleda muskarca, stidela same sebe, svojih krikova, svog orgazma. On joj je milovao k dahtao je takoc~e - ali zadovoljstvo je bilo isključivo njeno; on nije nijedan trenutak ekstaze.

Njeno nago telo obgrli ovog coveka, potpuno odevenog, iscrpljen tolikih naredbi, krikova, kontrole situacije. Sada nije znala sta da kaze, da nastavi, ali se osecala sigurnom, zasticenom, jer ju je on pozvao da c jedan deo sebe koji do tada nije poznavala, bio je njen zastitnik i njen g dar.

130 i

i

... GEDANAEST MINUTA

Poce da place, a on je cekao da se smiri. - Sta si mi ucinio? - upita kroz suze.

- Ono sto si htela da ucinim.

Ona ga pogleda, i oseti da ga ocajnicki treba.

- Nisam to naterao ni primorao, i nisam to cuo da kazes: „zuto“; moja jedina moc bila je ona koju si mi ti davala. Nije bilo nikakve obaveze, niti pre vaze, postojala je samo tvoja volja; iako si bila robinja a ja gospodar, moja jedina moc bila je da to gurnem prema tvojoj slobodi.

Okovi. Kozne vrpce na stopalima. Povez. Ponizenje, mnogo jace nego bol. Ipak - i on je to bio a pravu - imala je osecaj potpune slobode. Marija je bila puna energije, snage, iznenadena sto je muskarac pored nje bio iscrpljen. - Jesi li imao orgazam?

- Ne - rece on. - Gospodar je to da goni roba. Zadovoljstvo roba je radost gospodaru.

Nista od toga nije imalo smisla, jer to nije ono o cemu govore knjige, nije stvarni zivot. Ali tamo je bio jedan suet maste, ona je bila puna svetlosti, a on joj se cinio mracan, ispraznjen.

- Mozes da ides kad zazelis - rece Terms. - Ne zelim da idem, zelim da razumem.

- Ne postoji nista sto treba da razumes.

Ona ustade, a svoj lepoti i snazi svoje nagosti, i posluži due case vina. Zapali due cigarete, i lode mu jednu - uloge su se izmenile, ona je sada bila gospodarica koja je sluzila svoga roba, zahvaljujuci mu za zadovoljstvo koje joj je pružio.

- Idem da se obucem, i odlazim. Ali htela bih da jos malo razgovaramo. - Nemamo o cemu da razgovaramo. To je ono sto sam zeleo, a ti si bila divna. Umoran sam, sutra treba da se vratim a London.

Leze i zatvori oci. Marija nije znala da li se pretvarao da spava, ali to vise nije bilo vazno; popusi cigaretu sa zadovoljstvom, polako ispi casu vina lica priljubljenog uz prozor, posmatrajuci je zero i zeleći da je neko, na drugoj obali, tako vidi - nagu, potpunu, zadovoljnu, sigurnu.

Obuce se, izade ne rekavši zbogom, i nije joj bilo vazno da li ce otvoriti vrata ili ne, jer nije bila sigurna da zeli da se vrati.

Terms je cuo vrata, i sacekao da vidi da li ce se ona vratiti pod izgovorom da je zaboravila neku stvar, i tek posse nekoliko trenutaka ustade i zapali jos jednu cigaretu.

131

;J-nuLO KoELJo

Devojka je imala stila, pomisli. Znala je kako da izdrži bic, iako j~ najobicniji, najstariji model. Seti se prvog puta kada je probao takav m zan odnos izmecu dva bica koja su zelela da se jedno drugom pribliz~ samo uspevali da nanesu bol.

Napolju su milioni bracnih parova vezbali, iako toga nisu bili umetnost sadomazohizma. Isli su na posao, vracali se, bunili se proti~ povrecivali su zenu ili ona njih, osecali se bednima - ali duboko vezani stvenu nesrecu, ne znajuci da je bio dovoljan samo jedan Best, jedno . vise" da se oslobode tog pritiska. Terms je to probao sa svojom zenom, cuvenom engleskom pevaticom; ziveo je mucen ljubomorom, scene, provodeci Bane pod sredstvima za smirenje, nocima pijan. Or volela, nije razumela zbog cega je bio takav, i on je voleo nju - i tak< razumeo svoje ponasanje. Ali izgleda da mu je to agonija povredivanj drugog bila neophodna, sustinska za zivot.

Jednom je jedan muzicar - koga je on smatrao vrlo cudnim, je isuvise normalan a tom egzoticnom okruzenju - zaboravio knjigu u Bila je to *Uenera Bic bozji* Leopolda Von Saher Mazoha. Terms poi prelistava, i dok ju je citao poceo je sebe da bolje shvata:

„Lepa žena se skims, i uze jedan dugacak bic, s kratkom drske obuhvati sakom." „Izgubio si", rece ona. „I sada cu to bicevati." „Ui prosaputa ljubavnik. „Preklinjem to".

' Njegova žena bila je na drugom kraju studija, vezbajuci. Molila iskljuce mikrofonu kako bi tehnicari mogli sve da cuju. Terms pomi mozda htela da zakaze sastanak sa pijanistom, i shvati: ona ga je dov~ ludila - ali izgleda da se on vec navikao na patnju, i bez nje nije mogac

„Sada cu to bicevati", govorila je naga žena, a romanu koji je rukama. „Ucini to, preklinjem te."

Bio je lep, mocan a diskografskoj kuci; zbog cega je sebe poc takvom nacinu zivota?

Zato sto mu se to dopadalo. Zasluzivao je da mnogo pati, vec zivot prema njemu bio isuvise dobar, a nije bio dostojan svih tih c novac, postovanje, slava. Smatrao je da je njegova karijera stigla do tai je zavisio od uspeha, i to ga je plasilo, jer je video mnoge ljude kako velikih visina.

i Procitao je knjigu. Poceo je da cita sve sto mu je dolazilo a ruke govorilo o cudnoj vezi izmecu bola i zadovoljstva. Žena je otkril ' kasete koje je pozajmljivao, knjige koje je sakrivao, pitala ga je sta je 132

~. GEDANAEST MINUTA

da li je bio bolestan. Terms je odgovorio odrecno, rec je o istrazivanjima za novi video-spot koji je trebalo da radi i predlozi, toboz potpuno nezainteresovan:

„Mozda bi trebalo da probamo."

Probali su. U pocetku, vrlo stidljivo, samo na osnovu prirucnika koje su nalazili a pornografskim prodavnicama. Ali, malo-pomalo, poceli su da razvijaju nove tehnike, napredujuci sve do granica, i rizikujuci - ali istovremeno shvatajuci da im je brak bio sve cvrsci. Bili su saucesnici a necem tajnom, zabranjenom, osudujucem.

Njihovo iskustvo transformisalo se a umetnost: napravili su novu modu, kozu i metalne klinove. Žena je nastupila sa bicem, koznim kaisevima, cizmama, i dovela je publiku do delirijuma. Nova ploca skocila je na prva mesta top-liste a Engleskoj, i odatle je krenula pobednicka karijera po citavoj Evropi. Terms je bio iznenađen kada je video kako su mladi prihvatili njegove lime delirijume s toliko prirodnosti; jedino objasnjenje bilo je da se na taj nacin kondenzovano nasilje moze manifestovati na intenzivan ali ne i agresivan nacin.

Bic je postao simbol grupe, poceli su da ga reprodukuju na majicama, tetovazama, nalepnicama za automobile, postanskim markicama. Terensovo intelektualno obrazovanje teralo ga je da potrazi razlog svega ovoga, kako bi mogao bolje sebe da razume.

Nisu ispovednici, kako je rekla prostitutka, oni koji su pokusavali da odagnaju crnu kugu. Od noci vremena, covek je shvatio da je patnja, od trenutka kada se pogleda bez straha, njegov pasos za slobodu.

Egipat, Rim i Persija vec su imali svest o tome da, ukoliko se jedan covek irtvuje, on spasava svoju otadzbinu i suet. U Kini, ukoliko bi se desila neka prirodna nepogoda, car je bio kaznjavan, jer je on bio predstavnik bozanstva na Zemlji. Najbolji ratnici Sparte, a staroj Grckoj, bili su bicevani jednom godisnje, od ujutro do uvece, a cast boginji Dijani - dok je masa pomamno vikala, preklinjujuci ih da izdrze bol dostojanstveno, jer ce ih ona pripremiti za suet ratova. Na kraju dana, svestenici su pregledali rane na ledima ratnika, i preko njih su predvidali buducnost grada.

Ocevi pustinje, drevna hriscanska zajednica iz IV veka, koja se okupljala oko jednog manastira a Aleksandriji koristila je bicevanje kao nacin da odagna demone ili da pokaze beskorisnost tela u, traganju za duhovnim. Istorija svetaca puna je takvih primera - sveta Roza koja je trcala kroz vrt, dok joj je tmje seklo meso, sveti Domingus Lorikatus koji se redovno nocu

133

J-nuLO KoELJo

bicevao pre nego sto bi otisao na spavanje, mu~enici koji su se dobrovol predavali laganoj smrti na krstu ili a zubima divljih zivotinja. Svi su govt da je bol, ukoliko se jednom prevazide, sredstvo koje vodi do religio ekstaze. Skorasnja istrazivanja, iako nepotvrdena, ukazivala su na jednu m gljivica s halucinogenim svojstvima koje su se razvijale na ranama, i moglf izazivati vizije. Izgleda da je zadovoljstvo bilo toliko da je to praksa usk prevazisla manastire i pocela da osv-a suet.

Hiljadu sedam stotina i osamnaeste objavljena je *Rasprava samobicevanju* koja je poducavala kako da se Bode do zadovoljstva preko l; a da se pri tom ne povredi telo. Krajem veka, a citavoj Evropi postojalc desetine mesta gde su ljudi patili da bi dosli do sreće. Citav niz kraļe~ princeza trazio je od svojih robova da ih tuku, dok nisu shvatili da za voljstvo nije samo a osecaju bola vet a stvaranju bola - iako je to l zamornije i manje zahvalno.

Dok je pusio cigaretu, Terms je razmišljao da osobe koje nikada r isprobale bol ne mogu razumeti ovu njegovu misao. Ili bolje receno: ovd~ radilo o pripadnosti zatvorenom klubu, a koji samo izabrani imaju pristi Seti se kako se n~egova muka a braku pretvorila a divotu od braka. Njeg zena znala je zbog cega on ide a Zenevu, ali joj nije bilo vazno - naproti ovom bolesnom svetu, ona je bila srećna da njen muz dozivljava nadokn koju zeli nakon naporne radne nedelje.

Devojka koja je upravo izašla iz sobe sue je razumela. Osecao je d njegova duša bliska njenoj, iako uopšte nije bio spreman da se zaljubi, je voleo svoju ženu. Ali mu se dopalo da sanja o novoj vezi.

Nedostajalo je samo da isproba nesto jos teze: da je pretvori a Vene~ krznu, a vladarku, a Gospodaricu, spremnu da ponizi i kazni bez milt Ukoliko bi prosla probu, bio bi spreman da otvori svoje srce, i pusti je c njega ude.

134

-EDANAEST MINUTA

Iz Marijinog Dnevnika, jos uvek pijane od votke i zadovoljstva:

Kada ne imadoh nista da izgubim, imadoh sve. Kada prestadoh da budem ono sto jesam, pronadoh sebe samu.

Kada upoznah potpuno ponizenje i pokornost, bejah slobodna. Ne znam da li sam bolesna, da li je sve ono bio samo san, ili se to dogac~a samo jednom. Znam da s tim mogu da zivim, ali opet bih htela da se sretnem s njim, da ponovim isto iskustvo, i da odem dalje nego sto sam bila.

Bol me je uplasila, ali ona nije bila tako jaka kao ponizenje - bio je to samo izgovor. U trenutku kada sam doživela prvi orgazam za nekoliko meseci, uprkos mnogim muskarcima i onome sto su radili po mom telu, osetila sam - da li je to moguće? - da sam blue Bogu. Setih se reci o crnoj kugi, i trenutka a kome su bicevani, nudeci bol za spasenje Covecanstva, a tome sretali zadovoljstvo. Nisam zelela da spasem Covecanstvo, ili njega, ili sebe samu; jednostavno sam tamo bila.

Umetnost seksa je umetnost kontrolisanja gubljenja kontrole..

135

-AULO KOELJO

~e to bila nikakva predstava, zaista su se nalazili na zeleznickej sta

ci, na Marijinu molbu, koja je volela picu koja se samo tamo sluzila. I~ smetalo ni to sto je malo ljuta. Ralf je trebalo da se pojavi dan ranije, dol! jos uvek bila samo devojka a potrazi za ljubavi, kaminom, vinom, zeljom. zivot je izabrao drugaciji nacin, i dams je provela citav dan vezbajuci da koncentrise na zvuke i sadasnost, jer nije razmišljala o njemu, i otkrila stvari koje su je vise zanimala.

Sta ciniti sa covekom koji sedi pored nje, jede picu koja mu se mo; uopšte ne dopada, samo da bi prošlo vreme i da bi sacekao trenutak kada otici a njegov Stan? Kada je usao a klub i ponudio joj pice, Marija je razmisl da mu kaze da je dams to ne zanima, da potrazi neku drugu devojku; s do strane, imala je neodoljivu zelju da razgovara sa nekim o protekloj noci.

Pokusao je jos sa jednom ili dve prostitutke, koje se takode bave „spc jalnim musterijama“, ali nijedna nije obratila paznju na njega, jer je Marija I strucna, brzo je ucila, pretvorila se a veliku pretnju „Kopakabane“. Ralf H je, od svih muskaraca koje je poznavala, bio mozda jedini koji je mogao razume, i Milan ga je zbog toga smatrao „specijalnom musterijom“. Ali of je posmatrao ocima osvetljenim ljubavlju, i to je situaciju otezavalo, bile bolje ne reci nista.

- Sta znas o boli, patnji, i velikom zadovoljstvu?

Jos jednom, nije uspela da se kontrolise. Ralf je prestao da jede. - Znam sve. I ne zanima me.

Odgovor je dosao brzo, i Marija je bila zapanjena. Dakle, svi su znali ; ~I~' osim nje?

Boze, kakav je to bio suet?

- Upoznao sam moje demone i moje tmine - nastavi Ralf. - Isao sam kraja, probao sam sue, ne samo a ovoj oblasti, nego i u drugim. Medut poslednje noci kad smo se sreli, dostigao sam svoje granice zelje a ne b Zaronio sam do dna svoje duše, i znam da jos uvek zelim lepe stvari, mn lepe stvari a zivotu.

Zeleo je da kaže: „Jedna od njih si ti, molim te, nemoj dalje o putem.“ Ali, nije imao hrabrosti; umesto toga, pozvao je taksi i zamolio da odveze do obale jezera - tamo su setali kada su se prvi put upoznali - ci vecnost ranje. Mariji je molba bila cudna, ali je cutala- n~en instinkt gov 136 r. GEDANAEST MINUTA
eve,

joj je da ima jos mnogo toga da izgubi, iako je njen um jos uvek bio pijan od prethodne noci.

Probudila se iz pasivnosti kada su stigli do obale jezera; iako je jos uvek bilo leto, nocu je vec pocelo da biva hladno.

- Sta radimo ovde? - upita kad su izašli iz taksija. - Duva vetar, prehladicu se.

- Mnogo sam razmisljao o tvom komentaru na zelesnickoj stanici. Patnja i zadovoljstvo. Izuj cipele.

Ona se seti da je jednom jedan od njenih musterija trazio isto, i uzbudio se samo gledajuci njena stopala. Da li je Avantura jos ne napusta?

- Prehladicu se - insistirala je.

- Uradi sta ti kazem - bese uporan. - Neces se prehladiti, ako se ne zadrzimo. Veruj mi kao sto ja verujem tebi.

Bez ijednog vidljivog razloga, Marija je verovala da on zeli da joj pomogne; mozda zato sto se on vec jednom opekao, i nije zeleo da ona prode kroz isto. Nije zelela da joj on pomaze - bila je zadovoljna a svom novom svetu, gde je shvatila da joj patnja vise ne predstavlja nikakav problem. Ipak, pomislila je na Brazil, na nemogucnost da nade saputnika sa kojim ce podeliti ovaj drugaciji Univerzum, na cinjenicu da joj je Brazil bio jedna od najznacajnijih stvari a zivotu, i izu cipele. Tle je bilo prekriveno sitnim kamenjem, koje joj je odmah pocepalo carape - ali to nije bilo vazno, kupice druge. - Skini jaknu.

Mogla je da kaže „ne“ ali, od proslave noci, navikla je da kaže „da“ na sve sto joj je bilo na putu. Skinula je jaknu, jos uvek toplo telo nije odmah reagovalo, ali uskoro je hladnoca pocela da joj giva neprijatna.

- Hajde da hodamo. I da pricamo.

- Ovde je nemoguće; tle je puno kamenja.

- Upravo zbog toga; zelim da osetis kamenje, zelim da to ono zaboli, povredi, jer moras probati - kao sto sam i ja probao - patnju a saveznistvu sa zadovoljstvom, i zelim da to iscupam iz tvoje duse.

Marija pozele da mu kaže: „Nemoj, meni se to dopada.“ Ali poce da hoda bez zurbe, tabani pocese da gore, zbog hladnoce i ostrice kamenja. -Jedna od mojih izlozbi odvela me je a Japan, upravo onda kada sam bio potpuno upleten a ono sto ti zoves patnja, ponizenje i ogromno zadovoljstvo. U tom periodu, mislio sam da nema povratka, da sam svaki put tonuo sve dublje, i da mi nista drugo nije ostalo a zivotu osim da kaznjavam i budem kaznjen.

137

-AULO KOELJO

Uostalom, mi smo ljudska bica, rodili smo se s osecajem krivice, pla; se kada sreca postane moguca, i umiremo zeleci da kaznimo druge jer sn uvek osecali nemocni, zrtve nepravde, nesrecni. Platiti svoje grehe, i kazniti gresnike, ah, zar to nije divno? Da, to je odlicno.

a Marija je hodala, bol i hladnoca su je onemogucavali da obrati pazn njegove reci, ali se trudila.

- Danas sam video oziljke na tvojim zglobovima.

Lisice. Stavila je nekoliko narukvica da bi to sakrila, ali naviknut uvek znaju gde da traze.

- Uostalom, ako to sve to sto si nedavno probala vodi do ovog ko ja to ne mogu spreciti; ali sve to nema veze s pravim zivotom.

- Koraka?

- Bol i zadovoljstvo. Sadizam i mazohizam. Nazovi to kako zelis, ali ubedena da je to tvoj put, ja cu patio, seticu se zudnje, susreta, setnje po Santijago, tvoje svetlosti. Na nekom posebnom mestu cu cuvati tvoju olc i svaki put kada budem upalio kamin seticu se tebe. Ali, necu to vise traz

Marija se uplasi, pomisli da je trenutak da se povuce, da kaže istin prestane da se pretvara da zna vise od njega.

- Ono sto sam probala nedavno, ili bolje receno, juce, nikada r nisam probala. I plasi me to sto, na granici ponizenja, mogu da susre samu sebe.

Bilo joj je tesko da nastavi da govori - zubi su cvokotali od hladn~ stopala su je jako bolela.

-Na mojoj izlozbi, a delu Japana koje se zove Kumano, pojavio se j mesar - nastavi Ralf kao da je nije cuo. - Nisu mu se dopale moje dike, bio a stanju da otkrije, preko mog slikarstva, sta sam a tom trenutku pr ljavao i osecao. Sledeceg dana potrazio me je a hotelu i pitao me da li zadovoljan; ako jesam, treba da nastavim radim ono sto mi se dopada. nisam, treba da odem i provedem s njim nekoliko dana.

Naterao me je da hodam po kamenju, kao ~to sada radim sa to Naterao me je da osetim hladnocu. Naterao me je da shvatim lepotu b~ tim sto je to bila bol koju koristi Priroda, a ne covek. Nazvao je to Shug~ milenijumska praksa.

Rekao mi je da je covek koji se ne boji bola, i to je bilo dobro, jer savladao dusu, moras da naucis da savladavas telo. Rekao mi je takode d. koristio-bol na pogresan nacin, i to je bilo vrlo lose.

138

~, GEDANAEST MINUTA

Taj neuki mesar mislio je da me poznaje bolje nego ja sebe, i to me je nerviralo, mada sam a isto vreme bio ponosan sto su moje slike izrazavale upravo ono sto sam osecao.

Marija oseti da joj je jedan ostriji kamen posekao stopalo, ali je hladnoca ,lila jos veca, njeno telo bilo je sve umornije, i nije uspevala da prati Ralfove r~~i. Samo muskarci, a ovom svetom Bozjem svetu, imaju potrebu da im E~, ~kazuju bol? Sveti bol, bol sa zadovoljstvom, bol s objasnjenjima ili bez objasnjenja, ali uvek bol, bol, bol...

Povredeno stopalo dodirnu jos jedan kamen, ona zadrza krik, i nastavi. U pocetku, pokusavala je da zadrzi svoj integritet, svoju samokontrolu, ono sco je on nazivao „svetloscu". Ali sada je hodala sporo, dok joj se okretalo u stomaku i glavi: mislila je da ce povratiti. Mislila je da stane, nista od ovoga nije imalo smisla - ali nije stala.

Nije stala iz postovanja prema sebi; bila je a stanju da izdrzi to setnju, bosa, koliko god je bilo potrebno, jer ona nece trajati citavog njenog zivota. A onda joj je jos jedna misao prosla kroz glavu: ako ne bude bila a stanju da ode a „Kopakabanu" sledecega dana, zbog ozbiljnih problema sa stopalima, ili zbog groznice usled gripa, koja ce sigurno obuzeti njeno telo. Pomisli na musterije koje su je cekale, na novae koji je trebalo da zaradi, na imanje, na ponosne roditelje. Ali njena patnja uskoro je odagnala sve misli, i ona je koracala, nogu pred nogu, ocekuuci da Ralf Hart prima njen napor i kaze joj da je dosta, da moze da obuje svoje cipele.

Medutim, on je i dalje bio ravnodusan, kao da je to bio jedini nacin da je oslobodi necega sto nije poznavala, da je zavede, ali se sve završavalo tako da je dobijala oziljke mnogo dublje nego sto su oni od okova. Iako je znala da on ieli da joj pomogne, i koliko god da se trudila da ide napred i pokaze svetlost svoje snage volje, bol joj nije dozvoljavala profane ili otmene midi - bila je to sumo bol, koja je zauzimala citav prostor, plasila je, i terala da razmislja o some da postoje granice, i da nece uspeti.

Ali zakoraci. I jos jednom.

Sada je izgledalo da joj bol obuhvata dusu, i duhovno je slabi, jer jedno je praviti pozoriste a hotelu s pet zvezdica, naga, s votkom, kavijarom, i bicem izmedu nogu, a drugo je biti na hladnoci, bosa, dok joj kamenje bode stopala. Bila je dezo rijentisana, nije uspevala da razmeni ni~ednu rec sa Ralfom Hartom, sve sto je a tom trenutku postojalo a njenom univerzu mu bilo je sitno i ostro kamenje ko je oznacava puteljak medu drvecem.

139

~AULO KOELJO

A onda, kada je vec mislila da odustane, obuzeo ju je cudan os~ dostigla je svoju granicu, i iznad nje je postojao jedan prazan prostor gd~ se cinilo da lebdi iznad sebe, i ignorise ono sto oseca. Da li je to bilo st koje pokajnici osecaju? Na drugom kraju bola, otkrila je vrata na ni razlicitom a odnosu na west, i vise nije bilo mesta ni za sta drugo, same savrsenu Prirodu - i za nju samu, nepobedivu.

Sve oko nje pretvorilo se a san; lose osvetljen vrt, tamno jezero, covek cuti, bracni par koji seta, ne shvatajuci zasto ona hoda bosa, s mukom. I znala da li je a pitanju hladnoca ili patnja, ali odjednom je prestala da oseca t usla je a stanje a kome nema nikakve zelje niti straha, samo - kako bi ga r vala? - tajnoviti mir. Granica bola nije bila njena granica; mogla je ici iznad

Pomisli na sva ona ljudska bica koja pate, ne trazeci to, a to je bila < izazivajuci sopstvenu patnju, i to joj vise nije bilo vazno, prevazisla je prepr koje joj postavlja telo, i sada joj je ostala samo dusu, svetlost, neka vrsta p~ nine - nesto sto je neko nekada nazvao Rajem. Ima izvesnih patnji l. moze mo zaboraviti samo kada uspemo da se uzdignemo iznad naseg bola.

Sledece cega se setila bio je Ralf koji je uzima a krilo i skida svoju jak naslanjajuci njenu glavu na svoje rame. Mora da je bilo mnogo hladno, ali vide nije bilo vazno; bila je zadovoljna, nije se bojala - pobedila je. Nije ponizila pred ovim covekom.

Minuti su se pretvorili a sate, mora da je zaspala na njegovim rukama

kada se probudila, iako je jos uvek bila noc, bila je a sobi s jednim televizorc u cosku, i to je sve. Belo, prazno.

Ralf se pojavio s toplom cokoladom a rukama.

- U redu - rece - stigla si tamo gde je trebalo da stignes.

~, -Necu cokoladu; hocu vino. I hocu da se spustim do naseg mesta, tar do kamina, s knjigama rastrkanim na sve strane.

Rekla je - nase mesto. Nije bilo onako kako je planirala.

Pogleda svoja stopala; bilo je jedne posekotine, nekoliko crvenih ozil; ka, koji bi trebalo da nestanu za nekoliko sati. S mukom side niz stepenice obracajuci paznju ni na sta; ode do svog coska, na tepih pored kamina - otk la je da se tamo uvek osecala dobro, kao da je to bilo njeno mesto, njen cos u ovoj kuci.

O~aj mesar rekao mi je da, kada se rade neke fizicke vezbe, i kada se tela trazi mnogo, um stice neku cudnu snagu, koja ima veze sa svetloscu kc sam video a tebi. Sta si osetila?

140

~, GEDANAEST MINUTA

- Da je bol prijatelj zene. ', -To je opasno.

- Ali bol ima granice.

- To je spas. Nemoj to zaboraviti.

Marijin duh bio je jos uvek zbunjen; probala je taj mir kada je bila van svojih granica. On ju je naucio drugoj vrsti patnje, ali joj je dao i cudnovato zadovoljstvo.

Ralf uze jednu tasnu, otvori je pred njom. Bili su to crtezi.

- Istorija prostitucije. To si od mene trazila kada smo se susreli.

Da, trazila je, ali je to rekla samo da bi proslo vreme, pokusala je da bude interesantna. Sada to nije imalo nikakvu vaznost.

- Svih ovih dana, plovio sam nepoznatim morem. Nisam mislio da ima svoju pricu, mislio sam samo da je najstarija profesija na svetu, kao sto se obicno kaze. Ali, prica postoji; bolje receno, dve price.

- A ovi crtezi?

Ralf Hart bio je malo razocaran jer ga ona nije razumevala, ali je uspeo da se savlada i nastavi.

- To su stvari koje sam nacrtao dok sam citao, istrazivao, ucio. Pricace mo o tome neki drugi put; dams ne zelim da menjam temu, zelim da razumem bol.

Osetila si je juce, i otkrila si da to je ona dovela do zadovoljstva. Osetila si je dams, i otkrila mir. Zato, upozoravam te: nemoj se na to navici, jer je vrlo lako ziveti s njom, to je mocna droga. Ona je deo nase svakodnevice, u skrivenoj patnji, a odustajanjima, kada optuzujemo ljubav za poraz nasih snova. Bol nas plasi kada pokazuje svoje pravo lice, ali zavodi kada je odevena zrtvovanjem, odricanjem. Ili kukaviclukom. Ljudsko bice, koliko god da je odbija, uvek otkriva nacin da ocijuka i bude sa njom, da je ucini delom svog iivota.

- Ne verujem. Niko ne zeli da pati.

- Ako uspes da shvatis da se bez patnje mote ziveti, to je vec veliki napredak - ali nemoj da midis da ce to i drugi razumeti. Da, niko ne zeli da pati, ali uprkos tome svi traze bol, osecaju se opravdanima a zivotu, prociscenima, tada zasluuju postovanje svoje dece, muzeva, komsija, Boga. Nemojmo sada o tome misliti, shvati samo da ono sto pokrece suet nije potraga za zadovoljstvom vec odricanje od svega sto je vazno.

Vojnici ide a rat da ubija neprijatelja? Ne: ide da da zivot za svoju otadzbinu. Zena zeli da pokaze muzu da je zadovoljna? Ne: zeli da on vidi

141

~AULO KOELJO

koliko je ona predana, koliko pati da bi on bio srecan. Muz ide na posa ce se tamo profesionalno ostvariti? Ne: zrtvu~e svo~ znoj i suze za d porodice. I tako dalje: deca koja se odricu svojih snova da bi zadovolje roditelje, roditelji koji se odricu zivota za dobro svoje dece, bol i ~ opravdavaju nesto sto bi trebalo da donosi samo sreću: ljubav

- Prestani.

I Ralf je prestao. Bio ~e pram trenutak da se promeni terra, i on po pokazuje jedan po jedan crtez. U pocetku, sve je izgledalo zbrkano, nazir se siluete ljudi - ali i skrobotine, boje, nervozni i geometrijski potezi. I pomalo, ona poce da shvata o cemu je on govorio, jer je svaka njegova re propracena pokretom ruke, i svaka recenica uvodila ju je a jedan suet c prisutnost a svom zivotu do tada negirala - govorivisi sama sebi da je sv samo jedan period a njenom zivotu, nacin da se zaradi novac i nista vise.

- Da, otkrio sam da ne postoji samo jedna vec due price o prosti~ Prva pocinje lepo, jer je takode i tvoja: jedna lepa devojka, iz mnogih ra koje je izabrala, ili koji su nju izabrali, otkriva da je jedini nacin da novac prodaja sopstvenog tela. Neke od njih zavravaju kao vladaoci r na primer, Mesalina a Rimu; druge se pretvaraju a mitove, kao Mada Bari, ili pak izgaraju izmedu avanture i zadovoljstva, kao spijunka Mata Ali vecina nikada nece docekati treutak slave ili velikog izazova: ostace vek devojke iz untrasnjosti koje su dosle a potrazi za slavom, mi avanturom, a na kraju otkrivaju neku drugu realnost, zaranja a nju vreme, privikavaju se, misle da kontrolisu situaciju, i nista osim toga.

Umetnici prave skulpture, dike, i pisu svoje knjige vise od tri h godina. Na isti nacin, prostitutke nastavljaju svoj posao kroz vreme kao nista nije promenilo. Hoces detalje?

Marija klimnu glavom. Trebalo je da dobije na vremenu, da razum poceo je da je obuzima osecaj da je nesto strasno lose izašlo iz njenog tel je setala parkom.

- Prostitutke se pojavljuju i u klasicnim tekstovima, na egipa hijeroglifima, na sumerskom pismu, a Starom i Novom zavetu. Ali sam; fesija pocinje da se organizuje a VI veku pre Hrista, kada je zakono Solon - u Grckoj - ustanovio instituciju bordela koje je kontrolisala dr; zapocinje naplaccivanje poreza za trgovinu telom. Atinski poslovni ljudi radovali, jer nesto sto je bilo zabranjeno sada postaje legalno. Prostitut svoje strane, pocinju da budu cenjene prema porezu koji su placale.

Najjeftinija se zvala *porne* robinja koja je pripadala vlasnicima

142

-EDANAEST MINUTA

~Zatim dolazi *peripatetike*, koja nalazi svoje musterije na ulici. Najzad, na ~najvisem nivou kako po ceni tako i po kvalitetu, je *hetaira*, odnosno zenska pratnja, koje putuju sa poslovnim ljudima, odlazi a otmene restorane, vlasnice rsu svog novca, daju savete, ukljucuju se a politicki zivot grada. Kao sto vidis, ;ono sto se desavalo nekada desava se i dams. - U srednjem veku, iz razloga polnih bolesti...

Tisina, strah od gripa, toplota kamina - sada je potrebno zagrejati telo i dusu. Marija vise nije zelela da slusa to pricu, koja joj je stvarala utisak da se suet zaustavio, da se sue ponavljalo, a covек nikada nece biti a stanju da seksu da mesto koje zaslu zuje.

- Kao da nisi zainteresovana.

Ona ucini napor. Uostalom, bio je to covек kome je odlucila da preda svoje srce, iako jos uvek nije bila tako sigurna.

- Nisam zainteresovana za ono sto poznajem. Rekao si mi da postoji i druga prica.

- Druga prica je potpuno suprotna: sveta prostitutka.

Odjednom, ona se probudi iz snevajućeg položaja, i poslusa ga s paznjom. Sveta prostitucija? Zaradivati novae preko seksa, a cak i tako se pribliziti Bogu?

- Grcki istoricar Herodot pise o Vavilonu: „Tamo postoji jedan vrlo cudnovat obicaj: svaka zena koja se rodi a Sumeru je obavezna, bar jednom u zivotu, da ode a hram boginje Istar i da preda svoje telo nekom neznancu, kao simbol gostoljubivosti, i za simbolicku cenu”.

Posle ce pitati ko je bila to boginja; mozda bi i ona mogla da joj pomogne da povrati nesto sto je izgubila, a nije znala sta.

- Uticaj boginje Istar rasirio se po celom Srednjem istoku, stigao do Sardinije, Sicilije i luka Mediteranskog mora. Kasnije, za vreme Rimskog Carstva, druga boginja - Vesta - zahtevala je potpunu nevinost ili potpunu predaju. Kako bi odrzale sveti plamen, zene iz njenog hrama su se obavezivale da uvedu mlade, pa cak i kraljeve, a suet seksualnosti - pevale su erotske himne, padale a trans, i nudile svoju ekstazu Univerzumu, a nekoj vrsti dogovora sa Bogom.

Ralf Hart pokaza joj jednu fotokopiju nekih starih pisama, s prevodom na nemacki. Lagano ih procita, prevodici svaki stih:

„Dok sedim na pragu krcme Ja, Istar, Boginja,

143

Prostitutka sam, i majka, i supruga, i bozanstvo. Ono sam sto zovu zivotom,

A vi smrcu.

Ono sam sto zovu Zakonom, A vi marginom.

Ono sam sto traze, I ono sto nac-u.

Ono sam sto su rastrkali,

A sada skupljaju moje krhotine."

Marija zajeca, a Ralf se nasmija; njena zivotna energija se povratila, s' lost ponovo pocinje da sjaji. Bilo je bolje da nastavi s pricom, da poka: crteze, pokaze joj da je voljena.

- Niko ne zna iz kog razloga je sveta prostitucija nestala, nakon st trajala bar dva milenijuma. Mozda zbog bolesti, ili drustva koje je prome svoja pravila, ili religija koje su se takode promenile. Uostalom, ona vise postoji, i nikada vise i nece - dams, ljudi kontrolisu suet, i taj termin poi samo radi zigosanja, i da bi se prostitutkom nazvala svaka zena koja p~ granicu.

- Mozes li sutra da odes a „Kopakabanu"? Ralf nije razumeo pitanje, ali se slozio.

I r, 144

~. GEDANAEST MINUTA

Iz Marijinog Dnevnika, one noci kada je setala bosa Engleskim vrtom u Zenevi:

Ne zanima me da li je to nekada bilo sveto ili ne, ali ja MRZIM ONO STO RADIM. To unistava moju dusu, gubim kontakt sa sobom, ucim da je bol nadoknada, da novae kupuje sve, opravdava sve.

Niko oko mene nije srecan; misterije znaju da treba da plate ono sto bi trebalo da imaju besplatno, i to je deprimirajuće. Zene znaju da treba da prodaju ono sto bi zelele da daju sumo iz zadovoljstva i neznosti, i to je unistavajuće. Mnogo sam se borila pre nego sto sam ovo napisala, i priznala da sam nesrećna, nezadovoljna - trebalo je i jos uvek treba da se borim jos nekoliko nedelja.

U meduvremenu, vise ne mogu da cutim, da se pretvaram da je sve normalno, da je to samo jedan period, jedna era a mom zivotu. Zelim da je zaboravim, zelim da volim samo to, zelim da volim.

Zivot je kratak - ili isuvise dug - da bi sebi mogla da dozvolim taj luksuz da zivim lose.

145

~AULO KOELJO

~~Vije njegova kuca. Niti njena. Niti Svajcarska, niti Brazil - vec hotel - koji se mote nalaziti bilo gde na svetu, uvek s istim namesta onim ambijentom koji pretenduje da bude porodici, sto ga cini jos ott

ym. Nije to hotel s lepim pogledom na jezero, secanjem na bol, p

ekstazu; njegovi prozori gledaju na Put za Santjago, hodocasnicky put, i na ispoved, mesto gde se ljudi sreću na ulici, otkrivaju svetlost, razgovor prijateljuju se, zaljubljuju. Pada kisa, i u ovo vreme niko tuda ne prola su prolazili tokom dugih godina, dekada, stoleca - mozda je putu bilo pc no da dise, da se malo odmori od toliko ljudi koji su se tuda svakod~ vukli.

Upaliti svetlo. Navuci zavese.

Traziti da se skine, skinuti svoju odecu. Mrak nikada nije potpun, su oci vec naviknute, videti, osvetljenu svetlascetom koje ulazi ko zna le, siluetu muskarca. Drugi put kada se budu videli, ona je vec ostavi: svog nagog tela.

Skinuti dva carsava, pazljivo presavijena, oprana i istresena vise tako da ne ostane nikakav trag parfema ili sapuna. Priblizava mu se i rr da zatvori oci. On okleva jedan trenutak, i prica o nekom paklu kroz l prolazio. Ona kaze da nije rec o tome, da joj je samo potreban potpuni da je sada njen red da ga necemu nauci, kao sto ju je juce on naucio n bolu. On se predaje, pocinje da vezuje povez. Ona cini isto, a potpun~ mraku, jedna ruka drzi drugu kako bi stigli do kreveta.

Ne treba da legnemo. Sescemo kao sto smo oduvek cinili, licem ali malo blize, tako da moja kolena dodiruju tvoja.

Uvek je zelela to da ucini. Ali nikada nije imala ono sto joj j potrebno: vreme. Ni sa prvim mladicom, ni sa covekom koji ju je razd~ Niti sa Arapinom koji joj je dao hiljadu franaka, mozda ocekujući visc sto je ona bila a stanju da pruzi - iako hiljadu franaka nije bilo dovolj bi kupila ono sto je zelela. Niti sa mnogim muskarcima koji su prosl njeno telo, ulazili i izlazili izmedu njenih nogu, ponekad misleći samo n ponekad misleći i na nju, katkad

romanticno snevajuci, a ponekad prated instinkt i ponavljajuci nesto sto su im rekli da muskarac treba d

146

^IEDANAEST MINUTA

i ukoliko tako ne radi nije muskarac.

Seti se svog dnevnika. Dosta joj je, zeli da nedelje koje su joj ostale proc~u sto brie, i zato se predaje ovom coveku, jer je tamo svetlost njene sakrivene ljubavi. Prvobitni greh nije bila jabuka koju je Eva zagrizla, vec cinjenica da je shvatila da Adam zeli da podeli upravo ono sto je ona probala. Eva se bojala da prati svoj put bez icije pomoci, htela je da podeli ono sto je osecala.

Neke stvari se ne dele. Ne treba da se bojimo okeana a koji uranjamo nasom slobodnom voljom; strah zbunjuje sve ljude. I covек prolazi kroz pakao da bi to razumeo. Volimo jedni druge, ali ne pokusavamo da jedni druge posedujemo.

Volim ovog covеka koji je preda mnom, jer ga ne posedujem, kao ni on mene. Slobodni smo a nasem predavanju jedno drugom, treba mi da to ponovim deset, stotinu, hiljadu puta, sve dok ne poverujem sopstvenim recima.

Pomisli na druge prostitutke koje rade sa njom. Pomisli na svoju majku, na prijatelje. Svi veruju da je muskarcu potrebno jedanaest minuta dnevno, i da zbog toga placaju. Ne, nije tako; muskarac je takoc~e i zena; zeli da susretne nekoga, da otkrije sustinu svoga zivota.

Da li se njena majka ponasa kao i ona, pretvarajuci se da dozivljava orgazam sa njenim ocem? Ili je, a unutrasnjosti Brazila, job uvek zabranjeno da jedna zena oseti zadovoljstvo a seksu? Tako malo zna o zivotu, ljubavi, i sad - zatvorenih ociju i svim vremenom ovog sveta, pocinje da shvata uzrok svega, i sve pocinje tamo i kako bi ona zelela da je pocelo.

Dodir. Zaboravlja na prostitutke, musterije, majku i oca, a potpunom je mraku. Provela je citavo popodne pokusavajuci da otkrije sta bi mogla da da coveku koji joj je vratio dostojanstvo, i shvatila je da je potraga za srecom vaznije nego potreba za bolom.

Htela bih da mu podarim radost da me nauci necem novom, kao sto me je juce naucio o patnji, prostitutkama na ulici, svetim prostitutkama. Videh da je srecan kada me necem nauci, kada me vodi. Htela sam da znam kako se stize do tela, pre nego sto se stigne do duse, do penetracije, do orgazma.

Ispruzi ruku a njegovom pravcu, i zamoli da on ucini isto. Prosaputa nekoliko reci, rekavisi da je ze leo da to noci, a toj nedodiji, otkrije njenu kozu, granicu izmedu nje i sveta. Zamoli ga da je dodirne, da je oseti svojim rukama, jer se tela razumeju, iako duse nisu uvek a skladu. On pocinje da je dodiruje ali, kao da su se o svemu ranije dogovorili, izbegavajuci delove tela

147

J-AULO KOELJO

gde seksualna energija nadolazi brie.

Prsti dodiruju njeno lice, oseca Magi miris boje, miris koji je uvek l tamo, pa makar prao ruke hiljadu, milion puta, bio je tamo kada se rodio, k; je ugledao prvo drvo, kucu, i odlucio da ih naslika a svojim snovima. Mora i on oseca taj miris svojih ruku, ali ona ne zna sta je to, niti zeli da pita, je ovom trenutku sve je telo, ostalo je tisina.

Miluje, i oseca se milovanom. Moze tako ostati citavu noc, jer joj je I jatno, neće nuzno završiti seksom - i u tom trenutku - upravo zato sto r imala nikakvu obavezu, osetila je toplinu medu nogama, i postade vlaz Doci ce trenutak kada ce on dodimuti njen polni organ, otkriti da je vlaz ne zna da li je to dobro ili lose, ali njeno telo tako reaguje, i ne namerava kaze da ce ici ovuda ili onuda, sporije ili brze. Covekove ruke sada dodin njen pazuh, ruke joj se jeze, ima potrebu da ih odgurne, ali joj je lepo, is oseca bol. Cini isto sa njim, primecuje da njegov pazuh ima drugaciju t~ sturu, mozdа zbog dezodoransa koji oboje koriste, ali o cemu ona razmislja? Ne treba da midi. Treba da dodiruje, to je sve.

Njegovi prsti kretali su se oko njenih dojki. Ona zeli da se krecu br da odmah dodiru bradavice, jer je njena misao bila brza od njegove, mozdа upravo zato sto to zna, on provocira, sladi se, i treba mu citava vecm da tamo stigne. Tvrde su, malo se sa njima igra, i ona se jezi po citavom to a njen polni organ je sve topliji i vlazniji. Sada prelazi na njen stomak, skn i ide prema nogama, stopalima, podize i spusta ruke po unutrasnjoj str; butina, oseca toplinu, ali se ne priblizava, miluje je slatko, lako, i sto lakse, halucinantnom lakocom.

Ucinila je isto, drzeci ruke skoro a lebdecem poloiaju, dodirujuci sar malje na nogama, i ona oseca toplinu, priblizavajuci se njegovom u~ Odjednom se oseca kao da je misteriozno

ponovo devica, kao da prvi ~ otkriva telo jednog muskarca. Dodiruje ga. Nije tvrd kao sto je ocekivala ona je potpuno vlazna, to nije a redu, ali mozdna muskarcu treba vise vren na, ko b-i to znao...

I pocinje da ga miluje kao sto to samo device mogu, jer su prostitutke zaboravile. Covek reaguje, njegov ud pocinje da raste a njenim rukama, i o lagano pojacava pritisak, znajuci gde treba da dodirne, vise a donjem neg< gornjem delu~ treba da ga obuhvati rukama, da povuce kozu prema nazad pravcu tela. Sada je uzburdan, vrlo uzburdan, dodirnu usne njene vagii

j zadrzavajući neznost pokreta, i ona ima potrebu da ga zamoli da to r; snaznije, da svoje prste polozi unutra, gore. Ali on to ne cini, pokriva s ms

148

~, GEDANAEST MINUTA

tečnosti koja izbija iz njene utrobe njen klitoris, i ponovo cini iste pokrete kao sto je cinio sa bradavicama. Ovaj covek je dodiruje kao da je ona sama.

Njegova ruka ponovo-se popela do njenih dojki, kako je dobro, kako je "zelela da je sada zagrlji. Ali ne, otkrijaju telo, imaju vremena, treba im mnogo vremena. Sada bi mogli da vode lju~av, bilo bi to najprirodnije, i verovatno bi bilo lepo; ali sve to je tako nov, mora da se kontrolise, ne zeli da sve upropasti. Seti se vina koje su pli prve noci, lagano, srcuci svaki gutljaj, osecajuci da zagreva, i cini da se suet vidi drugacije, da se oseca slobodnijom i blizom zivotu.

Zelega je i da popije ovog coveka, i zauvek zaboravi ukus loseg vina, koje se pije odjednom, daje osecaj pijanosti, i završava se bolom a glavi i prazninom a dusi.

Ona zastaje, nezno preplice svoje i njegove prste, cuje jecaj i ima potrebu da i ona zajeca, ali se kontrolise, oseca onu toplotu koja se siri citavim njenim telom, verovatno se isto desava i sa njim. Bez orgazma energija se rastrkava, ide do mozga. Ona ne midi ni na sta drugo osim da ide do kraja, ieli - stati, stab na pola puta, rasuti energiju po celom telu, zauzeti mozak, ponovo, ponovo obnoviti inicijativu i zelju, ponovo biti devica.

Polako skida povez sa svojih ociju, isto cini sa njim. Pali svetlo na nocnom stocicu. Oboje su nagi, i ne smese se, samo se gledaju. Ja sam ljubav, ja sam muzika, razmislja ona. Hajde da plesemo.

Nista od toga nije izgovorila: pricali su o nevažnim stvarima, kada ce se ponovo video, ona odreduje jedan datum, mozdna za dva dana. On kaze da bi voleo da je pozove na izlozbu, ona se dvoumi. To bi znacilo upoznati njegov suet, njegove prijatelje, sta ce reci, pomisliti.

Kaze *ne*. Ali on shvata da je ona zelega da kaze *da*, i onda insistira, koristeći neke budalaste argumente, koji cine deo plesa koji upravo plesu, ona pristaje, jer je to ono sto je zelega. Odreduju mesto sastanka, a istoj kafeteriji gde su se susreli prvoga dana. Ona odbija, kaze da su Brazilci sujeverni, nije trebalo da se vide na mestu gde su se susreli prvog dana, to mote znaciti zat varanje kruga, i kraj svega.

On kaze da je zadovoljan, jer ne zeli da se krug zatvori. Odlucuju da se susretnu a jednoj crkvi odakle se mote video grad, i koja je na Putu za Santjago, deo misterioznog hodocasca a kome oboje ucestvuju od trenutka kada su se sreli.

149

-AULO KOELJO

Iz Marijinog Dnevnika, pre kupovine avionske karte za povrat; Brazil:

Bese jednom jedna ptica. I bese ukrasena parom savrsenih krila i svetlucavim, sarenim i cudnim perjem. Najzad, bese to zivotinja stvorena da leti slobodno na nebu, i da raduje svakoga ko bi je posmatrao.

Jednog dana, jedna zena vide pticu i zaljubi se a nju. Posmatrase njen let usta otvorenih od cuda, dok joj je srce brzo lupalo a oci sjajile od uzburdenja.

Pozva je da lete zajedno, i obe putovase nebom a potpunom skladu. Zena se divila, obozavala i slavila pticu.

Ali onda pomisli: mozdna ptica zeli da upozna daleke planine! I zena se uplasi. Uplasi se da se nikada nece osecati isto s nekom drugom pticom. I oseti ljubomoru na sposobnost letenja koje je ptica imala.

I oseti se usamljenom.

I pomisli: „Spremicu zamku. Cim se ptica sledeci put pojavi, nikada vise nece otici.“

Ptica, koja je takode bila zaljubljena, ponovo dole sledeceg dana, upade a zamku, i ostade zarobljena a kavez. Svakog dana gledala je pticu. Tamo bese predmet njene

strasti, i ona ju je pokazivala svojim prijateljicama, koje primetise: „Ti si osoba koja ima sve.“ U meduvremenu, pocela je da se dogada neobicna promena: kako je pticu posedovala, i vise nije imala potrebu da je osvaja, poce da gubi interesovanje za nju. Ptica, ne mogavsi da leti i izrazi svoja zivotna osecanja, poce da bleedi, gubi sjaj, postade ruzna - i zena joj vise nije poklanjala paznju, osim dok ju je hranila i cistila kavez.

Jednog lepog dana, ptica uginu. Ona se duboko rastuzi, i zivot je provodila misleci na nju. Ali, nije se secala kaveza, vec samo onog dana kada ju je ugledala prvi put kako leti zadovoljna mecu oblacima.

I kada bi samu sebe osmotrila, shvatila bi da je ono sto ju je toliko dirnulo bila pticja sloboda, snaga krila a pokretu, a ne njeno fizicko telo.

150

-EDANAEST VIINUTA

Bez puce, njen zivot je izgubio smisao, i smrt pokuca na njena vrata. „Zasto si dosla?“ upita ona smrt.

„Da bi ponovo mogla da lens na nebu zajedno sa pticom“, odgovori smrt. „Da si joj dozvolila da zauvek leti, volela bi je i divila joj se jos i vise; ali sada sam ti ja potrebna da bi je ponovo srela.“

151

a/"auto KoELJo

~an je zapocela radeci ono sto je mesecima uvezbavala: usla je u t ticku agenciju i kupila kartu za Brazil, za datum koji je oznacila na s kalendaru.

Sada su joj ostale samo dve nedelje a Evropi. Od tog trenutka, Ze bi bila lice coveka koji je voleo i koji ju je voleo. Rue de Berne ce biti s ime, pohvala svajcarskom glavnom gradu. Secace se svoje sobe, jezera, I cuskog jezika, ludorija koje je jedna devojka od 23 godine (njen rocfendat sto je prosao) bila a stanju da ucini - dok ne shvati da postoje granice.

Ne bi uzela pticu, niti bi je molila da je prati do Brazila, ona je bila no cisto sto joj se desilo. Jedna ptica kao sto je ona treba da leti slobodn~ se hrani nostalgijom za vremenom kada je letela sa nekim. I ona je bila ~ imati Ralfa Harta pored sebe podsecace je zauvek na lone a „Kopakaban to je bila njena proslost a ne buducnost.

Odlucila je da kaze „zbogom“ samo jednom, da, kada dole tree odlaska, ne pati svaki put kada se seti „uskoro necu biti ovde“. Dakle, p: rila je svoje srce koracajuci tog jutra Zenevom kao da je oduvek prolazil< pravcem: brezu ljak, Put za Santjago, most Monblan, barovi koje je red. posecivala. Pratila je let galebova na reci, trgovce koji zatvaraju radnje,

j koji izlaze s posh na rucak, boju i ukus jabuke koju je jela, avione a da dugu a vodokoku koji se podizao nasred jezera, stidljivu i tajnu radost koju su prolazili pored nje, zudne poglede, poglede bez izraza. Zivela je s citavu godinu a jednom malom gradu, slicnom tolikim malim gradovi~ svetu, i da nije bilo posebne arhitekture i toliko obilja natpisa banaka, m

' je biti smesten i u centralnom Brazilu. Imao je vasar. I pijacu. Gazdari~ kojima se mote cenkatati. Studente koji su ranije izašli s casova, pod izgovc da su majka i otac bolesni a sada setaju i ljube se na obali reke. Bilo je ljud: su se osecali kao kod kuce, i ljudi koji su se osecali kao strand. Bilo je n< koje su pisale o skandalima, i casopisa za poslovne ljude - koji su se, i vidali samo kako citaju novine koje pisu o skandalima.

Otislala je a biblioteku da bi vratila prirucnik o upravljanju iman Nista nije razumela, ali ju je to knjiga podsecala, a trenucima kada je os da gubi kontrolu nad sobom i svojom sudbinom, koji je cilj njenog zi

"~ Bila je tihi saputnik, sa zutim koricama bez crteza, nizom grafikona ali, i ;.

i s 2 I

., LEDANAEST MINUTA

svega, svetionik a mracnim nocima prethodnih nedelja.

Uvek je pravila planove za buducnost. I uvek iznenadena sadasnjoscu, govorila je sama sebi. Misllala je da je sebe otkrila kroz nezavisnost, nakon ocaja, posle vodenja ljubavi, kasnije od bola, ne bi li se ponovo susrela s ljubavlju - i volela bi da se to sve zavrshi.

Najzanimljivije od svega jeste to sto, dok su neke njene prijateljice govorile o divoti i ekstazi dok su bile sa muskarcima a krevetu, ona nikada nije otkrila ni dobro ni lose kroz seks. Nije resavala svoj problem, nije bila

a stanju da dozivi orgazam nakon penetracije, i vulgarizovala je seksualni akt tako da možda nikada neće moći da dozivi taj „zagrljaj susreta“ - kao što je govorio Ralf Hart - vatru i radost koju je tražila.

Ili je možda (pomisljala je to s vremena na vreme) nemoguće imati uzivanje bez ljubavi kao što su tvrdile majke, ocevi, romantična književnost. Bibliotekarka (i njena jedina prijateljica, iako joj to nikada nije rekla), obično ozbiljna, bila je dobro raspoložena. Usluzila ju je a vreme rucka, pozvala je da podele sendvič, ali je Marija zahvalila rekavši da je upravo rucala.

- Dugo ste citali knjigu. - Nista nisam razumela.

- Secate li se šta ste me jednom zamolili?

Ne, nije se secala, ali se videvise zburadi os meh zene ispred nje, setila. Seks.

- Znae, od kada ste dosli a potrazi za tom temom, resila sam da revidiram sve sto o tome imamo. Nije toga bilo mnogo i, kako treba da obrazujemo nasu mladez, narucila sam jos neke knjige. Tako neće morati da uce na najgori moguci nacin - na prostitutkama, na primer.

Bibliotekarka je pokazala na gomilu knjiga a jednom cosku, pazljivo uvijene a sivi papir.

- Jos nisam imala vremena da ih klasifikujem, ali sam samo bacila pogled i bila prestravljen a otkricem.

Dobro, mogla je da nasluti šta je žena htela da kaže: neudobni položaji, sadomazohizam, i tome slučajno. Bilo je bolje da je rekla da mora da se vrati na posao (nije se secala gde je rekla da je radila, da li a band ili a prodavnici lagati je prilicno naporno, uvek je zaboravljala šta je govorila).

Zahvalila joj je, ucinila gest kao da zeli da izade, ali je druga prokomentarisala:

- I vi biste takode bili prestravljeni. Na primer, da li ste znali da je klitoris skorije otkrice?

153

-AULO KOELJO

Otkrice? Skorije? Jos ove nedelje neko je dotakao njen, kao da bio tamo i kao da su to ruke dobro poznavale term koji su istrazivale potpunom mraku.

- Zvanicno je prihvaceno 1559. godine, nakon sto je lekar Kolumbo izdao knjigu pod naslovom *De re anatomica*. Tokom hiljad stotina godina Hristove ere, bio je zvanicno nepoznat. Kolumbo ga v knjizi opisuje kao „dobru i korisnu stvar“. Mozete li verovati?

Obe su se nasmejale.

- Dve godine kasnije, 1561. godine, drugi lekar, Gabrijele Fal rekao da je to „otkrice“ bilo njegovo. Vidi sad to! Dva coveka - Italij: ravno, koji se razumeju a stvar - koji raspravljaju ko je postavio kli~ svoje mesto a istoriji sveta!

Razgovor je bio zanimljiv, ali Marija nije htela o tome da midi, p~ zato sto je ponovo osetila tecnost koja klizi, i polni organ koji vlazi - p~ pomisli na dodir, predavanje, ruke koje prelaze preko njenog tela. Ne, mrtva za seks, onaj muskarac na neki nacin ju je oslobodio. Kako je dob~ ziva!

Bibliotekarka je, pak, bila a zamahu:

- Cak i nakon „otkrice“ za teoriju nije bilo postovanja - izgled postala strucnjak za „klitorisologiju“ ili kako bi se vec zvala to nauka. obogaljivanju koje se a novinama pojavljuju, da se a nekim pleme Africi zenama jos uvek oduzima pravo na zadovoljstvo, nisu nikakva Cak i u Evropi, a XIX veku, vrsile su se operacije kako bi se on od verujuci da je taj mali i beznacajni deo zenske anatomije razlog h epilepsije, neverstva, i nesposobnosti radanja.

Marija je pružila ruku da se pozdravi, ali bibliotekarka nije pol make umora.

- Jos gore od toga, nas dragi Frojd, otac psihoanalize, govori zenski orgazam, kod normalne zene, mora da se krece od klitorisa vagini. Njegovi najverniji sledbenici, razvijajuci ovu tezu, tvrdili s odrzavanje seksualnog zadovoljstva preko klitorisa znak infantilnost: je jos gore, biseksualnosti.

I, zapravo, kao što svi znamo, vrlo je tesko doživeti orgazam putem penetracije. Lepo je kad to muskarac poseduje, ali zadovoljst tom znu, koje je otkrio jedan Italijan!

Rasejana, Marija _priznade da je za njen problem , dijagnozu ~ Frojd: bila je jos detin~asta, n~en orgazam Los uvek se nye preneo na

154

-. GEDANAEST MINUTA

Ili možda Frojd nije bio a pravu? - I tacka G, šta mislite?

- Gospoda zna gde se nalazi?

Zena pocrvene, zakaslja se, ali skupi hrabrost i odgovori: - Cim udete, na prvom spratu, prozor a dnu.

Genijalno! Opisala je vaginu kao zgradu! Mozda je citala objasnjenje u jednoj od onih knjiga za devojke koje, kad neko zakuca na vrata i ude, otkriju citav univerzum a sopstvenom telu. Kad god je masturbirala, vise je volela to tacku G u odnosu na klitoris, jer joj je to izazivalo izvesnu neprijatnost, Zadovoljstvo pomesano s agonijom, nesto odvratno.

Uvek je isla na prvi sprat, prozor a dnu!

Videvsi da zena nece prestati da prica - mozda je upravo pronasla saucenicu a svojoj izgubljenoj seksualnosti - mahnu rukom, izade, pokusa da se koncentrise na nesto drugo, jer nije bio dan za razmisljanje o rastancima, klitoris, ponovo stecenoj nevinosti, ili tacki G. Obrati paznju na zvuke - zvana koja su zvonila, psi koji su lajali, tramvaj koji je skripeo na pruzi, koraci, disanje, prodavci koji su nudili svoju robu.

Vise nije imala volju da se vrati a „Kopakabanu“, ali cak i tako je imala zelju da svoj rad dovede do kraja i ne razumevsi pravi razlog - uostalom, vec je uspjela dovoljno da uštedi. Te veceri mogla je nesto i da kupi, da razgovara sa direktorom banke koji je bio njena musterija, i obecao joj da ce joj pomoci da uštedi, zatim da popije kafu i posalje postom neke stvari koje nisu stale u kofere. Osecala se pomalo tuznom, nije to shvatala; mozda zato sto je ostalo jos dve nedelje, trebalo je da nekako provede to vreme, da posmatra grad drugim ocima, radujuci se sto je sve to prezivela.

Stigla je do raskrsnice koju je vec presla toliko puta, odande je mogla da vidi jezero, vodoskok i - usred vrta koji se sirio pored puta - lep sat od cveca, jedan od simbola grada, i on joj nije dozvoljavao da laze, jer...

Najednom su vreme i suet stab.

Kakva je to prica o nedavno obnovljenoj nevinosti na koju midi citavo jutro?

Suet je izgledao zamrznut, ona sekunda nikako da prode, bila je pred necim vrlo ozbiljnim i vaznim a svom zivotu, nije mogh da zaboravi, nije bilo kao a njenim snovima, uvek je nameravala da ih zapise, ali se nikada nije secala...

155

-AULO KOELJO

„Ne midi ni na sta. Svet je stao. Sta se desava?“ DOSTA!

Ptica, lepa prica o ptici koju je upravo napisala govori o Ralfu Hart Ne, govori o njoj samoj!

ITACKA!

Bilo je 11 sati ujutro, i ona a tom trenutku stade. Bila je stranac u stvenom telu, otkrila je ponovo stecenu nevinost, ali njeno ponovno rod bilo je tako krhko da bi, ukoliko bi tamo ostala, bila zauvek izgubljen. Mozda ce isprobati nebo, pakao svakako, ali avantura se blizila kraju. mogla da ceka dve nedelje, deset dana, nedelju dana - trebalo je da ode stc - jer, posmatrajuci onaj sat pun cveca, turiste koji fotografisu i decu koj oko njih igraju, najzad je otkrila razlog svoje tuge.

I razlog je taj sto nije zelela da se vrati.

Razlog nije bio Ralf Hart, Svajcarska, avantura. Pravi razlog bi- veoma jednostavan: novac.

Novac! Komad specijalnog papira, oslikan tamnim bojama, za koj- svi ljudi govorili da nesto vredi - i ona je verovala, svi su a to verovali do trenutka kada postoji citava planina od tog papira a band, a jec postovanoj, tradicionalnoj, super tajnoj svajcarskoj banci, kada bi zamc „Mogu li da kupim neko liko sati za svoj zivot?“ „Ne, gospocfo, to ne pr< jemo; samo kupujemo.“

Iz delirijuma Mariju probudi buka automobila, protest vozaca, i je starci koji s meseci se molili, na engleskom, da se povuce - na semaforu je crveno za pesake.

„Dobro, mislim da sam otkrila nesto sto bi svi trebalo da znaju.“ Ali nisu znali: pogledala je oko sebe, ljudi su koracali spustenih pogl' ticali su na posao, a skolu, a biro za nezaposlene, a Rue de Berne, uvek

i- govoreci: „Mogu da sacekam jos malo. Imam jedan san, ali njega ne trek zivim dams, jer dams treba da zaradim novae“ Naravno, njihov posao b Iproklet - ali, a sustini, sve se svodilo na prodavanje svog vremena, kao i

svih drugih ljudi. Ciniti stvari koje ne volite, kao i svi drugi ljudi. Trpeti o. koje ne podnosite, kao i svi drugi ljudi. Predavati svoje dragoceno telo i s dragocenu dusu a ime buducnosti koja nikako ne stize, kao i svi drugi I Cekati samo jos malo, kao i svi drugi ljudi. Govoriti kako jos uvek nem dovoljno, kao i svi drugi ljudi. Cekati jos malo, zaraditi jos malo, svoje s~ ostvariti kasnije, bila je strasno zauzeta, imala je pred sobom priliku, mt

,I rife koje su je cekale, koje su joj bile verne, koje su mogle da plate od tri
1 156

-EDANAEST MINUTA

pedeset do hiljadu franaka za noc.

I prvi put a svom zivotu, uprkos svim vrednim stvarima koje moze da kupi za novac koji je zaradila - ko zna, mozda jos godinu dana? - ona odluci da propusti jednu priliku.

Marija je cekala da se upali zeleno svetlo, precfe ulicu, stade ispred cvetnog Bata, pomisli na Ralfa, ponovo oseti njegov zudni pogled one noci kad joj je skinuo haljinu, oseti njegovu ruku kako dodiruje njene grudi, polni organ, lice, ovlazi se, pogleda ogromni vodoskok a daljini i - iako nije dotakla nijedan deo svoga tela - dozive orgazam tamo, pred svim ljudima.

Niko nije primetio; svi su bili vrlo zauzeti.

157

;"nur.o KoEtJo

~~ V iah, jedina od njenih koleginica sa kojima je imala odnos ko mogao opisati kao prijateljski, bila je sa nekim istocnjackim tipom, i of nasmejale.

- Vidi - rece Marija. - Vidi sta zeli da radim sa njim! Orijentalni, sa saucesnickim pogledom i osmehom na licu, otv~ klopac neke kutije nalik na onu a kojoj se drze cigarete. Izdaleka, pogleda da proverii da nije mozda rec o nekom spricu ili drogi. Ne, samo nesto sto niko nije znao kako funkcioniise, ali nije izgledalo posebno.

- Izgleda kao da je iz proslog veka!

- I jeste iz proslog veka - slozi se Orijentalni, nezadovoljan nez~ sagovornika. - Ovo ima vise od sto godina i kostalo je citavo bogatst~ Ono sto je Marija videla bila je gomila ventila, srafova, elektricn

mall metalni kontakti, baterije. Izgledalo je kao untrasnjost jednog radio-aparata, sa dve zice koje su izlazile, i na cijim krajevima su bila ma mad od stakla velicine prsta. Nista sto bi moglo da kosta citavo bogats - Kako funkcioniise?

i Niah se nije dopalo Marijino pitanje. Iako je verovala ovoj Brazill se menjaju, i ona je morala da vodi racuna o svojoj musteriji.

- Vec mi je objasnio. To je Ijubicasti stap.

I, okrenuvsi se prema Orijentalnom, predlozi da izadu, jer je odh "" " prihvatii poziv Ali covek je bio odusevljen interesovanjem koje je izazv 4 gova igracka.

- Oko 1900. godine, kada su prve baterije pocele da se pojavl trzistu, tradicionalna medicina pocela je eksperimente s elektricitetom bi se videlo da li leci mentalne bolesti i histeriju. Takode je koriscena ~ protiv bubuljica i za jacanje vitalnosti kože. Vidite li ova dva kraja? Ot postavljala ovde - i pokaza na svoje slepocnice - i baterija je izaziv elektricno praznjenje koje nam se desava kada je vazduh suvise suv

To se nikada nije desavalo a Brazilu, ali a Svajcarskoj je bilo uol tI otkrila je Marija kada je, jednog dana, otvorivsi vrta taksija cula puck k dozivela elektricni sok. Mislila je da je problem bio a automobilu, pr I, vala je, rekla da nece platiti voznju, a vozac ju je skoro uvredio, naz 158

-EDANAEST MINUTA

neznalicom. Bio je a pravu: nije bilo do automobila, vec do suvog vazduha. Posle nekoliko elektricnih sokova koje je dozivela, pocela je da se boji da dotakne metalne stvari, sve dok a supermarketu nije otkrila narukvicu koja akumulira elektricitet iz tela.

Okrenu se prema Orijentalnom: - Ali to je izuzetno neprijatno!

Niah je bila sve nestrpljivija zbog Marijinih komentara. Da bi izbegla buduice sukobe sa jedinom mogucom prijateljicom, drzala je ruku oko ramena svog muskarca, na nacin koji nije ostavljao sumnju da on pripada samo njoj.

- Zavisi gde ga postavite - nasmeja se Orijentalni.

Zatim okrenu mali prekidac, i dva stapica postadose ljubicasti. U jednom brzom pokretu, on ih prisloni na dve zene: culo se pucketanje, ali je sok izgledao vise kao golicanje nego kao bol.

Milan se približi:

- Molim Vas, nemojte to koristiti ovde.

Covek vrati nice a kutiju. Filipinka iskoristi priliku i predlozi da idu u hotel. Orijentalni je izgledao malo razocaran, pridolica je bila mnogo zainteresovanija za ljubicasti stapic nego zena koja ga je pozvala da izadu. Obukao je sako i stavio kutiju a koznu tasnu, komentarisuci:

- Danas ih ponovo proizvode, postale su moderne među osobama koje traze posebna zadovoljstva. Ali ova mote da se nade samo a retkim medicinskim kolekcijama, muzejima ili antikvarnicama.

Milan i Marija stadose, ne znajuci sta da kazu. - Jeste li ovo vec negde vidali?

- Ovu vrstu, ne. Verovatno zaista kosta citavo bogatstvo, ali ovaj covek je izvrsni direktor jedne od vrhunskih petrolejskih kompanija. Vec sam video neke druge, modernije.

- I kako se time sluze.

- Uvlace to a telo... i traze da zena okrece prekidac. Sok se doziv ljava unutra. - Ne mogu to da rade sami?

- Neke stvari a seksu mogu da se rade nasamo. Ali uvek je bolje kada mislite da pored sebe imate drugu osobu, ili ce moj bar propasti i vi cete raditi a prodavnici povrca. Kad smo vec kod toga, tvoja specijalna musterija mi je rekla da ce doci veceras, molim te, odbij svaki poziv

- Odbicu. Ukljucujuci i njegov poziv Jer sam dams dosla samo da se oprostim. Odlazim.

159

II-AULO KOELJO

Milan nije izgledao iznenacen. - Slikar?

- Ne. „Kopakabana". Postoji granica - dams sam je dostigla do gledala cvetni sat pored je zera.

- Gde je granica?

- To je cena jednog imanja a unutasnjosti Brazila. Znam da mogt diti vise, radio jos jednu godinu, kakva bi to bila razlika?

Ali ja znam razliku: bila bih uvek a istoj zamci, kao sto si i ti, i musterije, direktori, predsednici upravnih odbora, lovci na talente, v diskografskih kuca, mnogi ljudi koje sam upoznala, kojima sam pro svoje vreme, koje mi oni ne mogu vratiti. Ako ostanem jos jedan dan, jos jednu godinu, i ako ostanem jos jednu godinu, necu izaci nikada.

Milan je klimnuo glavom, kao da razume i daze se sa svime, iak~ nije hteo da kaze - jer mogla bi da zarazi i druge devojke koje rade za Ali bio je dobar covek i iako nije dao svoj blagoslov, nije ni pokusao da Brazilku da gresi.

Zahvali, naruci pice - casu sampanjca, vise nije podnosila vocne ki Sada je mogla da pije, nije vise bila a sluzbi. Milan joj je rekao da mu tele ukoliko joj je nesto potrebno; uvek ce biti dobrodosla.

Ucini pokret kao da hoce da plan pice, ali joj on rece da kuca Prihvati: ovoj kuci dala je mnogo vise od jednog pica.

1

160

GEDANAEST MINUTA

Iz Marijinog Dnevnika, po povratku kuci:

Ne secam se vise kada je to bilo, jedne nedelje, valjda, kada sam resila da uc~em a crkvu na misu. Po.sle duzeg vremena, shvatila sam da sam na pogresnom mestu - bila je to protestantska crkva.

Htela sam da izadem, ali svestenik je poceo s molitvom, i mislila sam da nije pristojno da ustanem - i to je bio blagoslov, jer sam tog dana cula nesto sto mi je bilo potrebno da cujem.

Svestenik je rekao nesto slicno ovome:

U svirrl jezicirraa na svetu postoji ista poslovica: „daleko od ociju, daleko od srca". Ali ja vam ovde tvrdim da vista nije pogresnije od toga; sto smo udaljeniji, blue su nam srcu ova osecanja koja pokusavamo da

ugusimo i zaboravimo. Ako smo u izbeglistvu, zelirzro da sacuvamo svako, i najmanje secanje na vase korene; ukoliko smo daleko od voljene osobe, svako ko erode pored vas na ulici podseca vas na nju.

Jevandelja i svi sveti tekstovi a swim religi~ama bili su pisani a izbeglistvu, a potrazi za razumevanjem Boga, were koja je narode pokretala napred, a hodocasca lutajucih dusa po licu Zemlje. Nasi preci nisu znali, a mi jos manje, sta je to sto Bozanstvo ocekuje od nasih zivota - i u takvim trenucima pisane su knjige, slikane slike, jer ne mozemo i ne zelimo da zaboravimo ko smo.

Po zavrsetku bogosluzenja otisla sam do sveštenika i rekla mu da sam strankinja a jednoj zemlji, i zahvalila sam mu sto me je podsetio da ono sto oci ne vide, srce oseca. I upravo sto moje toliko oseca, dams sam odlucila da odem.

161

-AULO KOELJO

~% Gzela je dve torbe i stavila ih na krevet; uvek su bile tamo, cekaju kada ce se sve okoncati. Mislila je da ce ih napuniti mnogim poklc novim haljinama, fotografijama sa snegom, i evropskim metrop~ secanjima na jedno srečno vreme kada je upoznala najsigurniju i najdarc ju zemlju na svetu. Imala je nekoliko novih haljina, i nekoliko fotogra snegu kada je jednog dana pao a Zenevi, ali, pored toga, nista nije bilo kako je zamisljala.

Dosla je sanjajuci da zaradi mnogo para, da nauci nesto o zivotu da kupi iman je za svoje roditelje, da nade muza, i da jednog dana d porodicu da joj pokaze gde je nekada zivela. Vracala se s tacno onoliko koliko joj je bilo potrebno da ostvari san a da nije posetila planine i, sto gore od toga, sama sebi je postala stranac. Ali, bila je zadovoljna, shv~ da je trenutak da stane.

Malo ljudi na svetu to ikada shvati.

Dozivela je cetiri avanture - bila je igracica a kabareu, naucila je cuski, radila kao prostitutka i ludo volela jednog coveka. Koliko ljudi se pohvaliti s toliko dozivljenog a jednoj godini? Bila je srećna, uprkos t to tuga imala je svoje ime, nije se zvala prostitucija, niti Svajcarska, ve Hart. Iako to nikada nije priznala, a dubini svoga srca zelela je da se ~ Ralfa, da je on sada cek a crkvi, spreman da je odvede da upozna njego~ jatelje, njegovo slikarstvo, njegov suet.

“ Razmisljala je da propusti sastanak, da ode a hotel blizu aerodror je let imala sledeceg dana; svaki trenutak proveden pored njega znacio dims patnje a buducnosti, zbog svega onoga sto je mogla da kaze a nije secanja na njegove ruke, glas, podrsku, price.

Ponovo je otvorila torbu i izvukla elektricni vozic koji joj je on I nio prve noci a njegovom stanu. Posmatrala ga je nekoliko trenutaka, a ga bacila a smece; taj voz nije zasluživao da upozna Brazil, bio je besko i nepravedan prema detetu koje ga je oduvek zelelo.

Ne, nece otici a crkvu; mozda ce je upitati nesto, i, ako kaze i „V~acam se kuci", on ce je moliti da ostane, obećace joj sue da je tog t~ ka ne bi izgubio, izjvice joj ljubav toliko puta pokazanu a vremenima k

p ' proveli zajedno. Ali naučili su da live slobodno, i nikakav drugaciji odr

162

-EDANAEST MINUTA

bi bio uspesan; mozda je to bio razlog sto su se toliko voleli, jer su znali da jednome nije bio potreban onaj drugi. Muskarac se uvek uplasi kada zena kaze pielim da zavisim od tebe", a Marija je zelela da ponese sliku jednog zaljubljenog i predanog Ralfa Harta, spremnog da za nju sve ucini.

m Jos uvek je imala vremena da odluci hose li otici na sastanak; ali tog ~a, ;renutka bilo joj je potrebno da se koncentrise na prakticnije probleme. Via, edela je da su mnoge stvari ostale van torbe, i nije znala gde ce ih staviti. ,i- Odlucila je da gazda stana to resi, kada ude a stan i nade kuhinjske aparate i nn posude, dike kupljene na buvljoj pijaci, peskire i posteljinu. Nista od toga nije ~c> mogla da nosi a Brazil, iako bi roditeljima bili korisniji nego nekom svaj

carskom prosjaku; podsecali bi je zauvek na ono sto je prezivela i rizikovala. bi, Izade, ode a banku da podigne novac koji je tamo drzala. Direktor - koji de a je posecivao a krevetu - rekao joj je da je to losa ideja, svi ti franci su mogli ca da se drze a banci a ona bi a Brazilu zivela od kamate. Pored toga, ukoliko bi to je pokrali, znacilo bi to mnoge mesece uzaludnog rada. Marija je oklevala za je trenutak, misleci - kao sto je uvek mislila - da ljudi zaista zele da joj

pomognu. Ali, posle kratkog razmisljanja, zakljucila je da cilj tog novca nije bio da stvori jos tog papira, vec jedno imanje, kucu za njene roditelje, jedno -- stado i mnogo vise posla.

~e Podigla je sve, do poslednjeg santima, stavila je novac a torbicu koju je -. i kupila specijalno za to priliku i zavezala je za pojas, ispod odece.

elf Otisla je a turisticku agenciju, moleci se da ima snage da sprovede do ~a kraja svoju odluku; a kada je htela da promeni kartu, rekli su joj da sutra" snji ~i- let pravi pauzu a Parizu, radi promene aviona. Nije to bilo vazno - bilo joj je potrebno da bude sto dalje odatle pre nego s to razmisli dva puta.

jer Koracala je a pravcu jednog od mostova, kupila je sladoled - iako je vec ~,o- bilo zahladnelo - i osmotrila Zenevu. Tada joj je sve izgledalo drugacije, kao dog ;da je upravo ovde stigla, i htela je da ide a muzeje, da obilazi istorijske e spomenike, barove i restorane a modi. Kada se zivi a jednom gradu, uvek se

- za kasnije ostavlja upoznavanje s njim - a obicno se zavrшава tako sto ga nikada da ne upoznamo.

n Htela je da se oseca zadovoljnom jer se vraca svojoj kuci, ali joj to nije yspelo. Htela je da se oseca tuznom sto napusta jedan grad koji ju je tako lepo u: primio, mada ni to nije mogla. Jedino sto je mogla da ucini jeste da pusti suzu, t- bojeci se sama sebe, to pametna devojka koja je imala sve. mogucnosti da bude su uspesna, ali koja je skoro uvek donosila pogresne odluke.

ne Pozelela je da ovog puta bude a pravu.

163

~AULO KOELJO

Kada je usla, crkva je bila potpuno prazna, i u tisini je mogla da po; tra lepe vitraze, osvetljene spoljasnjom svetloscu, kojom je bio okupan nakon nevremena prethodne noci. Pred njom, oltar s napustenim krstom; se nalazila pred spravom za mucenje, pred covekom koji krvari na smrt pred simbolom vaskrsenja, gde je instrument molitve gubio svako znac~ uzas, vaznost. Setila se bica tokom noci nevremena, pomislila je da je to „Boze, sta mi pada napamet?"

Bila je zadovoljna sto nije bilo slika svetih mucenika, s krvavim oz ma i otvorenim ranama - to je samo bilo mesto gde su se ljudi okupljali . obozavali nesto sto ne mogu da razumeju.

Zastala je pred svetilistem, gde je cuvano Hristovo telo a koje je on uvek verovala, iako se njega dugo nije setila. Klekla je i obecala Bogu, Dc Hristu i svim svecima da vise nikada nece promeniti svoju ideju, i otici ce na bilo koji nacin. Zaklela se dobro poznavajuci zamke ljubavi, koje i: moc da promene volju jedne zene.

Nedugo zatim, oseti ruku koja ju je takla po ramenu, i spusti lice bi dotakla ruku.

- Kako si?

- Dobro - rece glasom lisenim svake tuge. j - Vrlo dobro. Idemo na kafu.

Izasli su drzeci se za ruke, kao da su dvoje zaljubljenih koji su se posle dugo vremena. Ljubili su se pred drugima, ljudi su ih gledali skar zovani, oboje su se smesili zbog neprijatnosti koju su izazivali i zbog ze: skandalom - jer su dobro znali da su, uistinu, zeleti istu stvar. U tom sustina skandala.

Otisli su a kafe slican bilo kom drugom, koji je to noci bio drugaci su njih dvoje bili tamo i voleli se. Razgovarali su o Zenevi, teskocama cuskog jezika, vitrazima a crkvi, opasnostima pusenja - iako su oboje pi nisu imali nameru da se lise to navike.

Ona je zelela da plati kafu, i on prihvati. Otisli su na izlozbu, o: upoznala njegov suet, umetnike, bogatase koji su izgledali jos bogatiji lionere koji su izgledali kao sirotani, ljude koji su pitali o stvarima o kc ona nikada nije cula. Svima se dopala, hvalili su njen francuski, zanimali

J za l~meval, fudbal i muziku njene zemlje. Obrazovani, ljubazni, simp'a' zainteresovani.

Kada su izasli, on rece kako je nameravao da ode a klub to noci kc ;,

164

.. LEDANAEST MINUTA

hteo da provede sa njom. Zamolila je da to ne cine, imJala je slobodnu noc, ~osma- htela je da ga pozove na veceru.

fan dan On prihvati, zakazase sastanak a njegovoj kuci da bi otisli na veceru u stn; nije mali simpatican restoran na trgu Kolonji, gde su stalno prolazili taksijem, a ~t - vec nikada nije zamolila da zastanu i upoznaju to mesto.

kacenje, A onda se Marija seti njene najbolje prijateljice, i odluci da ode a bito isto: blioteku i kaze joj da se vise nikada nece vratiti.

Saobračaj je zadržao neko vreme, koje joj je izgledalo kao vecnost, sve dok Kurdi nisu završili demonstracije, i dok automobili nisu poceli ponovo da saobračaju. Ali sada je ponovo bila vlasnica svoga vremena, i sve drugo nije bilo vazno.

Stigla je bas a vreme zatvaranja biblioteke.

- Mozda ce Vam ovo zvucati isuvise intimno, ali nemam nijednu prijateljicu kojoj bih mogla da se poverim - rece bibliotekarka cim je Marija usla. Ova zena nije imala prijateljicu? Nakon sto je citav svoj zivot provela na

istom mestu, sretala razlicite ljude tokom dana, da li je moguće da nije imala nikoga sa kim je mogla da razgovara?

- Razmisljala sam o onome sto sam citala o klitorisu... Ne! Zasto ne prica o necem drugom?

- Iako sam uvek imala veliko zadovoljstvo a odnosima sa svojim muzem, shvatila sam da dugo vremena nisam doživela orgazam. Mislite li da je to normalno?

- Da li gospoc~a misli da je normalno da Kurdi ovde demonstriraju citav dan? Zaljubljene zene beze od svojih princeva na belom konju? Ljudi sanjaju o imanjima umesto da sanjaju o ljubavi? Muskarci i zene prodaju svoje vreme a ne mogu da ga otkupe nazad? Vidite, sve se to desava; tako da nije bitno sta ja mislim, uvek je sve normalno. Sve ono sto je protivno prirodi, protivno nasim najintimnijim zeljama, sve je to normalno a nasim ocima a greh a ocima Boga. Trazimo nas pakao, potrebni su nam milenijumi da ga

j izgradimo i, posle mnogo truda, najzad mozemo da zivimo na najgori moguci nacin.

i Pogleda zenu koja je stajala ispred nje i, prvi put za sve to vreme, upita je za ime (znala je samo njeno prezime). Zvala se Hajdi, bila je udata trideset godina i nikada - nikada! - nije sebe upitala da li je normalno da ne doživlja~a orgazam a seksualnim odnosima sa muzem. "

- Ne znam da li je sve ono trebalo da citam! Mozda je bolje ziveti a ne

165

-AULO KOELJO

znanju, misled da je odan muz, stan s pogledom na jezero, troje dec sluzbenicki posao nesto o cemu svaka zena mote samo da sanja. Sada, lc ste dosli ovde, i otkako sam procitala prvu knjigu, zabrinuta sam zbog or u sta sam pretvorila svoj zivot. Da li su svi ljudi takvi?

- Mogu da Vam garantujem da jesu - i Marija se oseti kao mladi mw pred ovom zenom koja joj je trazila savet.

- Da li mogu da udem a pojedinosti? Marija klimnu glavom.

- Jasno je da ste Vi jos mladi da biste razumeli to stvari, ali upravo z toga bih htela da sa Vama podelim nesto iz svog iskustva, da ne biste cinili greske koje sam ja ucinila.

Ali klitoris, kako je moguće da moj muz nikada nije obratio paznj to? Mislio je da orgazam mote biti samo vaginalni i bilo mi je uzasno tc da se pretvaram da osećam ono sto je on od mene ocekiavao. Naravno, i ja imala zadovoljstvo, ali drugacije. Samo onda kada je dodirivanja bilo na njem delu... razumete?

- Razumem.

- A sada sam otkrila i razlog. Tamo je - i pokaza na knjigu koja je lc na stolu, ciji naslov Marija nije uspevala da vidi. - Postoji citav splet ne koji ide od klitorisa do tacke G, sto je najvaznije. Ali, muskarci misle da jc u penetraciji. Da li mate sta je tacka G?

- Raz~ovarale smo o tome pre neki dan - rece Marija, izigravajuć: vinasce. - Cim udete, prvi sprat, prozor a dnu.

- Naravno, naravno! - Bibliotekarkine oci zasjajise. - Proverite i me\$u svojim prijateljima koliko njih je culo za to: niko! Kakav apsurd kao sto je klitoris bio otkrice onog Italijana, tako je i tacka G otkrice n veka! Uskoro ce o njoj govoriti na naslovnim stranama novina i niko moci da to ignore! Shvatate li a kakvom revolucionarnom vremenu zivi

Marija pogleda na sat, i Hajdi shvati da treba da govori brio, da nau mladu zenu koja pred njom stoji da zene imaju sva prava da budu srećne tvarene, tako sto ce buduće generacije moci da uzivaju a svim fantasticnim naucnim otkricima.

- Frojd se s tim nije slagao jer nije bio zena, i kako je orgazam do ljavao samo a penisu, smatrao je da smo i mi obavezne da imamo samo namo zadovoljenje. Da se vratimo na pocetak, ono sto nam je uvek i zadovoljstva: klitoris i tacka G! Malo zena je uspelo da ima zadovoljav; seksualne odnose, tako da, ako imate teskoca da postignete radost

166

e, i zaslužujete, predložicu Vam nešto: promenite položaj. N'Veka Vas verenik leži, ~ko a Vi budete gore: Vas klitoris će jace udarati a njegovo telo i Vi ćete, a ne on, ~ga postići stimulans koji zaslužujete!

Marija se a međuvremenu pravila da ne obraca pažnju na razgovor. Dakle, .rac nije bio problem a njoj! Nije imala nikakav seksualni problem, sve je bilo pitanje anatomije! Imala je želju da poljubi ženu, kada joj je ogroman, dzinovski teret sisao sa srca. Kako je dobro što je to shvatila dok je još mlada! Kakav divan dan je dams zivela!

jog Hajdi joj se saucenicki nasmesila.

,ste - Oni ne znaju, ali i mi imamo erekciju! Klitoris se dine!

ONI bi trebalo da su muskarci. Posto je razgovor postao intiman, na Marija se ohrabri da upita:

;ko - Jeste li ikada prevarili muža?

am Bibliotekarka je dozivela sok. Oci su izazivale nešto što je licilo na or- skrivenu vatru, koža joj se zacrvenela, ne zna da li od besa ili stida. Posle određenog vremena, borba između odluke da li da kaze ili da laze bese završena. Bilo je dovoljno da promeni temu razgovora.

,ala -Da se vratimo na nasu erekciju: klitoris! On postaje tvrd, da li ste to znali? ova - Od detinjstva.

sve Hajdi je bila razocarana. Možda nije dovoljno obratila pažnju na to. Uprkos tome, odluci da nastavi:

ne- - Izgleda da, ako prstom dodirnete oko njega, zadovoljstvo može biti čak i veće. Naucite to! Muskarci koji postuju zenino telo prvo dodirnu vrh .mi klitorisa, ne znajući da to čak može biti bolno, zar se ne slazete? Zato, posle Ali prvog ili drugog susreta, preuzmite kontrolu situacije: budite gore, odlucite >eg kako i gde će pritisak da se primeni, povećavajte i smanjujte ritam prema svom :ce kriterijumu. Pored toga, ponekad je potreban i iskren razgovor, prema knjizi to? koju upravo citam.

to - Jeste li imali iskren razgovor sa svojim mužem?

~s- Jos jednom je Hajdi izbegla odgovor, rekavši da su to bila druga vreme im na. Sada je bila zainteresovanija da podeli svoja intelektualna iskustva.

- Pokusajte da razumete svoj klitoris kao kazaljku na satu, i zamolite iv- svog mladica da ga pomera između 11 i 1 sat, razumete?

gi- Da, razumela je o čemu je žena govorila i nije se mnogo s tim slagala, ~or iako knjiga bas nije bila daleko od istine. Ali, čim je ova pomenula sat, Marija iced pogleda na svoj, rece da je dosla samo da se oprost, jer je njeno staziranje bilo >ju završeno. Žena kao da nije čula.

167

-AULO KOELJO

- Necete da uzmete ovu knjigu o klitorisu?

- Ne, hvala. Moram da mislim na druge stvari. - I necete uzeti nista novo?

- Ne. Vracam se a svoju zemlju, i htela sam da Vam zahvalim sto st~ uvek prema meni odnosili s postovanjem i razumevanjem. Do videnja. Rukovale su se i pozelele jedna drugoj sve najbolje.

Hajdi je sačekala da devojka izade, pre nego što je izgubila kontrolu udarila rukom o sto. Zasto nije iskoristila trenutak da podeli sa njom of sto bi, kako su se dogacfaji odvijali, umrlo s njom? Kada je devojka vec in hrabrosti da je upita da li je nekada prevarila muža, zasto nije odgovorila, s kada je otkrivala neki novi suet, a kome su zene definitivno prihv~ cinjenicu da je vrlo tesko doziveti vaginalni orgazam?

Dobro, to i nije tako vazno. Zivot nije samo seks.

Nije to bila najvaznija stvar na svetu, ali je i to kako bila vazna. Osm oko sebe: veliki broj među hiljadama tih knjiga koje su je okruzivale govto su o ljubavi. Uvek isto - neko se zaljubi, susretne, izgubi i pronacfe pons Srodne duse, daleka mesta, avantura, patnja, briga, a retko neko ko bi rel „Slusaj, dragi moj gospodine, pokusaj malo bolje da razumes zensko to Zastojela knjige nisu o tome otvoreno govorile?

Možda se niko za to nije posebno interesovao. Zasto, a slw muskarca, on nastavlja da istrazuje novotarije - a jos uvek je bio lova kamenog doba koji je prati svoj instinkt obnavljaca ljudskog roda. A ze Prema njenom iskustvu, zelja da se dozivi jedan dobar orgazam sa mu: gubila se vet prvih godina braka; kasnije se i ucestalost smanjuje, i nije žena ne govori o tome, jer midi da se to desava samo njoj. I lazu, pretva se da vise ne mogu da izdrze zudnju svog muža, koji trazi da vode ljubav s~ noci. I, lazuci, cinile su da se ostale zene zabrinu.

Ubrzo bi se posvecivale necemu drugom: deca, kuhinja, radno vre održavanje truce, racuni koje treba platiti, tolerancija prema muževljevim i time, putovanja na godisnji odmor vise zbog dece nego sebe, saucenist` možda čak i ljubav, ali nista od seksa.

Trebalo je da bude otvorenija sa malom Brazilkom koja joj je izgledala kao nevinna devojka, po godinama je mogla da joj bude cerka i jos L nemoćna da razume suet. Jedna emigrantkinja, koja je zivela daleko od s~ zemlje, radila je pozrtvovano neki nezanimljiv posao, a iscekivanju coy koji ce je ozeniti, sa kojim ce odglumiti poneki orgazam, pronaci sigurn

," 168 !~

~, GEDANAEST MINUTA

reprodukovati to misterioznu ljudsku rasu, i zaboraviti na orgazam, klitoris, tacku G (otkrivenu tek a XX veku). Biti dobra supruga, dobra majka, brimsti o tome da nista ne nedostaje a kuci, masturbirati krijuci se s vremena na vreme, misled na muskarca koji je prosao pored nje na ulici i pogledao je ieljno. Ocuвати privid - zasto je suet toliko brinuo o prividima?

Zato n.ije odgovorila na pitanje: Jeste li ikada prevarili muza?

I Te stvari u miru s nama, pomisli. Njen muz je oduvek bio covek njenog zivota, iako je seks bio daleka prošlost. Bio je sjajan saputnik, castan, veliko dusan, prijatne naravi, borio se da izdrzava porodicu i pokusavao je da usreci svakog o kome je brinuo. Idealan muskarac, o kome s~e zene sanjaju, i upra vo zbog toga se osecala tako lose kada je jednog dana pozelela da bude s drugim.

Setila se kako ga je sreła. Vracala se iz gradica Davosa, a planinama, kada je snezna lavina na nekoliko sati prekinula zeleznički saobraćaj. Telefonirala ~; je, zamolila ih da ne brims, kupila nekoliko casopisa i pripremila se za dugo

cekanje na stanici. Tada je videla muskarca pored nje, s ruksakom i vrecom za spavanje. Imao je sedu kosu, kozu opaljenu suncem, i bio je jedini koji nije izgledao zabrinut zbog kasnjenja; upravo suprotno, smesio se i gledao oko sebe, ocekujući da naide na nekoga sa kim bi mogao da razgovara. Hajdi otvori jedan od casopisa ali - ah, tajnoviti zivot! - njen pogled je najednom susreo njegov, i nije uspela da ga skrene kako bi izbegla da joj se približi.

Pre nego sto je uspela - uctivo - da kaze kako je zaista htela da procita vrlo znacajan clanak, poceo je da prica. Rekao joj je da je pisac, vracao se sa sastanka a gradu, a zbog ovog kasnjenja voza ce izgubiti let za svoju zemlju. Kada stignu a Zenevu, da li bi mogla da mu pomogne da nade hotel?

Hajdi ga je posmatrala: kako je moguće da neko bude tako dobro raspolozen nakon sto je izgubio let i mora da ostane na nekoj neudobnoj zelezničkoj stanici dok se problem ne resi?

Ali covek je poceo da govori, kao da su stari prijatelji. Pricao joj je o svojim putovanjima, o misteriji knjizevnog stvaranja i, na njeno cudo i uzas, o svim ienama koje je voleo i susreo tokom svog zivota. Hajdi je samo klimala glavom, a on je nastavljao. S vremena na vreme, izvinio bi se sto toliko prica, i molio ju je da ona kaze nesto o sebi, ali sue sto je imala da kaze bilo je: Ja sam jedna obicna osoba, nista posebno.

Najednom shvati da zeli da voz ne stigne nikada, razgovor je bio tako zanimljiv, otkrivala je stvari koje su a njen zivot ulazile samo preko romana.

169

~AULO KOELJO

I kako joj je bilo jasno da ga vise nikada neće videti, ohrabri se (kasnije uspevala da objasni zbog cega) i poce da postavlja pitanja o temama koje s interesovale. Preziviljavala je tada tezak period a svom braku, muz je tr< njeno cesto prisustvo, Hajdi je zelela da zna sta bi ga ucinilo srećnim. Co joj je dao neka objasnjenja, ispricao joj je i jednu pricu, ali nije bio srećar prica o njenom muzu.

- Vi ste vrlo interesantna žena - rece, koristeci recenicu koju ona g~ nama nije cula.

Hajdi nije znala kako da reaguje, on je razumeo njenu zbunjeno: poceo da govori o pustinjama, planinama, izgubljenim gradovima, ženama su lica pokrivali velovi, ili golih stomaka, o ratnicima, piratima i mudracir

Onda je stigao voz. Seli su jedno do drugog, i sada vise nije bila udata z. s vilom na jezeru, i troje dece koje treba podici, vec jedna avanturistkinja, l je dosla a Zenevu po prvi put. Posmatrala je planine, reku, i bila je zadovc sto se nalazi pored coveka koji je hteo da je vodi a krevet (jer muskarci s; na to misle), koji je cinio sve kako bi je impresionirao. Pomislila je kolik drugih muskaraca mozda osecalo isto, ali kojima nikada nije data priliku tog jutra se sve promenilo, bila je odrasla 38-godisnja žena koja je odusevlj prisustvovala pokusajima jednog muskarca da je zavede.

U rams jesen svog zivota, kada je mislila da vec ima sve sto je mogl; ocekuje, pojavio se taj covek na jednoj zelezničkoj stanici i usao a njen z ne trazeci dozvolu. Izasli su a Zenevi, ona mu je nasla hotel (skroman, in: irao je on, jer je morao da ode sledeceg jutra, i nije racunao s

jos jed danom a dragoj mu Svajcarskoj), zamolio ju je da ode sa njim a sobu, da da li je sve a redu. Hajdi je znala sta se od nje ocekuje, ali je ipak prihv~ predlog. Zatvorili su vrata, poljubili se snazno i zudno, on joj je poce odecu i, Boze, poznavao je telo jedne zene, jer je znao za patnje ili frustra mnogih.

Vodili su ljubav citavo popodne, i tek kada je noc pocela da stize i: " vorila je recenicu koju bi volela da nikada nije izgovorila:

- Moram da idem, ceka me muz.

On je zapalio cigaretu, ostali su cuteci nekoliko minuta, i niko od nije rekao zbogom. Hajdi je ustala i izašla ne pogledavsi iza sebe znajuc sta god da su rekli, nijedna rec ili recenica ne bi imala smisla.

Nikada ga vise nije videla, ali je tada, a jesen svog ocaja, na svega m liko sati, prestala da bude verna zena, domacica, ljubljena majka, prim sluzbenica, postojana prijateljica - ostaje ponovo samo zena.

~' 170

-EDANAEST MINUTA

Tokom nekoliko dana, muz joj je govorio da se promenila, bila je radosnija ili tuznija - nije bio a stanju da je opise. Nedelju dana kasnije, sve se vratilo a uobicajeno stanje.

„Kakva steta sto to nisam ispricala devojci" - rece a sebi. „Mada, ona nista ne bi razumela, jos uvek zivi a svetu gde su ljudi verni i jedni drugima se zaklinju na vecnu ljubav".

171

-AULO KOELJO k

Iz Marijinog Dnevnika:

Ne znam sta je pomislio kada je otvorio vrata i video me to noci, sa dve torbe a rukama.

- Ne boj se - odmah Barn rekla. - Ne preseljavam se kod tebe. Idemo na veceru..

Pomogao mi ~e, cutke, da ostavim prtljag a stanu. Zatim, pre nego sto bi rekao „sta je ovo"; ili „kako mi je drago sto to vidim"; jednostavno me je zgrabio, poceo da me ljubi,

i dodiruje po telu, grudima, polnom organu, kao da je isuvise vremena cekao a sada je osecao da taj trenutak vise nikada nece doci.

Skinuo mi je kaput, haljinu, ostala sam naga, i tamo u j hodniku njegovog stana, bez ikakvog prethodnog rituala ili pripreme, nemajuci vremena da kazem da li je to bilo dobro ili

' ' lose, dok je hladan vetar ulazio ispod ulaznih vrata, vodili smo ljubav prvi put. Razmisljala sam da mu kazem da prestane, da odemo na neko udobnije mesto, da saceka kako bismo istrazivali ogroman suet nase senzualnosti, ali istovremeno sam ga zelela unutar sebe, jer je on bio covek koga nikada necu posedovati, niti bih ga posedovala. Zato sam mogla da ga volim svom svojom energijom, da to noci imam ono sto nikada ranije nisam imala i sto, najverovatnije, nikada vise necu imati.

Položio me je na pod, usao a mene pre nego sto sam potpuno bila vlažna, ali bol mi nije smetala - naprotiv, dopadalo mi se tako, jer je trebalo da shvatim da sam njegova, i on nije morao da trazi dozvolu. Nije bio to da bi me necemu naucio, ili da bi mi pokazao da je moja senzualnost intenzivnija a odnosu na ostale zene, trebalo je samo da kazem da je dobrodosao, da sam i ja njega ocekiivala, da mi je prijalo njegovo potpuno nepostovanje pravila koje smo ustanovili izmedu nas, to je sada trazio da nas vode samo nasi instinkti muzjaka i zenke. Bili smo a najkonvencionalnijem položaju - ja dole, rasirenih nogu,

— a on gore, ulazeci i izlazeci, dok sam ga gledala, bez namere da se pretvaram, da jecam, vista - jedino sto sam zelela jeste da mi oci ostanu otvorene, da bih zapamtila svaki trenutak, videla

172

-, GEDANAEST MINUTA

njegovo lice koje se transformise, njegove nuke koje drže moju kosu, njegove usne koje me grizu, ljube. Nista od predigre, milovanja, priprema, neznosti, samo on a meni, a ja unutar njegove dune.

Ulazio je i izlazio, pojacavao i srraanjivao ritam, s vremena na vreme prestajao da bi me posmatrao, ali me nije pitao da li mi se dopada, jer je znao da je to jedini nacin da nase dune razgovaraju a tom trenutku. Ritam je ubrzan, i shvatila sam da se jedanaest minuta priblizavalo svom kraju, zelela sam da nastavi zauvek, jer je bilo tako dobro - ah, Boze moj, kako je bilo dobro! - biti posedovana i ne posedovati! Sve ociju sirom otvorenih, primetih da je izgledalo, kada vec vise vista nismo videli, da odlazimo a neku drugu dimenziju, gde sam ja bila Velika Majka, Univerzum, voljena zena, sveta prostitutka iz davnasnjih rituala koje mi je on objasnio uz casu viva i kamin. Videla sam kada je njegov orgazam stizao, njegove nuke su snazno drzale moje, pokreti su se pojacavali, a onda je on vrisnuo - nije zajecao, nije stisnuo zube, vec je vrisnuoi Viknuo! Zarezao kao zivotinja! Brzo mi je kroz glavu prosla misao da bi komsiluk mogao da pozove policiju, ali to nije bilo vazno, i ja sam osetila ogromno zadovoljstvo, jer je tako bilo na pocetku vremena, kada je prz-i covek sreo prvu zenu i kada su prvi put vodili ljubav: vikali su.

Nakon sto je njegovo telo sislo s moga, ne znam koliko dugo smo ostali zagrljeni, milovala sam njegovu kosu kao one noci kada smo se voleli a mraku hotelske sobe, osetila sam otkucaje njegovog srca, brze, a njegove ruke su nezno pocele da klize mojim rukama, od cega sam se jezila.

Mora da je pomislio na nesto vrlo prakticno - kao, na primer, na tezinu njegovog tela na mome - jer se spustio u stranu, uhvatio me za ruke, i oboje smo se zagledali a plafon i u svetlost tri upaljene sijalice.

- Laku noc - rekoh mu.

Ysvuce a s va mo~u g avu na n~egove gru a. ~ me~'e malovao pre nego sto ~e rekao „laku noc“`.

Ilomrilu,~ more da ~e .rve cuo - prokomenta~zsah, ne a kako cemo dahe, zasto reci „volim te“ a trenutku kada to

173

-AULO KOELJO

nije imalo nikakvo znacenje, on je to znao, a i ja.

- Struja hladnog vazduha ulazi kroz pukotinu na vratima - bio je njegov odgovor, dok sam ja ocekivala da kaze „kakva divota“. Idemo a kuhinju.

Ustali smo, i videh da yak nije skinuo pantalone, bio je obucen kao i kada smo se sreli, s tim sto mu je ud bio napolju. Obukla sam kaput preko nagog tela. Otisli smo a kuhinju, on je pripremio kafu, popusio dve cigarete, ja jednu. Sedeci za stolom, govorio je „hvala“ svojim pogledom, odgovorila sam „i ja zelim da ti zahvalim `; ali su nase usne ostajale neme.

Najzad, okurazio se i upitao me za torbe. - Vracam se a Brazil sutra a podne.

Jedna zena razume kada joj je neki muskarac vazan. Da li su i oni sposobni za takvu vrstu razumevanja? Ili je trebalo da kazem „volim te, htela bih da ostanem sa tobom, moli me da ostanem “.

- Ne idi - da, razumeo je da je trebalo da mi to kaze. - Moram, obecala sam.

Jer, da to nisam ucinila, mozda bih verovala da je sve ovo zauvek. A nije bilo, to je samo deo devojackog sna unutar j jedne daleke zemlje, koja odlazi a veliki grad (ne bas tako velij ki, da budemo iskreni), prolazi kroz hiljadu neprijatnosti, ali I susrece coveka koga voli. Dakle, bio je to srecan kraj za sve teske

trenutke kroz koje sam prosla, i uvek kada se setim Europe, seticu se coveka koji je bio zaljubljen a mene, koji je oduvek bio j moj, od trenutka kada sam posetila njegovu dusu.

Ralfe, ne znas koliko to volim! Mislim da se uvek zaljubljujemo onda kada ugledamo coveka nasih snova po prui put, iako nam razum a tom trenutku govori da gresimo, i

‘ pocinjemo da se borimo - bez zelje da zaista pobedimo - protiv tog instinkta. Sve dok ne stigne trenutak kada dozvoljavamo da nas pobedi emocija, i to se desilo to noci, kada sam bosa koracala preko parka, pateci zbog bola i hladnoce, ali shvatajuci da me ti zelis.

Da, mnogo to volim, kao sto nikada nikoga nisam !' volela, i upravo zbog toga odlazim, jer ako ostanem san ce se pretvoriti a stvarnost, zelju da se poseduje, da se zazeli da tvoj

174

~, GEDANAEST MINUTA

zivot postane moj... Uostalom, sve ono sto ljubav pretvara u ropstvo. Bolje je ovako: san. Moramo biti oprezni s onim sto nosimo iz jedne zemlje - ili iz jednog zivota.

- Nisi doživela orgazam - rece, pokusavajući da promeni temu, da bude pažljiv, da ne otežava situaciju.

- Nisayn imala orgazam, ali sam doživela ogromno zadovoljstvo.

- Ali bilo bi bolje da si imala orgazam.

- Mogla sam da glumim, samo da to usrecim, ali ti to ne zaslužuješ. Ti si muskarac, Ralfe Hartu, a svemu sto ova rec pretpostavlja lepo i snažno. Znao si kako da me podržiš i pomogneš, prihvatio si da to ja podržim i pomognem a da to nije znacilo ponizenje. Da, volela bih da sam doživela orgazam, ali nisam. Mec~utim, uzivala sam na hladnom podu, sa tvojim toplim telom, i prihvacenom snagom s kojom si usao a mene.

Danas sam otisla da vratim knjige koje su bile kod mene, a bibliotekarka me je upitala da li sam razgovarala sa svojim mladicom o seksu. Imala sam zelju da je pitam: sa kojim mladicom? O kakvom seksu? Ali ona nije to zasluživala, uvek je sa mnom bila pravi ancleo.

Zaista, imala sam samo dvojicu mladica otkad sam stigla a Zenevu: jednog koji je probudio ono najgore a meni, jer sam mu to dozvolila - i cak molila. I drugog, tebe, koji su ucinio da se ponovo osecam kao deo sveta. Zelela sam da to naucim kako da dodinuje moje telo, kojom jacinom, koliko dugo, i znam da to ne bi shvatio kao kaznu, vec kao mogucnost da se nase dune bolje razumeju. Umetnost ljubavi je kao tvoje slikarstvo, trazi tehniku, strpljenje, ali pre svega vezbu mec~u bracnim drugovima. Trazi smelost, potrebno je ici preko onoga sto ljudi obicno zovu „voditi ljubav“.

Dobro. Profesorka se vratila, ja to nisam zelela, ali Ralf je znao da razresi situaciju. Umesto da prihvati ono sto sam govorila, zapali trecu cigaretu za manje od pola Bata:

- Prvo, noc ces provesti ovde. Nije to bila molba, vec naredba.

- Drugo, ponovo cemo voditi ljubav, s manje ceznje a vise zelje. Najzad, voleo bih da i ti bolje razumes muskarce.

175

-AULO KOELJO

Bolje razumem muskarce? A noci sam provodila sa i njima: belim, crnim, Azijatima, Jevrejima, muslimanima, budistima. Ralf to nije znao?

Bilo mi je lakse; dobro je sto se razgovor kretao prema raspravi. U jednom trenutku, pomislila sam da molim Boga za oprostaj i prekrstim zakletvu. Ali opet sam se setila realnosti, koja mi je govorila da ne zaboravim da moj san ostavim netaknutim, i da ne padnem a zamke sudbine.

- Da, da bolje razumes muskarce - ponovi Ralf, videvsi moj ironicni pogled. - Govoris o izrazavanju tvoje zenske seksualnosti, pomagavsi mi da plovim tvojim telom, govoris mi da budern strpljiv, da koristim vreme. U redu, ali zar ti nije Palo na pamet da smo mi razliciti, ako vista drugo, ono bar a materiji vremena? Zasto se zbog toga ne pozalis Bogu?

y Kada smo se sreli, molio sam to da me naucis seksu, jer je moja zelja nestala. Znas zasto? Zato sto se posle nekoliko godina zivota, svaki moj seksualni odnos završavao gadenjem ili frustracijom, i shvatio sam da je vrlo tesko dati zenama koje sam voleo isto zadovoljstvo koje su one davale meni.

Nije mi se dopalo ono - zenama koje sam voleo - ali sam odglumila da mi je svejedno, iako sam zapalila cigaretu.

- Nisam imao hrabrosti da to zamolim - upoznaj mesa tvojim telom. Ali kada sam to sreo, video sam tvoju svetlost, i odmah sam to zavoleo, mislio sam da a tom trenutku vista drugo nisam imao da izgubim ukoliko sam prema sebi iskren i to sa zenom koju sam zeleo pored sebe.

Moja cigareta postala je ukusna, i zelela sam da mi ponudi malo viva, ali nisam zelela da prekinem temu.

- Zasto muskarci, suprotno onome sto si ti ucinio sa mnom i otkrio sta zaista osecam, misle samo na seks?

- Ko ti je rekao da mislimo samo na seks? Upravo suprotno: provedemo citav zivot ubedujuci sebe da nam je seks vazan. Ucimo da vodimo ljubav sa prostitutkama i devicama, pricamo o nasem slucaju svima onima koje zele da vas saslušaju,

a defilujemo sa mladim ljubavnicama kada smo vec starci, sve da a' bismo drugima pokazali da smo ono sto zene od vas ocekuju. Ali hoces li da znas nesto? Sve to uopste nije tako. Ne

176

-EDANAEST MINUTA

razumemo vista. Mislimo da su seks i ejakulacija isto, a kao sto si upravo rekla, nisu. Ne naucimo, jer nemamo hrabrosti da zeni kazemo „upoznaj mesa svojim telom “. Ne naucimo jer ni zena nema hrabrosti da kaze „nauci ko sam“. Ostajemo pri primitivnom instinktu prezivljavanja vrste, i to je tako. Sto je jos apsurdnije, znas li sta je muskarcu vaznije od seksa?

Mislila je da ce reci novac ili vlast, ali ne rece vista.

- Sport. A znas li zasto? Jer muskarac razume telo drugog muskarca. Tamo, a sportu, postoji dijalog tela koje se razumeju.

- Lud si.

- Mozda. Ali ima logike a tome. Jesi li se ikada upitala sta osecaju muskarci sa kojima si bila a krevetu?

- Da, jesam: svi se osecaju nesigurno. Svi se boje.

- Gore nego strah. Ranjivi su. Ne razumeju dobro sta rade, jedino im je bilo jasno da su drustvo, prijatelji i njihove zene govorili da je to vazno. Seks, seks, seks, to je a osnovi njihovog zivota, urlali su mediji, ljudi, filmovi, knjige. Niko ne zna o cemu govori. Znajju, jer je instinkt jaci od svih vas, da to mora da se radi. I tacka.

Dosta. Pokusavala sam da dajem casove iz seksa da bih se zastitila, on je cinio to isto, i sto su vase reci bile mudrije, vec kad je jedan uvek hteo da zadivi onog drugog, to je sve bilo tako glupo, tako nedostojno vase veze. Vukla sam prema sebi jer, nezavisno od toga sta je on imao da kaze, ili sta je mislio o meni, zivot me je vec naucio mnogim stvarima. Na pocetku vremena, sve je bila ljubav, sve je bilo predavanje. Ali ubrzo zatim, pojavljuje se zmija i kaze Evi: ono sto si dale, izgubices. Tako je bilo i sa mnom - bile sam izbacena iz Raja jos a osnovnoj skoli, i otada pokusavam da pronicilem nacin da kazem zmiji da nije bile a pravu, da je ziveti bilo vaznije nego cuvati za sebe. Ali zmija je bile a pravu, a ja sam gresila.

Klekla sam, lagano mu skinula odecu, i videla sam nje gov polni organ tamo, usnuo, ne reagujuci. Izgled'ao je kao da ne obraca paznju, i ja sam ga ljubila s unutrasnje strane nogu, pocevsi od stopala. Polni organ poceo je polako da reaguje,

177

-AULO KOELJO

dotakla sam ga, zatim ga stavila a usta i - bez zurbe - tako da on to ne razume kao poziv „Hajde, spremi se da delas“, poljubila sam ga s neznošcu nekoga ko ne ocekuje vista, i upravo zbog toga nisam uspela. Videh da postaje uzbučen, i poce da mi dodinuje bradavice, okrecuci ih kao one noci a potpunom mraku, ostavljajuci mesa zeljom da ga ponovo imam medu svojim nogama, ili a ustima, da zelim i zudim da me poseduje.

Ni sako nije skinuo; postavio nze je grudima prema stolu, s nogama na podu. Polako je usao a rrzene, ovog puta bez nervoze, bez straha da ce me izgubiti - jer je shvatio da je ovo bio samo san, i uvek ce ostati san, nikada stvarnost.

U isto vreme, ja sam osecala njegov organ a meni, nje' gove nuke na svojim dojkama, butinama, dodirujuci me kao sto samo jedna zena moze. Tada sanz shvatile da srno bili stvoreni jedno za drugo, jer je on uspeo da bude zena kao sada, a ja sam uspevala da budem muskarac kada bismo razgovarali ili pocinjali razgovor dve izgubljene dune, dva delica koja su nedostajala da bi se sklopila Vaseljena..

' Dok je prodirao i dodirivao me, shvatile sarn da to nije radio samo meni, vec citavoj Vaseljenu. Imali smo vrernena, neznosti i znanja jedno o drugom. Da, bilo je dobro doci ovde sa dve torbe, zeljom da se ode, biti odmah položena napred i voditi ljubav snazno i sa strahom, ali ~e bilo dobro i zrzati da se ova noc nece nikada završiti, i sada i ovde, na kuhinjskorz stolu, orgazarn nije bio kraj, vec pocetak ovog susreta.

Njegov ud bio je nepomican a rnerai, dok su njegovi pokreti bili brzi, i ja sam imala prvi, a onda i drugi i treci orgazam zaredom. Imala sam potrebu da ga odgurnem, bol zadovoljstva bila je toliko velika da me je povrecivala, ali sam izdržala, prihvatila sam da je to tako, da mogu da izdržim jos jedan orgazam, ili jos dva, ili vise...

...I, odjednom, neka svetlost je eksplodirala a meni. Vise to nisam bila ja, vec neko bice beskonacno superiorno a odnosu na sve sto sam do tada poznavala. Kada me je njegova ruka _dovela do cetvrtog orgazma, usla sam na jedno mesto gde je sve j! iz ledalo mirno, a tokom mo eto or azrna s oznala sam g gp g g p
yoga. Onda sam osetila da ponovo pokrece svoj polni organ

ii 178

..GEDANAEST MINUTA

unutar moga, iako njegova ruka nije stala, i rekoh: Moj Boze, predala sam se necemu, bio pakao ili raj.

Bio je Raj. Ja sam bila Zemlja, planine, tigrovi, reke koje su plovile ka jezerima, jezera koja su se pretvarala a more. On se kretao sve brze, bol se mesala sa zadovoljstvom, mogla sam da kazem: „Ne mogu vise da izdrzim“, ali to ne bi bilo tacrao, on i ja smo bili ista osoba.

Dozvolila sam mu da ostane a meni onoliko vremena koliko je bilo potrebno, njegovi nokti sada su bili zariveni u moje butine, a ja tamo potrbuske, na kuhinjskom stolu, misled da nije bilo boljeg mesta na svetu da se vodi ljubav. I ponovo skripanje stola, sve brze disanje, nokti koji mi smetaju, moj polni organ udarajuci snazno a njegov, meso s mesom, kost s kosti, ponovo sam bila pred orgazmom, i on je, i nista od toga nista od toga nije bila LAZ.

- Idemo!

On je znao sta je govorio, i ja sam znala da je dosao trenutak, osetila sam da moje telo malaksava, vise nisam to bila ja - vise nisam cula, videla, probala ukus nicega - samo sam osecala.

- Idemo!

I otisla sam, sa njirn. Nije bilo jedanaest minuta, vec vecnost, bilo je kao da smo izašli iz nasih tela i putovali, s najvecom radoscu, razumevanjem i prijateljstvom, po vrtovima raja. Ja sam bila zena i muskarac, on je bio muskarac i zena. Ne znam koliko je sve trajalo, ali sve je bilo tiho, a molitvi, kao da su vasseljena i zivot prestali da postoje i pretvorili se a nesto sveto, bez imena, bez vremena.

Ali, vreme se onda vratilo, i cula sam svoje krike i vikala sam s njim, nogare stola su snazno udarale o pod, i nijednom od nas dvoje nije Palo na pamet sta ce ostatak sveta pitati ili pomisliti.

A onda je izašao iz mene bez prethodne opomene, i smeja se, osetila sam svoj polni organ kako se grci, okrenula sam se prema njemu i pocela i ja da se smejem, i zagrlili smo se kao da smo prvi put a nasim zivotima vodili ljubav.

- Blagoslovi me - zamoli.

179

al AULO KOELJO

To i ucinih, ne znajuci sta radim. Molila sam ga da ucini isto, i on ucini, rekavsi: „Blagoslovena da si, zeno, koja si toliko volela“. Njegove reci bile su lepe, ponovo smo se zagrlili i ostali tako, ne shvatajuci kako jedanaest minuta mogu jednog muskarca i jednu zenu da dovedu do svega ovoga.

Nijedno od nas nije bilo umorno. Otisli smo do dnevne sobe, on stavi plocu i ucini upravo ono sto sam ocekivala: upali kamin i ponudi mi casu vina. Zatim otvori jednu knjigu i procita:

„Vreme za raclanje i vreme za umiranje. i' ~j Vreme za sejanje i vreme za zetvu

a Vreme za ubijanje i vreme za lecenje. .a

Vreme za unistavanje i vreme za gractenje. -.'j Vreme za plac i vreme za smeh.

~i Vreme za jecanje i vreme za igranje.

Vreme za bacanje kamenja i vreme za skupljanje kamenja. Vreme za grljenje i vreme za rastanak.

Vreme za dobitak i vreme za gubitak. Vreme za cuvanje i vreme za bacanje.

Vreme za cepanje i vreme za sivenje. Vreme za ~utanje i vreme za razgovor.

' Vreme za ljubav i vreme za mrznju. Vreme za rat i vreme za mir."

Ovo je zvucalo kao rastanak. Ali jedan od najlepsih koje sam mogla da dozivim.

Zagrlila sam ga, zagrlio me je, i legosmo na tepih pored kamina. Osecaj ispunjenosti bio je i dalje prisutan, kao da sam oduvek bila mudra, srečna i ostvarena iena.

-- Kako si mogao da se zaljubis a jednu prostitutku?

- U to vreme nisam shvatio. Ali danas, razmislivši i malo, mislim da znajući da tvoje telo nikada neće biti samo _ moje, mogao sam da se usredsredim na osvajanje tvoje dune.

- A ljubomora?

" - Ne može se reći Prolecu: „Daj Bože da stignes sto „j

i1so

-EDANAEST MINUTA

ranije i trajes sto dune". Može samo da se kaže: „Docti, blagoslovi me tvojom nadom, i ostani koliko god motes."

Reci koje je odneo vetar. Ali meni je bilo potrebno da ih cujem, a njemu da ih izgovori. Zaspala sam ne znajući tačno kada. Sanjala sam, ne neki događaj ili osobu, već miris a koji je sve tonulo.

1 s 1

-AULO KOELJO

~Lada je Marija otvorila oči, nekoliko zrakova Sunca već je uslo kroz roletu. Dva puta sam vodila ljubav sa njim, pomisli, posmatrajuci čoveka koj spavao pored nje. Međutim, izgledalo je da smo oduvek bili zajedno i da je oduvek poznao moj život, dušu, telo, svetlost, bol.

Ustala je i otišla do kuhinje da skuva kafu. Tada je videla dve torbe hodniku, i setila se svega: obećanja, molitve a crkvi, svog života, sna i uporno pokušava da postane stvarnost i izgubi svoj sarm, saviseć muskarca, ljubav gde su duša i telo bili jedno a zadovoljstvo i orgazam. '!' ra zlicite stvari.

Mogla je da ostane; nije imala više šta da izgubi a životu, osim iluz v Seti se stihova „vreme za plac i vreme za smeh".

Ali postojala je i druga recenica „vreme za zagrljaj i vreme za rastana. Skuvala je kafu, zatvorila vrata kuhinje, telefonirala i pozvala taksi. Skupil svu snagu, koja ju je dovela tako daleko, izvor energije njene svetlosti, koja je govorila da je vreme da ode, koja ju je stitila, i zauvek čuvala uspomenu onu noc. Obukla se, uzela torbe i izašla, želeći da se on probudi i zamoli je ostane.

i Ali on se nije probudio. Dok je čekala taksi, sa strane, jedna Ciganka prošla i~onudila joj buket cveća.

- Želite li da kupite jedan?

Kupila je, bio je to znak da je jesen stigla, leto je ostavila za sobom. Zenevi već davno nije bilo stolova na ulicama, a u parkovima nije bilo ljudi koji setaju i sunčaju se. Nema veze: odlazila je jer je to bio njen izbor, ~ imala za cilj da zali.

Stigla je na aerodrom; naručila još jednu kafu i ostala četiri Bata da c let za Pariz, stalno misleći da on tek sto nije došao na aerodrom, posto je jednom trenutku pre nego sto su zaspali, pomenula čas odlaska. Tako je bilo u filmovima: a poslednjem trenutku, pre nego sto bi žena usla a avion, musky se ocajan pojavljuje, grabi je, ljubi i vodi nazad a svoj suet, pracen radosni saucenickim pogledom služenika avio-kompanije. Zatim bi se pojavio na „kraj"; i svi gledaoci znali bi da ce oni, od tada, živeti zauvek srećni.

„Filmovi nikada ne govore o onome sto se desava posle" - pom pokušava~uci da se uteši. Brak, kuhinja, deca, sue neredovnrji seks, otk

' 182 II

-,LEDANAEST MINUTA

prvog traga ljubavnice, odluka, skandal, obećanja da se to više nikada neće ponoviti, drugi trag neke druge ljubavnice, drugi skandal i pretnja razvodom, ovog puta muskarac nije tako siguran, kaže samo da je voli. Treći trag, treće ljubavnice, i odluka da cuti, da se pretvara da ne zna, jer bi moglo da se desi da joj kaže da je ne voli i da slobodno može otići."

Ne, filmovi o tome ne govore. Zavisavaju se pre nego sto istinski život počne. Bolje je ne razmišljati o tome.

Procitala je dva-tri časopisa. Najzad, najavili su njen let, nakon skoro citave večnosti a aerodromskom kafeu, i ona se ukrcala. Još uvek je zamisljala famoznu scenu gde bi osetila ruku na ramenu, pogledala unazad a tamo bi bio on, s meseci se.

Ali, ništa se nije desilo.

Spavala je tokom kratkog leta do Pariza. Nije imala vremena da razmisli o tome šta će reći kad dole kući, koju će priču ispričati - ali će njeni roditelji svakako biti srećni, znajući da im se kćer vratila, da imaju imanje i udobnu starost.

Udar prilikom sletanja ju je probudio. Avion je dugo rulao po pisti, stjuardesa joj je objasnila da treba da ide na drugi terminal, let za Brazil je s terminala F a ona je bila na terminalu C. Ali neka ne brine, nisu kasnili, još uvek je imala vremena i u koliko se dvoumi, službenici će joj pomoći da se made.

I dok se avion približavao mestu iskrcavanja, pomisli da bi vredelo zauzavati se jedan dan a tom gradu, samo da bi snimila nekoliko fotografija i ispricala drugima da je videla Pariz. Trebalo joj je malo vremena da razmisli, da bude sama sa sobom, da dobro sakrije sećanja na prethodnu noć, tako da ih može ponoviti uvek kada joj bude potrebno da se oseti živo. Da, Pariz je bila odlična ideja; upita stjuardesu kada je sledeće let za Brazil, ako odluci da se ukrca sledećeg dana.

Stjuardesa je potražila njenu kartu, bilo joj je žao, ali radilo se o tarifi koja nije omogućavala takvo putovanje. Uspela je da ostane hladnokrvna uz pomoć snage volje, neće sada upropastiti sve ono lepo zbog jednog lepog pejzaja i tuge za jednom osobom.

Izšla je, prošla policijsku kontrolu, njen prtljag ide direktno a drugi avion, ne mora ni zbog čega da brine. Vrata su se otvorila, putnici su izlazili i grlili se sa onima koji su ih čekali, iene, majke, sinovi. Marija se pretvarala da je to ne zanima, a isto vreme kada je ponovo počela da razmišlja o svojoj samoci; samo što je ovog puta čuvala jednu tajnu, jedan san, nije osećala gorčinu i život joj je bio lakši.

183

-A-IL0 KOELJO

- Uvek ćemo imati Pariz.

Nije to bio glas turističkog vodiča. Nije bio ni taksista. Noge su joj zadrhtale kad je čula taj glas.

- Uvek ćemo imati Pariz?

- To je recenica iz filma koji obozavam. Da li bi volela da vidiš Ajfelov kulu? Naravno da bi volela. Ralf je nosio buket ruža, oči su mu bile pune sveg izgleda, koju je ugledala još onog prvog dana, kada ju je slikao dok joj je hlad; vetar stvarao osećaj neprijatnosti što se nalazi tamo.

- Kako si stigao pre mene? - upita ga iznenadeno, mada odgovor ni imao nikakvo značenje, ali joj je bilo potrebno vreme da povraća dah.

- Video sam to dok si čitala časopise. Mogao sam da dodem blue, ali sa romantican, neizlećivo romantican, i pomislio sam da je bolje da uhvatim pr avion za Pariz, prošetam malo aerodromom, sačekam tri sata, pogleda nebrojeno puta vreme poletanja i sletanja aviona, kupim ti cveće, izgovori

i onu recenicu iz „Kazablance“, i zamislim tvoje lice kad to iznenadim. I E sam siguran da je to ono što si želela, da si me čekala, jer i najjača odlučnos volja ovog sveta ne može spreciti da ljubav izmeni pravila igre a jednoj sekundi. Nista nas ne košta da budemo romantici kao a filmovima, zar ne?

Nije znala, ali cena je sada bila nešto što ju je najmanje zanimalo - ča. znajući da je upravo upoznala tog čoveka, da su prvi put vodili ljubav prethodno ne noći, da je bila predstavljena njegovim prijateljima, znala je da je posećiv klub gde je radila i da se dva puta ženio. Nisu bile neke preporuke. S druge strane, imala je novca da kupi imanje, mladost pred sobom, veliko životno iskustvo, veliku nezavisnost duše. Ali, kako je sudbina uvek birala umesto n pomisli da bi još jednom mogla da rešira.

Poljubi ga, nimalo zainteresovana da sazna šta se desava nakon što pojavi „Kraj“ na filmskom platnu. Ali, ako neko nekada odluci da ispriča njenu priču, zamolice ga da je započne kao što počinju bajke, gde se kaže: i

„Bila jednom jedna...“

184 |

BELESKA NA KRAJU

Na Kao što se desava svim osobama na svetu - a u ovom sinčaju nimalo se ne libim da uopstavam - bilo mi je teško da proniknem a duhovni smisao

je seksa. Moja mladost poklopila se s vremenom neograničene slobode a toj sferi, sa značajnim otkrićima i mnogim preterivanjima, za kojim je usledio ~e.~la~kor-Le.~a~»-zi~, ~ali~i represW o period, kao neizbežna cena koju je tre

~rvi balo platiti za sva preterivanja koja su zaista ostavila za sobom i poneku tesku am posledicu.

~im U decenijama krajnosti (a to mislim na sedamdesete godine) pisac Irving Rio Valas napisao je knjigu o americkoj cenzuri, koristeći se pravnickim smicalist i cama koje su pretile da sprece objavljivanje jednog teksta o seksu pod ~n- naslovom „Sedam minuta“.

U Valasovom romanu knjiga koja je bila povod raspravi o cenzuri samo tk i je uzgred po menuta, a terra seksualnosti retko se pojavljuje. Pitao sam se sta od- bi trebalo da sadrzi jedna takva zabranjena knjiga; mozda bih mogao da vao pokusam da je napisem?

uge Mecfutim, Valasove opaske o toj nepostojecoj knjizi ogranicavale su mi i tno uskracivale slobodu a ostvarenju ideje koju sam postavio. Jedino sto sam od nje, njega zadrzao bio je naslov, iako sam resin da ga promenim, odnosno da

produzim vreme na jedanaest minuta i pristup seksualnosti sa jednog se ozbiljnog aspekta - stn su, uostalom, vec mnogi drugi pisci sebi postavljali rica kao cilj.

Godine 1997, posle jedne konferencije a Mantovi (Italija), nasao sam u hotelu a kome sam odseo rukopis ostavljen na recepciji. Rukopise ne citam, ali ovaj sam procitao. Bila je to istinita prica jedne brazilske prostitutke o njenim brakovima, problemima sa zakonom, avanturama. Dvehiljadite godine, na prolasku kroz Cirihi, potrazio sam to prostitutku - koja se predstavlja kao Sonja - i rekao joj da mi se njen tekst dcapao. Preporucio sam joj da ga posalje mom brazilskom izdavacu, ali on je odbio da ga objavi. Sonja, koja je a to vreme boravila a Italiji, sela je na voz i dosla a Cirihi da se sretne

t x s

sa mnom. Pozvala nas je - mog prijatelja, reportera lista „Buck“, kome san upravo dao intervju, i mene - u Langstrasse, kraj grada poznat po pro-stitu ciji. Nisam znao da je svoje kolegince unapred obavestila o nasoj posed i, n. svoje veliko iznenadenje, ispisao sam mnoge posvete na svojim knjigama, m razlicitim jezicima.

U to vreme vec sam odlucio da pisem o seksu, ali jos nisam izabrao n mesto dogadanja ni glavnu licnost; razmisljao sam da se pozabavin ' uobicajenim traganjem za duhovnom komponentom, ali sam iz to poset~

Langstrasse izvukao pouku: da bi se pisalo o sakralnoj strani neke pojave neophodno je najpre upoznati njenu profanu stranu.

U razgovoru s novinarom svajcarskog casopisa „L'Ilustree" pomenu~ sam i neocekivani dozivljaj s potpisivanjem svojih knjiga a Langstrasse, i o~ 'f je objavio veliku reportazu o tome. Tako se desilo da su se, na jednoj mojc 'i knjizevnoj veceri a Zenevi, pojavile i mnoge prostitutke, nosed moje knjig~

na potpis. Jedna od njih mi je narocito pala a oci i ja sam je pozvao - zajedm sa mojom prijateljicom i agentom, Monikom Antunes - na kafu, posle ceg F smo otisli na veceru, da bismo nastavili da se srecemo i narednih dana. Iz til susreta rodila se ideja vodilja romana *Jedanaest minuta*.

Hteo bih da zahvalim Ani Fon Planta, mom svajcarskom izdavacu, koj mi je pomogla dajuci mi neophodne podatke o legalnom statusu prostitucij u njenoj zemlji. Takode, zahvaljujem i sledecim zenama iz Ciriha (poi izmisljenim imenima): Sonji, koju sam prvi put sreo a Mantovi (ko zn< mozda se jednog dana neko i zainteresuje za njen rukopis), Marti, Antenori Izabeli, a iz Zeneve: Emi, Lusiji, Andreji, Vanesi, Patriciji, Terezi, Ani Kristin:

Zahvalnost dugujem i Antoneli Zari, koja mi je dozvolila da upotrebir odlomke iz njene knjige *Umece strasti*, koje sam umetnuo a Marijin Dnevnila Na kraju, zahvaljujem Mariji (opet izmisljeno ime) koja sada zivi

Lozani, kao udata zena i majka dve divne cerke, koja je a mnogim nasim sus retima podelila sa mnom i Monikom svoju zivotnu pricu, na kojoj se ova knji ga zasniva.

Paulo Koeljo, zima/prolece 200;

186

BELESKA O AUTORU

~la :ije od na, ri i mi. ~im iik. iu us 111

DELA PAULA KOELJA PREVEDENA SU NA S6 JEZIKA, OBJAVLJENA U ISO ZEMALJA, I PRODATA U TIRAZU OD PREKO 4SMILIONA PRIMERAKA.

Paulo Koeljo vodio je izuzetno zanimljiv zivot. Duh pobune odredio je nje govnu mladost: bio je hipik, pisao je tekstove za pesme nekolicine cuvenih brazilskih pop zvezda, ukljucujuci i Elisa Reginu i Raula Seisasa. Kratko posle toga zaposlio se kao novinar.

Paulo Koeljo je proučavao magiju i okultizam od svoje 25. godine. Posto je pesice presao put hodocasnika dug 830 km do Santjaga de Kompostele, napisao je 1986. godine knjigu *Dnevnik jednog carobnjaka*, koja je ubrzo „Njegov~.~n;~.~ imale su postala bestseler a Brazilu.

presudan uticaj na zivote Nakon *Alhemicara* (1988), koji je njegov prvi svetski miliona ljudi." bestseler, Koeljo je objavio jos osam knjiga: *Brida* (1990), *Njujork Tajms valkirije* (1992), *Maktub* (1994), *Na obali reke Pjedre*

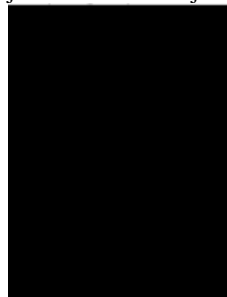
sedela sam i plakala (1994), *Peta gora* (1996), *Prirucnik za ratnika svetlosti* (1997), *Veronika je odlucila da umre* (1998), *Davo i gospodica Prim* (2000) i *Jedanaest minuta* (2003.) Deset godina su svi romani Paula Koelja zauzimali najvisa mesta na listama bestselera sirom sveta. Prema francuskom magazinu *Lire*, rangiran je kao drugi najprodavaniji pisac sveta (mart 1999). Nominacija je zasnovana na relevantnim bestseler-listama a velikom broju zemalja na svim kontinentima.

I u Jugoslaviji (Srbija i Crna Gora) sva njegova dela su bila na vrhu lista bestselera i dobijala nagradu *Zlatni bestseler* (TV Beograd i *Vecernjib novosti*) od 1995. do 2002. Osim toga, prilikom posete Beogradu, septembra 1998. urucena mu je nagrada *Specijalni zlatni bestseler*, kao najcitanim stranom piscu u prethodnoj deceniji.

Kritika je posebno naklonjena njegovoj poetici, realisticnom i filozofskom stilu pisanja, i simbolicnom jeziku koji se ne obraca nasem razumu, vec nasem

srcu. Pored knjiga, pise i nedeljne kolumne a mnogim svetskim listovima. Osnivac je Instituta *Paulo Koeljo*, koji obezbeduje pomoc najugrozениjim slo

jevima brazilske zajednice, narocito deci i starima.

Poverena mu je duznost specijalnog savetnika Uneskovog programa: „Duhovno ujedinjavanje i interkulturoloski dijalog”.

Pristupio je Upravnom odboru fondacije *Svab* za socijalna pitanja.

On je prvi autor nemuslimanske veroispovesti od islamske revolucije 1979. koji je pozvan na razmenu ideja a Iran.

Clan je Brazilske akademije knjizevnosti od 2002.

Dobitnik je mnogobrojnih priznanja: Bambi (Nemacka 2002), Kulturni dijalog (dodeljuje Budimpestanski klub, Nemacka 2001), Dvadeset treca internacionalna nagrada Italije (2001), Nagrada Kristalno ogledalo (Poljska 2000), Vitez legije casti (Francuska 2000), Nagrada Kristal Svetskog ekonomskog foruma (1999), Zlatna medalja Galicije (Spanija 1999), Nosilac ordena Rio Branko (Brazil 1998), Zlatni bestseler (Jugoslavija '95, '96, '97, '98, '99, 2000, 2002), Medunarodna nagrada Flajano (Italija 1996), Vitez umetnosti i knjizevnosti (Francuska 1996), Nagrada citateljki casopisa *El* (Francuska 1995).

Marija, glavna junakinja romar~_i .~rdanaest minuta, poreklom je iz severoistocnog Brazila. Njenu mladost obelezila su razocarenja a traganju za ljubavlju. Prelepa mlada

v zena mogla je lako da se uda, ali nije zelela to da ucini pre nego sto ostvari svoj san: da vidi Rio de Zeneiro.

~tedela je dve godine da bi otputovala a ~uveni grad. Na plan Kopakabana privlaci paznju jednog svajcarskog biznismena, koji joj obecava da ce od nje napraviti zvezdu i nagovara je da zajedno otputuju a Evropu. Uvek spremna na rizik, uz blagoslov svoje porodice, Marija se seli a Zenevu, sa prethodno potpisanim ugovorom u rukama. Da ga je paljivije procitala primetila bi i jedan dodatak, kojim se obavezuje da radi za minimalnu nadnicu a nocnom klubu. Ubrzo potom postaje prostitutka.

Siedeci put mnogih drugih žena, Marija prebrzo odrasta udaljavajući se sve više -1 >vojh snova o sreći. Tokom godine a kojoj je Marija - *prodavala svoje vreme, bez ~nugucnosti da ga otkupi*- postaje praktična i realna, imuna na nadanje, u5redsredena na realnost. Raskrstivši sa svojim snovima iz mladosti, počinje da skuplja novac za farmu u Brazilu. Svoje telo doživljava kao sredstvo koje će joj omogućiti da ostvari svoj cilj.

Paralelno sa pričom teče i; sadržaj Marijinog dnevnika, ispunjen osećanjima i ~ ~,~ misljanjima o svemu što joj se de"sav~lo.

„Moja knjiga ne pretenduje da bude neka vrsta studije o prostituciji“, kaže Koeljo. „Pokusao sam a potpunosti da izbegnem bilo kakve osude izbora koje čini glavna 'junakinja. Ono što me zapravo interesuje jesu različiti načini na koje ljudi prilaze seksu i ljubavi“.

PAU LO KO E LJ O

i l

OSAM KNJIGA U TVRDOM POVEZU, ~ ~ ~ PO SPECIJALNOJ CENI OD SAMO -' ~ ~./

i ; :

ALHEMICAR

roman *Alhemicar* Paula R. Koelje poredili su, zato što san ne tumači kao bekstvo nego kao način spoznavanja skrivene realnosti, sa bajkom *Mali print Mtoana de Sent-Egziiperija*.

Od prvog brazilskog izdanja (198th) do danas, *Alhemicar* je preveden na 56 jezika

i prodat a ukupnom tiraju od blizu dvadeset miliona primeraka... 2003. godine *Alhemicar* je dospelo na BBC ijev u listu najomiljenijih knjiga svih vremena.

21x14,5, 155 strana, tvrd pov ez Knjižarska cena: 350 dinara Cena sa popustom: 280 dinara

PETA GORA

vo je priča n čoveku sukobljenom s moćnim silama svoga vremena. U IX veku pre Hrista, Bog naređuje proroku Ilji da

. ~_ :a, napusti Izraelj. Put ga vodi u ""'~"= Sareptu, jedan mali grad u Libanu, a kome se susreće sa jednom novom kulturom upravo a trenutku kada nje

go~im stanovnicima preta najezda Asiraca. U ziti ovog romana je odgovor na pitanje: a kojoj meri moćemo upravljati svojom sudbinom? 21 x 14,5, 153 strane, tvrd pov ez Knjižarska cena: 350 dinara Cena sa popustom: 280 dinara

~ . _ -J - _ _ _

"' ~ ~ f - ~ . **NA OBA** ~::~ **REKE PJE** ~: . ~ ~,~

--- **SEDELA I PLAKA** jednostavna i m

J bava priča, to je bestseler.

Na poetičan način nudi stilom Pay pripoveda o ljuE se uranja a najd

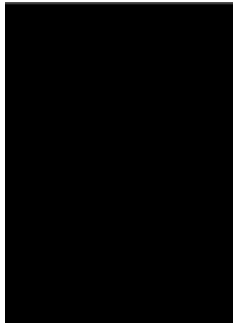
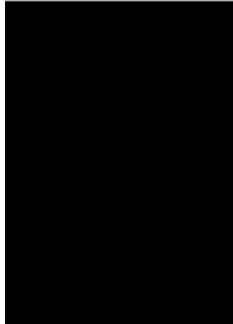
terije iivota: Pilar i njen saputnik su se upoznali u, udaljili se a mladosti i ponovo sreli jedan; kasnije... 21 x 14,5, 158 strana, tvrd pov ez Knjižarska cena: 350 dinara Cena sa popustom: 280 dinara

PRIRUCI- ZARAT(SVETLO!

Prvo: Bog je PPatimo a ovc l~i~emo srečni u l ~rugo: ko se zab ~l~ ~e. Zivimo u r ~ ~ ~ petosti. TreEe: i ~ ~ s"ta je
za nas r imaju vise iskust

nasa je du'znost da druge usrecimo. Treba da in volji, eak i ako to podrazumeva velika odricanjz Ovih zapovesti ni jedatt raGuksvetlosti ne moie
da:

I O.Sx l5, l 54 strane, tvrd povez Knjiarska cena: 250 dinara Cena sa popustom: 200 dinara

ICcm. taj le stanuj j znaje, jer ttvrtto: ato po
6iava.

~ -l VERONIKA JE Q N I K A! ODLUCILA
DAtJh1R6 pA UMRE

oeljov najzreliji i najos **K** misljeniji roman

- fl Corricre delta Sera Svida mi se Kocljov poslcndji roman. Zaista me je duboko potresao.
- Umberto Eko l

_ - Kuman majstora parabola o snuslu ~wua, reairsticka jc price o strasti za iv otum prod licem snuUi
Spiegel, Vemacka.

21x14,5,154 strane, tvrd povez Knjiarska cena: 350 d'mara Cena sa popustom: 280 dinara

-AULd ~El-Tpl **JEDAN AEST** :r_~t_~rJ-s~~ **MINUTA**

I ~vek sprcmna na rizik, Uuz blagoslov sv oje porodice, Marrja sc iz Br.uila ;eli a Zenev u, sa prethodno potpisanint ugov orom a rulcama. Da ga je
pazljiv ije procitala primetila bi i jedan

l%l dodatak, kojim se obav ezuje _ da radi za minimalnu nadnicu a nocnom klubu. Dbrzo potom postaje prostitutka.

Paralelno sa pcicom tece i sadc`caj M~arijinog dneunik~a, w koji belcii sv oje doiv ljaje ov og tes`kug perioda.
2 l x l 4,5, f 88 strana, tvrd povez ~ii~i~a~slija cera: ~SD a~na~ra
Cena sa popustom: 280 dinara

DAVO I GOSPOFIICA PRIM

osredstvom gospođice PPrim, kelnerice a jedinom hotelu polunapuštene varosi Viskos, zagonetni stranac, a
pratnji davola

upucuje mestanima stravicu izazov: ako ubiju jednog od njih, bice nagradeni tre

zorom zlatnih poluga koje bi im omogucile da obnove slavnu proslost. Da li stranac zaista ocekuje da ce Zlo preovladati Dobrom?

21x14,5, 153 strane, tvrd povez Knjizarska cena: 350 dinara Cena sa popustom: 280 dinara

- ~ I ALHEMIC _:, ~ SA MEBI)US

ILUSTRACI) ebijusove pt Mgovihorizonh

-- -- ti obogatili su moj - ~` naciju i omogucili _t

_ = I .z1~ jasnije i dublje s samoga sebe. Na nacin, moj red odrazavao ono sto

uc't'it'v'el'tkan_ ,! r. Imo _:~ ,am na~cio oS v'el'k otv ~ar'aju v rata imaginarnog. Meilu njima, Mebiju veoma privilegovano mesto.

17x23,5, 224 strawa a kolor-. c rd po~az `hriji' zarslua cena. IDOD W nara

Cena sa popustom: 800 dinara

AR

OVIM

AMA

ice, uje-

i lavirin-

'u imagi-

su ni da

agledam

irvestan

je uvek

su me

ana) koji

s zauzima

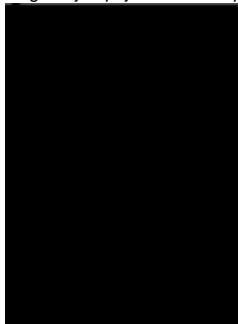
Komplet Izabranjha dela Paula Koelja uz posebne pogodnosti mo~ete kupiti a nasem distributivnom centru a ulici Dunavski kej 1\$, Beograd, ili a

Klubu citalaca PAIDEFA: Dunavski kej 9. Kupcima sa teritorije Beograda dostavlj~,mo knjige na kucnu adresu.

TELEFONI

~, 011 628 737; 183 946

Moguca je-i pojedina~na kupovina knjiga uz popust od 20~

Lektura VLADIMIR STOKIC

~ j Vii. ~e

Priprema, graficka produkcija

www.elfcom.co.yu

~tampa BIGZ, Beograd

CIP - KATAJIOf N3 AL~NJA Y f1 Y6I1 VIKAuNjN HAPOJ~HA 6V16J1VIOTEKA CP6 NJE, 6 EOfPAA

821.134.3(81)-31

KOEJbO,1 layno Jedanaest minuta / Paulo Koeljo ;

prevod s portugalskog Jasmina Ne-kovic. [3. izd.] - Beograd : Paideia, 2003

(Beograd : BIGZ) . -188 str. : autorova slika ; **21 cm.** - **(Biblioteka Paula Koelja / [Paideia])**

Prevod dela: Onze Minutos / Paulo Coelho. Tira~ 10.000.

ISBN 86-7448-187

I COBISS.SR-ID 109244684